

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Svenskt lagspråk i Finland Slaf Ruotsinkielinen lakikieli

Statsrådets kanslis publikationsserie
Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja

1/2017

Svenskt lagspråk i Finland

Utgivare STATSRÅDETS KANSLI		PRESENTATIONSBLAD 9.1.2017	
Typ av publikation Anvisning		Uppdragsgivare Statsrådets kansli	
Publikationens namn Svenskt lagspråk i Finland Slaf – Ruotsinkielinen lakikieli			
Sammanfattning I handboken Svenskt lagspråk i Finland, Slaf, redogörs det för hur lagar och andra författningar kommer till samt för viktiga källor och hjälpmedel vid översättning från finska till svenska. Slaf behandlar också språkriktighetsfrågor och skrivregler samt modernisering av ålderdomliga ord och fraser. Därtill innehåller boken förteckningar över bl.a. myndigheter och EU-institutioner samt en finsk-svensk ordlista med både klassiska fallgropar och nyord som är svåra att hitta i andra källor. Slaf tar också upp bl.a. terminologiska och lagtekniska frågor, hänvisningsteknik, rubriker och standardfraser i propositioner samt författningars ingresser ur översättarperspektiv.			
Rättslig grund reglementet för statsrådet (262/2003), 12 § statsrådets förordning om statsrådets kansli (393/2007), 1 § Denna anvisning ersätter motsvarande tidigare anvisning 1/2010.			
Nyckelord Svenskt lagspråk, lagöversättning			
Seriens namn och nummer Statsrådets kanslis publikationsserie 1/2017		Språk svenska	Sidantal 464
ISBN (tryck) 978-952-287-296-8	ISBN (PDF) 978-952-287-297-5	ISSN (tryck) 0782-6028	ISSN (PDF) 1799-7828
Distribution och försäljning Publikationen som PDF: vnk.fi/sv/publikationer Försäljning: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi (Lönberg) Ytterligare information: info@vnk.fi		Förläggare Statsrådets kansli	
Layout Taina Ståhl	Sekretessgrad Offentlig	Tryckort Lönberg Print & Promo, Helsingfors, 2016	

Julkaisija VALTIONEUVOSTON KANSLIA		KUVAILEHTI 9.1.2017	
Julkaisun laji Ohje		Toimeksiantaja Valtioneuvoston kanslia	
Julkaisun nimi Svenskt lagspråk i Finland Slaf – Ruotsinkielinen lakikieli			
Tiivistelmä Käsikirjassa Svenskt lagspråk i Finland (Slaf) kuvataan, miten lait ja säädökset syntyvät, sekä esitellään tärkeimpiä kääntämisen lähteitä ja apuvälineitä. Slafissa käsitellään myös oikeakielisyyssymyksiä ja oikeinkirjoitusta sekä keinoja vanhahtavien sanojen ja fraasien nykyaikaistamiseksi. Lisäksi käsikirja sisältää mm. kaksikieliset luettelot kansallisista viranomaisista ja EU:n toimielimistä sekä suomi-ruotsi -sanaston, jossa esitellään perinteisiä kääntämisen sudenkuoppia ja sellaisia uudissanoja, joita on vaikea löytää muista lähteistä. Slaf käsittelee kääntäjän näkökulmasta myös mm. terminologisia ja lakiteknisii kysymyksiä, viittaustekniikkaa, hallituksen esitysten otsikoita ja standardilauseita sekä säädösten johtolauseita.			
Säädösperuste valtioneuvoston ohjesääntö (262/2003), 12 § valtioneuvoston asetus valtioneuvoston kansliasta (393/2007), 1 § Tämä ohje korvaa edellisen vastaavan ohjeen 1/2010.			
Avainsanat Ruotsinkielinen lakikieli, säädöskääntäminen			
Sarjan nimi ja numero Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 1/2017		Kieli ruotsi	Sivumäärä 464
ISBN (paino) 978-952-287-296-8	ISBN (PDF) 978-952-287-297-5	ISSN (paino) 0782-6028	ISSN (PDF) 1799-7828
Julkaisun jakelu ja myynti PDF:nä: vnk.fi/julkaisut Myyntissä: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi (Lönnberg) Lisätietoja: info@vnk.fi		Kustantaja Valtioneuvoston kanslia	
Taitto Taina Ståhl	Luottamuksellisuus Julkinen	Painopaikka Lönnberg Print & Promo, Helsinki, 2016	

Ärende

SVENSKT LAGSPRÅK I FINLAND

Statsrådets kansli har i dag beslutat att utfärda bifogade anvisning (Svenskt lagspråk i Finland, Slaf) om det svenska lagspråket. Anvisningen syftar i första hand till att samordna användningen av uttryck och termer i det svenska författningsspråket.

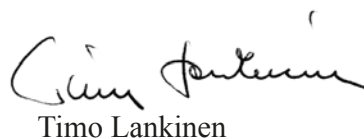
Anvisningen ges ut i form av en handbok som har utarbetats inom Statsrådets svenska språknämnd. Nämnden hör till statsrådets kanslis ansvarsområde. Bestämmelser om nämndens uppgifter och arbetsmetoder finns i statsrådets förordning om statsrådets svenska språknämnd (1037/2000). Nämnden är samordnande organ i frågor som gäller de statliga myndigheternas svenska språkbruk och den har till uppgift att arbeta för ett klart och begripligt svenskt lag- och förvaltningspråk i Finland.

Statsminister

Juha Sipilä

Understatssekreterare

Timo Lankinen

Asia

RUOTSINKIELINEN LAKIKIELI

Valtioneuvoston kanslia on tänään tekemällään päätöksellä antanut liitteen mukaisen ohjeen (Svenskt lagspråk i Finland, Slaf) ruotsinkielisen lakikielen käytöstä. Ohjeen ensisijaisena tarkoituksena on yhdenmukaistaa ruotsinkielisessä säädöskielessä esiintyvien ilmaistujen ja termien käyttöä.

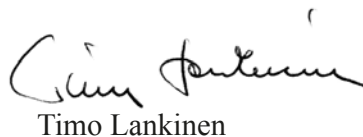
Käsikirjan muodossa julkaistava ohje on valmisteltu valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluvassa valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnassa. Lautakunnan tehtävistä ja toiminnasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnasta(1037/2000). Lautakunta toimii koordinoivana elimenä valtion viranomaisten ruotsin kielen käyttöä koskevissa kysymyksissä. Lautakunnan tehtävänä on edistää Suomessa käytettävän laki- ja hallintoruotsin selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.

Pääministeri

Juha Sipilä

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Förord

Denna handbok, *Svenskt lagspråk i Finland (Slaf)*, kompletterar i fråga om de svenska lagtexterna *Hallituksen esitysten laatimisohteet*, *Lainkirjoittajan opas* och andra handböcker för lagberedare som getts ut av justitieministeriet. *Slaf* finns också bland myndighetsföreskrifterna i Finlex (finlex.fi/sv/viranomaiset/normi) under länken *Valtioneuvoston kanslia - Statsrådets kansli*.

Svenskt lagspråk i Finland riktar sig i första hand till dem som bereder, skriver och översätter förslag till lagar och andra författningar och till dem som ansvarar för och producerar svenska myndighetstexter inom statsförvaltningen. *Slaf* är också en utmärkt handbok för andra som skriver och översätter texter med anknytning till lag och förvaltning.

Handboken ersätter 2010 års anvisningar med samma namn (Föreskrifter, anvisningar och rekommendationer från statsrådets kansli 1/2010). Den har utarbetats inom Statsrådets svenska språknämnd och bygger på de tidigare upplagor av boken som nämnden gett ut.

Omarbetningen och kompletteringen av materialet har skett i en arbetsgrupp med följande medlemmar: translatorn Kitty Fogelholm som samordnare (statsrådets kansli), gruppchefen Mikael Ekholm (författningsöversättningen, statsrådets kansli), lagstiftningsrådet Ann-Marie Malmsten (justitieministeriet), informationsexperten Diana Nyberg (statsrådets kansli), translatorn Eva Orava (statsrådets kansli), ledande språkvårdaren Eivor Sommardahl (Institutet för de inhemska språken) och translatorn Ilkka Voimäki (riksdagens svenska byrå). Ett stort antal andra sakkunniga har också bidragit till innehållet.

Lagspråket är liksom allmänspråket föremål för ständig utveckling. Statsrådets svenska språknämnd följer fortlöpande denna utveckling och ger vid behov rekommendationer som kompletterar innehållet i *Slaf*. Rekommendationerna publiceras i nämndens informationsblad *Språkråd* (vnk.fi/sv/informationsblad-det-sprakrad). Statsrådets svenska språknämnd tar gärna emot kommentarer och språkfrågor per e-post (spraknamnden@vnk.fi).

Innehåll

1	Allmänt om handboken och andra hjälpmedel	17
1.1	Handbokens syfte	17
1.2	Författningar och regelverk i tryckt och elektronisk form	17
1.2.1	Finlands författningssamling och andra regelverk	17
1.2.2	Finlex	19
1.2.3	Andra elektroniska hjälpmedel	20
1.2.4	Hur man hittar rätt i lagstiftningen	21
1.3	Ordböcker, handböcker och språkhjälp	23
1.4	Språkvårds- och terminologiorgan m.m.	32
2	Lagar och andra författningar	33
2.1	Begreppen författning och lagstiftning	33
2.2	Lagar	33
2.3	Förordningar och andra rättsregler	34
2.4	Författningarnas struktur	35
2.5	Hur en lag kommer till	35
2.6	Bestämmelser om språket	37
2.7	Publicering och ikraftträdande	38
2.8	Europeiska unionens lagstiftning	39
2.8.1	EU:s rättsakter	39
2.8.2	Terminologi	40
2.8.3	EU-rätten	41
2.8.4	Rättsakternas uppbyggnad	45
3	Det svenska lagspråket och principer för översättning	47
3.1	Det svenska lagspråkets utveckling	47
3.1.1	Utvecklingen och nuläget i Sverige	47
3.1.2	Utvecklingen och nuläget i Finland	48
3.2	Principer för modernt svenskt lagspråk	49
3.2.1	Nya författningar	49
3.2.2	Ändring av författningar	50
3.3	Finlandismer	51
3.3.1	Officiella finlandismer	51
3.3.2	Finlandismer som ska undvikas i lagtext	52
3.4	Arbetet för en enhetligare och modernare terminologi i lagstiftningen	52
3.5	Särskilda termproblem i EU-relaterade texter	53

4	Språkriktighetsfrågor	55
4.1	Substantivformer	55
4.1.1	Ord på <i>-ande</i> och <i>-ende</i>	55
4.1.2	Böjning av vissa andra substantiv	56
4.1.3	Dopning, dumpning och mobbning	57
4.2	Verb och verbformer	58
4.2.1	Kortformer av verb	58
4.2.2	Böjning av vissa verb	58
4.2.3	Användning av <i>ska</i> , <i>bör</i> , <i>får</i> och andra modala hjälpverb	59
4.2.4	Fast och löst sammansatta verb	62
4.3	Subjektsregeln	63
4.4	Bestämningar till substantiv	64
4.4.1	Framförställda bestämningar	64
4.4.2	Efterställda bestämningar	65
4.5	”Nakna” substantiv	67
4.6	Bestämd och obestämd form	70
4.6.1	Artikel eller räkneord?	72
4.7	Substantivsjuka och ”ande-meningar”	72
4.8	Villkorssatser	75
4.9	Ordföljd	77
4.9.1	Huvudsatsordföljd	78
4.9.2	Tunga led först eller sist	79
4.9.3	Bisatsordföljd	80
4.9.4	Håll ihop ord som hör ihop	82
4.10	Prepositioner och prepositionsliknande uttryck	83
4.10.1	Användning av vissa prepositioner	83
4.10.2	Ingen preposition	90
4.10.3	Sammansatta prepositioner på <i>där-</i> , <i>här-</i> och <i>var-</i>	91
4.11	Tidsperioder och andra tidsuttryck	91
4.12	Vissa ord, ordformer och uttryck	93
4.13	Översättning av finskans genitiv	97
4.13.1	Genitivkedjor	97
4.13.2	Finskpåverkat genitivbruk	98
4.13.3	Gruppgenitiv	102
4.13.4	Genitivformer i vissa tjänstebeteckningar	102
4.14	Översättning av finskans konditionalis	103
4.14.1	Förslag och önskemål	103
4.14.2	Finskans ”jotta”	104
4.14.3	Verbformer i villkorssatser	104
4.15	Citat och referat	105
4.16	Att skriva könsneutralt	106
4.16.1	Adjektivets <i>a-</i> och <i>e-</i> former	107
4.16.2	Könsneutrala yrkesbeteckningar	108

5	Skrivregler	109
5.1	Kommatering	109
5.1.1	Vid bisatser	109
5.1.2	Vid villkorssatser	110
5.2	Förkortningar	111
5.2.1	Förkortningar i lagtext	111
5.2.2	Förkortningar i motiveringstext	111
5.2.3	Användning av punkt och andra skiljetecken vid förkortningar	113
5.3	Särskrivning och hopskrivning av vissa uttryck	114
5.4	Bokstavsordning	117
5.5	Skiljetecken	117
5.5.1	Punkt	117
5.5.2	Semikolon och kolon	118
5.5.3	Parenteser	118
5.5.4	Tänkestreck och bindestreck	118
5.5.5	Snedstreck	121
5.6	Citat och citattecken	121
5.7	Tidsuttryck	122
5.8	Sifferuttryck	123
5.9	Specialtecken	124
5.10	Stavning	125
6	Modernisering av ord och fraser	127
7	Terminologiska och lagtekniska frågor	139
7.1	Termer och terminologisk konsekvens	139
7.1.1	Kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens	139
7.1.2	Terminologin i förordningar och myndighetsföreskrifter	140
7.1.3	Terminologin i nationell lagstiftning som har anknytning till EU-rättsakter	140
7.1.4	Termarbetet vid översättning av författningstext	141
7.2	Principer för termbyten i författningstext	142
7.3	Ingressen och informationen i den	144
7.4	Parallelltexten och informationen i den	144
7.5	Punktuppställningar	145
7.5.1	Nya punktuppställningar	145
7.5.2	Punktuppställningar som ändras endast delvis	147
7.6	Språkliga ändringar enbart i den svenska eller i den finska texten	147

8	Namn och namnanvändning	149
8.1	Ortnamn	149
8.1.1	Svenska namn på inhemska orter	149
8.1.2	Svenska namn på stater	149
8.1.3	Svenska namn på delstater, städer m.m. i utlandet	150
8.1.4	Områden i Finland	151
8.1.5	Kommuner med namn på båda språken	153
8.2	Myndigheter m.m.	159
8.2.1	Stor eller liten bokstav?	159
8.2.2	Myndighetsförteckning	159
8.2.3	Regionförvaltningsmyndigheter	198
8.3	Universitet, högskolor och yrkeshögskolor	200
8.4	Integrationen i Europa	201
8.4.1	EU och EG	201
8.4.2	EES	204
8.5	Vissa andra internationella organisationer	205
8.6	Företag och registrerade föreningar	206
9	Rubriker, titlar och hänvisningsteknik	207
9.1	Ettordsrubriker och flerordsrubriker	207
9.2	Principer vid benämning av nya lagar	208
9.3	Rubriker vid ändring av lagar och förordningar	208
9.4	Hur man hänvisar till lagar och andra författningar	209
9.4.1	Skrivsätt, kortformer och förkortningar	209
9.4.2	Hänvisning när datum anges	210
9.4.3	Hänvisning när författningsnumret anges	211
9.4.4	Hänvisning till kapitel, paragrafer, moment och punkter	212
9.4.5	”Edellä” och ”jäljempänä”	214
9.4.6	”Tämä laki” och ”mainittu laki”	214
9.4.7	”Muussa laissa”, ”muualla”, ”toisin”	215
9.4.8	”Mainittu”, ”tarkoitettu”, ”säädetty”	216
9.4.9	Genus	216
9.4.10	Tempus och ordföljd	217
9.5	EU:s rättsakter och domar	217
9.5.1	Rättsakternas titlar	217
9.5.2	Hänvisning till rättsakter och deras bilagor	220
9.5.3	Hänvisning till EU-domstolens rättsfall	231
9.6	Hänvisning till internationella fördrag	232

10	Rubriker och standardfraser i propositioner	233
10.1	Propositionens rubrik	233
10.2	Standardrubriker i motiveringstexten	234
10.2.1	Standardrubriker i långa propositioner	234
10.2.2	Standardrubriker i korta propositioner	236
10.2.3	Standardrubriker i fördragspropositioner	237
10.2.4	Rubriker som kan förekomma i propositionernas konsekvensbedömningar	238
10.3	Standardfraser i motiveringstext	239
10.3.1	Propositionens huvudsakliga innehåll	239
10.3.2	Beredningen av propositionen	240
10.3.3	Närmare bestämmelser	240
10.3.4	Ikraftträdande	241
10.3.5	Lagstiftningsordning	242
10.4	Standarduttryck i lagtext	243
10.4.1	Inledande bestämmelser m.m.	243
10.4.2	Bemyndiganden	244
10.4.3	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	244
11	Författningarnas ingresser	247
11.1	Lagingresser	248
11.2	Förordningsingresser	266
12	Finsk-svensk ordlista	273
	Register	429

1 Allmänt om handboken och andra hjälpmedel

1.1 Handbokens syfte

Svenskt lagspråk i Finland (Slaf) riktar sig främst till dem som översätter och granskar lagar och andra författningar. Anvisningarna tillämpas bl.a. vid översättnings- och språksektorn vid statsrådets kansli, justitieministeriets laggranskningsenhet och riksdagens kansli. Boken kan användas både som uppslagsverk och som lärobok.

Handboken innehåller viktig bakgrundsinformation för den som översätter lagtext från finska till svenska och bl.a. standardfraser och andra formuleringar som rekommenderas i sammanhanget. De språkriktighetsfrågor och skrivregler som behandlas blir ofta aktuella vid översättning av lag- och propositionstext.

Den finsk-svenska ordlistan i kapitel 12 innehåller bl.a. ord och uttryck som ofta används oriktigt eller som saknas i andra ordböcker samt ord och uttryck som *Statsrådets svenska språknämnd* har rekommenderat. Ordlistan ger naturligtvis inte uttömmande svar i alla tänkbara situationer, vilket betyder att man ibland måste ta till andra lösningar än de som finns i listan.

1.2 Författningar och regelverk i tryckt och elektronisk form

1.2.1 Finlands författningssamling och andra regelverk

Finlands författningssamling i tryckt form och lagboken *Finlands Lag* har traditionellt varit viktiga hjälpmedel för dem som översätter lagar och förordningar. I det praktiska arbetet ersätts de numera i hög grad av databaserna i Finlex och andra elektroniska hjälpmedel.

I *Finlands författningssamling* (FörfS; *Suomen säädöskokoelma*, SäädK) publiceras enligt lagen om Finlands författningssamling (188/2000, ändrad 1197/2010) alla lagar och förordningar samt ibland också vissa beslut och tillkännagivanden. Överenskommelser med andra stater publiceras i *Finlands författningssamlings*

fördragsserie (FördrS; *Suomen säädöskokoelman sopimussarja*, SopS). Ministerierna har egna föreskriftssamlingar, i vilka bl.a. vissa ministerieförordningar, anvisningar och beslut publiceras. En stor del av detta material finns i elektronisk form i Finlex (finlex.fi). Sedan den 1 januari 2011 är Finlex det primära publikationsforumet.

Finlands Lag (FL) är en redigerad lagbok i ett band som publiceras av Talentum (Alma Talent). Den innehåller ett urval av de lagar och förordningar som ingår i Finlands författningssamling. De motsvarande finska lagböckerna *Suomen Laki* (SL) publiceras i tre band. Också Edita Publishing Ab ger numera ut redigerade lagböcker på finska och svenska. Talentum (Alma Talent) ger också ut separata lagsamlingar, på finska t.ex. *Verolait 1* och *2*, *Sosiaali- ja terveydenhuoltolainsäädäntö*, *Rikosoikeus*, *Ympäristölainsäädäntö* och *Tieliikennelait* samt på svenska *Skatteförfattningarna*. Särskilda utgåvor av lagstiftning på olika områden publiceras också bl.a. av Edita Publishing Ab. Även intresse- och fackorganisationer ger ibland ut lagsamlingar.

Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras i *Ålands författningssamling*, som i elektronisk form finns på Ålands landskapsregerings webbplats (regeringen.ax). Det finns också en lagbok, *Ålands lagsamling*, som hittas på samma webbadress.

Europeiska unionens officiella tidning (EUT) innehåller unionens förordningar, direktiv och andra rättsakter (L-serien), meddelanden och upplysningar (C-serien) samt information om anbudsinfordringar (S-serien). Tidningen publiceras i Eurlex på alla EU-språk.

EU:s fördrag finns i Eurlex

I Sverige utkommer den traditionella blå lagboken *Sveriges Rikes Lag* (*lagen.nu*) i ett band. *Karnov* är ett juridiskt uppslagsverk i flera band, i vilket lagstiftningen kommenteras. Författningssamlingen i Sverige heter *Svensk författningssamling* (SFS). När man söker en svensk författning bör man beakta att författningsnumret där består av året följt av kolon och nummer, exempelvis SFS 2002:599. Den svenska lagstiftningen finns i elektronisk form bl.a. på regeringens webbplats (riksdagen.se) och på *Lagrummet* (lagrummet.se).

1.2.2 Finlex

Finlex (finlex.fi) är ett av översättarens viktigaste hjälpmedel på webben. Finlex innehåller bl.a. finskspråkiga och svenskspråkiga författningsdatabaser, där man med en knapptryckning kan förflytta sig mellan den finska och den svenska texten, samt ett finskspråkigt register över författningsändringar.

Databasen *Ursprungliga författningar* innehåller hela författningstexter, dvs. lagar och förordningar ur Finlands författningssamling. Den omfattar både gällande och upphävd lagstiftning från och med 1987 samt ett urval äldre författningar. Observera att såväl nya lagar och förordningar som senare ändringsförfattningar kallas ursprungliga författningar i detta sammanhang.

I Finlex finns också databasen *Uppdaterad lagstiftning*. Den omfattar bara en del av de gällande författningarna (vissa äldre författningar som upphävts finns i uppdaterad form under rubriken *Upphävda författningar*). Uppdateringen är dock inte alltid helt tillförlitlig. De lagar och förordningar som man inte hittar i den uppdaterade lagstiftningen får man leta fram i de ursprungliga författningarna. Om man märker att uppdateringen på svenska och finska inte stämmer överens, kan man kontrollera de färskaste ändringarna i databasen för ursprungliga författningar med hjälp av författningsändringsregistret.

Författningsändringsregistret innehåller uppgifter om de ändringsförfattningar genom vilka en lag eller förordning har ändrats så att äldre paragrafer har ersatts med nya. Dessutom innehåller registret uppgifter om huruvida en viss författning fortfarande gäller och huruvida dess rubrik har ändrats, om äldre författningar som har upphävts genom en viss författning och om författningar som har utfärdats med stöd av den.

Finlex innehåller dessutom propositioner, myndighetsnormer, rättspraxis, Finlands författningssamling som pdf-filer, Finlands författningssamlings fördragsserie (i databasen *Elektronisk fördragsserie* finns fördragen på svenska från och med 1999) samt en databas med uppgifter om översättningar av författningar till främmande språk. I Finlex finns också publikationerna *Lainvalmistelun prosessiopas*, *Lainkirjoittajan opas* och *Lainlaatijan EU-opas*. För Finlex krävs inget abonnemang.

1.2.3 Andra elektroniska hjälpmedel

Riksdagens databas (riksdagen.fi) på webben innehåller information om riksdagsärenden. Riksdagshandlingarna, t.ex. propositioner, utskottens utlåtanden och betänkanden och riksdagens svar, finns lagrade på svenska och finska. Propositioner hittar du bäst under rubriken *Sök i riksdagsärenden och riksdagshandlingar*. Propositionerna måste sökas fram separat på finska och svenska.

Lagboken *Suomen Laki*, på svenska *Finlands Lag*, är tillgänglig på webben som betaltjänst (suomenlaki.com). Nätversionen uppdateras löpande under året.

Juridikportalen *Edilex* (edilex.fi) bygger i fråga om lagstiftningen på samma elektroniska material som Finlex. Edilex består av abonnemangssidor och av en fritt tillgänglig del med lagar och propositioner. I vissa fall uppdateras författningarna snabbare i Edilex än i Finlex.

Eurlex (eur-lex.europa.eu) är en gratistjänst från Byrån för Europeiska unionens officiella publikationer (publikationsbyrån) och innehåller bl.a. EU-lagstiftning och andra offentliga dokument på de 24 officiella EU-språken.

Sveriges gällande lagstiftning i sin helhet finns i betaltjänsten *Zeteo*, som i sin helhet tillhandahålls av Wolters Kluwer som betaltjänst.

Lagrummet (lagrummet.se) är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för svensk rättsinformation. Här finns också de svenska myndigheternas föreskrifter.

På *Sveriges riksdags webbplats* (riksdagen.se) finns svenska statens offentliga utredningar (SOU) från och med 2002, propositioner och skrivelser från och med 1971 samt Svensk författningssamling (SFS) med gällande lagar och förordningar.

Sveriges regerings webbplats (regeringen.se) innehåller grundläggande information om alla departement. Information om *Klarspråk* hittar man på Institutet för språk och folkminnets webbplats (sprakochfolkminnen.se).

1.2.4 Hur man hittar rätt i lagstiftningen

Lagboken *Finlands Lag* är inte kronologiskt uppbyggd, utan den är indelad enligt olika rättsområden. Systematiken i FL följer systematiken i de finska lagböckerna (SL I, II och III), dock med den skillnaden att de finska lagböckerna också innehåller ett urval EU-rättsakter. Varje författning har sitt eget signum (tunnus) som framgår av innehållsförteckningen och står före författningen i själva texten. Ett signum består av ett antal bokstäver och ett nummer. I den finska lagboken har exempelvis strafflagen signumet Ri 101 och i den svenska St 101.

I början av lagboken finns en detaljerad innehållsförteckning som ger en god översikt av gällande lagstiftning. Efter innehållsförteckningen finns en förteckning över vanliga förkortningar. Sakregistret i slutet av varje band är mycket användbart som ordbok. Även i sakregistret hänvisas till respektive signum när en författning ingår i lagboken.

Hänvisningarna i lagboken är till hjälp när man söker termer, uttryck eller bestämmelser som liknar dem man arbetar med. De finns efter själva lagtexten under den paragraf de gäller.

När en bestämmelse har ändrats efter det att den ursprungliga författningen kom till anges ändringens datum och författningsnummer inom parentes i bestämmelsen. När en hel paragraf är ändrad sätts parentesen i början av paragrafen. Har endast ett moment eller endast en punkt ändrats, sätts parentesen efter momentet respektive punkten.

Exempel på hur man använder lagboken (sidhänvisningarna avser FL 2016):

Exempel 1 Du vill veta mer om vägmärken. Slå då upp *Vägmärke* i registret. Efter uppslagsordet står ”VägtrafikF kap. 3, Kom 202”. Med hjälp av innehållsförteckningen hittar du Kom 202, alltså vägtrafikförordningen, på s. 1081 och därifrån bläddrar du dig fram till kap. 3.

Exempel 2 Du vill veta vad som gäller om miljöbrott. I registret ges anvisningen ”SL kap. 48, St 101”. Att SL betyder strafflagen framgår av förteckningen över förkortningar i början av lagboken. Av innehållsförteckningen framgår att strafflagen, St 101, börjar på s. 1196. Under St 101 hittar du kapitel 48 med hjälp av ledtiteln uppe på sidan.

Exempel på hur man använder Finlex:

Exempel 1 Du vill veta om 75 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) har ändrats. Om lagen ingår i databasen *Uppdaterad lagstiftning* kan du lätt kontrollera saken där. Öppna databasen, skriv in författningsnummer och årtal i rutorna uppe till höger och tryck på *Gå*. Du får genast fram lagen och genom att gå nedåt i texten (till höger finns en innehållsförteckning som gör det lättare att rulla i texten) hittar du den gällande 75 § som har kommit till genom lag 69/2016.

Exempel 2 Du behöver 1 § i förordningen om Institutet för de inhemska språken (1566/2011) och söker förordningen i databasen för uppdaterad lagstiftning på det sätt som beskrivs i exempel 1. Förordningen finns inte bland de uppdaterade författningarna. Öppna databasen *Ursprungliga författningar* och sök förordningen där. När du hittat den måste du ytterligare kontrollera om 1 § gäller i ursprunglig lydelse eller om den har ändrats. Tryck på länken *Referenskort* uppe till höger i dokumentet. Du kommer då in i det finskspråkiga författningsändringsregistret. Under *Muutokset* ser du att förordningen har ändrats genom förordning 1118/2015. Tryck på *Säädöksen teksti* för att se på ändringsförordningen i databasen för ursprungliga författningar. Du ser då att 1 § har upphävts, och hittar den svenska texten genom att trycka på länken *På svenska* uppe till höger.

Exempel 3 Du vill veta hur ordet *osinko* har översatts i den centrala lagstiftningen. Välj finska som språk och öppna databasen *Ajantasainen lainsäädäntö* (Uppdaterad lagstiftning). Sök *osinko**, och eventuellt också *osingo**, i materialet (för att hitta eventuella definitioner lönar det sig att söka ordet i adessivform: *osingolla*). Du får en kronologisk förteckning över gällande lagar och förordningar där ordet ingår. Bedöm vilka lagar som kan vara relevanta i sammanhanget. Öppnar du t.ex. aktiebolagslagen (osakeyhtiölaki), som finns i förteckningen, kan du lätt se i vilka paragrafer ordet förekommer. Börja med att trycka på länken *Ensimmäiseen osumaan* och klicka dig framåt i texten. Gå sedan tillbaka upp till dokumentets början och tryck på länken *På svenska*. Då får du fram lagen på svenska och kan gå nedåt i texten för att se hur ordet översatts i de bestämmelser där ordet förekom i den finska lagen, nämligen med ordet *vinstdelning*.

Exempel 4 Du vill veta hur ordet *vinstutdelning* har använts i lagstiftningen, eftersom du vet att man också har använt ordet *dividend*. Välj svenska som språk och gå in i databasen *Ursprungliga författningar*. Sök *vinstutdelning** respektive *dividend** i materialet. Du får fram förteckningar över författningar och ändringar av sådana där orden förekommer. Utifrån träffarna kan du bilda dig en uppfattning om under vilken tid orden använts (äldre eller nyare lagstiftning), hur frekventa orden är, i vilken typ av författningar de förekommer (lagar är ofta mer relevanta än förordningar), i vilka olika typer av författningar (bolagsrätt, skatterätt) orden har använts m.m.

1.3 Ordböcker, handböcker och språkhjälp

Här nämns bara ett urval viktiga och intressanta böcker och andra hjälpmedel.

För ytterligare språklig och terminologisk hjälp samt information om klarspråk, ordlistor, termbanker m.m. se webbplatsen för Institutet för de inhemska språken (sprakinstitutet.fi), Språkvårdsgruppen (sprakvardsgruppen.se), Rikstermbanken (rikstermbanken.se), Institutet för språk och folkminnen (sprakochfolkminnen.se) m.fl. källor på webben.

Svefix är ett program för språklig kontroll av svenska texter. Programmet har utvecklats av företaget Lingsoft i samarbete med Institutet för de inhemska språken. Svefix består av tre delar: stavningskontroll, allmänsvensk grammatikkontroll och finlandismkontroll. Det finns mer information om programmet på företagets webbplats (lingsoft.fi).

Allmänna svenska ordböcker

Svenska Akademiens ordlista (SAOL). 14 uppl. 2015 eller senare. SAOL är normerande för stavning och böjning och innehåller t.ex. upplysningar om ordfogen i sammansatta ord. Ordlistan är dock inte en förteckning över samtliga ord i svenskan; i synnerhet sammansättningar saknas. Den innehåller även många finlandssvenska ord (också sådana som inte bör användas i t.ex. författningstext). Trettonde upplagan av ordlistan finns på webbadressen saol.se och som app. För närmare information om de elektroniska versionerna se Svenska Akademiens webbplats (svenskaakademien.se).

Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien (SO). Två band, 2009. En omfattande, modern definitionsordbok med över 100 000 betydelsebeskrivningar och språkliga exempel samt över 20 000 konstruktionsuppgifter. Svensk ordbok (inte SAOL) ska konsulteras för betydelsebeskrivningar.

Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser. Svenska språknämnden och Norstedts, 2003. Bra att kontrollera bl.a. prepositionsuttryck och idiom i.

Bonniers svenska ordbok. Bonnier Fakta, 10 uppl. 2010 eller senare. Modern definitionsordbok. Ordboken ingår också i webbtjänsten synonymer.se.

Finlandssvensk ordbok. af Hällström-Reijonen, C. och Reuter, M., Schildts, 2008. Innehåller en förteckning över finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck. Boken finns publicerad på Institutet för de inhemska språkens webbplats.

Prismas främmande ord. Ordbok över lånord i svenskan och deras ursprung. Norstedts Ordbok, 6 uppl. 2003 eller senare. Uttal, böjning, etymologi, betydelse.

Synonymordböcker

Norstedts svenska synonymordbok (2010), *Nya stora synonymordboken* (2 uppl. 2000), *Bonniers synonymordbok* (2010) och webbplatsen synonymer.se.

Handböcker i författningsskrivning

Finland

Lainkirjoittajan opas. Kansallisten säädösten valmistelua koskevat ohjeet. Justitieministeriet 2013. Finns sedan 2014 som e-publikation i Finlex.

Hallituksen esitysten laatimisohteet. Justitieministeriet och Edita Oy, 3 uppl. 2006. Finns som pdf-dokument på justiteministeriets webbplats.

Lainlaatijan EU-opas. Justitieministeriet 2013. Finns som e-publikation i Finlex.

Valtiosopimusopas. Kansainvälisten ja EU-sopimusten valmistelua ja voimaansaattamista koskevat ohjeet. Utrikesministeriet 2012. Till handboken hör *Valtiosopimusopas, liitteet* som också innehåller svenska mallar. Bilagorna kommer ut i ny omarbetad form 2017. Dessa nätpublikationer finns på utrikesministeriets webbplats (formin.fi).

Sverige

Myndigheternas föreskrifter. Handbok i författningsskrivning. Statsrådsberedningens Ds 1998:43. Finns i elektronisk form bland handböckerna på regeringens webbplats (regeringen.se).

Gröna boken. Riktlinjer för författningsskrivning. Statsrådsberedningen. Ds 2014:1. Finns i elektronisk form bland handböckerna på regeringens webbplats (regeringen.se).

Juridiska ordböcker m.m.

Wollstén, A., *Suuri lakikielen sanakirja* (Suomi-Ruotsi-Suomi). Yrityskirjat, 2007.

Mattila, H. (red.), *Encyclopædia Iuridica Fennica*, Suomalainen oikeustietosanakirja. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja 1994–1999, 7 band. Uppslagsverket behandlar hela den finska rättsordningen och rättskulturen.

Arbetet med en uppdatering av *Encyclopædia Iuridica Fennica* pågår i Oikeustieteen termitietokanta på webbplatsen (tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede).

Martinger, S., *Norstedts juridiska ordbok*. Norstedts Juridik, 7 uppl. 2013; (sverigesvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Melin, S., *Juridikens begrepp*. Iustus, 5 uppl. 2012; (sverigesvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Bergström m.fl., *Juridikens termer*. Liber, 10 uppl. 2015. Svenska juridiska termer med förklaringar (sverigesvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Finsk-svenska och flerspråkiga ordböcker och ordlistor

Cantell–Martola–Romppanen–Sundström, *Stora finsk-svenska ordboken*. WSOY och Forskningscentralen för de inhemska språken, 3 uppl. 2004. Den hittills största ordboken med svenska som målspråk. Finns också som nätversion (Talentum). Ingår i MOT-ordböckerna.

I *statsrådets termbank Valter* (www.valter.fi) finns följande ordlistor:

Arbetsmarknadsordlista 2005 (fi-sv-en-de-fr)

Budgetordlista 2001 (fi-sv-en-de-fr)

Domstolsordlista 2001 (fi-sv-en-de-fr)

EMU-ordlista 1999 (fi-sv-en-de-fr)

Högskoleordlista 2005 (fi-sv-en-de-fr-es-ru)

Klimat- och energiordlista 2010 (fi-en)

Kommunal ordlista 2013 (fi-sv-en)

Militära grader i Finland 2012 (fi-sv-en-fr-ru)

Offentliga byggnader i Finland 2000 (fi-sv-en-de-fr-ru)

Riksdagsordlista 2008 (fi-sv-en-se-in-de-es-et-fr-ru)

Skatteordlista 2002 (fi-sv-en-de-fr)

Statens ämbetsverk och inrättningar 2015 (fi-sv-en-fr-ru)

Statsrådsordlista 2009 (fi-sv-en-da-de-el-es-et-fr-it-nl-pt-ru)

Finsk-svensk utbildningsordlista. Utbildningsstyrelsen och Forskningscentralen för de inhemska språken, 2005.

Kielitoimiston sanakirja finns på Språkinstitutets webbplats (kielitoimistonsanakirja.fi).

Talvitie, *Suomi–ruotsi tekniikan ja kaupan sanakirja*. WSOY, 3 uppl. 1997. Ingår i MOT-ordböckerna (Kielikone).

Tervonen–Holtari, *Vakuutusalan sanakirja/Försäkringsordbok/Insurance Dictionary*. Vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy 2002. Finns i uppdaterad form som e-publikation under namnet *Vakuutus- ja rahoitusalan verkkosanakirja suomi-ruotsi-englanti*.

Språkliga handböcker

Svenska skrivregler. Institutet för språk och folkminnen (Språkrådet) och Liber AB 2017.

Myndigheternas skrivregler. Språkrådet. 8 uppl. 2014. Finns som pdf-dokument på Institutet för språk och folkminnens webbplats.

Språkriktighetsboken. Svenska språknämnden och Norstedts Akademiska Förlag 2005; en diskuterande handbok i språkriktighetsfrågor.

Hultman, T., *Svenska Akademiens språklära* 2003.

Bolander, M., *Funktionell svensk grammatik*. Liber, 2 uppl. 2005.

Reuter, M., *Så här ska det låta. Om finlandssvenska och språkriktighet*. Scriptum, 2 uppl. 2015.

Reuter, M., *Översättning och språkriktighet*. Svensk Språktjänst 2006 eller senare.

Reuter, M., *Reuters rutor*. Schildts 1992.

Reuter, M., *Reuters rutor 2*. Schildts 1996.

Reuter, M., *Reuters rutor 3*. Schildts 2007 (samtliga Reuters rutor finns på sprakinstitutet.fi).

Några riktlinjer för författningsspråket. Statsrådsberedningen, PM 1994:4, reviderad 1998. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på webbadressen regeringen.se.)

Svarta listan. Ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk. Statsrådsberedningen 2004. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på regeringens webbplats regeringen.se.)

Jensen, U.–Rylander, S.–Lindblom, P., *Att skriva juridik. Regler och råd*. Iustus förlag. 5 uppl. 2012.

Ehrenberg-Sundin B.–Lundin K.–Wedin Å.–Westman M., *Att skriva bättre i jobbet*. Norstedts Juridik. 5 uppl. 2014.

Klepke, B., Rydell, S., *Skriv populärvetenskapligt*. Liber 2014.

EU-handböcker

Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet. Statsrådsberedningen PM 2014:3. (Finns i elektronisk form på regeringens webbplats regeringen.se.)

Att översätta EU-rättsakter – anvisningar. EU-institutionernas översättningsenheter 2013. Finns på EU:s webbplats (europa.eu).

Publikationshandboken – EU-institutionernas redaktionella regler. Här finner du de språkregler som gäller för utformningen av svenska EG- och EU-dokument. Finns i elektronisk form på EU:s webbplats (europa.eu).

Annan litteratur

Landqvist, H., *Svenskt författningsspråk i Sverige och Finland*. Göteborgs universitet 1996.

Nordman, L., *Lagöversättning som process och produkt. Revideringar och institutioner vid lagöversättning till svenska i Finland*. Doktorsavhandling, Helsingfors 2009.

Hjalmarsson, H., Mattsson A., *Juristens skrivhandbok*. Jure förlag 2013.

Landqvist H., Laurén, C., Nordman, L., Nordman, M. & Kvist, M., *Juridik på svenska i Finland. Perspektiv på språk och rätt*. Scriptum 2016.

Landqvist, H., *Författningssvenska. Strukturer i nutida svensk lagtext i Sverige och Finland*. Doktorsavhandling, Göteborg 2000.

Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram
(Undervisnings- och kulturministeriets webbplats (minedu.fi) – Publikationer).

Finlands statskalender (Suomen valtiokalenteri). Utkommer årligen, finns också som e-bok.

Utrikes namnbok. Utrikesdepartementet, Svenska myndigheter, organisationer, titlar, EU- och EG-organ, EU-titlar och länder på engelska, tyska, franska, spanska, finska och ryska. 10 reviderade uppl. En elektronisk version finns på Regeringskansliets webbplats (regeringen.se/regeringskansliet/).

Namn på länder på sju språk. Institutet för de inhemska språken. Innehåller också namn på ryska. Finns på Språkinstitutets webbplats (kaino.kotus.fi/landsnamn).

Svenska ortnamn i Finland (4 uppl. 1984). Forskningscentralen för de inhemska språken. Finns också på Institutet för de inhemska språkens webbplats (kaino.kotus.fi/svenskaortnamn).

Julkishallinnon nimien oikeinkirjoitus. Kielikello nr 1/1996. En uppdaterad version finns på Institutet för de inhemska språkens webbplats (kielikello.fi).

Finländska orter i texter på främmande språk. Språkbruk nr 2/1997.

En uppdaterad version finns på Institutet för de inhemska språkens webbplats.

Namn på ministerier, myndigheter och offentliga verk i författningstext – stor eller liten begynnelsebokstav? Språkråd nr 1/2009.

Namn och förkortningar på nya myndigheter och verk. Språkråd nr 1/2009.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas svenskspråkiga namn och förkortning. Språkråd nr 2/2009.

Statsrådets förordning om den språkliga indelningen av ämbetsdistrikt och självstyrelseområden under åren 2003–2012 (1174/2002, ändrad genom förordning 76/2011).

Språkliga tidskrifter och informationsblad

Språkbruk. Institutet för de inhemska språken, svenska avdelningen. 4 nr/år.
Finns också på sprakbruk.fi.

Språkråd. Statsrådets svenska språknämnds informationsblad. 2–4 nr/år.
Finns också på vnk.fi/spraknamnden.

Språktidningen. Språktidningen i Sverige AB. 6 nr/år, *se* spraktidningen.se.

Kielikello. Institutet för de inhemska språken, finska avdelningen. 4 nr/år.
Finns fr.o.m. 2018 endast på webbplatsen kielikello.fi.

Terminfo. Terminologicentralen TSK (Finland). 4 nr/år.
Finns också på webbplatsen www.terminfo.fi.

Kieliviesti. Språkrådets finska tidskrift (Sverige). 4 nr/år.
Finns endast på Institutet för språk och folkminnets webbplats,
sprakochfolkminnen.se/sprak/minoritetsprak/suomi-finska/kieliviesti.html.

Ett urval nyttiga webbadresser

Finlands riksdag	riksdagen.fi
Statsrådet	statsradet.fi
Statsrådets svenska språknämnd	vnk.fi/spraknamnden
Justitieministeriets lagdatabas	finlex.fi
Finland – offentliga tjänster	suomi.fi
Statistisk årsbok för Finland	stat.fi
Uppslagsverket Finland	uvf.fi
Institutet för de inhemska språken	sprakinstitutet.fi/sv
Statsrådets termbank Valter	valter.fi
Terminologicentralen TSK	tsk.fi
TSK:s termbank TEPA	tsk.fi/tepa
Sveriges riksdag	riksdagen.se
Sveriges regering	regeringen.se
Språkrådet, Sverige	sprakochfolkminnen.se
Rikstermbanken, Sverige	rikstermbanken.se
Språkvårdsgruppen	sprakvardsgruppen.se
Terminologicentrum TNC	tnc.se
Lagrummet (portal för rättsinformation)	lagrummet.se
Statistisk årsbok för Sverige	scb.se
EU:s webbplats	europa.eu
IATE (terminologidatabas)	iate.europa.eu
EU:s lagstiftning	eur-lex.europa.eu
EU:s översättningsenhet	ec.europa.eu/translation/swedish/swedish_en.htm
Länkkatalog, Tavastehus stadsbibliotek	makupalat.fi
De finländska bibliotekens webbplats	biblioteken.fi
Kommunförbundet	kommunerna.net
Kommuntorget	kommuntorget.fi
Korp	spraakbanken.gu.se/korp
Nationalencyklopedin	ne.se
Synonymer.se	synonymer.se
Oikeustieteen termitetokanta	tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede
Tieteen termipankki	tieteentermipankki.fi

1.4 Språkvårds- och terminologiorgan m.m.

Institutet för de inhemska språken, Helsingfors (sprakinstitutet.fi/sv)

Rådgivning/svenska:

Telefonrådgivning 0295 333 202 (tisdag–torsdag kl. 13–15)

E-rådgivning svenska@sprakinstitutet.fi

Namnrådgivning 0295 333 202 (tisdag–torsdag kl. 13–15)

Rådgivning/finska:

Telefonrådgivning 0295 333 201 (måndag–fredag kl. 10–12)

Namnrådgivningen 0295 333 203 (måndag, torsdag och fredag kl. 10–12)

Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. Stockholm

Tfn +46 8 442 42 10

Telefonrådgivning måndag–fredag kl. 9–12

E-rådgivning sprakfragor@sprakochfolkminnen.se

Terminologicentralen TSK, Helsingfors (tsk.fi)

E-rådgivning termipalvelu@tsk.fi (gratis för medlemmar, mot avgift för övriga)

Terminologikum TNC, Stockholm (tnc.se)

Telefonrådgivning +46 8 446 66 00 (för abonnenter)

E-rådgivning tnc@tnc.se (för abonnenter)

Stödenheten för språktjänster vid Statsrådets kansli

Termrådgivning tfn 0295 160 528 (vardagar kl. 8–12)

E-rådgivning termineuvonta@vnk.fi

Justitieministeriets laggranskningsenhet

Tfn 09-160 03 (växel)

Riksdagens svenska byrå

Tfn 09-4321 (växel)

Statsrådets svenska språknämnd (vnk.fi/spraknamnden)

E-post spraknamnden@vnk.fi

2 Lagar och andra författningar

2.1 Begreppen författning och lagstiftning

Begreppet *författning* har två betydelser. För det första kan det avse ett lands *konstitution* (valtiosääntö). För det andra kan det användas som benämning på en *lag eller förordning* (säädös), alltså en *rättsakt* som tillkommer genom beslut av riksdagen eller regeringen. Också EU:s rättsakter är författningar. Internationella överenskommelser brukar däremot kallas *fördrag* (valtiosopimus).

Med *lagstiftning* avses både själva förfarandet då en lag kommer till (lainsäädäntä) och resultatet av detta, dvs. lagarna (lainsäädäntö). Ordet lagstiftning används dessutom ofta som en sammanfattande benämning på lagar och andra författningar såsom förordningar och eventuella andra skrivna rättsregler.

2.2 Lagar

De grundläggande bestämmelserna om lagstiftningen finns i 6 kap. i grundlagen.

Förslag till lagstiftning väcks genom en regeringsproposition eller genom en riksdagsledamots lagmotion. I 53 § i grundlagen föreskrivs det också om *medborgarinitiativ* (kansalaisaloite), dvs. om medborgarnas rätt att lägga fram initiativ för riksdagen om att en lag ska stiftas.

Lagarna *stiftas* av riksdagen. Regeringen *lämnar* propositioner med ett eller flera *lagförslag* (lakiehdotus) till riksdagen. Därutöver ingår motiv, i *korta propositioner* (suppea esitys) under rubriken *Motivering* (Perustelut), i *långa propositioner* (laaja esitys) under rubrikerna *Allmän motivering* (Yleisperustelut) och *Detaljmotivering* (Yksityiskohtaiset perustelut). Dispositionen av och rubriken för propositionerna följer en standard som beskrivs i handboken *Hallituksen esitysten laatimishjeet* (HELO). Handboken finns endast på finska, men den innehåller också vissa svenska standardrubriker (se kapitel 10).

När riksdagen har *antagit* en lag, dvs. godkänt ett lagförslag, ska lagen *stadfästas* av presidenten innan den kan publiceras i Finlands författningssamling och *träda i kraft*.

Varje lag har ett eget namn, en *rubrik* (nimike). I rubriken ingår nästan alltid ordet lag, men några lagar kallas i stället *balk* (kaari; t.ex. rättegångsbalken, ärvdabalken, utsokningsbalken och informationssamhällsbalken).

2.3 Förordningar och andra rättsregler

En *förordning* (asetus) är en *författning på lägre nivå än en lag* (lakia alemmanasteinen säädös). Förordningarna innehåller oftast närmare bestämmelser om verkställigheten av en lag och får utfärdas endast med stöd av ett bemyndigande i lag.

En förordning utfärdas av statsrådet om det inte i bemyndigandet uttryckligen sägs att förordningen ska utfärdas av ett enskilt ministerium eller av presidenten. Av rubriken ska det framgå vem som har utfärdat förordningen (*statsrådets förordning om ..., justitieministeriets förordning om ..., republikens presidents förordning om ...*).

Benämningen *statsrådets beslut* (valtioneuvoston päätös) används numera enbart om administrativa beslut (t.ex. om kommunsammanslagningar). Statsrådet kan också fatta s.k. *principbeslut* (periaatepäätös), som dock inte är författningar utan anvisningar till förvaltningen för beredning av ärenden. Före den 1 mars 2000, då den nya grundlagen trädde i kraft, utfärdades alla förordningar av presidenten. De föreskrifter som före det utfärdades av statsrådet och av ministerierna kallades statsrådsbeslut och ministeriebeslut.

Även andra myndigheter än statsrådet och ministerierna kan bemyndigas att i bestämda frågor utfärda *rättsnormer* (oikeussäntö). Dessa rättsnormer är oftast så kallade *föreskrifter* (määräys), men det finns också anvisningar, reglementen, instruktioner, stadgor m.m.

Reglementen (ohjesäntö) finns på olika nivåer. Reglementet för statsrådet (262/2003) är juridiskt sett en förordning. Också enskilda myndigheter kan ha egna reglementen. Kommunerna har enligt den nya kommunallagen (410/2015) en enda *förvaltningsstadga* (hallintosäntö) som ersätter bland annat de instruktioner och stadgor som tidigare fastställdes för de olika sektorerna och funktionerna. I kyrkolagen, som tillämpas på evangelisk-lutherska kyrkan, och i lagen om ortodoxa kyrkan finns bestämmelser om *kyrkoordningen* och om *instruktioner* och *reglementen*.

Också inom den privata sektorn förekommer allmänna bestämmelser som kan karakteriseras som rättsregler. Som exempel kan nämnas företags *bolagsordningar* (yhtiöjärjestys) och föreningars *stadgar* (säntö).

2.4 Författningarnas struktur

Lagar och andra författningar innehåller *paragrafer* (pykälä). Internationella fördrag och EU:s rättsakter innehåller *artiklar* (artikla). Paragraferna och artiklarna innehåller en eller flera *bestämmelser* (säännös).

En paragraf består av ett eller flera stycken, som i Finland kallas *moment* (momentti). I Sverige kallas de *stycken*. Ett moment kan vara uppdelat i numrerade eller bokstaverade stycken som kallas *punkter* (kohta), som i sin tur kan ha *underpunkter* (alakohta).

Också artiklarna i EU:s rättsakter kan bestå av ett eller flera onummerade *stycken* (kohta). Nummerade delar av en artikel kallas *punkter* (kohta). Se närmare avsnitt 9.5.2 (om hänvisning till rättsakter) och 9.6 (om hänvisning till fördrag).

En lag eller annan författning kan vara indelad i *avdelningar* (osa) och/eller *kapitel* (luku). Paragrafnumreringen i en lag är ofta löpande från början till slut, oberoende av kapitelindelningen. När man hänvisar till en paragraf i en sådan lag nämner man därför inte kapitlet. Det finns emellertid också lagar, t.ex. strafflagen och rättegångsbalken, där paragrafnumreringen börjar på nytt i varje kapitel. Vid hänvisning till en paragraf i en sådan lag måste man alltid nämna kapitlet (t.ex. 28 kap. 1 § i strafflagen).

2.5 Hur en lag kommer till

I stora drag kommer en lag till så här:

- a) ett initiativ till en lagstiftningsåtgärd tas,
- b) ärendet bereds och ett utkast till proposition med ett eller flera lagförslag utarbetas (och eventuellt översätts),
- c) utlåtanden (remissyttranden) inhämtas om propositionsutkastet,
- d) utkastet till proposition revideras eventuellt, översätts och sänds vanligen till justitieministeriets laggranskningsenhet för granskning,
- e) regeringen lämnar propositionen till riksdagen,
- f) propositionen behandlas i riksdagen (först i utskott, sedan i plenum) som antingen godkänner lagförslaget (med eller utan ändringar) eller förkastar det,
- g) presidenten stadfäster lagen,
- h) lagtexten publiceras i författningssamlingen.

Initiativet till en lagstiftningsåtgärd tas vanligen inom ett ministerium, som kan få en påstötning i saken utifrån. Initiativet bygger ibland på ett *uttalande* (lausuma) av riksdagen. En lag kan också stiftas utifrån en *lagmotion* (lakialoite) som har väckts i riksdagen. Större lagstiftningsprojekt nämns ofta i regeringsprogrammet. Sedan 2012 kan också medborgarna väcka förslag till nya lagar eller lagändringar. För att riksdagen ska behandla ett *medborgarinitiativ* (kansalaisaloite) måste det stödjas av minst 50 000 röstberättigade finska medborgare.

Innan en proposition kan utarbetas måste saken beredas. Lagförslagen bereds a) av tjänstemän eller av *arbetsgrupper* (työryhmä) tillsatta av ett ministerium, b) i *kommissioner* (toimikunta) tillsatta av ett ministerium eller c) i *kommittéer* (komitea) tillsatta av statsrådet.

När ett utkast blivit klart överlämnas det till ministern. Därefter skickas det på remiss till de myndigheter och organisationer som närmast berörs av förslaget.

Texterna översätts i allmänhet av svenska språkenheten vid statsrådets kansli.

Bestämmelser om laggranskning finns i 30 § i reglementet för statsrådet (262/2003). Förslag till lagar och förordningar ska sändas till justitieministeriet för granskning, om inte något annat oundvikligen följer av att ärendet är brådskande. Ett förslag till förordning behöver dock inte sändas för granskning, om ärendet är av ringa allmän betydelse. Laggranskningen sker på laggranskningsenheten vid justitieministeriets lagberedningsavdelning. Granskningen gäller närmast de formella och språkliga aspekterna av texten. Vid granskningen av den svenska texten, som vanligen sker efter granskningen av den finska, kontrolleras också att texterna i sak motsvarar varandra.

Efter granskningen lämnas propositionen till riksdagen. I riksdagen remitteras propositionen efter remissdebatt i plenum till ett fackutskott. Utskottet hör oftast sakkunniga från olika områden och behandlar lagförslaget eller lagförslagen i propositionen i detalj. Utskottets beredningsarbete mynnar ut i ett *betänkande* (mietintö), som innehåller en *kläm* (ponsi) med ett förslag om att lagförslagen ska godkännas i oförändrad form eller med vissa ändringar. Undantagsvis förekommer det att utskottet föreslår att lagförslagen ska förkastas.

Lagförslagen behandlas sedan två gånger i riksdagens plenum. Utskottets betänkande föredras i plenum vid första behandlingen. Under första behandlingen går riksdagen igenom lagförslaget paragraf för paragraf och bestämmer lagens innehåll. Vid behov kan ett lagförslag remitteras till stora utskottet under pågående första behandling. I den andra behandlingen, som hålls tidigast den tredje dagen efter det att den första behandlingen har avslutats, beslutar riksdagen om lagförslaget ska godkännas eller förkastas.

Beslut om ändring av grundlagen ska lämnas vilande över nyval, om inte förslaget först förklaras brådskande med 5/6 av de lämnade rösterna. Efter nyval ska lagförslaget godkännas i oförändrad form med 2/3 av de lämnade rösterna.

Samma förfarande måste också iakttas, om någon annan lag som ska stiftas kommer att innebära avvikelse från grundlagen. Man säger då att lagen stiftas i *grundlagsordning* (perustuslainsäätämisjärjestys). Även självstyrelselagen för Åland kan ändras enbart i grundlagsordning och med Ålands lagtings godkännande.

Utifrån lagförslaget i propositionen och de ändringar som utskottet föreslagit och riksdagen godkänt sammanställs *riksdagens svar* (eduskunnan vastaus) på finska och svenska.

En lag som har antagits av riksdagen ska föredras för republikens president för stadfästelse. Om presidenten inte stadfäster lagen återgår den till riksdagen för behandling. Antar riksdagen då lagen på nytt med oförändrat innehåll träder den i kraft utan stadfästelse. Antar riksdagen inte lagen anses den ha förfallit.

2.6 Bestämmelser om språket

Enligt 79 § 4 mom. i grundlagen stiftas och publiceras lagarna på finska och svenska. Det betyder att båda språkversionerna är autentiska och att de är lika giltiga eller, som man förr uttryckte saken, äger lika vitsord. Den svenska texten är alltså i princip inte en översättning i den meningen att den finska texten automatiskt skulle ha tolkningsföreträde.

Enligt 30 § i språklagen (423/2003) utfärdas också förordningar och myndigheternas rättsnormer på finska och svenska.

Författningssamlingen och fördragsserien ges ut på finska och svenska. Om den finska eller den svenska versionen av ett fördrag inte är autentisk, ska fördraget dessutom publiceras i åtminstone en autentisk språkversion.

Vissa författningar ska också publiceras på samiska. Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras enbart på svenska i Ålands författningssamling.

De handlingar som behövs för att ett ärende ska kunna tas upp i riksdagen ska regeringen och andra myndigheter överlämna på finska och svenska. Också riksdagens svar och skrivelser samt utskottens betänkanden och utlåtanden ska enligt grundlagen finnas på både finska och svenska. Betänkandena och utlåtandena måste föreligga samtidigt på båda språken vid behandlingen i plenum.

Propositionsutkastens utarbetas i regel på finska. I 31 § i språklagen finns bestämmelser om översättning av ministeriers, statliga kommittéers, kommissioners, arbetsgruppers och andra liknande organs lagförslag och tillhörande betänkanden. Huvudregeln är att betänkanden med lagförslag som sänds på remiss ska innehålla ett svenskt sammandrag och en översättning till svenska av den föreslagna lagtexten. I den mån det är möjligt borde översättandet inledas redan när den finska texten bereds.

I några fall har det hänt att lagar har beretts på svenska och därefter översatts till finska. Exempel på detta är köplagen (355/1987), vissa kapitel i sjölagen (674/1994) och självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Språklagen bereddades ända från början parallellt på finska och svenska.

När ett förslag till en proposition föredras i statsrådet ska både den finska och den svenska texten fogas till föredragningslistan. Föredragning kan således inte ske förrän den svenska texten är klar.

I riksdagen ligger den finskspråkiga propositionstexten till grund för riksdagsbehandlingen. Utskottsbetänkanden med anknytande utlåtanden och eventuella förslag till ändringar som läggs fram av riksdagsledamöterna under plenumbehandlingen översätts till svenska (eller till finska, om de har lagts fram på svenska). Översättningen görs på riksdagens svenska byrå.

Vid behandlingen i plenum bestäms lagens slutliga lydelse i den finska versionen. Riksdagens finskspråkiga och svenskspråkiga svar på propositionen utarbetas därefter av tjänstemän vid riksdagen. Man säger då att riksdagens svar *justeras* (tarkistaa). För den svenska justeringen svarar tjänstemän vid riksdagens svenska byrå. Justeringen sker så att den svenska texten läses mot den finska. Man kontrollerar då att texterna motsvarar varandra och rättar översättningsfel och tekniska fel. I samband med justeringen uppdagas och rättas också olika typer av fel och brister i de finskspråkiga lagtexterna. Justeringen av riksdagens svar sker alltså parallellt på finska och svenska och i nära samarbete mellan de ansvariga tjänstemännen.

2.7 Publicering och ikraftträdande

Efter justeringen i riksdagen sänds riksdagens svar till statsrådet. Det behöriga ministeriet ska därefter föredra svaret för republikens president för stadfästelse. Då bestäms också när lagen ska träda i kraft.

Av en lag ska det framgå när den träder i kraft. Av särskilda skäl kan det i lagen anges att tidpunkten för *ikraftträdandet* (voimaantulo) bestäms genom för-

ordning. Detta förekommer främst när man sätter i kraft fördrag. Lagar och andra författningar träder inte i kraft förrän de har publicerats.

Enligt 80 § i grundlagen utfärdas allmänna bestämmelser om publicering och ikraftträdande av förordningar genom lag. Dessa bestämmelser finns i lagen om Finlands författningssamling (188/2000) och i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000).

Lagarna och förordningarna samt vissa beslut och tillkännagivanden publiceras i *Finlands författningssamling* (FörfS; Suomen säädöskokoelma, SäädK). Vissa förordningar publiceras inte i författningssamlingen utan i stället i respektive ministeriums eller myndighets föreskriftssamling. Till författningssamlingen hör också en separat serie, Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS; Suomen säädöskokoelman sopimussarja, SopS). Där publiceras de internationella överenskommelser som är bindande för Finland. Författningssamlingen och fördragsserien finns i Finlex (finlex.fi), se närmare avsnitt 1.2.

Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras i Ålands författningssamling. De viktigaste författningarna ges också ut i bokform i lagboken Ålands lagsamling. Ålands författningssamling och Ålands lagsamling i elektronisk form finns på webbadressen regeringen.ax/alandsk-lagstiftning.

2.8 Europeiska unionens lagstiftning

EU-anvisningarna i denna bok bygger huvudsakligen på publikationerna *Att översätta EU-rättsakter – anvisningar* (februari 2013), *Publikationshandboken* (EU-institutionernas redaktionella regler) och *Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet* (PM 2014:3). Alla tre publikationer finns på nätet.

2.8.1 EU:s rättsakter

EU:s rättsakter (författningar) består dels av *grundfördragen* (perustamissopimus, ibland perussopimus) och andra *fördrag* (perussopimus), dels av *förordningar*, *direktiv*, *beslut* och andra rättsakter. Förordningarna är direkt gällande i medlemsstaterna, medan direktiven måste genomföras i nationell lagstiftning.

Grundfördragen har ändrats flera gånger. Ändringar sker också genom ett *anslutningsfördrag* (liittymissopimus) varje gång en ny stat upptas som medlem i

unionen. Som gemensam benämning på EU:s rättsregler används *EU:s regelverk* (ibland också *unionens regelverk*).

På webbplatsen Eurlex (eur-lex.europa.eu) kan man följa lagstiftningsprocessen inom EU. EU:s rättsakter offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT) och ingår därför inte i Finlands författningssamling. Den elektroniska versionen av tidningen finns i pdf-format på Eurlex. Före den 1 februari 2003 hette tidningen *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT). Rättsakterna går också att hitta med hjälp av sökfunktionerna i Eurlex.

2.8.2 Terminologi

Europeiska unionen (EU) upprättades 1993 genom *fördraget om Europeiska unionen* (se närmare under 2.8.3).

Europeiska unionen (EU)

Euroopan unioni (EU)

Före EU-fördragets ikraftträdande (1.1.1993) hette Europeiska gemenskapen *Europeiska ekonomiska gemenskapen* (EEG), på finska Euroopan talousyhteisö (ETY). Genom Lissabonfördragets ikraftträdande har Europeiska unionen (EU) ersatt och efterträtt Europeiska gemenskapen (EG). Europeiska unionen är nu också en juridisk person.

Uttrycket *EU* eller *unionen* används i alla sammanhang där man inte uttryckligen eller specifikt avser situationen före den 1 december 2009.

I lagtexter och propositioner används vanligtvis följande uttryck:

<i>EU:s regelverk</i>	EU:n säännöstö
<i>EU:s lagstiftning</i>	EU:n lainsäädäntö
<i>EU-lagstiftningen</i>	EU-lainsäädäntö
<i>EU:s rättsakter, EU-rättsakter</i>	EU:n säädökset, EU-säädökset
<i>EU:s/unionens lagstiftning, unionslagstiftningen</i>	unionin lainsäädäntö
<i>EU-rätten</i>	unionin oikeus, EU-oikeus

Vid direkta citat och när sammanhanget kräver en sådan precisering kan följande uttryck fortsatt förekomma:

<i>gemenskapsrätten</i>	yhteisön oikeus (yhteisöoikeus)
<i>EG-rätten</i>	EY-oikeus
<i>EG:s regelverk</i>	yhteisön säännöstö, EY:n säännöstö
<i>gemenskapslagstiftningen</i>	yhteisön lainsäädäntö
<i>EG:s lagstiftning</i>	EY:n lainsäädäntö
<i>EG-lagstiftningen</i>	EY-lainsäädäntö
<i>EG:s rättsakter</i>	EY:n säädökset, EY-säädökset
<i>EG-rättsakt</i>	EY-säädös, yhteisön säädös
<i>gemenskapsrättsakt</i>	yhteisön säädös

2.8.3 EU-rätten

EU-rätten omfattar den skrivna rätten och EU-domstolens rättspraxis. Den skrivna rätten brukar delas in i primärrätt och sekundärrätt.

Primärrätten består av *grundfördragen* (perustamissopimus, ibl. perussopimus), *anslutningsfördragen* (liittymissopimus), som innehåller en *anslutningsakt* (liittymisasiakirja), och andra *fördrag* (perussopimus). På svenska räcker det ofta med *fördrag* även när det står ”perustamissopimus” på finska (t.ex. EY:n perustamissopimus = EG-fördraget). Sekundärrätten består huvudsakligen av förordningar, direktiv och beslut.

Primärrätten

De egentliga grundfördragen är

fördraget om Europeiska unionen (1992, i kraft 1993)

Sopimus Euroopan unionista

Kortform:	<i>EU-fördraget</i> <i>unionsfördraget</i> (tidigare även <i>Maastrichtfördraget</i>) unionisopimus (Maastrichtin sopimus)
Förkortning:	<i>FEU</i> SEU

fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (1957, i kraft 1958)

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta

Kortform:	<i>EUF-fördraget</i> EUT-sopimus
Förkortning:	<i>FEUF</i> SEUT

EUF-fördraget hette till och med oktober 1993 *fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG-fördraget, Romfördraget)*, på finska Euroopan talousyhteisön perustamissopimus (ETY:n perustamissopimus, Rooman sopimus), och under tiden november 1993–november 2009 *fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget)*, på finska Euroopan yhteisön perustamissopimus (EY:n perustamissopimus, EY-sopimus).

fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (1957, i kraft 1958)

Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimus

Kortform:	<i>Euratomfördraget</i> Euratomin perustamissopimus
Förkortning:	<i>FEA</i> SEA

Tidigare fanns också *fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG-fördraget, Parisfördraget)* från 1951. Det trädde i kraft 1952 och upphörde att gälla 2002 när kol- och stålgemenskapen upphörde. Namnet och kortformerna på finska är Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimus (EHTY:n perustamissopimus, Pariisin sopimus).

Fördragen skrivs numera i överensstämmelse med gällande praxis med liten begynnelsebokstav på svenska.

Andra viktiga fördrag inom primärrätten är

fördraget om upprättandet av ett enda råd och en enda kommission för Europeiska gemenskaperna (1965, i kraft 1967)

Sopimus Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta

Kortform: *fusionsfördraget*
sulautumissopimus

Europeiska enhetsakten (1986, i kraft 1987)

Euroopan yhtenäisasiakirja

Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (1997, i kraft 1999)

Amsterdamin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta

Kortform: *Amsterdamfördraget*
Amsterdamin sopimus

Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (2002, i kraft 2003)

Nizzan sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sekä Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta

Kortform: *Nicefördraget*
Nizzan sopimus

Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (2007, i kraft 2009)

Lissabonin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta

Kortform: *Lissabonfördraget*
Lissabonin sopimus

Vid Europeiska rådets möte i Nice år 2000 antogs *Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna*, på finska Euroopan unionin peruskirja. Stadgan fogades senare till Lissabonfördraget. Den gällande versionen antogs 2012 (se EUT C 326, 26.10.2012).

Sekundärrätten

Bindande rättsakter är:

Svenska	Finska	Engelska
<i>förordning</i>	asetus	regulation
<i>direktiv</i>	direktiivi	directive
<i>beslut</i>	päätös	decision

Sedan Lissabonfördragets ikraftträdande indelas rättsakterna i *lagstiftningsakter* (lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset) och *icke-lagstiftningsakter* eller *akter som inte är lagstiftningsakter* (muut kuin lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset). Unionens lagstiftningsakter antas i regel enligt *det ordinarie lagstiftningsförfarandet* (tavallinen lainsäätämisyksessä), som tidigare kallades medbeslutandeförfarandet. Det finns också fall där ett *särskilt lagstiftningsförfarande* (erityinen lainsäätämisyksessä) ska tillämpas.

Den normhierarki som infördes i fråga om rättsakter syns också på rättsakternas titlar, t.ex. *genomförandeförordning* (täytäntöönpanoasetus) och *delegerat direktiv* (delegoitu direktiivi). På finska kallas de delegerade rättsakterna också säädösvallan siirron nojalla annettu säädös.

Andra officiella och halvofficiella dokument är:

<i>rekommendation</i>	suositus	recommendation
<i>resolution</i>	päätöslauselma	resolution
<i>meddelande</i>	tiedonanto	communication
<i>yttrande</i>	lausunto	opinion/avis
<i>lagstiftningsresolution</i>	lainsäädäntöpäätöslauselma	legislative resolution
<i>betänkande (parlamentet)</i>	mietintö	report
<i>arbetsordning</i>	työjärjestys	rules of procedure
<i>stadga (domstolen)</i>	perussääntö	statute
<i>rättegångsregler (domstolen)</i>	työjärjestys	rules of procedure
<i>rapport</i>	kertomus	report
<i>allmänt handlingsprogram</i>	yleinen toimintaohjelma	general program
<i>vitbok</i>	valkoinen kirja	White Paper
<i>grönbok</i>	vihreä kirja	Green Paper
<i>ordförandeskapets slutsatser (Europeiska rådet)</i>	puheenjohtajan päätelmät	Presidency Conclusions

2.8.4 Rättsakternas uppbyggnad

Såväl fördragen (primärrätten) som förordningar, direktiv och beslut (sekundärrätten) innehåller *bestämmelser*. På finska gör man den skillnaden att man säger att fördrag innehåller ”määräyksiä”, medan sekundärrätten innehåller ”säännöksiä”. Följaktligen säger man på finska också att ”unionisopimuksessa määrätään”, men ”unionin asetuksessa ja direktiivissä säädetään”. Både säätää och määrätä kan på svenska återges med *föreskriva*, *ange*, *fastställa* eller *besluta (om)*. *Stadga* och *stadganden* förekommer i regel inte i svenska EU-rättsliga texter. Se **Määrätä**, **Määräys**, **Säännös** och **Säätää** i finsk-svenska ordlistan.

Rättsakternas olika delar:

Svenska	Finska	Engelska
<i>titel</i>	nimi	title
<i>ingress</i>	johdanto-osa	preamble
<i>beaktanded</i>	(johdanto-osan) viite	citation
<i>skäl</i>	johdanto-osan perustelukappale	recital
<i>artikel</i>	artikla	article
<i>punkt, stycke (led)</i> ¹	kohta	paragraph
<i>stycke</i>	alakohta	subparagraph
<i>led (punkt)</i> ²	alakohta	point
<i>strecksats</i>	luetelmakohta	indent
<i>spalt</i>	sarake	column
<i>del</i>	osa	part
<i>avsnitt</i>	jakso	section
<i>avdelning</i>	osasto	title
<i>kapitel</i>	luku	chapter
<i>bilaga</i>	liite	annex
<i>tillägg</i>	lisäys	appendix

¹ Med *punkt* avses ett numrerat stycke, medan det som kallas *stycke* är onumrerat. Lägga märke till att man i svenska hänvisningar normalt inte skriver ut ordet ”punkt”, utan skriver t.ex. *artikel 7.4* när man på finska skriver ”7 artiklan 4 kohta”. *Led* kan motsvara finskans ”kohta” (närmast i artiklar med definitioner), men inte engelskans ”paragraph”, och betecknas med gemener, små romerska siffror eller arabiska siffror (a, b; i, ii; 1, 2).

² *Punkt* i betydelsen ”point” används bara om fristående punkter i vissa rekommendationer, resolutioner och förklaringar. *Led* betecknas med gemener, små romerska siffror eller arabiska siffror (a, b; i, ii; 1, 2).

3 Det svenska lagspråket och principer för översättning

3.1 Det svenska lagspråkets utveckling

I lagboken ingår författningar från fyra århundraden. De äldsta texterna utgörs av de delar av 1734 års lag som fortfarande gäller, nämligen vissa bestämmelser i handels-, byggnings- och rättegångsbalken. Språket i dem är mycket ålderdomligt, men det har haft en mycket stor betydelse som mönster vid skrivning av lagtext långt in på 1900-talet. Ord och uttryckssätt som inte längre förekom i det allmänna språkbruket användes för att ge texterna en upphöjd och vördnadsbjudande prägel. Man brukar tala om en arkaistisk stil (se t.ex. lagen om skuldebrev; 622/1947).

Våra lagar skrevs fram till början av 1900-talet på svenska och översattes sedan till finska. Under andra hälften av 1800-talet tillkom ett stort antal lagar. Vissa bestämmelser i dem gäller fortfarande i oförändrad lydelse. Språket i dem motsvarade i stort sett tidens skrivsätt, men verkar numera föråldrat.

3.1.1 Utvecklingen och nuläget i Sverige

År 1967 gav Statsrådsberedningen i Sverige ut en promemoria med titeln *Språket i lagar och andra författningar*. Promemorian var den första skrift som gav rekommendationer för lagspråkets utformning, och den blev därför ett viktigt redskap i det alltmer målinriktade språkvårdsarbetet med svenska författningar och myndighetstexter. År 1979 kompletterades promemorian med *Några riktlinjer för författningsspråket*, där det slogs fast att man ska modernisera eller förenkla en författning språkligt så snart där görs ändringar i sak. År 2014 arbetades riktlinjerna från promemorian in i *Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning (Ds 2014:1)*, som därigenom har blivit en mer komplett handbok för författningsskrivandet i Regeringskansliet.

I Regeringskansliet finns det för närvarande fyra språkexperter i Statsrådsberedningens granskningskansli. Deras uppgift är att genom granskning, rådgivning, kommittémedverkan, utbildning och handböcker åstadkomma ett modernt och begripligt författningsspråk som kan fungera som mönster för både myndighetsföreskrifter och andra förvaltningstexter.

Genom en löpande granskning av författningsförslag i slutet av beredningsprocessen påverkar språkexperterna i samarbete med juristerna den språkliga utformningen av författningstexten, främst när det gäller ord, fraser och meningsbyggnad. För att påverka djupare textstrukturer, som disposition och presentationssätt, utförs språkvårdsarbete på ett tidigare stadium, t.ex. i utredningar och kommittéer som har till uppgift att utforma förslag till nya lagar.

Genom utbildning i författningsskrivning inom Regeringskansliet bedriver språkexperterna ett förebyggande arbete som på siktagnar även den övriga statsförvaltningen. Under årens lopp har också ett antal rekommendationer och handböcker utarbetats för såväl internt som externt bruk, bl.a. *Myndigheternas föreskrifter* och *Svarta listan*. Se vidare avsnitt 1.3 (Ordböcker, handböcker och språkhjälp).

Också Sveriges riksdag ägnar en hel del energi åt språkvårdsfrågor och framhäver vikten av tydlig och effektiv kommunikation. Mellan 2013 och 2014 genomförde Riksdagsförvaltningen ett omfattande klarspråksprojekt i syfte att lägga grunden till ett fortsatt systematiskt klarspråksarbete.

När projektet avslutades fick Riksdagsförvaltningens ledningsstab huvudansvaret för klarspråksarbetet och en klarspråkssamordnare anställdes. Tyngdpunkten i arbetet ligger nu på att få in klarspråksidéerna tidigare i textprocessen och att fördjupa skribenternas förmåga att använda klarspråk.

Riksdagen har också en språkvårdare som är placerad vid kammarkansliet. Språkvårdaren ger bland annat råd i aktuella språkfrågor i Riksdagens språkbrev. Sedan klarspråksprojektet har riksdagen också en språkgrupp som är rådgivande i mer övergripande och principiella språkfrågor. Dessutom finns en termgrupp som ansvarar för att Riksdagsförvaltningen uppfyller den svenska språklagens 12 § om myndigheters ansvar för sin egen terminologi.

I mars 2007 gav riksdagen ut en handbok för framställning av utskottsbetänkanden, *Betänkandehandbok*, och i den finns ett särskilt avsnitt med språkliga riktlinjer. Betänkandehandboken uppdaterades 2012, och under 2016 kommer ytterligare en uppdatering.

3.1.2 Utvecklingen och nuläget i Finland

År 1960 tillsatte statsrådet en svensk språknämnd. Genom ett statsrådsbeslut 1988 ersattes denna av en mer permanent svensk språknämnd. Statsrådets svenska språknämnd är ett samordnande organ i frågor som gäller de statliga myndigheternas svenska språkbruk, särskilt lagspråket. Nämnden ska arbeta för ett klart och

begripligt svenskt lag- och förvaltningspråk i Finland och ta initiativ och vidta åtgärder för de statliga myndigheternas språkbruk.

Statsrådets svenska språknämnd har gett flera rekommendationer om lagspråket och ger sedan 1989 ut informationsbladet *Språkråd* med bl.a. nämndens råd och rekommendationer. Informationsbladet finns också på språknämndens webbsida (vnk.fi/spraknamnden). Språknämnden ordnar även fortbildning för bl.a. översättare inom statsförvaltningen.

Statsrådet utfärdade 1982 ett beslut om åtgärder för förbättrande av de statliga myndigheternas språk (FörfS 497/1982) som grundade sig på ett betänkande av den s.k. ämbetsspråkskommittén (komm.bet. 1981:26). Beslutet är inte längre i kraft, men de principer det byggde på är fortfarande aktuella: författningar ska skrivas så att innehållet kan förstås, i handlingar som inte är avsedda för specialister bör man använda uttryck som är allmänt kända eller vars betydelse framgår av sammanhanget och de begrepp som används bör vid behov förklaras.

I 9 § i förvaltningslagen (434/2003) finns en bestämmelse om att myndigheterna ska använda ett sakligt, klart och begripligt språk. Arbetet för ett klart myndighetspråk har på senare år tagit sig allt konkretare former inom statsförvaltningen. År 2013 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp med uppdraget att ta fram ett handlingsprogram och förslag till åtgärder som kan främja ett begripligt myndighetspråk. Arbetet resulterade i publikationen *Klart myndighetspråk – ett handlingsprogram* (2014).

År 1986 gav justitieministeriets lagberedningsavdelning ut handboken *Svenskt lagspråk i Finland*. Statsrådets svenska språknämnd tog över ansvaret för handboken 1988 och har gett ut nya omarbetade versioner 1990, 1998, 2004 och 2010. Denna handbok bygger på de tidigare versionerna.

3.2 Principer för modernt svenskt lagspråk

3.2.1 Nya författningar

När man skriver och översätter författningar ska man sträva efter att använda nutida, vårdad sakprosa. Den som en författning riktar sig till ska ha möjlighet att förstå vad som sägs i texten. Om språket är klart och enkelt är det lättare att koncentrera sig på de frågor som är invecklade i sak. Man ska alltså inte försöka ge lagspråket en särskild tyngd med hjälp av ett ålderdomligt skrivsätt.

Det svenska lagspråket i Finland bör i så hög grad som möjligt närmas till lagspråket i Sverige. Därför är det viktigt att översättare och granskare studerar författningstexter från Sverige, särskilt i de fall då texterna genomgått grundlig språkgranskning. Exempel på sverigesvenska författningar som genomgått grundlig språkgranskning är språklagen (2009:600), radio- och tv-lagen (2010:696), varumärkeslagen (2010:1877), skatteförfarandelagen (2011:1244), lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer, patientlagen (2014:821), lagen (2015:417) om arv i internationella situationer och havsplaneringsförordningen (2015:400).

Många av de normer som i Finland ingår i lagar och förordningar hittas i Sverige på lägre nivå i normhierarkin, dvs. i de statliga förvaltningsmyndigheternas föreskrifter (de svenska myndigheternas föreskrifter finns t.ex. på adressen lagrummet.se). Också de här föreskrifterna kan användas som språkliga förebilder, i synnerhet när det gäller fackbetonade texter.

När en helt ny lag skrivs ska man samtidigt se över och vid behov ifrågasätta den svenska terminologi som använts i tidigare och angränsande lagstiftning, i synnerhet om den lagstiftningen är av äldre datum. Om det finns skäl att anta att terminologin är föråldrad eller att den inte används i moderna författningar och myndighetsföreskrifter i Sverige, ska man grundligt sätta sig in i termfrågan och överväga om det är möjligt att här införa samma terminologi som i Sverige. Det är fråga om en helhetsbedömning där man ska beakta alla faktorer som talar för eller emot ett termbyte (*se* avsnitt 7.2).

3.2.2 Ändring av författningar

När författningar ändras ska man om möjligt följa de regler som gäller för nya författningar. Om den äldre text som ska ändras innehåller ålderdomliga ord och strukturer ska den alltså så långt det är möjligt moderniseras i språkligt och redaktionellt hänseende, dock med hänsyn till de principer som gäller terminologisk enhetlighet och konsekvens i lagstiftningen (*se* avsnitt 7.1). I kapitel 6 finns exempel på ord och fraser som kan ersättas med modernare formuleringar. Ändringar som gäller rena smakfrågor ska dock undvikas. Om den författning som ändras är av nytt ursprung och har genomgått laggranskning, ska man vara försiktig med att göra stilistiska ändringar.

Det finns situationer där översättaren av arbetsekonomiska skäl eller andra orsaker inte helt och hållet kan skriva om en text som ändras endast delvis. Också då ska klart ålderdomliga ord och skrivsätt i texten bytas ut. Hur långt moderni-

seringen ska sträcka sig i övrigt blir då en avvägningsfråga. En text som riktar sig till allmänheten kan anses vara viktigare än en text som riktar sig till fackmän eller tjänstemän, och en text som ska gälla oförändrad en lång tid bör ägnas större uppmärksamhet än en text som ska ändras igen inom kort.

3.3 Finlandismer

Alla finlandssvenskar använder ibland finlandismer, dvs. ord och uttryck som inte förekommer i sverigesvenskan eller som i Sverige används mer sällan eller i en annan betydelse. Finlandismerna är av olika slag. Dels förekommer ålderdomliga ord eller ordformer som tidigare har funnits också i Sverige, t.ex. *allena* för *ensam*, *barberare* för *frisör* och *nejd* för *trakt*, dels har det i finlandssvenskan bildats egna ord och uttryck, ofta under påverkan av finskan och tidigare även av ryskan. Det finns också svenska ord som används bara i Finland därför att den företeelse de betecknar är speciell för Finland eller till väsentliga delar avviker från motsvarande företeelse i Sverige.

Också i lagspråket förekommer det finlandismer, både sådana som beror på vår lagstiftning och våra samhällsförhållanden (s.k. obligatoriska eller officiella finlandismer) och sådana som återspeglar det finlandssvenska allmänspråket (t.ex. *civiltjänstgörare*) eller som har kommit in i form av översättningslån eller liknande. Ett klart mål vid översättningen av helt nya lagförslag är att svenskan i Finland ska skilja sig så lite som möjligt från lagspråket i Sverige.

3.3.1 Officiella finlandismer

På vissa områden har utvecklingen av förvaltningen och lagstiftningen varit en annan i Finland än i Sverige. För vissa statliga institutioner och tjänstemän används hos oss de hävdvunna finländska benämningarna, trots att de har motsvarigheter i Sverige. Det som i Finland (liksom i Danmark) kallas *ministerier* heter i Sverige *departement*, *ministrarna* kallas i Sverige *statsråd* och våra *regeringsråd* motsvaras där av *departementsråden*. En del rättsliga institutioner hos oss saknar direkt motsvarighet i vårt grannland, exempelvis *andelslag* och *bostadsaktiebolag*.

Det händer förstås fortfarande att man i Finland introducerar nya begrepp som inte har någon direkt motsvarighet i Sverige. I dessa fall blir man tvungen att skapa nya termer också på svenska, vilket är helt berättigat. I synnerhet om det är fråga

om viktiga termer som kan väntas få allmän spridning är det bäst att i ett tidigt stadium kontakta experter på området, kollegor i Sverige och t.ex. svenska avdelningen vid Institutet för de inhemska språken eller Statsrådets svenska språknämnd.

3.3.2 Finlandismer som ska undvikas i lagtext

Utgångspunkten är att det svenska lagspråket i Finland så långt som möjligt ska följa allmänsvenska normer. Det är en stor fördel om de officiella och bindande svenska texter som publiceras i Finland inte i språkligt avseende i onödan avviker från motsvarande texter i Sverige, särskilt då man har eftersträvat överensstämmelse i sak.

Utöver de finlandismer som har status av termer och ofta anger särskilda finländska företeelser förekommer det allmänspråkliga finlandismer också i lagspråket. Sådana bör naturligtvis undvikas. Många av dem behandlas i den finsk-svenska ordlistan i slutet av handboken (kapitel 12). Den typiskt finländska användningen av vissa verb, såsom *erlägga* (maksaa, suorittaa), *fungera* (toimia), *förnya* (uudistaa), *förverkliga* (toteuttaa), *göra* (tehdä) och *verka* (toimia) tas upp under de finska uppslagsorden. Detsamma gäller ord som *avkortning* (lyhennys), *funktionär* (toimihenkilö), *på basen av* (perusteella), *sakenlig* (asianmukainen), *skild, skilt för sig* (erillinen, erikseen), *taltur* (puheenvuoro), *utrymmen* (toimitilat) och *årssemester* (vuosiloma). Meningsbyggnad, ordföljd, vissa ordformer (bl.a. *besluter* och *flere*), prepositioner etc. behandlas i kapitel 4. En någorlunda heltäckande förteckning över finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck finns i *Finlands-svensk ordbok* (2008).

3.4 Arbetet för en enhetligare och modernare terminologi i lagstiftningen

Den svenska terminologin i nya författningar i Finland ska helst överensstämma med terminologin i nyare lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter i Sverige, om detta bara är möjligt med hänsyn till vår nationella lagstiftning och den vedertagna terminologin här. Eftersom man i författningstext måste iaktta ett krav på terminologisk enhetlighet och konsekvens (se avsnitt 7.1) är det lättare att föra in ny terminologi när lagstiftningen på något område omarbetas helt och hållet än när lagar ändras endast bitvis. När Finlands grundlag (731/1999) bereddes såg man

grundligt över terminologin i sammanhanget. Bland annat ändrades ”statshushållningen” till *statsfinanserna*, ”statsfördrag” till *fördrag*, ”utkomst” ersattes med *försörjning* och ”riksdagsman” med *riksdagsledamot*. Ett annat exempel är 2006 års aktiebolagslag där ”dividend” ersattes med *vinstutdelning*.

Det har ibland hänt att särskilda finlandssvenska termer införts också när motsvarande sverigesvenska hade stått till buds. Man kan nämna *skyddsväg* (övergångsställe), *personbeteckning* (personnummer) och *arbetsgivares socialskyddsavgifter* (arbetsgivaravgifter).

Så länge ett ord förekommer som direkt lagterm måste det användas i alla lagar och författningar på lägre nivå som har samband med den lag där termen definieras. Ordet *jordlega* var föråldrat redan när 1966 års jordlegolag stiftades, men så länge lagen är i kraft med det namnet måste termerna *jordlega*, *legogivare* och *legotagare* användas när det görs ändringar i jordlegolagen eller den förordning som bygger på den, eller då det direkt hänvisas till de här författningarna. I annan lagstiftning där avtalstypen förekommer kan man emellertid ofta skriva *arrende*, *arrendegivare* och *arrendator*.

Översättaren ska alltid diskutera radikala termändringar i den svenska lagtexten med den finska uppdragsgivaren. Ändringarna ska också nämnas i motiveringstexten (*se* avsnitt 7.2).

3.5 Särskilda termproblem i EU-relaterade texter

Genom EU har vi fått ett regelverk vars svenska version är gemensam för Finland och Sverige. EU-förordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, vilket innebär att terminologin i dem ska följas t.ex. i hänvisningar som skrivs in i den nationella lagstiftningen. EU-direktiv ska genomföras i den nationella lagstiftningen, och då händer det ofta att terminologin i direktivet inte stämmer överens med den vedertagna terminologi vi har i vår lagstiftning. Särskilt om den terminologi som använts i direktivet stämmer överens med terminologin i lagstiftningen eller myndighetsföreskrifterna i Sverige bör man överväga om terminologin i vår lagstiftning börjar bli föråldrad eller om det finns andra skäl att övergå till den terminologi som används i Sverige. De här situationerna måste man lösa från fall till fall, med hänsyn till principerna för termbyten i författningstext (*se* avsnitt 7.2).

4 Språkriktighetsfrågor

Svenskt lagspråk i Finland följer i huvudsak rekommendationerna i *Svenska skrivregler*, *Språkriktighetsboken* och *Svenska Akademiens ordlista* (SAOL). SAOL är norm för hur svenska ord stavas och böjs. Notera att när SAOL ger flera stavnings- och böjningsvarianter åtskilda av *el.* (eller) bör man välja den form som står först. Varianter som föregås av *hellre än* ska undvikas. Använd alltid den senaste upplagan av SAOL, *Svenska skrivregler* och andra hand- och ordböcker.

4

4.1 Substantivformer

4.1.1 Ord på *-ande* och *-ende*

N-ord som slutar på *-ande* och *-ende* (t.ex. en *studerande*, en *sökande*) får ingen ändelse i obestämd form plural:

en *studerande*, *studeranden*, flera *studerande*, *studerandena*
en *ordförande*, *ordföranden*, flera *ordförande*, *ordförandena*
en *sökande*, *sökanden*, flera *sökande*, *sökandena*

När det finns en klar anknytning till ett verb (*studera*, *söka*) är det bättre att i bestämd form plural använda typen *de studerande*, *de sökande* än de regelrätta substantivformerna *studerandena*, *sökandena*: *Bara två av de sökande är behöriga för tjänsten*. Däremot kan man inte skriva ”*de ordförande*” eller ”*de högskolestuderande*”, utan man bör skriva *ordförandena* och *högskolestuderandena* (eller *de som studerar på högskola*). I singular kan man skriva antingen *studeranden* eller *den studerande*, *sökanden* eller *den sökande*. För *kärande* och *svarande* används substantivisk böjning (best. sing. *käranden*, best. pl. *kärandena*).

Vissa presensparticip är inte så etablerade som självständiga ord att de kan förSES med böjningsändelser. Sådana particip böjs i stället som adjektivet *samtida*:

en *boende*, den *boende*, flera *boende*, de *boende*
en *tävlande*, den *tävlande*, flera *tävlande*, de *tävlande*

T-ord som slutar på *-ande* och *-ende* (t.ex. ett *meddelande*, ett *betänkande*) böjs som andra neutrer som slutar på vokal (t.ex. *dike*, *område*):

ett *anförande*, *anförandet*, flera *anföranden*, *anförandena*
ett *uttalande*, *uttalandet*, flera *uttalanden*, *uttalandena*
ett *påstående*, *påståendet*, flera *påståenden*, *påståendena*

4

4.1.2 Böjning av vissa andra substantiv

ett *centrum*, *centrumet*, flera *centrum*, best. pl. *centrumen*
ett *center*, *centret*, flera *center*, best. pl. *centren*

ett *museum*, *museet*, flera *museer*, *museerna* (obs. ingen accent);
i sammansättningar *musei-*, t.ex. *Museiverket*

ett *stadium*, *stadiet*, flera *stadier*, *stadierna*

ett (*mass*)*medium*, *mediet*, flera *medier*, *medierna*; som kollektiv *media*,
i sammansättningar *medie-*, t.ex. *massmedieforskning*

multimedier, eller som kollektiv *multimedia*;
i sammansättningar dock *multimedie-*, t.ex. *multimedieteknik*

en *anmälan*, *anmälan*, flera *anmälningar*, *anmälningarna*

en *ansökan*, *ansökan*, flera *ansökningar*, *ansökningarna*

en *begäran*, *begäran*, flera *begäranden*, *begärandena*

en *fordran*, *fordran*, flera *fordringar*, *fordringarna*

en *jury*, *jury*n, flera *juryer*, *juryerna*

en *hobby*, *hobby*n, flera *hobbyer*, *hobbyerna*

ett *tema*, *tema*t, flera *teman*, *temana*

en *rå*, *rån*, flera *rår*, *rårna*

ett *schema*, *schemat*, flera *scheman*, *schemana*

en *sambo*, *sambon*, flera *sambor*, *samborna*

en *magistrat*, *magistraten*, flera *magistrater*, *magistraterna*

en *part*, *parten*, flera *parter*, *parterna* (Se **Asianosainen** i finsk-svenska ordlistan)

en *partner*, *partnern*, flera *partner*, *partnerna*

Som plural av *taxi* kan man vid behov använda *taxibilar*, men oftast går det bra med den oböjda formen: *Körfält reserverade för buss och taxi*.

Grundformen av *besvär* i betydelsen 'överklagande' är alltid plural: *Domstolen har inte prövat besvär*en.

Ett *härad* kan i obestämd form plural ha formerna *härad*, *härad*er eller *härad*en. Den sistnämnda formen är ovanlig. Bestämd form plural är *härad*ena (till *härad* och *härad*en) eller *härad*erna (till *härad*er). I finländsk författningstext rekommenderas formerna ett *härad*, *härad*et, flera *härad*, *härad*ena.

Märk att *television* inte på svenska används om den konkreta apparaten. Det heter alltså *tv-apparater* (inte "televisioner").

4.1.3 Dopning, dumpning och mobbning

Verben *dopa*, *dumpa* och *mobba* är väletablerade lån från engelskan. Verbalsubstantiv till dem bildas på regelbundet sätt: *dopning*, *dumpning*, *mobbning*. Sammansättningar på dessa får *s* i fogen: *dopningstest*, *dumpningsförbud*.

4.2 Verb och verbformer

4.2.1 Kortformer av verb

Många vanliga verb har både en längre och en kortare form: *bliva/bli, taga/ta*. Den längre formen uppfattas i dag som föråldrad och ska därför undvikas. Av verben *dra, ge, ha* och *ta* används följande former i alla slag av texter:

dra, ge, ha, ta (infinitiv och imperativ)
drar, ger, har, tar
dras, ges, has (i sammansättningar, t.ex. *innehas*), *tas*
dragit, gett, haft, tagit

De korta formerna används också i sammansatta verb:

ange, anta, innehar, åtar, återges

I presens passiv används den kortare formen på *-s*, inte den längre på *-es*:

används, behövs, erkänns, döms, skrivs, sänds, verkställs, syns

Observera dock skillnaden mellan *synes* och *syns*: *Det synes vara bäst; Huset syns på långt håll.*

4.2.2 Böjning av vissa verb

besluta – beslutar – beslutade – beslutat

betala – betalar – betalade – betalat (men: *få betalt; räkningen är betald*)

bestrida – bestrider – bestred – bestridit

närvara, undvara, avvara och *övervara* böjs enligt följande:

närvara – närvarar – närvarade – närvarat

4.2.3 Användning av *ska*, *bör*, *får* och andra modala hjälpverb

I svensk författningstext används i huvudsak de modala hjälpverben *ska* (före år 2008 i formen *skall*), *bör*, *får*, *kan* och i vissa fall *måste*. Tidigare användes även hjälpverben *må*, *äger*, *har att* m.fl., men dessa är i dag föråldrade och dessutom oklara till sin innebörd. ”Må” betydde i äldre lagspråk (till början av 1970-talet) ’kan’ eller ’får’, medan ”må icke” innebar ett förbud. Vid ändring av äldre texter ska dessa uttryck ersättas med de moderna formerna.

I den del av en lagbestämmelse som innehåller själva regeln används normalt *ska* för att ange en bindande förpliktelse. Också i text på skyltar o.d. måste *ska* (inte ”bör”) användas om det är fråga om ett påbud:

Den vars rätt berörs *ska* ges tillfälle att yttra sig.
Om skörden har skadats av frost *ska* x-myndigheten bevilja stöd ...
Passagerare *ska* ha giltig biljett.

Får innebär tillåtelse (används bl.a. i fullmaktsbestämmelser), medan *får inte* anger ett förbud:

Närmare bestämmelser om ... *får* utfärdas genom förordning av statsrådet.
Beslutet *får* överklagas genom besvär.
De frihetsberövade *får inte* inneha alkohol ...

Kan används t.ex. när någon ges prövningsrätt:

Om skörden har skadats av frost *kan* x-myndigheten bevilja stöd ...
Y-myndigheten *kan* medge undantag från skyldigheten att ...

Bör i själva normen innebär en kraftig rekommendation (= *ska* om möjligt). I författningstext kan det ibland undantagsvis vara motiverat med *bör*, även då finskan har former som ”on annettava”, ”tulee antaa”:

Ett barn *bör* uppfostras så att det får förståelse, ömhet och trygghet.

I författningstext är det ofta bättre att använda *ska*, *får* eller *kan* än enbart presens av huvud verbet (s.k. bjudande presens), även då den finska texten har presens

av huvud verbet. När presensformen förekommer i finsk lagtext avser detta att uttrycka en bindande bestämmelse:

Peruskoulussa *on* johtaja.
Varje grundskola *ska ha* en föreståndare.

Jokaisessa kihlakunnassa *on* poliisipäällikkö.
I varje härad *ska det finnas* en polischef.

Lautakunnassa *on* vähintään seitsemän ja enintään kolmetoista jäsentä.
Jokaisella jäsenellä *on* varajäsen.
Nämnden *ska ha* minst sju och högst tretton ledamöter. Varje ledamot *har* en ersättare. (I den senare meningen används presens för variationens skull.)

Valtioneuvostolla on oikeus päättää, että valtio vuosittain *suorittaa* korkotukea X:lle.
Statsrådet har rätt att besluta att staten årligen *ska betala* räntestöd till X.

Päätökseen *haetaan* muutosta sen mukaan kuin X-lain 3 §:ssä säädetään.
I beslutet *får* ändring *sökas* i enlighet med vad som föreskrivs i 3 § i X-lagen.

Presens i svenskan ska dock användas t.ex. i definitioner, i bestämmelser där man anger en egenskap eller en rättslig kvalitet (till exempel s.k. kvalifikationsregler) och liknande bestämmelser:

I denna lag *avses* med ...

En kvinna och en man som har kommit överens om att ingå äktenskap med varandra *är* förlovade.

Skattskyldig *är* den som ...

Rektorn *har rätt* att närvara och yttra sig ...

Syftet med denna lag *är* att ...

Denna lag *träder i kraft* den ... (inte ”ska träda i kraft”)

I finska motiveringstexter används ofta en konditionalisform (*-isi*, se avsnitt 4.14). Innebörden av uttryck som ”ehdotuksen mukaan tulisi ...” är inte alltid klar. Oftast är *tulisi* i sådana fall en beskrivning av vad som *ska* ske sedan lagen har antagits. Det är då inte riktigt att på svenska skriva ”bör” eller ”borde”, eftersom detta tolkas som om det bara var önskvärt att något sker.

Yleiskaavassa *tulisi* myös osoittaa asemakaavoitettavat alueet.

I generalplanen *ska* man (enligt förslaget) också ange de områden som ska detaljplanläggas.

Lupahakemusta tutkittaessa *tulisi* ottaa huomioon rakennuksen sopeutuminen ympäristöön.

När ansökan om bygglov prövas *ska* det beaktas hur byggnaden passar in i omgivningen.

Det händer också att regeringen bara anger sin uppfattning om något fastän det är riksdagen som fattar avgörandet, till exempel när regeringen uttalar sig om behandlingsordningen för ett lagförslag. Genom att det inte är regeringen utan riksdagen som bestämmer i vilken ordning behandlingen ska ske, måste man i ett sådant fall skriva *bör* och inte *ska*: *Lagförslaget bör behandlas i grundlagsordning*. Det kan också finnas situationer där regeringen t.ex. anser att myndigheterna bör ändra sitt beteende i ett visst avseende: *Myndigheterna bör (inte ”borde”) i framtiden ...*

Varning för ”borde”

Den vaga formen ”borde” ska normalt inte användas i författningstext. Också i motiveringstext är det oftast bättre att använda *bör* än ”borde”, även i de fall då finskan använder *pitäisi*, *tulisi*.

4.2.4 Fast och löst sammansatta verb

Många verb kan vara antingen fast eller löst sammansatta utan att betydelsen ändras: *inlämna/lämna in*. Eftersom den lösa sammansättningen är ledigare bör lös sammansättning normalt väljas om båda alternativen ges i t.ex. *SAOL*. I synnerhet former som ”utta” och ”motta” bör undvikas. Skriv alltså *ta ut, ta emot*.

Hos vissa verb innebär den lösa respektive fasta sammansättningen en viss skillnad i betydelse: *avbryta ett samtal; bryta av en käpp*. Den fasta sammansättningen har då en (åtminstone i viss mening) mer abstrakt betydelse, medan lös sammansättning används för mer konkreta företeelser: *upplysa/lysa upp; utlämna/lämna ut; utsätta/sätta ut*. Den skillnaden ska naturligtvis upprätthållas när det har betydelse för sammanhanget.

Det finns också en del verb som alltid är fast sammansatta: *anklaga, förevisa, översätta, övertyga* m.fl.

Lös sammansättning rekommenderas bl.a. i följande fall:

betala in

betala tillbaka (i stället för ”återbetala”)

dra av

dra in

ge ut

ha hand om (i stället för ”handha”)

hålla kvar

komma in

komma överens om

lämna in

skjuta upp (t.ex. behandlingen av ett mål, i stället för ”uppskjuta”)

sända till (i stället för ”tillsända”)

ta emot (i stället för ”motta”)

ta ut

4.3 Subjektsregeln

Subjektsregeln, som egentligen bara är en tumregel, säger att tankesubjektet för en satsförkortning är detsamma som subjektet i den sats som satsförkortningen ingår i. Det går alltså bra att skriva t.ex.:

För att träda i kraft måste lagen stadfästas av presidenten.

Genom att höja anslagen för översättning kunde ministeriet sända ut de svenska texterna i tid.

Här är det alltså fråga om samma subjekt: lagen både stadfästs och träder i kraft, ministeriet både höjer anslagen för översättning och sänder ut texterna.

Om tankesubjektet för satsförkortningen är ett annat än hela satsens subjekt kan syftningen däremot bli oklar eller t.o.m. löjeväckande. Därför bör man vara vaksam vid meningar som börjar med *för att*, *efter att*, *genom att*, *utan att*, särskilt om infinitivfraserna inleder meningen eller ingår i en passiv sats.

Skriv inte

För att träda i kraft nästa år måste presidenten stadfästa lagen före årsskiftet.

Texterna blev färdiga i tid genom att höja anslagen för översättning.

Lagen antogs av riksdagen efter att ha debatterat den hela hösten.

Skriv i stället t.ex.

För att lagen ska träda i kraft nästa år måste presidenten stadfästa den före årsskiftet.

Texterna blev färdiga i tid tack vare att anslagen för översättning höjdes.

Riksdagen antog lagen efter att ha debatterat den hela hösten.

4.4 Bestämningar till substantiv

Bestämningar till substantiv kan rent grammatiskt stå antingen framför huvudordet: *ett i 17 § i köplagen avsett fel, en med elmotor försedd bil* eller efter huvudordet: *ett sådant fel som avses i 17 § i köplagen, en bil med elmotor*.

4.4.1 Framförställda bestämningar

Adjektiv och andra korta bestämningar kan placeras framför huvudordet. Långa bestämningar som i exemplen ovan ska däremot om möjligt placeras efter huvudordet som bisatser, efterställt particip eller prepositionsfras (som ”med motor” i exemplet *en bil med elmotor*), eftersom uttrycken annars kan bli svårtolkade. Placeringen av bestämningarna påverkar läsbarheten, och ju snabbare man får reda på vilket ord som är huvudord, desto lättare är det att förstå meningen.

Använd i allmänhet *inte* framförställda bestämningar av typen

- * ett i förteckningen nämnt ämne
- * till socialnämndens verksamhetsområde hörande ärenden
- * en miljöministeriet underställd myndighet
- * det av kommundirektören över förslaget utarbetade yttrandet
- * de i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten angivna samarbetsmöjligheterna.

Långa framförställda bestämningar kan ibland motiveras i komplicerade meningar där syftningen kan bli oklar om huvudordet inte placeras i slutet av frasen, exempelvis när frasen följs av en som-sats: *Sådana till socialnämndens verksamhetsområde hörande ärenden som kan avgöras av socialdirektören* (kan dock uttryckas bättre, t.ex. *Sådana ärenden inom socialnämndens verksamhetsområde som ...*) eller när det ingår en genitivkonstruktion i frasen: *Ordföranden bör följa de av styrelsen utsedda kontaktpersonernas verksamhet*.

4.4.2 Efterställda bestämmingar

För att undvika framförställda bestämmingar kan man välja t.ex. något av följande alternativ:

a) relativ bisats

Av de relativa pronomina bör *som* i allmänhet användas hellre än ”vilken, vilket, vilka”, som gör meningen tyngre. ”Vilken” m.fl. kan ibland användas för att variera, ibland för tydlighetens skull, t.ex. om det finns flera relativa bisatser i en mening.

ärenden som hör till socialnämndens verksamhetsområde

en myndighet som är underställd miljöministeriet

ämnena som anges i den förteckning som ingår i ministeriets beslut

det yttrande över förslaget som utarbetats av kommundirektören

de samarbetsmöjligheter som anges i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

försäkring som är anknuten till fonder vilka förvaltas av fondförvaltare som har rätt att driva fondverksamhet

rättigheter som grundas på försäkringsperioder vilka tillgodoräknas före uppsägningen av konventionen

b) efterställt particip – ofta prepositionsfraser

ärendena underställda socialdirektören

ett yttrande utarbetat av kommundirektören

ämnena angivna i förteckningen

Observera att efterställt particip och relativ bisats ofta kan kombineras med varandra:

skador förorsakade av motorfordon som används i trafik

c) mera långtgående förenklingar

en bestämmelse i köplagen

ärenden inom socialnämndens verksamhetsområde

ett yttrande av kommundirektören

en myndighet under miljöministeriet

I följande exempel är den onödigt komplicerade formuleringen till vänster sannolikt föranledd av motsvarande konstruktion i finskan, som används för att uttrycka bestämdhet eller som orsakas av att finskan saknar prepositioner och därför måste använda en participform.

Undvik

Skriv hellre

den verkställda omröstningen

omröstningen

det fattade beslutet

beslutet

det av styrelsen fattade beslutet

styrelsens beslut

en till styrelsen riktad skrivelse

en skrivelse till styrelsen

Solbacka benämnda fastighet

fastigheten Solbacka

till utlandet avsända och från
utlandet ankomna försändelser

försändelser till och från
utlandet

en vid universitet eller yrkeshög-
skola avlagd examen

en examen vid universitet
eller yrkeshögskola

4.5 ”Nakna” substantiv

En av de mest iögonfallande skillnaderna mellan författningstext och vanlig sakprosa har tidigare varit att s.k. nakna substantiv förekommit rikligt i författningstexter. Med nakna substantiv avses att substantiv används i singular utan bestämd eller obestämd artikel: ”På kommun ankommer att handha ...”, ”Hör del av tomtområde icke till någon lägenhet ...”

I stället för den nakna formen använder man i allmänspråket andra former, och det finns då flera alternativ att välja mellan. Man kan t.ex. skriva *en kommun*, *någon kommun*, *kommunen*, *kommuner*, *kommunerna*, *varje kommun*, *alla kommuner*, *den kommun som*. Vilken form man använder beror på sammanhanget.

De normala formerna av substantiv används numera också i författningar. Det finns emellertid situationer där den nakna formen är naturligare och kanske den språkligt enda riktiga, både i författningsspråk och i vanlig sakprosa.

Det finns också skäl att se till att lagstiftningen inte översvämmas av obestämda artiklar *en* och *ett*, och i synnerhet att de obestämda artiklarna inte blandas ihop med räkneordet *en* eller *ett*. I stället för att använda obestämd artikel är det ofta bättre att använda bestämd form av substantivet eller plural. Det går också bra att först använda plural och sedan singular om det enskilda fallet i samma paragraf: *På verksamhetsutövare som ... tillämpas denna lag endast om verksamhetsutövaren ...; På bilar tillämpas regler som ... Om bilen är ...*

Fall där den nakna formen bör undvikas

Skriv inte

När fynd har samband med flygolycka ska ...

Kvinna och man har lika rätt att ...

Har arbetsgivare försummat att betala premien ...

Skriv i stället t.ex.

När ett fynd har samband med en flygolycka ska ...

Kvinnor och män har lika rätt att ...

Har arbetsgivaren försummat att betala premien ...
eller: Har en arbetsgivare ...
När en arbetsgivare har ...
Om en arbetsgivare har ...

Den nakna formen är särskilt olämplig i samband med substantiv föregångna av *annan*, *bestämd* och *viss* och i samband med substantiv som *förutsättning*, *person*.

Skriv alltså t.ex.

Om det finns skäl att anta att ett brev, *någon annan* postförsändelse eller ett telegram som får tas i beslag ... (Exemplet förutsätter att det är klart att plural inte ska användas.)

Betalningsskyldigheten är bestämd till *ett visst* belopp. Utbetalningen ska pågå under *en viss/en bestämd* tid. Ansökan ska vara inlämnad vid *en viss/en bestämd* tidpunkt. *Men*: anställd *för viss* tid. (Se även **Määräaikainen** i finsk-svenska ordlistan.)

Henkilö, joka ... = *Den som ...* Måste man använda ordet *person*, så bör man skriva *en person som* eller *den person som* eller *personer som*.

Till skada för *någon annan*.

En förutsättning för tillstånd är att ...

Använd gärna plural när det går: *Kommunerna* ska informera om saken; *Ärenden* som gäller den interna förvaltningen avgörs av styrelsen.

Fall där naken form är normalform

Den nakna formen är den normala i vissa situationer och då den enda möjliga. Så är fallet t.ex. i mer eller mindre fasta fraser, definitioner, rubriker, uppräknings- och parsammanställningar, beteckningar och befattningar.

Fasta fraser

betala ersättning
bevilja bidrag
bevilja tillstånd
döma till äktenskapsskillnad
fatta beslut
föra register
hålla föredrag
ingå äktenskap
jaga älg
köra bil
lämna bidrag
medge undantag
söka ändring
ta ut avgift
väcka talan

Om man i sådana fall använder obestämd artikel, medför det en precisering eller konkretisering: *Hon höll ett föredrag på universitetet i går.*

Definitioner

Med *integrerad krets* avses i denna lag en strömkrets som ...

Med *informationsobjekt* avses en abstrakt representation av en fysisk företeelse.

Rubriker

Tillämpningsområde
Tystnadsplikt
Reseförbud

Märk: I rubriker används dock ofta plural, oftast i obestämd form:

Pensioner och andra förmåner; Straffbestämmelser; Särskilda bestämmelser

Uppräkningar, parsammanställningar

papper och penna

lag och ordning

stat och kommun (jfr staten och kommunerna)

till bostaden hör *vardagsrum, sovrum, kök och hall*

Beteckningar, befattningar

Finansinspektionen är *behörig myndighet*.

NN är *professor*.

Förvaltningsdirektören är *styrelseordförande*.

4

4.6 Bestämd och obestämd form

Frågan om bestämd eller obestämd form kan vara svår för den som ska översätta en text från finska till svenska, eftersom finskan inte uttrycker bestämdhet på samma sätt som svenskan. En av svårigheterna är att av den finska texten läsa ut om substantivet kan stå i bestämd form singular eller om plural ska användas. (Se ovan om nakna substantiv.) I många fall är enda möjligheten att lösa problemet att se vad som sägs i motiven, eller om inte heller de ger vägledning, att kontakta uppdragsgivaren.

Exempel:

”Kelpoisuusvaatimuksena on ... lainsäädäntöneuvoksella oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto”. Det framgår inte om det finns ett eller flera lagstiftningsråd. Om det finns flera kan man inte skriva ”Behörighetsvillkor för lagstiftningsrådet är ...” och om det finns bara ett kan man inte skriva ”Behörighetsvillkor för lagstiftningsråden är ...”. En lösning är då att skriva *Behörighetsvillkor för lagstiftningsråd är ...* eller *Behörighetsvillkor för ett lagstiftningsråd är ...*

När man introducerar någon aktör eller företeelse i en text, kan det ske med substantivet i obestämd form singular eller plural: *en kommun, en biblioteksnämnd, en arbetstagarare, en plan* eller *kommuner, biblioteksnämnder, arbetstagarare, planer*. Man kan också introducera dem med en kombination av pronomen och substantiv: *varje kommun, de biblioteksnämnder som, sådana planer*. Därefter kan man i texten tala om *arbetstagararen, arbetstagararna* osv. i bestämd form eller syfta tillbaka med pronomen som *han, hon, henne, de, dessa*.

Om det t.ex. i en lag står att alla kommuner ska ha en nämnd av ett visst slag, kan man i en förordning som handlar om dessa nämnder direkt tala om nämnden i bestämd form. Ord som *kommunen* och *förvaltningsdomstolen* kan i allmänhet användas direkt i bestämd form (trots att det finns flera kommuner respektive förvaltningsdomstolar). Det är nämligen nästan alltid klart vilken kommun eller förvaltningsdomstol det är fråga om (eller att det är fråga om samtliga).

I vänstra spalten nedan finns exempel på bestämd form respektive s-genitiv, som också har bestämd betydelse. Ett sådant bruk förutsätter normalt att det tidigare har varit tal om arbetsgruppen respektive förslaget och dessa således är kända. Annars måste man i allmänhet använda obestämd form såsom i högra spalten.

Exempel:

Programmet har utarbetats av
den arbetsgrupp som tillsatts
av undervisningsministeriet.

Programmet har utarbetats av
en arbetsgrupp som tillsatts
av undervisningsministeriet.

Kommunens förslag har sänts
till ...

Ett förslag av kommunen har
sänts till ...

Bestämd form ersätter i allmänhet participformer och olika slags syftningsord såsom *ovannämnd, förutnämnd, nyssnämnd, vederbörande* m.fl. I översättningar förekommer participformer och långa syftningsord oftare än i texter skrivna på svenska, eftersom finskan inte skiljer mellan bestämd och obestämd form utan uttrycker bestämdhet med hjälp av ord som ”*yllämainittu*”, ”*edellämainittu*” osv.

Skriv inte

Ansökan ska lämnas (in)
till vederbörande hovrätt.

Advokat A.H. har skickat
en skrivelse till tingsrätten.
I ovannämnda skrivelse ...

Skriv i stället t.ex.

Ansökan ska lämnas (in)
till hovrätten.

Advokat A.H. har skickat
en skrivelse till tingsrätten.
I skrivelsen ...
(eller: I AH:s skrivelse;
vid behov: I den skrivelse
som nämns i ...)

Notera att det finns substantiv som lyder lika i bestämd och obestämd form singular, t.ex. *anmälan, ansökan, begäran, fordran*. Den artikellösa formen bör här uppfattas som bestämd form: *Ansökan ska vara inlämnad senast ...*

4.6.1 Artikel eller räkneord?

Det faktum att den obestämda artikeln och räkneordet *en/ett* sammanfaller kan ibland leda till problem. Det är visserligen inte så vanligt att en artikel tolkas som ett räkneord, men i författningstexter ska man vara extra uppmärksam.

I de fall när *en/ett* ska tolkas som räkneord måste man markera detta. Om det inte framgår av sammanhanget att det är fråga om att antalet anges, bör ett förtydligande ord skjutas in, t.ex. *endast en, en enda, högst en*, i specialfall *en och endast en, en (1)*.

4.7 Substantivsjuka och ”ande-meningar”

Med substantivsjuka eller nominalisering avses en alltför frekvent användning av verbalsubstantiv (*göra en undersökning* i stället för *undersöka, erlägga en betalning* i stället för *betala* osv.). Eftersom verbalsubstantiven bidrar till att göra en text byråkratisk och samtidigt otydlig ska onödiga verbalsubstantiv undvikas i modernt svenskt lag- och myndighetsspråk.

Finskans verbalsubstantiv

I finskan är situationen en annan än i dagens svenska. Verbalsubstantiv, dvs. substantiverade verb som bildats med efterleden *-minen*, *-ointi* osv., är mycket frekventa särskilt i finska myndighetstexter. Det sammanhänger med att finskan i mycket högre grad än svenskan använder passivkonstruktioner, vilket anses vara en av de grundläggande olikheterna mellan finska och germanska språk. I finskan uppfattas de här ”opersonliga” konstruktionerna inte som krångliga och byråkratiska på samma sätt som i svenskan.

Konstruktioner med verbalsubstantiv används ofta därför att de inte anger tempus. Liksom i många passivkonstruktioner behöver författaren inte ta ställning till subjektet, vilket har setts som en fördel i propositionstexter, eftersom traditionen på finska har varit att man inte sätter ut subjektet, t.ex. *regeringen*. Med hjälp av konstruktioner med *-minen* är det alltså möjligt att säga att någonting borde göras utan att klart säga ut vem som ska göra det och när det ska ske. Verben *edellyttää* och *tarkoittaa* används ofta i samband med verbalsubstantiv.

Olika sätt att översätta verbalsubstantiv

I de flesta fall är det ganska lätt att med enkla medel förvandla finskans verbalsubstantiv till ledig och naturlig svenska. Här följer några exempel på olika alternativa lösningsmodeller.

Det är ... + infinitiv

Kääntäminen on vaativaa
Det är krävande att översätta

För att ... + infinitiv

Toimenpiteitä lainsäädännön parantamiseksi
Åtgärder för att förbättra lagstiftningen

Att-satser

Hallitus ehdottaa uuden viran perustamista
Regeringen föreslår att en ny tjänst ska inrättas
eller ... att det ska inrättas en ny tjänst

Hur-satser

Kysymykseen vastaaminen riippuu siitä ...
Hur frågan (ska) besvaras beror på ...

När-satser

Asian käsittelyssä on noudatettava ...
När ärendet behandlas ska ... iaktas ...

Eliminerat verbalsubstantiv

Lentolinjan saamisesta Lapin ja Muurmanskin välille on keskusteltu
En flygförbindelse mellan Lappland och Murmansk har diskuterats

Möjligheten att ...

Työryhmä on tutkinut terveystieteiden avaamista
Arbetsgruppen har undersökt möjligheten att öppna en hälsovårdscentral

Frågan om att ...

Henkilökunnan palkkauksen korottaminen otettiin käsiteltäväksi
Frågan om att höja personalens löner togs upp till behandling

I och med att ...

Uuden viran perustaminen helpottaa työtilannetta
I och med att en ny tjänst inrättas blir arbetssituationen lättare

Om ...

Viran lakkauttaminen vaarantaisi tavoitteiden toteuttamista
Om tjänsten dras in finns det en risk för att målen inte uppnås

Participkonstruktioner

Kaivostoiminnan jatkamisesta Sotkamon Talvivaarassa
Om fortsatt gruvdrift i Talvivaara i Sotkamo

Förenklingar

Rikosten uusimisen estämistä koskeva ehdotus
Ett förslag/Förslaget om att förebygga återfallsbrottslighet

Det bör understrykas att det som sagts ovan inte får uppfattas som ett absolut förbud mot verbalsubstantiv i svenskan. Verbalsubstantiv är ibland rentav den enda tänkbara möjligheten. Till exempel i rubriker och andra komprimerade sammanhang är det varken befogat eller ens alltid möjligt att undvika s.k. ande-former. Observera dock att dessa ande-former i sådana fall används i obestämd form: *Utlämnande av uppgifter*.

4.8 Villkorssatser

Bestämmelser i lagar och andra författningar inleds mycket ofta med ett villkor eller en förutsättning i en bisats, och därefter följer huvudsatsen. Det klassiska sättet att skriva bisatser är att använda omvänd ordföljd med predikatet före subjektet. Ett gammalt typfall är *Vill man hjonelag bygga, då skall han mö av hennes gifto-man begära ...* Omvänd ordföljd är ofta praktisk – också i ledigt talspråk förekommer typen *Regnar det i morgon så får vi skjuta upp utflykten*.

I modernt svenskt lagspråk är det emellertid vanligare att villkorssatserna inleds med *om*: *Om tillståndshavaren bryter mot tillståndsvillkoren, ska tillståndet återkallas*. Andra subjunktioner som är tänkbara är *såvida* och *ifall*. De bör dock inte användas i de fall där *om* går lika bra. Det vardagliga *ifall* bör undvikas i lagtext. *Då* ska inte användas som subjunktion vid villkorssats (*jfr* avsnitt 4.12 under *När, då*).

En villkorssats inledd med *om* bör emellertid inte användas, om det finns en risk för att detta *om* kan uppfattas som en preposition:

Om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning ändras, ska detta i god tid meddelas arbetstagaren.

Jämför: Om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning finns bestämmelser i 7 §.

I ett sådant fall är det motiverat att använda omvänd ordföljd i villkorssatsen: *Ändras villkoren ... ska detta ...*

Också en mening där *om* är preposition bör i ett sådant fall formuleras på något annat sätt, t.ex.

Bestämmelser om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning finns i 7 § (eller: I 7 § finns det bestämmelser om villkoren ...)

I samma paragraf bör man inte inleda meningar med *om* i olika funktion.

Om samma mening innehåller villkorssatser både före och efter huvudsatsen, är det ofta lämpligt att börja med omvänd ordföljd och sedan inleda den andra villkorssatsen med ett *om*:

Är det uppenbart att hittegodset är värdefullt eller annars särskilt viktigt för ägaren, ska inrättningen utan dröjsmål anmäla fyndet till ägaren, *om* denne är känd.

När en mening som börjar med omvänd ordföljd innehåller flera framförställda villkorssatser ska också dessa få omvänd ordföljd. Man bör då inte plötsligt gå över till *om*-satser. Detsamma gäller vice versa.

Har hittegodset tagits i beslag med stöd av tvångsmedelslagen och hämtar ägaren inte det beslagtagna föremålet inom tre månader, blir upphittaren ägare till föremålet.

Av tydlighetsskäl är det ofta motiverat att ha kommatecken mellan villkorssats och huvudsats, i synnerhet om villkorssatsen är lång. Kommatecken ska alltid sättas ut före och efter *om*-satser inne i en mening. Observera att ett komma framför *om* i en efterställd villkorssats gör att *om* inte kan tolkas som en preposition. (Se avsnitt 5.1 om kommatering.)

I fråga om användning av *skulle* i villkorssatser, se avsnitt 4.14 om översättning av finskans konditionalis.

4.9 Ordföljd

Reglerna för ordföljd är betydligt striktare i svenskan än i finskan. Detta gäller framför allt placeringen av adverbialen (bestämningar som svarar på frågorna *när*, *var*, *hur* osv.). Både i huvudsatser och i bisatser finns klara regler för var i satsen adverbialen kan placeras in.

Det finns två slag av adverbial: allmänna satsadverbial och s.k. innehålls-adverbial eller TSR-adverbial (tid, sätt, rum m.m.).

Satsadverbialen är bestämningar till hela satsen. Till dem hör bl.a. negationer (*inte*, *aldrig*), adverbial som uttrycker visshetsgrad eller annat omdöme om satsen (*kanske*, *antagligen*, *nog*, *förhoppningsvis*, *verkligen*, *naturligtvis*, *av allt att döma*, *till all lycka*) och adverb som uttrycker samband osv. (*också*, *dessutom*, *emellertid*, *nämligen*, *alltså*). Satsadverbialen står sällan sist i satsen annat än i huvudsatser med enkelt predikat: *Hon kommer antagligen*.

TSR-adverbial är bestämningar till predikatet och uttrycker alltså tid, sätt, rum, orsak eller någon annan liknande omständighet. TSR-adverbialen är ofta längre än satsadverbialen och kan t.ex. bestå av prepositionsuttryck (*i morgon*, *med flyg*, *till Stockholm*) eller av bisatser (*om allt går enligt planerna*). I huvudsatser står TSR-adverbial antingen först (i det s.k. fundamentet) eller sist. Korta TSR-adverbial – i första hand tidsadverbial – kan också stå på satsadverbialens plats i satsen.

I någorlunda enkla satser är reglerna självklara för de flesta som har svenska som modersmål, men vid översättning av komplicerade finska meningar med långa adverbial kan det bli fel om man inte ser upp. Ett bra sätt är att förenkla meningen genom att skala av allt ovidkommande – då upptäcker man lättare eventuella ordföljdsfel.

4.9.1 Huvudsatsordföljd

För en huvudsats i svenskan gäller följande satsschema:

<i>fundament</i>	<i>finit verb</i>	<i>subjekt</i>	<i>satsadvl</i>	<i>infini verb</i>	<i>objekt/ predikativ</i>	<i>övr. advl</i>
I dag	ska	Lisa	kanske	köpa	en bok	på rea
Regeringen	har		i dag	fattat	beslut	om detta
Om allt går väl	kan	vi	säkert	ta	tåget	till Åbo i kväll

Observera att adverbialen aldrig kan placeras mellan det infinita verbet (predikatets senare del) och objektet/predikativet. Satsadverbialen står antingen i fundamentet eller mellan det finita och det infinita verbet (eller mellan subjektet och det infinita verbet, om subjektet inte står i fundamentet), medan TSR-adverbialen står antingen i fundamentet, sist i satsen eller på satsadverbialens plats.

Skriv inte

Regeringen ska hålla i morgon en konferens om budgeten.

En kommitté med NN som ordförande har utrett på uppdrag av statsrådet vilka stödåtgärder som kan komma i fråga.

Skriv i stället t.ex.

I morgon ska regeringen hålla en konferens om budgeten.

Regeringen ska hålla en konferens om budgeten i morgon.

Regeringen ska i morgon hålla ...

En kommitté med NN som ordförande har på uppdrag av statsrådet utrett vilka stödåtgärder som kan komma i fråga.

Antalet anmälningar som har inlämnats till handelsregistret har ökat under de senaste tolv åren från ca 26 000 till ca 77 000.

Under de senaste tolv åren har antalet anmälningar som lämnats in till handelsregistret ökat från ca 26 000 till ca 77 000.

Antalet anmälningar som har lämnats in till handelsregistret har under de senaste tolv åren ökat från ca 26 000 till ca 77 000.

När flera TSR-adverbial står efter varandra i satsslutet står rumsadverbialen före tidsadverbialen. Kortare adverbial för sättet kommer oftast före dessa, medan övriga adverbial kommer efter dem:

Vi ska resa med flyg till Stockholm i morgon.

Vi ska resa till Stockholm i morgon med det första morgonflyget.

Vi ska resa med flyg till Stockholm i morgon för att träffa våra kollegor.

Om adverbialen är många kan det vara bra att lyfta fram ett i fundamentet:

I morgon ska vi resa ...

4.9.2 Tunga led först eller sist

I juridiska texter är det relativt vanligt att långa TSR-adverbial placeras i mittfältet, vilket gör meningarna tunga. En sådan placering kan ofta vara svår att undvika utan att syftningen blir oklar, men om möjligt bör adverbialen hellre placeras först (i fundamentet) eller i slutet av satsen.

Skriv helst inte

Föraren ska innan färden börjar förvissa sig om att fordonet är rätt bemannat och lastat.

Skriv hellre t.ex.

Innan färden börjar ska föraren förvissa sig om att fordonet är rätt bemannat och lastat.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen.

Dessa uttryck har i andra kapitlet strukits.

Dessa uttryck har strukits i andra kapitlet.

Men: I andra kapitlet har dessa uttryck strukits därför att ...

4.9.3 Bisatsordföljd

Satsschemat för bisatser i svenskan har följande form:

<i>bisats- inledare</i>	<i>subjekt</i>	<i>satsadvl</i>	<i>finit verb</i>	<i>infinit verb</i>	<i>objekt/ predikativ</i>	<i>övr. advl</i>
Om	vi	ändå	ska	fatta	beslut	om detta
Eftersom	han	troligen	har	varit	sjuk	länge

Observera att adverbialen i en bisats inte kan placeras mellan det finita och det infinita verbet och inte heller mellan verbet och objektet/predikativet.

Skriv inte

Skriv i stället t.ex.

Förändringen beror på att Europeiska centralbanken tillämpar sedan ett par år tillbaka en liberalare räntepolitik

Förändringen beror på att Europeiska centralbanken sedan ett par år tillbaka tillämpar en liberalare räntepolitik.

Eftersom reformen ska i experimentsyfte genomföras i tre försökskommuner kommer det att dröja ...

Eftersom reformen i experimentsyfte ska genomföras i tre försökskommuner kommer det att dröja ...

Eftersom reformen ska genomföras i experimentsyfte i tre försökskommuner ...

Kravet att en anhållen ska utan dröjsmål ställas inför domstol betyder att anhållningstiderna inte får vara längre än några dagar.

Kravet att en anhållen utan dröjsmål ska ställas inför domstol betyder att anhållningstiderna inte får vara längre än några dagar.

Kravet att en anhållen ska ställas inför domstol utan dröjsmål betyder att ...

I indirekta frågesatser står subjektet före predikatet.

Skriv inte

Skriv i stället t.ex.

Spörsmålsställaren undrar vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att lösa problemet

Spörsmålsställaren undrar vilka åtgärder regeringen tänker vidta för att lösa problemet

Observera att ett *som* måste sättas in efter ett frågepronomen i indirekta frågesatser när detta står som subjekt i den indirekta frågesatsen. Står pronomenet som objekt behövs inget *som*.

Jämför: Han frågade vilka *som* hade yttrat sig i frågan.
Han frågade vilka vi hade bett yttra sig i frågan.

Hon undrade vem *som* hade valts till ordförande för kommittén.
Hon undrade vem kommittén hade valt till ordförande.

4.9.4 Håll ihop ord som hör ihop

En allmän regel är att ord och uttryck som logiskt hör ihop bör stå intill varandra och att ordföljden bör vara sådan att felaktig syftning och risk för feltolkning undviks.

Skriv helst inte

Domstolen kan således bli tvungen att ta häktningssyrkandet upp till handläggning samma dag som yrkandet framställs.

Lagen är dock utformad med hänsyn till även internationella skyddsarrangemang.

Unesco arrangerade i Genève i december 2002 en konferens för regeringarnas experter angående det tryckta ordet.

Handläggningen av ärendet får skjutas upp enbart av särskilda skäl, och uppskovet får vara längre än tre dagar endast på begäran av den anhållne.

Skriv hellre t.ex.

Domstolen kan således bli tvungen att ta upp häktningssyrkandet till handläggning samma dag som yrkandet framställs.

Lagen är dock utformad även med hänsyn till internationella skyddsarrangemang.

Unesco arrangerade i december 2002 en konferens i Genève om det tryckta ordet för regeringarnas experter.

I december 2002 arrangerade Unesco ...

För regeringarnas experter arrangerade Unesco ...

Handläggningen av ärendet får skjutas upp enbart av särskilda skäl, och uppskovet får endast på begäran av den anhållne vara längre än tre dagar.

Eller hellre: ... och uppskovet får inte vara längre än tre dagar utom på begäran av den anhållne.

4.10 Prepositioner och prepositionsliknande uttryck

Använd alltid korta prepositioner när det är möjligt. Långa prepositioner och prepositionsliknande uttryck av typen *avseende*, *beträffande*, *i fråga om*, *rörande*, *när det gäller* bör användas bara när ingen kort preposition kan komma i fråga.

Skriv inte

bestämmelserna beträffande
förfarandet i anslutning till
tjänsteutnämningar

rörande denna typ av
fastigheter gäller särskilda
regler

nämndens synpunkter i fråga
om arbetsgruppens förslag

Skriv i stället t.ex.

bestämmelserna
om förfarandet vid
tjänsteutnämningar

för denna typ av fastigheter
gäller särskilda regler

nämndens synpunkter på
arbetsgruppens förslag

Om man är tvungen att använda ett prepositionsliknande uttryck är de stilistiskt neutrala *i fråga om* och *när det gäller* i allmänhet att föredra framför de mer formella *avseende*, *vad gäller* osv.

4.10.1 Användning av vissa prepositioner

Av

Konstruktioner med *av* växlar många gånger med genitivkonstruktioner (se avsnitt 4.13 om översättning av finskans genitiv), men en viss försiktighet är av nöden, eftersom prepositionen *av* inte på långt när är lika allmän i svenskan som ”of” i engelskan. I allmänhet kan dock *av* användas vid objektiv genitiv (*val av medlemmar*).

av anslaget (inte ”ur”) betalas understöd
ett antal *av* 100
till ett *belopp av* 100 euro (*Jfr På*)

ett värde av eller på 100 euro
 en ålder av 50 år
 en tid av eller på tre månader
 behov av att täcka utgifterna
 betalas av eller med (inte ”ur”) statsmedel
 framgå av (inte ”ur”) något
 av misstag (inte ”i”)
 omnämmande av (inte ”om”) något
 lag om ändring av ellagen (i Sverige används uttrycket *ändring i*)
 oberoende av om något händer (”av” får inte utelämnas)
 efter föredragning av x-ministern

Jfr en vän av presidenten (= beundrare), en vän till presidenten (= personlig vän)

Bland

eleverna (= individerna) väljer *bland* sig (inte ”inom” sig) en representant till ... *Jfr Inom*

Efter

sträva *efter* något (inte ”till”)
efter ansökan
efter behov hellre än *enligt* behov
efter prövning
efter föredragning från x-ministeriet/av x-ministern

Enligt

Se **Mukaan, mukaisesti, Nojalla och Perusteella** i finsk-svenska ordlistan

Framför

föredra något *framför* något annat (inte ”framom”)

Från

hindra någon *från* att göra något
 bli fri *från* sin förbindelse (*men*: bli kvitt sin förbindelse)
 efter föredragning *från* x-ministeriet
 kassaflöde *från* den löpande verksamheten

lagen tillämpas *från* årsskiftet (inte ”från och med”; *tillämpa* är någonting fortlöpande och årsskiftet är en tidpunkt, inte en tidsrymd; *se* även *Från och med* i avsnitt 4.12); *jfr* lagen träder i kraft *vid* årsskiftet (inte ”från”; *träda i kraft* är ingenting fortlöpande)

Observera att ”från” inte används vid *köpa*, *ta ut (pengar)*, *hämta* o.d.: köpa mediciner *på* apoteket, ta ut pengar *på* banken, hämta ett paket *på* posten. *Köpa från*, *beställa från* osv. kan dock användas vid postorderförsäljning och liknande när varan beställs t.ex. på webben.

För

redogöra *för* något
redovisa *för* något (ä. redovisa något, med annan betydelse);
redovisning *för* eller *av* något
sända *för* kännedom (inte ”till”) (*men*: komma *till* någons kännedom)
chef *för* x-byrån eller byråchef *vid* x-byrån (inte ”byråchef för x-byrån”)
berätta något *för* någon (inte ”åt”)
vikariera *för* någon (inte ”vikariera någon”)

Märk: Lagen tillämpas *första gången* vid beskattningen för år 2018 (inte ”för första gången”).

Före

före eller *innan* sommaren, årsskiftet, semestern osv. (substantiv och därmed jämförbara ord), *men*: *innan* lagen träder i kraft, semestern börjar osv. (satser) resp. *inte förrän* lagen har trätt i kraft (satser med nekande innebörd; ofta kan dock *innan* användas också i sådana satser)

Genom

genom försorg av X eller X:s försorg (inte ”på försorg av”): vanligen räcker det dock med bara *av* X; *se* även **Toimesta** i finsk-svenska ordlistan *genom* lagen upphävs ... (inte ”med”)

Hos

göra en ansökan *hos* (ansöka *hos*) en myndighet (inte ”till”),
vara anställd *hos* staten (*men*: *på* eller *vid* justitieministeriet),
överklaga/anföra besvär *hos* en domstol/myndighet (*men*: överklaga *i* högre instans)

I

forskning *i, om, på, kring* något (inte ”av”)
 forska *i* eller *inom* en bransch e.d.
 ge *i* uppgift, få *i* uppgift (*men*: ha *till* uppgift)

Märk: två gånger *i* minuten, timmen, veckan, månaden *men*: *om* dagen, dygnet, året; två *i* taget *men* två *åt* gången; *i* misshugg *men av* misstag

Inom

elevkåren (= kollektivet) väljer *inom* sig (inte ”bland sig”) en representant till ... *Se även Bland*
 företagen *inom* eller *i* en bransch, en sektor, ett område o.d. (även *på* ett område)

Med

med anledning av, stöd av, avseende på, hänsyn till
 stå i strid *med* lagen (inte ”mot”; däremot *strida mot*)
 inte ”med” utan *genom* lagen upphävs ...
 betalas *med* eller *av* statsmedel (inte ”ur”)
 ta kontakt *med*, kontakter *med* (inte ”till”)

Mellan

Mellan konstrueras med *och*, inte med ”samt”. Om det finns flera parter på ena sidan bör man inte skriva ”mellan A och B samt C” utan t.ex. *mellan å ena sidan A och B och å andra sidan C*.

I samband med *mellan* kan man inte använda tankstreck. Skriv antingen *mellan den 25 april och 8 maj* eller *25.4–8.5* (inte ”mellan 25.4–8.5”), *landskampen mellan Finland och Sverige* eller *landskampen Finland–Sverige* (inte ”landskampen mellan Finland–Sverige”).

Mot

ett förbud *mot* att göra något
 strida *mot* lagen (*men*: stå i strid *med* lagen)

Om

två gånger *om* dagen, dygnet, året (inte ”i”) *men*: två gånger *i* minuten, timmen, veckan, månaden
 ett intyg *om*, *på* eller *över* något
 yttrande *om* eller *över* något
 en försäkran *om* att något ska ske
 ansöka *om* en tjänst, ett stipendium, tjänstledighet, men *söka* en tjänst osv.

För att ange en kommande veckodag är *om* numera föråldrat; skriv *på* måndag, inte ”om” måndag.

Också för att ange mängd, storlek o.d. är *på* numera vanligare än *om*: en lägenhet *på* 100 m², en sträcka *på* 3 kilometer, en behållare *på* 200 liter, ett fartyg *på* 200 000 ton dödvikt. *Om* kan dock användas t.ex. när *på* används på ett annat ställe i samma mening (lämna anbud *på* en lägenhet *om* 100 m²).
Se även På

Men: omnämmande *av* (inte ”om”) något
 anmäla, meddela, kungöra, tillkännage något (inte ”om något”)
 en förbindelse att betala (hellre än ”förbindelse om”)

På

på ersätter ”å” utom i uttrycket *å ena sidan – å andra sidan*: *på* A:s vägnar, mötet hålls *på* restaurang Glada Kocken
på ansökan
 lagens 7 § tillämpas *på* detta fall (inte ”i fråga om”)
 vårdas *på* ett sjukhus (inte ”i”)
 ha en fordran *på* (eller *hos*) någon
 anställd *på* eller *vid* ministeriet, *men*: anställd *hos* staten
 köpa *på* ett apotek, ta ut paket *på* posten (inte ”från”; *se även Från*)
 överföra en fastighet *på* någon
på (inte ”om”) måndag (inte ”nästa måndag” om det inte är minst sex dagar dit)
 kvaliteten *på* (inte ”hos”) något
 ett arvode *på* 500 euro
 ett belopp *på* 500 euro (*men*: *till* ett belopp *av* ...)
 ett värde *på* eller *av* 100 euro
 ett intyg *om*, *på* eller *över* något
 statistik *på* eller *över* något

Märk: uttrycket *genom försorg av* (inte ”på”) kan ofta ersättas med bara *av*.
Se **Toimesta** i finsk-svenska ordlistan.

Till

skriva *till* någon (”skriva åt” betyder skriva för någons räkning)
ringa *till* någon eller *ringa någon* (inte ”åt”)
betala *till* någon, betala *någon något* (inte ”åt”)
upplåta, hyra ut, lämna ut något *till* någon
ge något *till* någon, ge *någon något*
styrelsen får överföra ärenden *till* avdelningarna (*jfr* överföra egendom *på* någon)
ligga *till* grund för något (inte ”som”)
ha *till* uppgift (*men:* ge *i* uppgift, få *i* uppgift)

Märk: sträva *efter* (inte ”till”) något
sända *för* (inte ”till”) kännedom
till sist, *till* en början, *men:* *först* (inte ”till först”)
Se även *Till, till och med* i avsnitt 4.12

Under

förbjuden för *barn under 15 år* (inte ”förbjuden under 15 år”)
Obs. Skriv inte ”under 15-åriga barn”.

Ur

betala *ur* en fond, men betala *med* eller *av* statsmedel
söka betalning *ur* en fastighet/egendom
lämna ut uppgifter *ur* ett register
utdelning *ur* ett konkursbo

Märk: framgå *av* något (inte ”ur”)

Utom

alla utom ordföranden eller *alla andra än* ordföranden
(inte ”alla andra utom ...”)

Märk: *utanför* dagordningen (inte ”utom”)

Vid

väcka talan *vid* domstol(en)
byråchef *vid* X-byrån eller chef *för* X-byrån
anställd *vid* eller *på* ministeriet, men anställd *hos* staten
lagen träder i kraft *vid* ingången av 2019, giltigheten upphör *vid* årsskiftet
(inte ”från”; se även *Från och med* i avsnitt 4.12)

Å

å används numera bara i uttrycket *å ena sidan – å andra sidan*. (Se även *På*)

Åt

två *åt* gången (inte ”i gången”)
utföra arbete *åt* (eller *för*) någon
ge eftertryck *åt* något
ge sin röst *åt* någon

Märk: ”sälja något *åt* någon”, ”skriva ett brev *åt* någon”, ”ringa *åt* någon” osv. innebär att det görs för någons räkning (Se även *Till*)

Märk även: ge, sälja, bevilja *någon något* eller *något till någon*, vara skyldig *någon något*. *Åt* används över huvud betydligt mer sällan i sverigesvenskt språkbruk än i finlandssvenskt för att ange mottagare.

Över

anföra besvär *över* ett beslut
intyg *över*, *om* eller *på* något
tillsyn *över* t.ex. förvaltningen
utlåtande/yttrande *över* eller *om* något
statistik *över* eller *på* något

4.10.2 Ingen preposition

föreslå någon något (t.ex. nämnden föreslår fullmäktige att ...)

anmäla, kungöra, meddela, tillkännage något (se även **Ilmoittaa** i finsk-svenska ordlistan)

betala, bevilja, ge, lämna, skänka någon något (en konstruktion med *till* kan vara motiverad t.ex. om mottagaren följs av relativ bisats: *Bevilja* understöd *till* studerande som ...)

ringa någon eller *ringa till* någon (inte ”åt”)

vara skyldig någon pengar

bli kvitt sin skuld (*men: bli fri från* sin förbindelse)

bifalla en ansökan (inte ”bifalla till”)

överklaga ett beslut

följa utvecklingen, *följa* ett program i tv (inte ”följa med”; däremot t.ex. *följa med* i utvecklingen, *följa med* under lektionen)

lagen tillämpas *första gången* vid beskattningen för år 2018 (inte ”för första gången”)

först (av allt) vill vi framhålla ... (inte ”till först”)

söka en tjänst, ett stipendium (*men: ansöka om*)

båten *trafikerar* linjen Åbo–Stockholm (inte ”trafikerar mellan Åbo och Stockholm”)

Märk: vikariera för någon (inte ”vikariera någon”), A är *vikarie för* B (inte ”B vikarieras av A”)

4.10.3 Sammansatta prepositioner på *där-*, *här-* och *var-*

Sammansatta prepositioner som *därav*, *härvid*, *varmed*, *varpå*, *varunder* bör i allmänhet undvikas, eftersom de bidrar till att göra texten tung.

A och B skiljer sig från varandra *genom* att ... (inte ”därigenom” att)

Skillnaden bygger *på* att ... (inte ”därpå” att)

”Härvid” kan ofta ersättas med *då*.

Det visade sig *då* att ... (inte ”Härvid framgick att ...”)

Bisatsinledande ”varigenom”, ”varmed”, ”varpå”, ”varunder” osv. kan ofta ersättas med *genom vilken*, *med vilken* osv. eller hellre med *som* som bisatsinledare och prepositionen sist: *det betänkande som propositionen bygger på*, *det ministerium som myndigheten lyder under*. Bisatser med *varvid* kan ofta bytas ut mot en huvudsats som börjar med *då*.

4

4.11 Tidsperioder och andra tidsuttryck

I propositions- och förvaltningstexter finns det ofta ett behov att tala om såväl förfluten tid som kommande tid. Också i lagtexter förekommer tidsuttryck om än i mer begränsad utsträckning. Följande fraser kan användas:

Förfluten tidsperiod

i fjol/förra året

i somras/förra sommaren

året innan (särskilt när man jämför med t.ex. fjolåret)

under de närmast föregående månaderna

under den senaste tiden (*inte* ”de senaste tiderna”)

på senare/senaste tid, på sistone

under det senaste/gångna (halv)året

under första halvåret (i år)

under andra halvåret i fjol

kalenderåret före x (*inte* ”det kalenderår som föregår ...”)

Använd inte *senaste* i förbindelser som ”senaste år” (i fjol, förra året), ”senaste sommar” (i somras, förra sommaren).

Pågående tidsperiod

i år (hellre än ”under detta år”)
under innevarande år
i höst
under hösten/under höstens lopp

4

Kommande tidsperiod

inom två månader (*inte* ”inom en tid av”)
efter fyra veckor (*inte* ”efter loppet av”)
i den närmaste framtiden
under den närmaste tiden
under de närmaste dagarna/veckorna/månaderna
under kommande halvår/det kommande halvåret
under andra halvåret (i år)
nästa år/under det kommande året (i lagtext dock vanligen *det följande året; kommande* och *nästa* passar sällan i allmänna bestämmelser)
i höst (om den närmast följande hösten)
nästa höst (om den höst som kommer om nästan ett år eller mer – efter årsskiftet bör den kommande hösten betecknas som *i höst* för undvikande av missförstånd)

Se även **Seuraava, lähinnä seuraava** i finsk-svenska ordlistan.

Övrigt

i början/slutet av året (tidsperiod)
mot hösten/mot slutet av året (tidsperiod)
vid årets början/vid ingången av (år) 2017 (tidpunkt)
vid årets slut/vid utgången av (år) 2019 (tidpunkt)
x gånger om året/dagen/dygnet
x gånger i veckan/månaden/timmen (*Se Om* och *I* i avsnitt 4.10)
i april (ordet *månad* kan ofta utelämnas)

4.12 Vissa ord, ordformer och uttryck

Antingen – eller

Antingen – eller tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:

- a) Detta ska anmälas *till antingen* A eller B, eller
- b) Detta ska anmälas *antingen till* A eller *till* B.

Både – och

Både – och tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:

- a) Detta ska anmälas *till både* A och B, eller
- b) Detta ska anmälas *både till* A och *till* B.

Densamma, detsamma, desamma

Orden skrivs alltid ihop: *detsamma gäller* (inte ”samma gäller”)...
Använd inte enbart ”samma” i betydelsen *detsamma*.

I äldre lag- och kanslistil användes ”densamma, detsamma, desamma” ofta i betydelsen *den, det, de, denna, detta, dessa*. Detta var avsett att ge större tyngd åt framställningen. Det ansågs också att en mening inte kunde sluta med korta pronomina.

Flera, fler

Flera är den normala formen i betydelsen ’många’ och i komparativ betydelse (två eller *flera, flera* än).

I komparativ betydelse och i betydelsen ’ytterligare’ används oftast *fler*:
Finansministeriet motsätter sig att det inrättas *fler* tjänster.

Märk att formen ”flere” är föråldrad.

Från och med

Uttrycket *från och med* kan användas bara i samband med något fortlöpande (t.ex. *gälla, tillämpas*) och en tidsangivelse som avser en tidsrymd (t.ex. *dag, månad, år*), jfr *Från* i avsnitt 4.10.1:

Lagen gäller *från och med* september 2016.

Från och med den 1 juni är ministeriets adress ...

Ett skenbart undantag är satser av följande typ:

NN har utsetts till avdelningschef *från och med* den 1 september 2016. Här hänför sig *från och med* strängt taget inte till predikatet *utsetts* utan snarare till att NN utsetts till att vara avdelningschef *från och med* den 1 september. Jfr: NN utsågs den 15 maj till avdelningschef *från och med* den 1 september.

Före, innan, förrän

Före och *innan* används vid substantiv och nominalfraser (inklusive datum):

före eller *innan* årets slut

före eller *innan* årsskiftet

före eller *innan* den 1 september

Innan används vid satser:

Kom *innan* sommaren är slut.

innan lagen träder i kraft

Förrän används i satser med nekande innebörd: inte *förrän* lagen har trätt i kraft. Hon kommer knappast *förrän* sommaren är slut.

Ofta kan också *innan* användas i sådana fall: Bestämmelserna kan inte tillämpas *innan* lagen har trätt i kraft.

Genom, på grund av, tack vare

Genom betecknar medlet:

Företaget har ökat sitt aktiekapital *genom* en riktad emission.

Genom att övergå till mobil internetuppkoppling kunde översättaren arbeta betydligt effektivare.

Genom (inte ”med”) denna lag upphävs ...

På grund av och *till följd av* anger orsaken:

På grund av den stränga vintern var uppvärmningskostnaderna högre än vanligt.

Till följd av de stigande råoljepriserna har också priset på bensin stigit.

Tack vare kan användas bara för att uttrycka något (för resonemanget i fråga) positivt:

Tack vare den rikliga nederbörden har en stor del av den ökande energianvändningen kunnat tillgodoseas med vattenkraft.

När, då

Satser som börjar med *då* kan vara dubbeltydiga, eftersom *då* kan användas både temporalt i betydelsen 'när' och kausalt i betydelsen 'eftersom'. I sådana fall är det bättre att för tydlighetens skull skriva antingen *när* (alt. *sedan*) eller *eftersom* beroende på vilket som avses.

Skriv helst inte

Då kommittén slutfört sitt arbete, kan ministeriet fortsätta beredningen av frågan.

Skriv hellre t.ex.

När/Sedan kommittén slutfört sitt arbete ...
eller
Eftersom kommittén slutfört sitt arbete ...

Och, samt

De vanligaste sammanbindande konjunktionerna är *och* och *samt*. *Och* samordnar led av samma slag medan *samt* markerar att de led som samordnas inte är helt på samma nivå. Ibland har *samt* betydelsen 'liksom också'. *Samt* kan aldrig samordna huvudsatser. *Samt* uppfattas som mer formellt och ska inte användas när *och* går lika bra. Observera att finskans *sekä* inte alltid bör översättas med *samt*.

Samt används också när en bestämning hör till bara ett av leden och det finns risk för felläsning eller missförstånd eller när det annars behövs för att ge texten en tydligare struktur:

Lätta fyrhjulingar *samt* mopeder med låg effekt ska ...

Start eller bedrivande av näringsverksamhet *samt* yrkesbehörighet (rubrik)

Behörighetsvillkor för tjänsten är högre högskoleexamen eller annan lämplig examen *samt* erfarenhet av ledarskap.

Fonden får ge bidrag för att stödja familjer med många barn *samt* ungdomar som behöver särskilt stöd ...

Samt används också vid samordning av flera led som i sin tur innehåller *och* eller som ett sista förtydligande bindeord i uppräkningsor som innehåller *och*:

Jord- och skogsbruksministeriet *samt* arbets- och näringsministeriet ...

Artiklarna 2, 3, 8 och 11 *samt* bilaga IV

De sakkunniga har rätt till arvode och dagtraktamente *samt* ersättning för resekostnader och andra utgifter.

Maskiner, inventarier och liknande anläggningstillgångar *samt* fastigheter ...

Såväl – som

Såväl – som tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:

a) Detta ska anmälas *till såväl A som B*, eller

b) Detta ska anmälas *såväl till A som till B*.

Till, till och med

I allmänspråket är det oftast inte någon skillnad i betydelse mellan *till* och *till och med*. Skriver man *Avtalet gäller till den 31 maj 2020* betyder det samma sak som *till och med den 31 maj 2020*. Ibland kan det emellertid vara oklart om det enkla *till* inkluderar den nämnda tidsperioden (t.ex. *dagen, månaden, året*) eller inte. Skriv därför t.ex. *Avtalet gäller till och med maj 2020* eller alternativt *till utgången av maj 2020*, om så avses.

4.13 Översättning av finskans genitiv

Genitivkonstruktioner används i finskan i betydligt större utsträckning än i svenskan. Det finns därför många fall där finskan använder genitiv men svenskan kräver en annan konstruktion – vanligen en prepositionsfras.

4.13.1 Genitivkedjor

Medan finskan teoretiskt sett accepterar hur många genitiver som helst i följd, tolererar svenskan i många fall inte ens dubbel genitiv. Kedjor av genitiver i den finska förlagan måste alltså skrivas om, huvudsakligen med prepositionsuttryck men också så att genitivuttrycken ersätts med sammansättningar (paperin valmistus = papperstillverkning) eller adjektivuttryck (kulumisen nopeus = den snabba nedslitningen). Observera att man vanligen får börja bakifrån och så att säga rulla upp de finska genitivformerna.

Exempel:

Selvitettiin Suomen kaikkien kaupunkien virastojen johtajien autojen etupyörien renkaiden kuvioiden kulumisen nopeuden syyt.

Man utredde orsakerna till den snabba nedslitningen av mönstren på framdäcken på direktörernas bilar vid de kommunala verken i alla städer i Finland.

Flerdubbel genitiv kan i svenskan användas framför allt vid personord och vid namn:

Kalles hustrus mosters första man

Helsingfors stads trafikverks bussar

Också i andra fall kan dubbel genitiv användas om det finns särskilda skäl till det, men det är i allmänhet bättre att skriva om med en prepositionsfras:

min avhandlings andra
kapitels början

början av andra kapitlet
i min avhandling

I många fall är dubbel genitiv inte möjlig i svenskan:

Skriv inte

Nordiska rådets Finlands
delegation

Skriv i stället t.ex.

Finlands delegation i Nordiska
rådet

4.13.2 Finskpåverkat genitivbruk

Om genitivkonstruktioner i finskan automatiskt återges med s-genitiv i svenskan leder detta ofta till osvenska konstruktioner eller direkta språkfel.

Se upp framför allt med det som kallas objektiv genitiv, dvs. fall där ordet i genitiv är objekt i en tänkt sats (taksinkuljettajan murha = joku murhasi taksinkuljettajan). Översätts detta med s-genitiv (taxiförarens mord) uppfattas det i svenskan som subjektiv genitiv (= taxiföraren har mördat någon). Använd därför prepositionsuttryck, sammansättning, att-sats eller någon annan liknande omskrivning vid översättning av objektiv genitiv i finskan.

Det finns fall där objektiv genitiv kan användas i svenskan: *rörelsens finansiering*, *bokens användning*, *undervisningens uppläggnig* etc. I dessa fall är det de kända begreppen ”rörelsen”, ”boken”, ”undervisningen” som är så att säga utgångspunkter för frasen. Är man osäker på om man kan använda s-genitiv eller inte gör man klokast i att använda en omskrivning.

Exempel:

Eläkkeiden tarkistus suoritetaan
kaksi kertaa vuodessa.

Justering(en) av pensionerna
sker två gånger om året.
eller hellre: Pensionerna
justeras ...

Alue, joka tarvitaan kunnan
suunnitelmallista kehittämistä
varten

Ett område som behövs för
en planmässig utveckling av
kommunen
eller: Det område som ...

Luottamushenkilöiden informoiminen on tärkeää.	Det är viktigt att informera de förtroendevalda. <i>eller:</i> Informationen till de förtroendevalda är viktig.
Öljyn täyttö (skylt vid påfyllningslock)	Påfyllning av olja/ Oljepåfyllning/Olja
Hallitus voi vaatia päätöksen alistamista...	Styrelsen kan kräva att beslutet underställs ...

Subjektiv genitiv i finskan kan ofta återges med s-genitiv i svenskan: *tjänstemannens resa*, *ministerns ankomst*, *polisens handlande*. Men det finns också många fall där en omskrivning är bättre:

<i>Skriv helst inte</i>	<i>Skriv hellre t.ex.</i>
elevantalets ökning	ökningen av (eller i) antalet elever det ökade antalet elever
vid anställningsförhållandets upphörande	när anställningsförhållandet upphör
oljeprisernas uppgång	de stigande oljepriserna höjningen av oljepriserna

Observera att s-genitiven i svenskan har bestämd betydelse. Uttryck som *montörens besök* och *Petterssons påpekande* syftar alltså på något bestämt och existerande. Det allmänna och obestämda måste uttryckas med prepositionsfras: *besök av montören*, *ett påpekande av Pettersson*. Man kan inte heller använda uttryck som ”ett statsrådets beslut”, ”en regeringens proposition”, ”det här undervisningsministeriets beslut” – lika lite som man bör säga ”en Kalles vän” eller ”Lisas en väninna”.

Skriv inte

en regeringens proposition

en statens (kommunens)
myndighet

de pensionsanstaltens beslut
som utfärdas med stöd av 9 §

Skriv i stället t.ex.

en regeringsproposition

en statlig (kommunal) myndighet
(Det är också i allmänhet bättre
att tala om statliga myndigheter
i stället för ”statens myndigheter”.)

de beslut av pensionsanstalten
som utfärdas med stöd av 9 §

Också i många andra fall är relationerna mellan orden sådana att det är oriktigt med genitivformer på svenska:

Skriv inte

institutets andra än i 4 §
nämnda tjänstemän

Lindgrens dödsbo

energins kostnader

lokaltrafikens kontrollavgift

planen utvisar trafik-
områdenas maximibehov

skolpedagogikens mål-
planering

skogsindustrins försämrade
konjunkturer

Skriv i stället t.ex.

andra tjänstemän vid institutet
än de som nämns i 4 §

dödsboet efter Lindgren

energikostnaderna

kontrollavgiften inom
lokaltrafiken

planen visar det maximala
behovet av trafikområden

planeringen av målen för
skolpedagogiken

de försämrade konjunkturerna
för skogsindustrin

fordons registreringsanmälan	anmälan om fordonsregistrering
läroämnenas timfördelning	timfördelningen mellan läroämnena
grundskolans undervisningsgrupper	undervisningsgrupper(na) i grundskolan
presidentens valsätt	sättet att välja president

Observera att det inte är energin som har kostnader, skolpedagogiken som målplanerar osv. och att ”presidentens valsätt” är detsamma som presidentens sätt att välja (eller eventuellt presidentens syn på hur man borde välja t.ex. riksdagsledamöter).

Vid angivning av *pris* på obestämda mängder varor och tjänster är likaså prepositionsfras eller sammansättning att föredra framför genitiv:

<i>Skriv helst inte</i>	<i>Skriv hellre t.ex.</i>
Naturgasens pris anses vara för högt.	Priset på naturgas anses vara för högt.
Bilarnas priser väntas stiga	Bilpriserna väntas stiga.

När det gäller priset på bestämda varor går det emellertid bra med s-genitiv:

Bilens pris var för högt för att jag skulle kunna köpa den.

Även vid *antal* bör man undvika genitiv: skriv *antalet bostäder*, inte ”bostädernas antal”. För finskans ”henkilöstön määrä” används på svenska helst *antalet anställda*, även om ”personalens storlek” inte i och för sig strider mot reglerna om genitiv.

4.13.3 Gruppgenitiv

Så kallad gruppgenitiv förekommer i svenskan framför allt i två typer av fraser: samordningar som *Stina och Pelles barn* och fraser med efterställd prepositionsbestämning som *Institutet för de inhemska språkens personal*. I många fall är omskrivning att föredra i synnerhet i den senare typen: *Personalen vid Institutet för de inhemska språken*.

I vissa fall, när det inte finns risk för missförstånd, kan gruppgenitiven vara motiverad för att den gör konstruktionen enklare: *Svenska litteratursällskapet i Finlands arkiv*. Konstruktionen ”Svenska litteratursällskapet i Finland arkiv” är numera föråldrad.

4.13.4 Genitivformer i vissa tjänstebeteckningar

Märk att s-genitiv inte ska användas när det är fråga om en av flera chefer, direktörer osv.:

Kansaneläkelaitoksen johtaja	en direktör vid Folkpensionsanstalten
opetusministeriön osastopäällikkö	en avdelningschef på undervisningsministeriet

När det finns bara en chef e.d. på den aktuella nivån går det i allmänhet bra med s-genitiv, men ofta kan det vara bra att variera med prepositionsuttryck: *kansler för Helsingfors universitet, presidenten i högsta domstolen*.

4.14 Översättning av finskans konditionalis

4.14.1 Förslag och önskemål

När ett förslag till en ny lag eller annan författning presenteras i ett betänkande eller i en proposition är den vanligaste verbformen i den finska texten konditionalis, t.ex. *olisi, tulisi*. Observera att dessa former normalt *inte* ska översättas med ”skulle” i den svenska texten.

Huvudregeln när det gäller förslag och önskemål är att *skulle* i svenskan används bara när det kan ses som preteritum (förfluten tid) av *ska*, t.ex. i en bisats när huvudsatsens predikat står i preteritum.

Undervisningsministern *önskar* att studiestödet *ska* höjas.
Undervisningsministern *önskade* att studiestödet *skulle* höjas.

Kommissionen *föreslår* att translatorsexamen *ska* bestå av ...
Kommissionen *föreslog* att translatorsexamen *skulle* bestå av ...

Enligt den föreslagna lagen *ska* varje kommun göra upp en generalplan.
I generalplanen *ska* det anges vilka områden som ska detaljplaneras.
Enligt det tidigare lagförslaget *skulle* varje kommun ...

Det föreslås att den övervakning som staten utövar (*ska*) begränsas.
Miljöministeriet *ska* enbart granska planerna.

Nämnden föreslår att kommunen *ska* stå för (inte ”skulle stå för”) måltidskostnaderna för deltagarna.

Ett alternativ till *ska* i t.ex. motiveringstext är ofta *föreslås* eller *avses*. Ofta kan man också omskriva med ”Förslaget innebär ...”.

Rivning av en byggnad *föreslås* i regel vara beroende av tillstånd (olisi luvanvaraista).

Tillståndssystemet *avses* också omfatta åtgärdsstillstånd och rivningslov (lupajärjestelmään sisältyisivät myös ...).

4.14.2 Finskans ”jotta”

Finskans *jotta* + *-isi-* översätts normalt med *för att* + *ska/skulle* (*kunna*) (enligt huvudsatsens tempus). Om subjektet är detsamma i huvudsats och bisats är det oftast ledigast att skriva *för att kunna* + infinitiv eller bara *för att* + infinitiv:

Ministeriet *har skaffat* ett nytt översättningsprogram för att översättaren *ska kunna arbeta* effektivare.

Chefen *gav* nya direktiv för att personalen *skulle arbeta* effektivare.

Det *krävs/krävdes* ny personal för att apparaterna *ska/skulle* kunna tas i bruk.

Kommittén *sammanträdde* ytterligare en gång för *att kunna* finslipa betänkandet.

4.14.3 Verbformer i villkorssatser

I finskan används konditionalis både i villkorssatsen och i huvudsatsen:

Jos laite olisi edullisempi, voisimme hankkia kaksi kappaletta.

I svenskan används preteritum (konjunktiv) i villkorssatsen och *skulle* i huvudsatsen när villkoret framställs som något osannolikt. I detta fall ska *skulle* alltså inte användas i villkorssatsen (om-satsen).

Om apparaten *var/vore* billigare, *skulle* vi *kunna* köpa två stycken.

Om beslutet *hade fattats* tidigare, *skulle* resultatet *ha blivit* ett annat.

Om det *fanns* fler översättare så *skulle* tidsfristerna *kunna* hållas.

Fick han bestämma *skulle* vi inte sitta här i dag.

Observera att det uttryckligen är i villkorssatser som *skulle* ska undvikas. När det inte är fråga om villkorssatser skriver man alltså t.ex.

Arbetsgruppen har till uppgift att utreda hur man *skulle kunna* (inte ”kunde”) ordna den svenska vården effektivare.

NN anser att rösträttsåldern *skulle kunna* (inte ”kunde”) sänkas till 17 år.

Skriver man i sådana fall *kunde* kan det missuppfattas som förfluten tid (t.ex. att det någon gång tidigare var möjligt att ordna den svenska vården effektivare).

När villkoret framställs som tänkbart används presens eller, i vissa fall, *skulle* + infinitiv i villkorssatsen:

Om riksdagen *antar* lagen *kan* den träda i kraft om ett år.

Skulle rösträttsåldern sänkas till 17 år är det möjligt att intresset för politik *ökar/skulle öka* bland de unga.

4.15 Citat och referat

Citat är ordagranna återgivningar av vad någon skrivit eller sagt och känns i allmänhet igen på citattecknen. Ett citat får översättas fritt bara om man är säker på att det inte finns någon officiell eller annan vedertagen svensk version. I annat fall ska den vedertagna svenska versionen av den citerade texten användas i oförändrad form. Inom citattecknen får ingenting ändras, inte ens stavning eller kommatering. Om det förekommer uppenbara fel eller otympligheter i den svenska översättningen kan det ibland finnas anledning att ta till ett referat i stället för att citera texten eller en del av den, och då utelämnar man naturligtvis citattecknen. Observera också att namn på kommittéer och betänkanden, utdrag ur riksdagshandlingar (bl.a. motioner), rubriker till rättsfallsreferat o.d. ska återges i sin officiella svenska form om det finns en sådan.

När det är fråga om referat av t.ex. en lagbestämmelse är det varken nödvändigt eller rekommendabelt att återge ålderdomliga eller otympliga formuleringar. Däremot ska naturligtvis termer som fortfarande är aktuella och andra centrala ord användas i enlighet med den text som refereras. *Se* även avsnitt 5.6.

4.16 Att skriva könsneutralt

I äldre författningstext användes *han* (*honom*, *hans*) som pronomen, även i fall där texten gällde kvinnor. Endast om lagtexten uteslutande gällde kvinnor användes *hon* (*henne*, *hennes*). I dag eftersträvar man att skriva så könsneutralt som möjligt.

Vid ändring av äldre författningar måste man överväga om formerna *han*, *honom*, *hans* ska behållas eller ersättas med könsneutrala uttryck. Bedömningen måste bli beroende av hur författningen i övrigt ser ut. När en författning ändras ska översättaren alltså kontrollera om man övergått till att skriva könsneutralt i senare ändringar av författningen. I så fall ska översättaren om möjligt hålla sig till könsneutrala uttryck också i den aktuella ändringen. Det är oftast bättre att konsekvent låta formerna *han*, *honom*, *hans* stå kvar än att i en enstaka paragraf ha andra former, eftersom helhetsintrycket kan bli märkligt om man har olika former. Är det fråga om en lång, kapitelindelad lag, kan det vara möjligt och önskvärt att införa könsneutral text i nyskrivna kapitel.

Olika sätt att skriva könsneutralt:

- Skriv *han* eller *hon* (inte *han/hon*). Denna lösning kan rekommenderas när författningen är kort eller när kombinationen bara behöver användas några få gånger. Om texten däremot kräver ett ymnigt bruk av pronomen blir kombinationen störande, särskilt vid böjning (*honom* eller *henne*, *hans* eller *hennes*). *Han* eller *hon* ska inte användas när det är fråga om en aktör som också kan vara en juridisk person, t.ex. *arbetsgivaren*, *gäldenären*, *den ansvarige*, *den skattskyldige* m.fl.
- Använd pluralformer (*de* anställda – *de*, *dem*, *deras*) i stället för singularformer (*den* anställde – *han*, *honom*, *hans*) när det är möjligt.
- Undvik personliga pronomen i texten med hjälp av omskrivning. Man måste då se till att texten inte i onödan belastas med passivformer, upprepningar av substantiv eller abstrakta och opersonliga vändningar. Man kan t.ex. skriva: *justitieombudsmannen svarar på alla klagomål som kommit in* i stället för ”justitieombudsmannen svarar på alla klagomål som han eller hon får”.

I regel går det att skriva könsneutralt med hjälp av de angivna sätten. Men om det av någon anledning inte går, kan man i ändringsförfattningar behålla *han*, *honom*, *hans*. I nyskrivna författningar bör man emellertid välja könsneutrala alternativ.

Märk: Det könsneutrala personliga pronomenet *hen* ska tills vidare inte användas i svensk lagtext i Finland. Däremot kan pronomenet enligt Statsrådets svenska språknämnd användas i informella texter och motivtext som alternativ till *han* eller *hon* eller *vederbörande* i fall där könstillhörigheten är okänd eller oväsentlig eller ska otvivelaktigt göras.

4.16.1 Adjektivets a- och e-former

Den maskulina adjektivformen på *-e* har traditionellt använts när huvudordet betecknar en människa av manligt kön: *den lille prinsen*, *den kände advokaten Anders Y.*, *påven Johannes Paulus den andre*. När det gäller kvinnor har formen på *-a* använts: *den lilla prinsessan*, *den kända advokaten Johanna V.*, *drottning Elisabeth den andra*. När *förste* och *andre* ingår i en fast tjänstebeteckning eller titel används fortfarande ofta de *e*-böjda formerna även om den som bär titeln är en kvinna: *riksdagens andre vice talman Barbro Bengtsson*. När nya tjänstebeteckningar bildas bör man emellertid välja *a*-formerna.

I dag används ofta *a*-formerna oavsett kön när man syftar allmänt på person, eftersom många uppfattar *a*-formen som den mer könsneutrala: *den ansvariga läkaren*, *den trogna läsaren*.

Vissa uttryck behåller e-form

Formen för självständiga adjektiv utan efterföljande huvudord är vacklande, men i författningstext används *e*-formen fortfarande i vissa etablerade uttryck som:

den ansvarige
den dömde
den minderårige
den misstänkte
den omyndige
den skattskyldige
den skyldige

Märk: Make har av tradition använts i författningstext oberoende av om det är fråga om man eller hustru. Exempelvis i ärvdabalken används uttrycket *den efterlevande maken*. Om texten uteslutande handlar om hustrun används *maka*. Se **Puoliso** i finsk-svenska ordlistan.

4.16.2 Könsneutrala yrkesbeteckningar

Merparten av de yrkesbeteckningar som används i dag är könsneutrala, som *forskningsassistent*, *handläggare*, *lärare* och *webbredaktör*. Några könsmarkerade yrkesbeteckningar lever dock fortfarande kvar. Dels handlar det om några kvinnliga yrkesbeteckningar som slutar på *-ska* som t.ex. *barnmorska*, dels om ett antal yrkesbeteckningar och funktioner som slutar på *-man*, exempelvis *brandman*, *ombudsman* och *talman*.

Eftersom yrkesbeteckningar och funktioner på *-man* och *-ska* inte upplevs som könsneutrala av alla, bör de i dag helst undvikas. I stället ska man välja könsneutrala ord, som t.ex. *riksdagsledamot* i stället för *riksdagsman*, *justerare* i stället för *justeringsman* och *skådespelare* i stället för *skådespelerska*. Om man i något sammanhang behöver betona kön, gör man det bäst med hjälp av adjektiven *kvinnlig* och *manlig*: *kvinnlig justerare*, *manlig barnmorska*.

När nya yrkesbeteckningar inrättas bör de vara könsneutrala.

5 Skrivregler

5.1 Kommatering

Kommateringen är i svenskan avsevärt mer sparsam än i finskan och brukar betecknas som tydlighetskommatering. Utförliga regler för kommatering i svenskan finns i *Svenska skrivregler* utgivna av Språkrådet och i ett antal andra skrivregler som i huvudsak baserar sig på detta verk, bl.a. *Myndigheternas skrivregler*.

5.1.1 Vid bisatser

Komma sätts ut före och efter inskjuten (parentetisk, icke nödvändig) bisats:

De gamla husen, som ligger söder om vägen, föreslås bli upprustade.

Dessa bestämmelser, som hör till grunderna för statsförfattningen, har ändrats tidigare.

Från huvudregeln, enligt vilken kvinnan har rätt att behålla det efternamn hon har fått genom äktenskapet, kan undantag göras när ...

Observera att dessa meningar är möjliga också utan den inskjutna relativsatsen: *De gamla husen föreslås bli upprustade.; Dessa bestämmelser har ändrats ... ; Från huvudregeln kan undantag göras när ...*

Komma sätts i regel inte ut före och efter nödvändiga bisatser:

De gamla hus som ligger söder om vägen föreslås bli upprustade.
(Underförstått: de som ligger norr om vägen blir inte upprustade.)

Ärenden som gäller avgångsbidrag och utbildningsstöd avgörs av statskontoret på ansökan.

En examen som gäller utmärkta språkkunskaper ska avläggas inför examensnämnden.

Till de nödvändiga bisatserna hör även att-satser:

Justitiekanslern ska övervaka att disciplinära åtgärder enligt denna lag vidtas när det finns anledning till det.

Med tanke på det allmänna bästa är det önskvärt att ett efternamn är relativt bestående till sin karaktär.

Observera att finskans ”se, että”, ”siitä, että” och motsvarande uttryck inte bör översättas med ”det, att”.

Skriv inte

Skriv i stället t.ex.

Frågan försvåras av det, att lagstiftningen är föråldrad.

Frågan försvåras av att lagstiftningen är föråldrad.

5

Regeln om att komma inte ska sättas ut vid nödvändiga bisatser är vägledande, men inte absolut. Det finns fall där tydligheten kräver komma, exempelvis långa och komplicerade meningar. Men det är alltid bra att överväga var kommat ska placeras – ofta är det bättre att det sätts ut t.ex. före *och* snarare än före *att*. Undvik också att skriva meningar där ett kommatecken blir avgörande för tolkningen. Formulera hellre om.

5.1.2 Vid villkorssatser

Komma sätts ut vid villkorssatser om tydligheten kräver det. I lagtext sätts komma i allmänhet ut vid villkorssatser.

På köp som avses i detta kapitel tillämpas köplagen, om inte något annat följer av denna lag.

Är en nämnd oenig, avgörs frågan med enkel majoritet.

Om säljaren själv utför transporten, anses varan ha blivit avlämnad först när den överlämnas till köparen.

Vid korta och enkla villkorssatser behövs det dock i regel inget komma: *Om det behövs ska uppgifterna kompletteras.*

5.2 Förkortningar

Huvudregeln är att förkortningar inte används i lagtext, medan mycket allmänna förkortningar kan användas i motiveringstext även om de inte används i den finska texten.

5.2.1 Förkortningar i lagtext

I lagtext används förkortningar i regel inte. Undantag kan göras i samband med sifferuppgifter, t.ex. i tabeller och i arealuppgifter (7 ha, 2 000 m²). Förkortningar kan även användas i förordningar av övervägande teknisk natur. Det är (också i lagtext) tillåtet att skriva *dvs.* för finskans ”eli”.

Intill siffror används *kap.* (kapitel) och *mom.* (moment). *Punkt* och *artikel* förkortas inte: *Enligt förslaget ska 9 kap. 7 § 2 mom. 3 punkten ändras i enlighet med artikel 9 i direktivet.*

5.2.2 Förkortningar i motiveringstext

I motiveringstext kan följande förkortningar användas (oberoende av om förkortning används i den finska texten eller inte):

bl.a.	bland annat, bland andra
dvs.	det vill säga
e.d.	eller dylikt
etc.	et cetera
f.d.	före detta
fig.	figur
fr.o.m.	från och med
jfr	jämför
m.fl.	med flera
m.m.	med mera
o.d.	och dylikt
osv.	och så vidare
resp.	respektive
s.k.	så kallad(e), så kallat
t.ex.	till exempel

tf	tillförordnad, tjänsteförrättande
t.o.m.	till och med

Intill siffror kan följande förkortningar användas i motiveringstext:

avd.	avdelning (i en författning)
bil.	bilaga, bilagor
ca	cirka
fig.	figur
FördrS	Finlands författningssamlings fördragsserie
FörfS	Finlands författningssamling
kap.	kapitel (förkortningen används även i lagtext)
komm.bet.	kommittébetänkande
mom.	moment (förkortningen används även i lagtext)
nr, dnr, Rnr	nummer; diarienummer; registernummer (äv. i fastighetsbeteckningar): Rnr 1:25 (förkortningen används även i lagtext)
RP	regeringens proposition. I löpande text efter namnet på regeringspropositionen anges propositionsnumret inom parentes: <i>regeringens proposition med förslag till lag om ändring av strafflagen (RP 2/2003 rd)</i> . Observera att <i>rd</i> skrivs utan punkt.
rd	riksdag
s.	sidan, sidor(na)
tab.	tabell

Miljoner och miljarder förkortas inte i löpande text. I tabeller o.d. kan förkortningarna *mn* och *md* användas: *mn euro*, *md €*.

Euro och *cent* förkortas inte i författningstext och normalt inte heller i annan löpande text. I tabeller o.d. kan eurotecknet € användas.

Internationella valutakoder som *EUR*, *SEK*, *DKK*, *GBP* används i jämförande uppställningar och i andra texter där man talar om många valutor. Koderna har tidigare av tradition skrivits före beloppet: *SEK 2 350*, men bl.a. enligt EU:s skrivregler skrivs de nu efter beloppet i andra språk än engelska. Vi skriver alltså i dag *253 EUR*, *2 350 SEK* osv. När bara en eller ett par valutor nämns och det inte finns risk för förväxling kan traditionella förkortningar som *kr*, *skr*, *nkr* användas.

5.2.3 Användning av punkt och andra skiljetecken vid förkortningar

Efter avbrutna förkortningar används punkt, t.ex. *avd.*, *mom.*, *komm.bet.* Punkt används också i allmänna förkortningar av typen *bl.a.*, *f.d.*, *m.fl.*, *t.o.m.*, även om de i vissa fall har karaktären av initialförkortningar (se förteckningarna i avsnitt 5.2.2).

Förkortningar som är sammandragna, dvs. som slutar med den sista bokstaven i det förkortade ordet, får inte punkt, t.ex. *ca.*, *dr.*, *jfr.*, *nr.* Detsamma gäller internationella beteckningar för måttenheter som *h (timme)*, *kg*, *km*, *min*, *t (ton)*.

Initialförkortningar som *Ab* (i Sverige *AB*), *bnp* (bruttonationalprodukt), *FNB* (Finska Notisbyrån), *UM* (utrikesministeriet), *cv*, *pc*, *tv* och *wc* skrivs utan punkt. Till initialförkortningar kan man också räkna typen *FörfS*. Etablerade initialförkortningar som fått ord- eller namnkaraktär skrivs normalt med små bokstäver (utom den första bokstaven i namn): *aids*, *Efta*, *Nato*, *Opec*. Onödiga initialförkortningar bör undvikas, och i oklara fall ska förkortningen alltid förklaras. I löpande text ska initialförkortningar för akademiska titlar o.d. (typ *JD*, *FK*) inte användas; skriv i stället *jur.dr.*, *fil.kand.* osv.

När sammandragningar och initialförkortningar ingår som förled i sammansättningar används bindestreck:

ca-pris
e-post
EU-domstolen
nr-serie
tv-program
pol.mag.-examen

Om initialförkortningen har ord- eller namnkaraktär används inget bindestreck:

hivtest
momspliktig
Eftaländerna
Opecmötet

Vid böjda former av initialförkortningar används kolon:

vd:n
pc:n
EU:s medlemsstater
FNB:s nyheter
JM:s beslut

Om initialförkortningen har ord- eller namnkaraktär och skrivs med små bokstäver, används inget kolon:

Natos
Opecs

Slutar förkortningen på bokstaven s behövs normalt ingen genitivändelse:

HSS båthamn

Internationella måttenhetsbeteckningar får inget genitiv-s. Man skriver alltså *på 5 km avstånd* och *en 60 W lampa* även om man läser ut det ”på fem kilometers avstånd” och ”en sextio watts lampa”.

5.3 Särskrivning och hopskrivning av vissa uttryck

Vissa vanliga uttryck kan antingen särskrivas eller skrivas ihop som ett enda ord. Det finns inga allmängiltiga regler, men *Svenskt lagspråk i Finland* följer i huvudsak rekommendationerna i *SAOL*.

Lista över fasta uttryck

allt fler	i går
allt som oftast	i kraft
alltför	i kväll
alltnog	i land
annanstans	i morgon
den här	i natt
densamma	i stånd
densamme	i stället, istället
dessbättre	i synnerhet
dessförinnan	i sänder
dessvärre	ifall (men: i fall som nämns)
detsamma	ifatt, i fatt
dåförtiden, då för tiden	ifrån
därvidlag	igång, i gång
efterhand, efter hand	ihjäl
en del	ihop
envar	ihåg
framför allt	inemot
för all del	isär
för den skull	itu
för handen	iväg, i väg
för närvarande	lagakraftvunnen
för övrigt	lika väl, likaväl
före detta	likväl
förstnämnda	långt ifrån
försåvitt, för så vitt	mittemellan, mitt emellan
förutom	mittemot, mitt emot
förvisso	nedannämnd
gentemot	norrifrån
hittills	norrut
härvidlag	nu för tiden
i akt	någonstans
i dag	något så när
i fjol	närapå
i fred, ifred	om hand
i fråga, ifråga	om intet

ovannämnd	till viljes
på nytt	till väga
rent ut	till ända
rentav	till äventyrs
runt om	till övers
sistnämnd	tillbaka
så här	tillfreds
så pass	tillhanda
sånär	tills vidare
såsom (i betydelsen 'liksom' och i betydelsen 'i egenskap av')	tillvara, till vara
såttillvida, så till vida	tvärtom
såvitt (<i>men:</i> för så vitt)	under hand
såväl (... som)	upp och ned (<i>men:</i> uppochnedvänd)
söderifrån	var sin, varsin
söderut	varannan
till buds	varstans
till dels	vice ordförande (<i>Se Vara-</i> i finsk-svenska ordlistan)
till dess	västerifrån
till fullo	västerut
till fånga	åside
till godo, tillgodo	återigen
till hands	österifrån
till känna (<i>men:</i> tillkännage)	österut
till mötes	över huvud, överhuvud
till rätta, tillrätta	över ända
till sist	överallt
till spillo	överlag
till synes	

5.4 Bokstavsordning

När ord, t.ex. namn eller tjänstebenenämningar, räknas upp i alfabetisk ordning fordrar god översättarsed att bokstavsordning tillämpas också i den översatta texten, om det inte finns motiverade skäl att avvika från principen. Vid uppräkningsstater brukar Finland nämnas först och därefter andra länder i alfabetisk ordning. I vissa sammanhang kan det dock förekomma att man använder sig av en artighetsordning.

5.5 Skiljetecken

5.5.1 Punkt

Se *Svenska skrivregler* under rubriken *Punkt*.

Punkt sätts *inte* ut

- efter rubriker
- efter sammandragna förkortningar (ca, nr, jfr, jur.dr)
- efter ordningstal, men nog mellan siffror: *Mötet hålls den 12–13 maj; 9.2–9.3.2019 (Jfr avsnitt 5.7)*

Märk att det ska vara punkt efter en e-postadress eller webbadress som avslutar en mening.

Tre punkter (...) anger att en mening är ofullständig. (Se även Uteslutning i citat i avsnitt 5.6.) Punkterna föregås och följs av ett mellanrum.

Den som sig i leken ger ...
... om inte något annat bestäms i 8 §.
I fråga om ... tillämpas ...

5.5.2 Semikolon och kolon

Se Svenska skrivregler under rubrikerna *Semikolon* och *Kolon*.

I författningstexter förekommer semikolon och kolon främst i punktuppställningar. (Se avsnitt 7.5)

5.5.3 Parenteser

Se Svenska skrivregler under rubriken *Parentes*.

Parenteser används allmänt när numret på en författning anges: *Fordonslagen (1090/2002) innehåller bestämmelser om ...*

Parentes inom parentes används inte. Om det inte är möjligt att använda t.ex. tankstreck, kan man använda rund parentes ( ) som yttre parentes och hakparentes [ ] som inre.

5.5.4 Tankstreck och bindestreck

Se Svenska skrivregler under rubrikerna *Tankstreck* och *Bindestreck*.

Notera att tankstreck är ett annat tecken än bindestreck. Tankstreck finns som tecken i alla ordbehandlingsprogram, men måste ibland aktiveras på tangentbordet.

I uttrycket 17–19-åringar används först tankstreck, sedan bindestreck. Vid sifferuppräkningsprogram, t.ex. i fråga om paragrafer, används tankstreck: 5–7 §. När tankstreck används mellan siffror och t.ex. ortnamn med innebörden ’från ... till’ eller ’mellan ... och’ skrivs det utan mellanrum (2–4 kap., den 26–28 januari, sträckan Borgå–Helsingfors). Orden *från* och *mellan* skrivs inte ut i dessa fall. Vid parentetiska inskott o.d. – av den här typen – omges tankstreck därefter av mellanrum.

Ett gemensamt efterled kan ersättas med bindestreck. Detta gäller inte ett gemensamt förled och inte heller om det ena ledet är en sammansättning och det andra en flerordig fras:

straff- och processrätt
hjärt- och kärlsjukdomar
miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen (inte ”miljöskyddslagen och -förordningen”)
vårdyrken och andra yrken (inte ”vård- och andra yrken”)

I svenskan används bindestreck utan mellanrum före strecket, när förledet utgörs av två eller flera ord:

pro gradu-avhandling
galna ko-sjukan
Hugo Bergroth-sällskapet
(*Jfr* finskans ”pro gradu -tutkielma” med mellanslag före bindestrecket)

I svenskan sätts inte bindestreck mellan två likadana vokaler i ett sammansatt ord (i motsats till finskan, som t.ex. i ”linja-auto”):

högskoleexamen
lantmäteringenjör

Om ett tal ingår i en sammansättning används bindestreck i fogen:

10-tiden
50-årsjubileum
13-våningshus
5-årsåldern

Vid datumförled skriver man dock *1 maj-tal* osv.

När det inte är fråga om sammansättningar skrivs siffror och ord separat:

15 års äktenskap
1734 års lag
en 35 fots segelbåt
5 års ålder

Jfr motsvarande uttryck med talen utskrivna: femton års äktenskap, sjuttonhundra-trettiofyra års lag, en trettiofem fots segelbåt, femårsåldern, tiotiden, femtioårs-jubileum, trettonvåningshus.

Observera användningen av bindestreck i följande fall:

5

regeringens ekonomisk-politiska program (ekonomiskt och politiskt)
bränsle-luftblandning (bränsle och luft)
gårdskar-eldare

Men:

regeringens skattepolitiska program (skattepolitik)
varmluftsugn (varmluft)
upp och nedvänd (eller uppochnedvänd; vänd upp och ned)
upp- och nedgång (uppgång och nedgång)

Sammansättningar med ortnamn eller firmanamn som förled skrivs enligt huvudregeln utan bindestreck: *Borgåkontoret, Pargasfabriken, Fortumkoncernen.*

När bindestrecket ingår i ett officiellt företagsnamn e.d. ska det skrivas ut, även om stavningen strider mot svenskans skrivregler: *Finlandia-huset, Aalto-universitetet.*

5.5.5 Snedstreck

Snedstreck används bl.a.

– när årtal anges:

arbetsministeriets förordning om pendlingsregioner (1368/2002)
budgetåret 2009/2010
RP 236/2002

– för att ange alternativ:

och/eller
deltar/deltar inte

Observera att detta skrivsätt bör undvikas i löpande text. Skriv t.ex. inte ”han/hon” utan i så fall *han eller hon*. Notera också att snedstreck aldrig ska omges av mellanrum.

– i betydelsen ’per’:

inv./km²
m/sek

5.6 Citat och citattecken

Se *Svenska skrivregler* under rubriken *Citat och anföring* och under rubriken *Citatecken* samt avsnitt 4.15 i denna bok.

Observera att man bör hålla isär citattecken (”) och tecknet för tum (”) liksom motsvarande enkla tecken. Citattecken används vid ordagranna citat, även om citatet består av enstaka ord eller uttryck i en sats.

Citatecken i citatslut sätts

– *efter* skiljetecken när en hel mening citeras: *I 17 § i grundlagen står det: ”Finlands nationalspråk är finska och svenska.”*

– före skiljetecken, när enstaka ord eller fraser citeras: *I lagen kallas detta "omhändertagande"*.

Observera punkternas placering vid följande citat:

Utskottet anser att "frågan är ytterst känslig med hänsyn till landets förhållande till främmande makt".

Utskottet anser att "frågan är ytterst omfattande. En förnyad utredning bör därför göras."

Citat inom citat anges med enkelt citattecken (apostrof): *I regeringens proposition sägs det att "det förefaller uppenbart att en sådan 'gåva' bör anses vara muta"*.

Uteslutning i citat anges med tre punkter: *I lagens 13 § sägs: "Högskolan ... kan för ... statliga ... myndigheters ... räkning utföra vetenskapliga undersökningar som beställs av dem ..."*

Citattecken behövs inte efter *s.k.* (så kallad, så kallat, så kallade): *Han talade om s.k. call in-regler.*

Citattecken används kring vissa namn, om oklarhet annars kan uppstå: *"Juristen" anser att lagen borde ändras. (Men: tidningen Juristen)*

Citattecken används vanligen inte kring boktitlar o.d. Vid behov kan titlarna i stället kursiveras.

5.7 Tidsuttryck

I lag- och motiveringstext skrivs månadens namn alltid med bokstäver, även om den finska texten skulle ha siffror. Dag och årtal betecknas med siffror. I motsats till vad som är fallet i finskan sätts punkt inte ut efter ordningstal.

Märk följande uttryck:

00-talet (åren 2000–2009)
2000-talet (tjugohundratalet 2000–2099 eller tvåtusentalet 2000–2999)
på 2010-talet
årsskiftet 2008/2009
den 20–25 januari 2016
den 20 januari–15 februari 2015
den 1 januari 2016–30 juni 2016

När även månaden anges med siffra, utelämnas normalt *den*:

Helsingfors 1.1.2016 eller Helsingfors 18/5 2016
konferensen hålls 1–4.2.2017

Kombinera inte tankstreck med orden *mellan* och *från*, eftersom tankstrecket i sig självt har innebörden *från ... till, mellan ... och*. Skriv antingen *mellan 26.2 och 30.4, från 26.2 till 30.4* eller *26.2–30.4*.

I offentlig förvaltning i Finland används inte s.k. baklängesdatering (2017-06-24).

5.8 Sifferuttryck

I lag- och motiveringstext används siffror huvudsakligen

- a) i olika slag av numrering: *5 § 2 mom. 3 punkten, artikel 2, bilaga 1, avgiftsklass 2, fig. 4*
- b) i uttryck som anger ålder: *barn under 8 år*
- c) i uttryck som anger belopp: *sjukdomskostnader på högst 150 euro*
- d) i statistiska uppgifter: *1/3, 7 procent/% av befolkningen*
- e) vid måttenheter: *5 kilogram/kg, 8 kilometer/km, 10 000 kvadratmeter/m², 7 grader*
- f) i tabeller o.d.
- g) i övriga fall i tal över 12, men också när tal under 13 förekommer parallellt med större tal: *17 vuxna och 9 barn, 2 månader och 15 dagar.*

Bokstäver används dock vanligen

- a) i höga runda tal och ungefärliga tal: *en miljon, cirka tusen bilar*
- b) i vissa uttryck som grundar sig på bråktal: *en tredjedels, tre fjärdedels, en tiondel*
- c) vid ändring av äldre författningstext där sifferuttryck skrivits med bokstäver.

Observera att större tal grupperas med mellanrum och utan punkt:

4 000, 512 419, 2 250 000

För närmare detaljer se *Svenska skrivregler* under rubriken *Sifferuttryck*.

5

5.9 Specialtecken

Specialtecken som ersätter ord används i regel varken i lagtext eller i motiveringstext.

Undantag i samband med siffror:

- § Paragraftecken används i både lag- och motiveringstext. Vid hänvisning till flera paragrafer samtidigt ska paragraftecknet inte dubbleras. Skriv alltså: *4–6 §, 5 och 8 §*. Observera att det ska vara mellanrum mellan siffra och paragraftecken: *4 §; 4 a §*. Se närmare avsnitt 9.4.4.
- % Procenttecken kan användas i motiveringstext (även om tecknet inte används i den finska texten), men normalt inte i lagtext. Procenttecken används inte i sammansättningar och avledningar: *4-procentsgränsen, 20-procentig*. Observera att det ska vara mellanrum mellan siffra och procenttecken: *25 %*.

I författningar av strikt teknisk natur eller i tabeller o.d. kan även andra specialtecken förekomma.

5.10 Stavning

Följ *Svenska Akademiens ordlista* (den senaste upplagan). När *SAOL* ger flera stavnings- och böjningsvarianter åtskilda av *el.* (eller) bör man välja den form som står först. Varianter som föregås av *hellre än* ska undvikas.

Observera stavningen av följande ord:

annullera

accelerera

arvskifte

arvsskatt

assessor

bransch

bestämma, bestämmer

bestämde, bestämt

bestäms

bestäm!

döma, dömer

dömde, dömt

döms

döm!

erkänna, erkänner

erkände, erkänt

erkänns

erkänn!

godkänna, godkänner

godkände, godkänt

godkänns

godkänn!

glömma, glömm

glömde, glömt

glöms

glöm!

iaktta (*jfr* ta i akt)

kommissarie

kommission

kommitté

kassett

medlemskap

medlemsstat

noggrann, noggrant

parallell

professionell

program, programmet

rymma, rymmer

rymde, rymt

ryms

rym!

rättsskydd

rättsstridig

samvetsgrann, samvetsgrant

sann, sant

skilja, skiljer

skilde, skilt

skils eller skiljs

skilsmässa (den juridiska
termen är äktenskapsskillnad)

stödja, stöder

tillfredsställande

tom, tomma, tomt

tömma, tömmer

tömde, tömt

töms

töm!

åtskils

äktenskapsskillnad

Observera skillnaden mellan *jämt* och *jämnt*, som inte upptäcks av datorns stavningskontroll.

6 Modernisering av ord och fraser

Följande förteckning innehåller exempel på ord och fraser som kan ersättas med modernare eller språkligt mer korrekta formuleringar. Orden och fraserna är inte längre vanliga i allmänspråket och ger texten ett stelt och kanslispråkligt drag. Förteckningen bygger på och kompletterar *Svarta listan* (Statsrådsberedningen, PM 2011:1) och ersätter därför denna.

Observera att alternativen i förteckningen inte alltid är uttömmande. Andra alternativ kan naturligtvis också vara möjliga.

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

allenast

endast, bara

anbringa

ofta: *sätta (fast) på, sätta upp, fästa, placera*
Ex. Kontrollmärket sätts fast på vindrutan ...
Märket får inte *fästas* så att ...

angående

ofta: *om, som gäller, i fråga om, när det gäller*
Angående kan ibland användas om man vill undvika för många *om*.
Undvik två participformer efter varandra ("angående byggande").
Jfr rörande

anhängiggöra

inleda, väcka

I äldre processrättsliga lagar har *anhängiggöra* ofta karaktären av term och ska då behållas när lagen ändras, så att texten inte blir oenhetlig. I nya lagar och i informella texter ska man hellre skriva *inleda* eller *väcka*. Se **Vireillä, panna vireille** i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

ankomma på

Skriv *någon ska göra något, någon har till uppgift att göra något, något hör till någons uppgifter* eller *någon ska sköta en uppgift* i stället för ”det ankommer på någon att göra något”. Se även **Hoitaa** i finsk-svenska ordlistan.

annorledes

på (något) annat sätt

annorstädes

(någon) annanstans, på (något) annat ställe
Se **Muulla** i finsk-svenska ordlistan.

avge

ofta: *ge, lämna*
Se **Antaa** i finsk-svenska ordlistan.

6

avskrift

kopia
Se **Jäljennös** i finsk-svenska ordlistan.

belägen

ligger i, finns i

benämna

ofta: *kalla*

benämnas

ofta: *heta, kallas*
Skriv *aktiebolaget X* i stället för ”X benämnda aktiebolag”.
Se även **-niminen** i finsk-svenska ordlistan.

bereda någon tillfälle

ge någon tillfälle/möjlighet, låta någon få tillfälle, någon ska få tillfälle

bestrida

betala, svara/stå för t.ex. *kostnader, bekosta* något
Se **Kustannus** i finsk-svenska ordlistan.
Bestrida ett påstående/yrkande är däremot gångbart.
Alternativa uttryck i denna betydelse är *motsätta sig* (t.ex. ett yrkande), *förneka* (t.ex. sin skuld), *inte erkänna*.

<i>Se upp med</i>	<i>Skriv hellre t.ex.</i>
dylik	<i>sådan</i>
där(est)	<i>för den händelse att, om</i>
därjämte	<i>dessutom, också, vid sidan av</i>
därstädes	<i>där</i>
efterkomma, efterleva	<i>följa, lyda, iaktta</i> Se även Noudattaa i finsk-svenska ordlistan.
eljest	<i>annars, på annat sätt, av andra orsaker, av (någon) annan anledning, i övrigt</i>
envar	<i>var och en, varje, alla</i>
enär	<i>eftersom, därför att</i>
erfara	<i>få veta/höra/se, få reda på</i>
erforderlig	<i>behövlig, som behövs/krävs/fordras, nödvändig</i> Se Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava i finsk-svenska ordlistan.
erfordras	<i>behövas, fordras, krävas, vara nödvändig</i> Se Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava i finsk-svenska ordlistan.
erhålla	ofta: <i>få</i>
erlägga	ofta: <i>betala</i> Se Maksaa i finsk-svenska ordlistan.
flere	<i>flera, fler</i>

<i>Se upp med</i>	<i>Skriv hellre t.ex.</i>
framom	<i>framför</i> Se även avsnitt 4.10.1
från förut	ofta: <i>sedan tidigare, redan nu</i>
föreligga	ofta: <i>finnas</i> Ex. Om det <i>finns</i> särskilda skäl ...
föreliggande	Skriv <i>denna lag</i> i stället för ”föreliggande lag”.
företa	ofta: <i>göra</i> Se Tehdä i finsk-svenska ordlistan.
förete	<i>visa (upp)</i> t.ex. intyg; <i>lämna (in)</i> t.ex. handlingar (om så avses) Se Esittä i finsk-svenska ordlistan.
förevarande	Skriv <i>detta lagförslag</i> eller <i>lagförslaget</i> i stället för ”förevarande lagförslag”.
förfall	<i>förhinder, hinder</i> Se Este, esteellinen, estynyt i finsk-svenska ordlistan.
förfalla (t.ex. fordran)	ofta: <i>när något (senast) ska betalas</i> Se Erääntyä i finsk-svenska ordlistan.
förfalla (t.ex. ändamål, försäkring, fråga)	ibland: <i>förlora sin verkan/betydelse, upphöra att gälla, gå/löpa ut, bli inaktuell</i> Se Raueta i finsk-svenska ordlistan.
förfara	ofta: <i>göra, behandla, hantera</i> Se Tehdä i finsk-svenska ordlistan.
förflyta	Skriv ... <i>inte förrän två år efter</i> ... i stället för ” ... inte förrän två år förflutit från ...”.

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

förordna

ofta: *bestämma, besluta*
däremot: *förordna/utse* någon till något
Se **Määrätä** i finsk-svenska ordlistan.

försnillning

förskingring
Se **Kavallus** i finsk-svenska ordlistan.

förpliktiga, förståndiga

ålägga, förelägga, förplikta
Se **Velvoittaa** i finsk-svenska ordlistan.

gottgöra

ofta: *betala, ersätta*

gäld

skuld, skulder
Se **Velka** i finsk-svenska ordlistan.

hamna

Skriv *bli tvungen att, få lov att, råka ut för att* i stället för ”hamna att”.
Skriv *råka ut för* i stället för ”hamna ut för”.
däremot: *hamna i* en besvärlig situation, *hamna på* samma nivå

handha

ha hand om, sköta
Se **Hoitaa** och **Huolehtia** i finsk-svenska ordlistan.

hinder

Skriv t.ex. *trots vad som föreskrivs i 2 §, trots bestämmelserna i 2 §, trots 2 §, oberoende av bestämmelserna i 2 §* i stället för ”utan hinder av 2 §”.
Skriv även *om, trots att* i stället för ”utan hinder av att”.
Skriv *om möjligt, om det inte möter något hinder* eller *om inte något hindrar det* i stället för ”om hinder inte möter”.
Se **Estämättä** i finsk-svenska ordlistan.

huru

hur

hurudan

hurdan

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

huruvida

ofta: *om*

Huruvida ska användas sparsamt och endast när tydligheten kräver det. *Huruvida* används ofta då man annars hade varit tvungen att använda *om* två gånger i följd: *Finansinspektionen ska lämna förhandsbesked om huruvida koncession krävs för verksamheten.* I exemplet kan *huruvida* inte strykas eftersom man då kan läsa den senare delen av meningen som en villkorssats. I andra fall kan ett *om* vara tillräckligt: *Kommunfullmäktige beslutar om avgifterna ska höjas eller inte.* *Huruvida* används också då ordet står först i satsen: *Huruvida saken är så har inte utretts.*

6

hörsamma

följa, lyda, rätta sig efter

Se **Noudattaa** i finsk-svenska ordlistan.

ifrågavarande

Skriv t.ex. *parten* eller *parten i fråga* i stället för ”ifrågavarande part”.

Se även **Asianomainen** i finsk-svenska ordlistan.

inbegära

begära

införskaffa

ofta: *skaffa*

Se **Hankkia** i finsk-svenska ordlistan.

inhämta

ofta: *skaffa, begära (in)*

Se **Hankkia** i finsk-svenska ordlistan.

insända

ofta: *sända, lämna (in)*

Se **Lähetää** i finsk-svenska ordlistan.

jämförlig

ibland: *liknande, motsvarande*

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

jämka

Om jämkningen kan ske endast nedåt: *sänka, minska, sätta ned*. Är det oklart om jämkningen sker uppåt eller nedåt: *jämka, ändra*.

Se **Sovittelu** i finsk-svenska ordlistan.

jämlikt

enligt, i enlighet med, med stöd av

Se **Mukaan, mukaisesti, nojalla** i finsk-svenska ordlistan.

jämte

ofta: *med, tillsammans med, och, samt, vid sidan av, plus, både ... och, ökat med*

jämväl

även, också, dessutom

lagrum

bestämmelse; paragraf, moment, punkt (beroende på sammanhanget)

Se **Lainkohta** i finsk-svenska ordlistan.

lagskipning

rättskipning

lag samma vare

detsamma gäller

lediganslå

förklara ledig, ledigförklara, utlysa

Se **Julistaa** i finsk-svenska ordlistan.

lega

ofta: *arrende*

Se **Maanvuokra** i finsk-svenska ordlistan.

lända

Skriv *ska iakttas/följas/gälla/tillämpas/verkställas* i stället för ”lända till efterrättelse”.

Skriv *skada/vara till men* i stället för ”lända till förfång”.

Se även **Haitta** i finsk-svenska ordlistan.

medels, medelst

med, med hjälp av, genom

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

med mindre

endast om, om ... inte, utan att

må

får, kan

nedsetta

(i förvar)

deponera, sätta i förvar

nedsetta

(t.ex. skadestånd)

sätta ned, sänka

nödig

som behövs, behövlig, nödvändig

Se **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** i finsk-svenska ordlistan.

nödigbefunnen

som ansetts vara behövlig/nödvändig

Se **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** i finsk-svenska ordlistan.

oaktat

även om, fastän, trots att, oavsett

obillig

oskäligen

Se **Kohtuuton** i finsk-svenska ordlistan.

ogulden

obetald

Se även **Kauppahinta** i finsk-svenska ordlistan.

ombesörja

sköta (om), se till (att)

Se **Hoitaa** och **Huolehtia** i finsk-svenska ordlistan.

omförmäla

nämna

”Omförmälda” kan oftast strykas och ersättas med bestämd form av substantivet.

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

ordning

(i betydelsen 'sätt')

Skriv *på annat/samma sätt* i stället för ”i annan/samma ordning”.

Skriv *på föreskrivet sätt* i stället för ”i föreskriven ordning” och ”i laga ordning”.

Skriv *skyndsamt* i stället för ”i brådskande ordning”.

Däremot: *lagstiftningsordning, grundlagsordning*

Se även **Säätämisjärjestys** i finsk-svenska ordlistan.

oundgänglig

nödvändig

oundgängligen

nödvändigt, absolut

Se **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** och

Vältämätön i finsk-svenska ordlistan.

ovanom

ovanför

penningar

pengar

påkalla

kräva, begära, behöva

Se även **Vaatia** i finsk-svenska ordlistan.

rörande

om, som gäller, som rör

Jfr angående

sagda

nämnda, angivna

Se även avsnitt 9.4.8.

sedermera

därefter, efter detta, sedan dess, senare

skiljemannaförfarande

skiljeförfarande

Se **Välímiesmenettely** i finsk-svenska ordlistan.

stadga

föreskriva

Se **Säätä** i finsk-svenska ordlistan.

<i>Se upp med</i>	<i>Skriv hellre t.ex.</i>
stadgande	<i>bestämmelse</i> <i>Se Säännös i finsk-svenska ordlistan.</i>
såframt, såvida	ofta: <i>om</i> Skriv <i>om inte</i> i stället för ”såvida inte”. <i>Se även avsnitt 4.8.</i>
så ock	<i>likaså, också, även</i>
såvitt avser	<i>när det gäller, i fråga om</i>
till fyllest	<i>tillräcklig(t)</i>
tillkomma	ofta: <i>ha</i> Skriv <i>den rätt som någon har</i> i stället för ”den rätt som tillkommer någon”. Skriv <i>lagtinget har lagstiftningsbehörighet</i> i stället för ”lagstiftningsbehörigheten tillkommer lagtinget”.
tillkommande	Skriv <i>det arvode medlemmarna får, arvodet till medlemmarna</i> eller <i>medlemmarnas arvode</i> i stället för ”medlemmarna tillkommande arvode”.
tillställa	ofta: <i>lämna (in till), ge in (till), skicka (till), sända (till)</i> <i>Se Toimittaa och jfr Osoittaa i finsk-svenska ordlistan.</i>
till äventyrs	<i>möjligen, eventuellt, av någon anledning</i>
trolovning	<i>förlovning</i>
uppbevara	<i>bevara, förvara</i> <i>Se Säilyttää i finsk-svenska ordlistan.</i>
uppbära	<i>ta ut t.ex. avgift, skatt; få, lyfta t.ex. studiestöd</i> <i>Se Periä i finsk-svenska ordlistan.</i>

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

upprätthålla

svara för, driva, vara huvudman för, förvalta, föra m.fl.
Upprätthålla betyder att bevara på samma (höga) nivå; t.ex. upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen.
Se Ylläpitäjä och Ylläpitää i finsk-svenska ordlistan.

upphovsmannarätt

upphovsrätt

utgå

(i betydelsen 'betalas')

betala (ut)

Skriv *ersättning ska betalas* i stället för ”ersättning ska utgå”.

utom

ibland: *utanför* t.ex. dagordningen

utvisa

(i betydelsen 'visa')

visa

Däremot: *utvisa* från landet

vid äventyr att

ibland: *annars, i annat fall*
Se Uhka i finsk-svenska ordlistan.

å

på t.ex. tjänstens vägnar
(*Men: å ena sidan – å andra sidan*)

ådagalägga

ofta: *visa, styrka*

å döma

ofta: *döma till, döma ut, ålägga*

åligga

ofta: *vara skyldig att, ska*

åliggande

ofta: *skyldighet*
Se även Velvollisuus i finsk-svenska ordlistan.

ånyo

på nytt, ännu en gång, igen

Se upp med

Skriv hellre t.ex.

åsamka

ofta: *medföra, orsaka, leda till, förorsaka* t.ex.
kostnader, skada

återindriva

återkräva, kräva tillbaka

åtnjuta

ofta: *få, ha*

äga

(modalt hjälpverb)

få, kunna, ha rätt att, ska

Skriv *styrelsen får/ska besluta* i stället för ”styrelsen äger besluta”.

Skriv *ska tillämpas på motsvarande sätt, ska också tillämpas, gäller också/även* i stället för ”äger motsvarande tillämpning”.

6

ändå att

även om, fastän

ävensom

och, dessutom, liksom även, samt

översända

sända

Se **Lähetää** och **Toimittaa** i finsk-svenska ordlistan.

7 Terminologiska och lagtekniska frågor

7.1 Termer och terminologisk konsekvens

7.1.1 Kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens

Ett klart och begripligt lagspråk förutsätter att bruket av ord och uttryck är konsekvent. Läsaren ska kunna utgå från att ett ord eller uttryck genomgående har samma betydelse i hela texten. Det här konsekvenskravet är extra strängt när det gäller begrepp som definieras i lagen. Genom dessa s.k. legaldefinitioner kan orden till och med ibland i lagtexten ges en innebörd som avviker från allmänspråkets, även om detta i allmänhet inte rekommenderas (t.ex. *gående* som enligt 1 § i vägtrafiklagen omfattar också dem som rör sig på skidor eller skridskor). Konsekvenskravet gäller också andra centrala ord som i lagen kommer att få en viss innebörd med betydelse för lagens tolkning och tillämpningsområde (t.ex. *barn*, *egendom*, *gård*) och facktermer från olika områden som anses ha en exakt och vedertagen betydelse utan att begreppsdefinitionen är utskriven i lagen. Nedan kallas dessa ord och uttryck sammanfattande för *termer*.

För samma begrepp bör man alltså normalt inte använda två olika termer i en och samma lag eller förordning eller i författningar inom samma ämnesområde. Likaså bör en och samma term användas bara för ett och samma begrepp. Det kan hända att ord och uttryck i olika lagar och sammanhang kan få en något olika innebörd beroende på syftet med lagarna, men innebörden borde då framgå av sammanhanget. Det finns också skäl att vara konsekvent med allmänspråkliga ord som i sig har en oprecis innebörd, men som egentligen är ett slags anvisningar för rättsliga bedömningar (t.ex. *skälig*, *viktig*, *väsentlig*, *betydande*, *stor*, *nödvändig*, *behövlig*).

Konsekvenskravet får dock inte i längden utgöra ett hinder för språkliga moderniseringar eller arbetet för att förenhetliga terminologin i lagstiftningen. För att misslyckade, föråldrade eller missvisande lagtermer inte ska hindra att korrekta termer införs, måste man i vissa fall tillåta termbyten och parallella termer i lagstiftningen. Principen är att en ny term får införas trots att den gamla termen kvarstår i lagstiftningen, om detta inte leder till direkt och uppenbart missförstånd. När man överväger om en term eller ett uttryck bör bytas ut i en författningstext måste

man alltid göra en helhetsbedömning som omfattar alla de faktorer som anges i avsnitt 7.2.

7.1.2 Terminologin i förordningar och myndighetsföreskrifter

Terminologin i författningar på lägre nivå måste följa terminologin i författningar på högre nivå. Den terminologi som använts i en lag som innehåller ett bemyndigande att utfärda en förordning ska alltså följas i de förordningar som utfärdas med stöd av den lagen. Lagen i fråga framgår av förordningens ingress. De legaldefinitioner som finns i en lag anses också, utan att detta nämns särskilt, utsträcka sig till de förordningar som utfärdats med stöd av den. Samma principer tillämpas också i fråga om myndigheternas föreskrifter.

7.1.3 Terminologin i nationell lagstiftning som har anknytning till EU-rättsakter

EU-förordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Av detta följer att terminologin i EU-förordningarna bör iakttas i den nationella lagstiftning som innehåller hänvisningar till dem och kompletterande bestämmelser som har samband med dem. Om terminologin i en EU-förordning står i konflikt med den terminologi som har använts i nationell lag, väljer man i en ny anknytande text term efter att ha gjort en helhetsbedömning av alla de faktorer som anges i avsnitt 7.2.

EU-direktiven ska däremot genomföras, vilket innebär att bestämmelser med ett innehåll som motsvarar direktivens innehåll införs i nationella författningar, antingen på lagnivå eller på förordningsnivå (i Sverige ofta även på lägre nivå i myndighetsföreskrifter). Detta kan leda till problem med den terminologiska enhetligheten, eftersom man då har två regelsystem som ska sammanjämkas och många olika enhetlighetsaspekter att ta hänsyn till. Utgångspunkten är att gemenskapsrätten i sig inte absolut kräver att man i den nationella lagstiftningen har samma termer som i direktiven, om direktivet ändå kan genomföras riktigt och tillräckligt effektivt. Trots detta finns det mycket som talar för att man så långt som möjligt bör använda samma terminologi som i direktivet, eftersom sambandet mellan den nationella lagstiftningen och direktivet då blir tydligare. I synnerhet när det gäller tekniska texter bör termlikhet eftersträvas. Man bör också kontrollera vilken term som har valts i Sverige när direktivet genomförts där och vid behov diskutera med handläggare i Sverige. Om terminologin i ett direktiv avviker från vad som

traditionellt varit brukligt i Finland, och det med tanke på Finlands rättssystem skulle vara en klar försämring att byta term, är det möjligt att bibehålla den gamla terminologin.

7.1.4 Termarbetet vid översättning av författningstext

Den som ska översätta en term i författningstext måste alltid beakta kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens i den enskilda översättningssituationen. Därför bör översättaren alltid undersöka om termen förekommer i den anknytande lagstiftningen och lagstiftningen i övrigt, och hur den i så fall har översatts. Översättaren ska också ta ställning till om den term som använts fortfarande är korrekt eller om det finns anledning att överväga ett termbyte. Om texten har anknytning till EU-rättsakter, ska översättaren kontrollera vilken term som används i de aktuella rättsakterna och i oklara fall också den terminologi som används t.ex. i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter i Sverige.

Om den svenska term som borde användas enligt principen om terminologisk konsekvens är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande, eller om det t.ex. på grund av språkbruket i Sverige finns starka skäl att överväga ett termbyte, kan man bedöma om det i det enskilda fallet är möjligt att bortse från konsekvenskravet och införa en ny term i den svenska författningstexten (se avsnitt 7.2). Man måste naturligtvis alltid försäkra sig om att den nya termen i sak ligger tillräckligt nära den finska term det är fråga om och att den nya termen i övrigt är språkligt korrekt.

Om man inte är bunden av något konsekvenskrav och det finns flera konkurrerande termer, ska man välja det alternativ som språkligt sett är bäst. I praktiken är det ofta fråga om den term som används i motsvarade moderna författningstexter i Sverige. Om de konkurrerande termerna är ett allmänspråkligt ord eller uttryck (t.ex. *röda hund*) och en fackterm (t.ex. *rubella*), kan det ibland vara motiverat att använda den allmänspråkliga termen i en text som riktar sig till lekmän (t.ex. en lagtext som gäller alla medborgare) och facktermen i en text som främst riktar sig till fackmän och också innehåller andra facktermer (t.ex. en förordning eller bilaga av teknisk natur).

När det gäller helt nya termer som inte tidigare förekommit i lagstiftningen och inte heller finns i ordlistor och ordböcker, kan man ha stor hjälp av sverigesvenska författningar och relevant material som finns på webben. Man måste då också ta ställning till källornas aktualitet och tillförlitlighet. Ofta finns det skäl att diskutera både den finska termen och eventuella svenska alternativ med upp-

dragsgivare, kollegor och experter på ämnesområdet. Man kan också vända sig till svenska avdelningen vid Institutet för de inhemska språken och andra språkvårds- och terminologiorgan för råd i termfrågor (se avsnitt 1.4).

Om terminologin är komplicerad och det är svårt att välja term, är det ändamålsenligt att dokumentera termarbetet och bakgrunden till de terminologiska val som görs. Andra översättare och granskare kan senare behöva ta del av resonemanget.

7.2 Principer för termbyten i författningstext

Allmänspråkliga ord och uttryck som i sammanhanget inte avses ha någon specifik innebörd, och som alltså inte ska uppfattas som termer, kan av språkliga skäl bytas ut vid ändring av lag eller skrivning av ny lag, om detta inte leder till missförstånd eller feltolkningar. Variation för variationens skull ska dock undvikas.

En existerande lagterm (nedan *gammal term*) som är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande, men som enligt kravet på terminologisk konsekvens i lagstiftningen borde användas i en viss författningstext, kan i vissa fall bytas ut mot en annan term som är språkligt bättre (nedan *ny term*) trots att den gamla termen kommer att kvarstå annanstans i lagstiftningen.

Termbytet ska då vara motiverat med beaktande av de faktorer för och mot ett termbyte som anges nedan. Ingen av faktorerna är ensam avgörande, och vid en helhetsbedömning ska man beakta alla de faktorer som blir aktuella i det enskilda fallet. När det gäller viktigare termer ska termbytet alltid diskuteras med uppdragsgivare och sakkunniga på området.

När man byter ut termer måste man iaktta stor försiktighet i hänvisningar till andra paragrafer som innehåller den gamla termen. Om en ny term inte med lätt- het kan identifieras med den gamla, ska övergången till ny term nämnas i motive- ringstexten. Det är också önskvärt att andra översättare och granskare informeras om termbytet och dess bakgrund och att orden tas in i relevanta termbanker och ordlistor.

Faktorer som talar för eller underlättar ett termbyte

- Den gamla termen är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande.
- Den gamla termen används inte i Sverige och förstås inte där.
- Den gamla termen används främst i äldre lagstiftning.
- Kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet är inte särskilt strängt i det aktuella fallet.
- Den nya termen används i en EU-förordning som har direkt samband med den aktuella texten.
- Den nya termen används i författningstext i Sverige eller i EU-direktiv.
- Den nya termen rekommenderas av språkvårdarna.
- Den nya termen har redan börjat användas i Finland av fackmän på området.
- Den nya termen förstås lätt av relevanta målgrupper och lekmän i Finland.
- Ett termbyte är särskilt motiverat därför att termen nu ska ingå i en viktig ny lag på området.
- Uppdragsgivaren, justitieministeriets laggranskningsenhet och experter på ämnesområdet är positiva till ett termbyte.

Faktorer som talar mot eller försvårar ett termbyte

- Ett termbyte i en ändringsförfattning skulle leda till brott mot kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet inom en och samma författning, genom att den gamla termen skulle komma att kvarstå i äldre paragrafer.
- Ett termbyte i en förordning skulle leda till brott mot kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet mellan förordningen och den lag förordningen utfärdas med stöd av.
- Ett termbyte skulle kunna orsaka missförstånd eller feltolkningar.
- Den gamla termen har stor spridning, också i nyare lagar, och är allmänt vedertagen.
- Den gamla termen förekommer rikligt i t.ex. myndighetsföreskrifter och information till allmänheten.
- Den nya termen är inte känd av fackmän på området i Finland.
- Den nya termen missförstås lätt av relevanta målgrupper och lekmän i Finland.
- Uppdragsgivaren, justitieministeriets laggranskningsenhet och experter på ämnesområdet är negativa till ett termbyte.

7.3 Ingressen och informationen i den

Varje lag och förordning har en ingress. På finska skrivs ingressen enligt de regler som anges i *Lainkirjoittajan opas*. Ingressmallar på svenska och regler för överläggning av ingresser finns i kapitel 11 i denna handbok.

Ingressen i en ändringsförfattning anger vad som ändras och upphävs och vad som eventuellt fogas till författningen. Av ingressen framgår det också när de aktuella bestämmelserna senast har ändrats. Också översättaren behöver den här informationen för att kunna jämföra de föreslagna bestämmelserna med de gällande och se vad som har ändrats. I ingressen till en ny förordning anges den lag med stöd av vilken förordningen utfärdas. I den lagen finns alltså bemyndigandet att utfärda förordningen, och de ordval som använts i bemyndigandet återfinns ibland i förordningens rubrik. Lagen kan också innehålla terminologi som ska följas i förordningen.

Ibland händer det att bara den finska eller den svenska språkdräkten i en bestämmelse ändras. Då kommer den bestämmelsen att få olika författningsnummer på finska och svenska. Det här ska också framgå av ingressen, *se* avsnitt 7.6.

Endast de bestämmelser, rubriker och eventuella andra delar av författningen som nämns i ingressen är ”öppna” för ändringar i sak och för språkliga och redaktionella moderniseringar. Om ett kapitel eller en paragraf ändras i sin helhet, får också kapitelrubriken eller paragrafrubriken ändras eller moderniseras utan att den nämns separat i ingressen. Däremot får det inte göras språkliga och redaktionella moderniseringar i sådana rubriker, inledande stycken och andra textdelar som inte är föremål för ändring utan som endast citeras av informativa skäl. Det här gäller också mycket små ändringar, som t.ex. att ändra ”skall” till ska. *Se* även avsnitt 7.5.2.

7.4 Parallelltexten och informationen i den

De ändringar som föreslås i en lagtext framgår av de s.k. parallelltexterna, som ska fogas till varje proposition med förslag till ändring av en lag. Parallelltexterna utarbetas enligt anvisningarna för propositionsskrivning, *Hallituksen esitysten laatimisohte* (HELO), som också innehåller exempel på parallelltexter. De skrivs i två spalter så att den gällande lydelsen finns i den vänstra spalten och den föreslagna lydelsen i den högra. Ändringarna anges med kursiv i högra spalten. Kursiveringen ska omfatta både ändringar i sak och redaktionella ändringar i texten. De

ändrade orden ska kursiveras i sin helhet, också t.ex. när obestämd form ändras till bestämd form. Även ordföljdsändringar markeras. Det som ska strykas i den gällande texten kursiveras i den vänstra spalten. Om t.ex. en hel paragraf, ett helt moment eller en hel punkt upphävs, tas den text som upphävs in i den vänstra spalten och kursiveras i sin helhet.

De finska parallelltexterna är viktiga hjälpmedel för översättare och granskarer, eftersom man i dem genast ser vilka ändringar som föreslås i den gällande lagen. Översättaren kan höra sig för om parallelltexterna har utarbetats och om de i så fall är tillförlitliga. Oberoende av detta ska översättaren också kontrollera lagens gällande lydelse i författningssamlingen. De svenska parallelltexterna utarbetas vid respektive ministerium efter det att översättningen blivit klar.

7.5 Punktuppställningar

7.5.1 Nya punktuppställningar

På svenska ska det inledande stycket i en punktuppställning avslutas med kolon bara om det innehåller uttryck som *följande* eller *som följer*. Mellan punkterna och före en eventuell konjunktion (*och*, *samt*, *eller* o.d.) i näst sista punkten används kommatecken. Konjunktionen sätts ut när en sådan finns i den finska texten. Använd helst *och* (även för finskans *sekä*) före sista punkten i en punktuppställning, om leden är likställda. Som avskiljare mellan två led inne i en punkt används semikolon, inte punkt. Uppställningen avslutas med punkt.

På finska används i punktuppställningar normalt alltid kolon efter det inledande stycket och semikolon mellan punkterna och före en eventuell konjunktion. Straffbestämmelser som är indelade i punkter är ett undantag: i dem används inget kolon efter det inledande stycket och punkterna avslutas med ett kommatecken eller en konjunktion som inte föregås av kommatecken.

Ex.

Planen ska innehålla

- 1) en sammanfattning av x,
- 2) en beskrivning av y, och
- 3) en redogörelse för z.

En kandidats valfinansiering kan bestå av

- 1) kandidatens egna medel eller lån som han eller hon har tagit upp,
- 2) bidrag som kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten har fått,
- 3) annat bidrag.

Beträffande de årliga odlingsåtgärderna ska följande uppgifter antecknas:

- 1) bearbetningsdatum och bearbetningsmetod,
- 2) sånings- eller planteringsdatum, växt, sort och mängden utsäde eller plantor,
- 3) konstaterade problem med ogräs, växtsjukdomar och skadegörare samt vidtagna växtskyddsåtgärder; här antecknas datum, det växtskyddsmedel som har använts och dosen, samt
- 4) skördedatum och en uppskattning av skördens storlek.

Om skadegörelsen vållar

- 1) synnerligen stor ekonomisk skada,
- 2) synnerligen kännbar skada för den drabbade, med beaktande av dennes förhållanden, eller
- 3) avsevärd skada på egendom som är synnerligen värdefull i historiskt eller kulturellt hänseende,

och skadegörelsen även bedömd som en helhet är grov, ska gärningsmannen för *grov skadegörelse* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

Den som

- 1) framför en osann uppgift eller antydning om någon så att gärningen är ägnad att orsaka skada eller lidande för den kränkte eller utsätta honom eller henne för missaktning, eller
- 2) på något annat än i 1 punkten avsett sätt förnedrar någon, ska för *ärekränkning* dömas till böter.

7.5.2 Punktuppställningar som ändras endast delvis

I äldre lagar används ibland kolon efter det inledande stycket och semikolon mellan punkterna. När en sådan punktuppställning ändras i sin helhet skrivs den i redaktionellt och språkligt hänseende enligt reglerna för nya punktuppställningar. Ändras den endast delvis så att bara någon eller några punkter i den ändras, bibehålls semikolonen för att uppställningen inte ska bli oenhetlig. Om inte det inledande stycket också ändras, vilket i så fall framgår av ingressen, ska det citeras i den form det har i den gällande bestämmelsen även om det inte skulle överensstämma med principerna för skrivning av ny lag.

Ex.

Gruvmineral äro enligt denna lag:

-----

3) ädelsten; samt

4) marmor och täljsten.

7.6 Språkliga ändringar enbart i den svenska eller i den finska texten

Ibland behöver man ändra enbart den svenska eller den finska språkdräkten i en lag eller en förordning. I ingressen måste det då i bägge språkversionerna nämnas att enbart den svenska språkdräkten eller enbart den finska språkdräkten ändras. I ingressen uttrycks detta med uttrycket *ändras ... den finska språkdräkten i x § ...* (muutetaan x §:n suomenkielinen sanamuoto), resp. *ändras ... den svenska språkdräkten i x § ...* (muutetaan x §:n ruotsinkielinen sanamuoto). Se även avsnitt 11.1, exempel 15. Den ändrade författningstexten tas in bara i den språkversion som ändras.

Ändringen kan vara motiverad av ett fel eller en oklarhet som behöver rättas i den ena språkversionen, eller av rent språkliga orsaker, t.ex. om terminologin ändras på enbart det ena språket utan att det sker någon ändring i sak. I lag 1223/1998 ändrades t.ex. i den svenska texten de gamla benämningarna ”land-, sjö- och luftstridskrafterna” till *armén, marinen och flygvapnet*, medan de motsvarande finska benämningarna bibehölls. I lag 563/2015 ändrades ordet ”kunnallisvaalit” i den finska texten till *kuntavaalit*, medan det i den svenska texten inte fanns någon anledning att byta ut ordet *kommunalval*.

En ändring av enbart den ena språkversionen av en bestämmelse leder till att den svenska och den finska versionen av bestämmelsen kommer att ha olika författningsnummer ända tills bestämmelsen eventuellt senare ändras på nytt. Det här kan leda till fel och missförstånd, och därför bör ändringar av det här slaget om möjligt undvikas. När en bestämmelse som ändrats på detta sätt ändras på nytt, ska både den gällande svenskspråkiga bestämmelsens författningsnummer och den gällande finskspråkiga bestämmelsens författningsnummer framgå av ingressen, med undantag för bestämmelser som gäller i ursprunglig lydelse (*se* avsnitt 11.1, exempel 16 och 17).

8 Namn och namnanvändning

8.1 Ortnamn

8.1.1 Svenska namn på inhemska orter

Svenska namn på inhemska orter används i enlighet med listan *Svenska ortnamn i Finland* som finns på Institutet för de inhemska språkens webbplats. I författningstext används svenska namn på kommuner i enlighet med förteckningen i avsnitt 8.1.5.

Märk att ortnamn som slutar på konsonant står i genitiv när de ingår i fraser av typen *Berghälls kyrka*, *Jorvs sjukhus*, *Urainens kommun*, *Kyrksläotts gymnasium*, *Kökars kommun*, *Lappträskskommunbibliotek*. Nordiska ortnamn som slutar på vokal får i fasta förbindelser av detta slag inget -s: *Borgå domkyrka*, *Enare träsk*, *Esbo stad*, *Åbo hamn*, *Uppsala universitet*. Däremot får namn som slutar på vokal genitiv-s i mer tillfälliga förbindelser, som i *Borgås bredaste gata*, *Vasas invånarantal*, och när det är fråga om namn på orter utanför Norden, som i *Moskvas universitet*, *Rigas hamn*.

8.1.2 Svenska namn på stater

I fråga om svenska namn på stater råder i vissa fall ett vacklande bruk, och olika källor anger olika skrivsätt eller rentav olika namn. För enhetlighetens skull rekommenderas att namnen skrivs enligt *Utrikes namnbok* 10. reviderade upplagan 2015 eller senare, utgiven av Utrikesdepartementet. Boken finns i uppdaterad version på Regeringskansliets webbplats (regeringen.se). Märk följande namnformer: *Afghanistan*, *Azerbajdzjan*, *Bosnien och Hercegovina*, *Myanmar (Burma)*, *Colombia*, *Fiji*, *Förenade Arabemiraten*, *Förenta staterna*, *Jemen*, *Kambodja*, *Kanada*, *Kazakstan*, *Kirgizistan*, *Kuba*, *Malaysia*, *Maldiverna*, *Mexiko*, *Moçambique*, *Moldavien*, *Rwanda*, *Saudiarabien*, *Sydafrika*, *Tadzjikistan*.

8.1.3 Svenska namn på delstater, städer m.m. i utlandet

Namnen på vissa självstyrande områden m.m. (t.ex. *Falklandsöarna, Färöarna, Tjetjenien*) skrivs enligt *Namn på länder på som sju språk* som finns på Institutet för de inhemska språkens webbplats (kaino.kotus.fi/landsnamn). Den uppdateras kontinuerligt och i den ingår namnen också på ryska.

I fråga om delstater, städer och motsvarande orter i utlandet används särskilda svenska namn i vissa fall, t.ex. *Belgrad, Florens, Kalifornien, Kairo, Kreta, Köpenhamn, Neapel, Rom, Tasmanien, Venedig, Viborg, Västbengalen*. Observera att *Tallinn* och *Tartu* används när det gäller moderna förhållanden, *Reval* och *Dorpat* i historiska sammanhang (t.ex. *freden i Dorpat*). På de estniska öarna används svenska namn: *Dagö* (Hiiumaa), *Nargö* (Naissaar), *Nuckö* (Noarootsi), *Odenholm* (Osmussaar), *Ormsö* (Vormsi), *Runö* (Ruhnu), *Ösel* (Saaremaa) osv. Likaså används det svenska namnet på staden *Hapsal* (Haapsalu). De kinesiska namnen *Peking, Hongkong* och *Kanton* skrivs på traditionellt sätt, inte enligt det internationella systemet pinyin för transkribering av kinesiska namn. Regler för translitterering av ryska finns i *Svenska skrivregler*, på *TT-språkets* webbplats (info.tt.se/tt-spraket/).

Märk att det heter *på Färöarna, Island, Kuba, Malta, Åland* m.fl. öar och öriken, men *i Irland*, om republiken Irland avses; *på Irland* avser hela ön. I fråga om *Nya Zeeland* används både *på* (främst om det geografiska området) och *i* (särskilt om staten).

8.1.4 Områden i Finland

Regioner och landskap enligt den indelning som gäller från ingången av 2010 (se statsrådets förordning om regionförvaltningsverken 906/2009, ändrad senast 812/2016):

Etelä-Suomi – Södra Finland

Uusimaa – Nyland
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso – Kymmenedalen
Etelä-Karjala – Södra Karelen

Lounais-Suomi – Sydvästra Finland

Varsinais-Suomi – Egentliga Finland
Satakunta – Satakunta (formen ”Satakunda” är föråldrad)

Itä-Suomi – Östra Finland

Etelä-Savo – Södra Savolax
Pohjois-Savo – Norra Savolax
Pohjois-Karjala – Norra Karelen

Länsi- ja Sisä-Suomi – Västra och Inre Finland

Pirkanmaa – Birkaland
Keski-Suomi – Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten
Pohjanmaa – Österbotten
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten

Pohjois-Suomi – Norra Finland

Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten
Kainuu – Kajanaland

Lappi – Lappland

Lappi – Lappland

Ahvenanmaa – Åland

Ahvenanmaa – Åland

Landskapen enligt statsrådets beslut om landskapen 100/2015

Nyland	Uusimaa
Egentliga Finland	Varsinais-Suomi
Satakunta	Satakunta
Egentliga Tavastland	Kanta-Häme
Birkaland	Pirkanmaa
Päijänne-Tavastland	Päijät-Häme
Kymmenedalen	Kymenlaakso
Södra Karelen	Etelä-Karjala
Södra Savolax	Etelä-Savo
Norra Savolax	Pohjois-Savo
Norra Karelen	Pohjois-Karjala
Mellersta Finland	Keski-Suomi
Södra Österbotten	Etelä-Pohjanmaa
Österbotten	Pohjanmaa
Mellersta Österbotten	Keski-Pohjanmaa
Norra Österbotten	Pohjois-Pohjanmaa
Kajanaland	Kainuu
Lappland	Lappi
Landskapet Åland	Ahvenanmaan maakunta

8.1.5 Kommuner med namn på båda språken

Förteckningen nedan omfattar kommuner med namn på både svenska och finska. Förteckningen baserar sig på Befolkningsregistercentralens lista över kommunerna och deras språkförhållanden.

Finsk-svensk lista

Enontekiö	Enontekis
Espoo	Esbo
Eurajoki	Euraåminne
Hailuoto	Karlö
Hamina	Fredrikshamn
Hanko	Hangö
Helsinki	Helsingfors
Hyvinkää	Hyvinge
Hämeenkyrö	Tavastkyro
Hämeenlinna	Tavastehus
Iisalmi	Idensalmi
Ikaalinen	Ikalis
Ilomantsi	Ilomants
Inari	Enare
Inkoo	Ingå
Isojoki	Storå
Isokyrö	Storkyro
Jokioinen	Jockis
Joroinen	Jorois
Järvenpää	Träskända
Kaarina	S:t Karins
Kajaani	Kajana
Karjoki	Bötom
Karkkila	Högfors
Kaskinen	Kaskö
Kauniainen	Grankulla
Kaustinen	Kaustby
Kemiönsaari	Kimitoön
Kerava	Kervo

Kirkkonummi	Kyrkslätt
Kokemäki	Kumo
Kokkola	Karleby
Koski Tl.	Koskis
Kristiinankaupunki	Kristinestad
Kruunupyö	Kronoby
Kustavi	Gustavs
Köyliö	Kjulo
Lahti	Lahtis
Laihia	Laihela
Lapinjärvi	Lappträsk
Lappeenranta	Villmanstrand
Lapua	Lappo
Lieto	Lundo
Liminka	Limingo
Lohja	Lojo
Loviisa	Lovisa
Luoto	Larsmo
Maalahti	Malax
Maarianhamina	Mariehamn
Merikarvia	Sastmola
Mikkeli	S:t Michel
Mustasaari	Korsholm
Myrskylä	Mörskom
Naantali	Nådendal
Nousiainen	Nousis
Närpiö	Närpes
Oulu	Uleåborg
Paimio	Pemar
Parainen	Pargas
Pedersören kunta	Pedersöre
Pietarsaari	Jakobstad
Pirkkala	Birkala
Pomarkku	Påmark
Pori	Björneborg
Pornainen	Borgnäs
Porvoo	Borgå
Pyhtää	Pyttis

Raahe	Brahestad
Raasepori	Raseborg
Raisio	Reso
Rauma	Raumo
Sauvo	Sagu
Savonlinna	Nyslott
Sipoo	Sibbo
Siuntio	Sjundeå
Taivassalo	Tövsala
Tampere	Tammerfors
Teuva	Östermark
Tornio	Torneå
Turku	Åbo
Tuusula	Tusby
Ulvila	Ulvsby
Uusikaarlepyy	Nykarleby
Uusikaupunki	Nystad
Vaasa	Vasa
Vantaa	Vanda
Vihti	Vichtis
Virrat	Virdois
Vöyri	Vörå
Ylitornio	Övertorneå
Ähtäri	Etseri

Svensk-finsk lista

Birkala	Pirkkala
Björneborg	Pori
Borgnäs	Pornainen
Borgå	Porvoo
Brahestad	Raahe
Bötom	Karijoki
Enare	Inari
Enontekis	Enontekiö
Esbo	Espoo
Etseri	Ähtäri
Euraåminne	Eurajoki
Fredrikshamn	Hamina
Grankulla	Kauniainen
Gustavs	Kustavi
Hangö	Hanko
Helsingfors	Helsinki
Hyvinge	Hyvinkää
Högfors	Karkkila
Idensalmi	Iisalmi
Ikalis	Ikaalinen
Ilomants	Ilomantsi
Ingå	Inkoo
Jakobstad	Pietarsaari
Jockis	Jokioinen
Jorois	Joroinen
Kajana	Kajaani
Karleby	Kokkola
Karlö	Hailuoto
Kaskö	Kaskinen
Kaustby	Kaustinen
Kervo	Kerava
Kimitoön	Kemiönsaari
Kjulo	Köyliö
Korsholm	Mustasaari
Koskis	Koski Tl.
Kristinestad	Kristiinankaupunki

Kronoby
Kumo
Kyrkslätt
Lahtis
Laihela
Lappo
Lapträsk
Larsmo
Limingo
Lojo
Lovisa
Lundo
Malax
Mariehamn
Mörskom
Nousis
Nykarleby
Nyslott
Nystad
Nådendal
Närpes
Pargas
Pedersöre
Pemar
Pyttis
Påmark
Raseborg
Raumo
Reso
S:t Karins
S:t Michel
Sagu
Sastmola
Sibbo
Sjundeå
Storkyro
Storå
Tammerfors

Kruunupyy
Kokemäki
Kirkkonummi
Lahti
Laihia
Lapua
Lapinjärvi
Luoto
Liminka
Lohja
Loviisa
Lieto
Maalahti
Maarianhamina
Myrskylä
Nousiainen
Uusikaarlepyy
Savonlinna
Uusikaupunki
Naantali
Närpiö
Parainen
Pedersören kunta
Paimio
Pyhtää
Pomarkku
Raasepori
Rauma
Raisio
Kaarina
Mikkeli
Sauvo
Merikarvia
Sipoo
Siuntio
Isokyrö
Isojoki
Tampere

Tavastehus
Tavastkyro
Torneå
Träskända
Tusby
Tövsala
Uleåborg
Ulvsby
Vanda
Vasa
Vichtis
Villmanstrand
Virdois
Vörå
Åbo
Östermark
Övertorneå

Hämeenlinna
Hämeenkyrö
Tornio
Järvenpää
Tuusula
Taivassalo
Oulu
Ulvila
Vantaa
Vaasa
Vihti
Lappeenranta
Virrat
Vöyri
Turku
Teuva
Ylitornio

8.2 Myndigheter m.m.

8.2.1 Stor eller liten bokstav?

I lagar och förordningar (författningstext) har namn på myndigheter tidigare av tradition skrivits med liten begynnelsebokstav. Detta gäller också t.ex. republikens president, riksdagen och regeringen, även om stor bokstav används i vissa hövlighetsfraser och i högtidliga sammanhang (t.ex. vid underskriften i författningar: Republikens President).

Också namnen på ministerierna och de högsta domstolarna skrivs med liten bokstav i författningstext, trots att medierna i enlighet med nya rekommendationer skriver namnen med stor begynnelsebokstav i allmänna texter.

I fråga om andra myndigheter, inrättningar m.fl. har utvecklingen gått mot användning av stor begynnelsebokstav i överensstämmelse med de allmänna reglerna för hur man skriver egennamn. I allmänna texter skrivs namnen med stor begynnelsebokstav (t.ex. Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, Utbildningsstyrelsen, Statsrådets svenska språknämnd) även i de fall då liten bokstav används i respektive författning. Många myndigheter och inrättningar har i praktiken börjat använda stor begynnelsebokstav även om namnet skrivs med liten bokstav i författningen. I nya författningar går utvecklingen mot användning av stor bokstav.

Huvudregeln för översättning är: Använd stor respektive liten bokstav på samma sätt som i den finska texten. Detta gäller också när nya författningar om myndigheter skrivs eller när nya myndigheter namnges. När man i den finska författningstexten börjar skriva en myndighets eller ett organs namn med stor bokstav ska man alltså övergå till stor bokstav också i den svenska författningstexten. I text som skrivs direkt på svenska ska man i första hand följa myndighetens eget bruk.

8.2.2 Myndighetsförteckning

Följande förteckning innehåller namnet på finska och svenska för myndigheter, domstolar och vissa andra inrättningar. Parentes kring namnet anger att det är föråldrat. Stor och liten bokstav har använts i enlighet med lagstiftningen om myndigheten eller inrättningen i fråga. Se avsnitt 8.2.1 om användningen av stor och liten bokstav i nya texter. Finlands författningssamling har beaktats t.o.m. 834/2016.

Myndighet, domstol, inrättning	Författningsnummer och kommentarer
Ahvenanmaan maakuntapäivät Ålands lagting	L 1144/1991
Ahvenanmaan valtionvirasto Statens ämbetsverk på Åland	L 896/2009
Ahvenanmaan verotoimisto Ålands skattebyrå	L 237/2008
(aikuiskoulutusneuvosto) (vuxenutbildningsrådet)	Indraget 1.6.2009 genom F 340/2009, <i>se</i> elinikäisen oppimisen neuvosto
(Ajoneuvohallintokeskus) (Fordonsförvaltningscentralen)	Indragen 1.1.2010 genom L 863/2009
Alko Oy Alko Ab	Separat alkoholbolag sedan 1.4.1999, då koncernen Alko-Bolagen Ab delades
(Alko-Yhtiöt Oy) (Alko-Bolagen Ab)	<i>Se</i> Alko Oy
alueellinen taidetoimikunta regional konstkommission	F 1105/1991
(alueellinen ympäristökeskus) (regional miljöcentral)	Indragna 1.1.2010 genom L 903/2009
aluehallintovirasto regionförvaltningsverk	L 896/2009; F 906/2009
(ammattikasvatushallinnon koulutuskeskus) (institutet för yrkesutbildningens förvaltningsområde)	<i>Se</i> Opetusalan koulutuskeskus Educode Oy

apulaisoikeusasiamies biträdande justitieombudsman	Se 38 § i grundlagen; L 197/2002
apulaisoikeuskansleri biträdande justitiekanslern	L 193/2000, <i>se</i> 69 § i grundlagen, till 1.3.2000 justitiekanslersadjointen
Arctia Shipping Oy Arctia Shipping Ab	Ersatte 1.1.2010 Varustamoliikelaitos/ Rederiverket
arkistolaitos arkivverket	L 831/1994; F 832/1994
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Finansierings- och utvecklings- centralen för boendet	L 71/2007; F 285/2007
(asunto-oikeus) (bostadsdomstol)	Indragen 1.1.2003, ärendena behandlas i tingsrätten
(Autorekisterikeskus) (Bilregistercentralen)	Centralen har ombildats till aktiebolag genom L 1591/1995, <i>se</i> Suomen Autokatsastus Oy
(Avena Oy)	Bara finskt namn. Upphört 31.10.2002 Ersatte 1.1.1995 Statens spannmålsförråd, L 970/1994
Boreal Kasvinjalostus Oy Boreal Växtförädling Ab	Ersatte 1.1.2000 Kasvinjalostuslaitos/ Växtförädlingsanstalten, L 1125/1999
Destia Oy Destia Ab	Ersatte 1.1.2008 Tieliikelaitos/Vägverket
Edita Oyj Edita Abp	Ersatte 1.1.1996 Painatuskeskus Oy/ Tryckericentralen Ab, tidigare Valtion Painatuskeskus/Statens tryckericentral

eduskunnan kanslia riksdagens kansli	L 717/2000; Regl. 724/2000
Eduskunnan kirjasto Riksdagsbiblioteket	L 717/2000; Regl. 724/2000
eduskunnan oikeusasiamies riksdagens justitieombudsman (JO)	L 197/2002; Instruktion 209/2002
(eduskunnan tarkistajat) (riksdagens justeringsmän)	Valdes tidigare enligt riksdagsordningen, som upphävdes 1.3.2000
eduskunnan valiokunnat riksdagens utskott/riksdagsutskott	Utskottens namn framgår av 7 § i Riksdagens arbetsordning 40/2000
(eduskunnan valitsijamiehet) (riksdagens elektoror)	Utsågs tidigare enligt riksdagsordningen, som upphävdes 1.3.2000
eduskunta riksdagen	Riksdagens arbetsordning 40/2000
elinikäisen oppimisen neuvosto rådet för livslångt lärande	F 340/2009 Ersatte 1.6.2009 aikuiskoulutusneuvosto/ vuxenutbildningsrådet
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus närings-, trafik- och miljöcentral	L 897/2009; F 1144/2013
Elintarviketurvallisuusvirasto Livsmedelssäkerhetsverket	L 25/2006; F 115/2006 Ersatte 1.5.2006 Elintarvikevirasto/ Livsmedelsverket, Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos/ Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel, och kasvintuotannon tarkastuskeskus/kontrollcentralen för växtproduktion

(Elintarvikevirasto) (Livsmedelsverket)	L 1110/2000; F 1291/2000, <i>se</i> Elintarvikeeturvallisuusvirasto
(eläinlääkintä- ja elintarvike- laitos) (anstalten för veterinärmedicin och livsmedel)	<i>Se</i> Eläinlääkintä- ja elintarvike tutkimuslaitos och Elintarvikeeturvallisuusvirasto
(Eläinlääkintä- ja elintarvike tutkimuslaitos) (Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel)	L 1111/2000; F 1290/2000 Ersatte 1.3.2001 eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos/anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, <i>se</i> Elintarvikeeturvallisuusvirasto
Eläketurvakeskus Pensionsskyddscentralen	L 397/2006; F 1010/2006
(Energiamarkkinavirasto) (Energimarknadsverket)	L 507/2000; F 642/2013 Ersatte 1.8.2000 sähkömarkkinakeskus/ elmarknadscentralen som i sin tur 1.1.2014 ersattes av Energiavirasto
Energiavirasto Energimyndigheten	L 870/2013; F 1097/2013
(Engel-Yhtymä Oy) (Engel-Koncernen Ab)	Upphört 31.3.2005
etnisten suhteiden neuvottelukunta delegationen för etniska relationer	F 55/2012
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti Europeiska institutet för kriminalpolitik	<i>Se</i> Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti

Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta Finlands delegation i Europarådet	L 354/1989
eurooppaosuuskunta europaandelslag	L 906/2006
eurooppayhtiö europabolag	L 742/2004
Finanssivalvonta Finansinspektionen	L 878/2008
Finavia Oyj Finavia Abp	Ersatte 1.1.2010 Ilmailulaitos/ Luftfartsverket
Finpro Oy -niminen osakeyhtiö Aktiebolaget Finpro Oy	L 1446/2015
Finnvera Oyj Finnvera Abp	Statens specialfinansieringsbolag som övertagit Valtiontakuukeskus/ Statsgaranticentralens och Kera Abp:s verksamhet 1.1.1999, se L 443/1998
(fysiikan tutkimuslaitos) (forskningsinstitutet för fysik)	Indraget 1.1.2002 genom F 851/2001
(Geodeettinen laitos) (Geodetiska institutet)	Verksamheten överflyttad till Maanmittauslaitos/Lantmäteriverket L 581/2014
Geologian tutkimuskeskus Geologiska forskningscentralen	L 167/2011; F 168/2011
(Hallinnon kehittämiskeskus) (Centralen för förvaltningsutveckling)	Har ombildats till aktiebolag 1.9.2002 genom L 488/2002, se Haus Kehittämiskeskus Oy

Hallinnon tietotekniikkakeskus Förvaltningens IT-central	F 810/2007, upphävd genom 359/2016 Sedan 1.6.2016 hör verksamheten till Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskus Valtori
hallinto-oikeus förvaltningsdomstol	L 430/1999 ändrad genom 684/2016; F 438/1999 Åtta regionala förvaltningsdomstolar ersätter länsrätterna sedan 1.11.1999; Vasa förvaltningsdomstol har även övertagit vattenöverdomstolens uppgifter
hallintotuomioistuin förvaltningsdomstol	Se hallinto-oikeus
hallintovirasto förvaltningsämbetet	L 705/2007 Se valtakunnallinen ulosoton hallintovirasto
Hansel Oy Hansel Ab	L 1096/2008
Harmaan talouden selvitysyksikkö Enheten för utredning av grå ekonomi	L 1207/2010
Haus Kehittämiskeskus Oy	L 944/2009 Ersatte 1.9.2002 Hallinnon kehittämis- keskus/Centralen för förvaltningsutveckling
(Heinolan kurssikeskus) (Heinola kursinstitut)	Se Opetusalan koulutuskeskus
hovioikeus hovrätt	L 673/2016 Hovrätter är Helsingfors, Rovaniemi, Vasa, Åbo och Östra Finlands hovrätter
Huoltovarmuuskeskus Försörjningsberedskapscentralen	L 1390/1992; F 455/2008

häätäkeskuslaitos nödcentralsverket	L 692/2010; F 990/2000
(Ilmailuhallinto) (Luftfartsförvaltningen)	Indragen 1.1.2010 genom L 863/2009
(Ilmailulaitos) (Luftfartsverket)	Ombildat till aktiebolag 1.1.2010 genom L 877/2009, <i>se</i> Finavia Oyj
ilmätieteen laitos meteorologiska institutet	L 585/1967; F 505/2004
ilmavoimat flygvapnet	L 551/2007
Inspecta Oy	Bara finskt namn. Aktiebolaget ersätter sedan 1.1.1998 Teknillinen tarkastuskeskus/ Tekniska kontrollcentralen L 1108/1997
Innovaatorahoituskeskus Tekes Innovationsfinansieringsverket Tekes	L 717/2008; F 1059/2013
Itella Oyj Itella Abp	Övertagit postverksamheten av Suomen Posti Oy/Posten Finland Ab
julkisoikeudellinen yliopisto offentligrättsligt universitet	L 558/2009
Kansainvälinen rikostuomioistuin Internationella brottmålsdomstolen	<i>Se</i> L 1284/2004
(kansainvälisen henkilövaihdon keskus) (centret för internationellt personutbyte)	<i>Se</i> Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO	L 951/2008; F 1118/2008 Till 1.1.2009 kansainvälisen henkilövaihdon keskus/centret för internationellt personutbyte
kansainvälisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitos forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor	L 544/2006, <i>se</i> Ulkopoliittinen instituutti
(Kansallinen audiovisuaalinen arkisto) (Nationella audiovisuella arkivet)	L 1434/2007, <i>se</i> Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, L 671/2013
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti Nationella audiovisuella institutet	L 671/2013; F 712/2013 Ersatte 1.1.2014 Kansallinen audiovisuaalinen arkisto/Nationella audiovisuella arkivet som tidigare hette Mediasvets- och bildprogramcentralen för medieföretag och bildprogram
kansallisarkisto riksarkivet	L 831/1994; F 832/1994
Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Nationella centret för utbildningsutvärdering	L 1295/2013; F 1317/2013
Kansallisgalleria Nationalgalleriet	L 889/2013; F 1074/2013
Kansaneläkelaitos Folkpensionsanstalten	L 731/2001; F 1137/2001

(Kansanterveyslaitos) (Folkhälsoinstitutet)	Indraget 1.1.2009 genom L 668/2008
(Kasvinjalostuslaitos) (Växtförädlingsanstalten)	<i>Se</i> Boreal Kasvinjalostus Oy
(kasvintuotannon tarkastuskeskus) (kontrollcentralen för växtproduktion)	L 1201/1992; F 1281/1992, <i>se</i> Elintarviketurvallisuusvirasto
katsastustoiminnan koulutus- toimikunta utbildningskommissionen för besiktningsverksamheten	F 195/2013
kaupanvahvistaja köpvittne	L 573/2009; F 734/2009
(kauppa- ja teollisuusministeriö) (handels- och industriministeriet)	Indraget 1.1.2008 genom F 1024/2007
(Kauppatalo Hansel Oy) (Handelshus Hansel Ab)	L 1508/1994 Ersatte 1.1.1995 Valtion hankintakeskus/ Statens upphandlingscentral, ombildat till Hansel Oy/Hansel Ab 1.1.2009 genom L 1096/2008
(kaupunginviskaalinvirasto) (stadsfiskalsämbete)	L 352/1976, upphävd genom L 195/1996, <i>se</i> kihlakunnansyyttäjä
(kaupunginvoudinvirasto) (stadsfogdeämbete)	L 866/1984, upphävd genom L 198/1996, <i>se</i> ulosotto-osasto och ulosottovirasto
kemikaalineuvottelukunta kemikaliedelegationen	F 706/2014

(Kera Oy) (Kera Ab)	Ersatte Kehitysaluerahasto Oy/ Utvecklingsområdesfonden Ab. Kera Oy/ Kera Ab har fusionerats med Finnvera Oyj/Finnvera Abp, se L om arrangemang i anslutning till grundandet av statens specialfinansieringsbolag 442/1998
keskusrikospoliisi centralkriminalpolisens	L 110/1992; F 158/1996
(kihlakunnanoikeus) (häradsrätt)	Häradsrätterna har ersatts med tingsrätter, se käräjäoikeus
kihlakunnansyyttäjä häradssåklagare	L 195/1996, ändrad genom L 1317/2006; F 88/2007; häradssåklagarna arbetar vid åklagarämbetena
kihlakunnanulosottomies häradsutmätningsman	L 705/2007; F 1321/2007
(kihlakunnanvirasto) (häradssämbete)	Indragna 1.1.2008 genom L 1187/2007
kihlakunnanvouti häradsfogde	L 705/2007; F 1321/2007
kihlakunta härad	L 126/1992
(kilpailuneuvosto) (konkurrensrådet)	Indraget 1.3.2002 genom F 1531/2001; ärendena har överförts till marknadsdomstolen
Kilpailu- ja kuluttajavirasto Konkurrens- och konsument- verket	L 661/2012; F 728/2012 Ersatte 1.1.2013 Kuluttajavirasto/ Konsumentverket

(kilpailuvirasto) konkurrensverket)	Indraget 1.1.2013 genom L 661/2012, <i>se</i> Kilpailu- ja kuluttajavirasto
kirkkohallitus kyrkostyrelsen	L 1054/1993
kirkollishallitus kyrkostyrelsen	L 985/2006
konkurssiasiamies konkursombudsmannen	L 109/1995; F 111/1995
Konkurssiasiamiehen toimisto Konkursombudsmannens byrå	L 109/1995; F 111/1995; arbetsordning 439/2002
Konserniverokeskus Koncernskattecentralen	F 279/2008
(korkeakoulujen arviointi- neuvosto) (rådet för utvärdering av hög- skolorna)	F 794 /2009, <i>se</i> Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
korkein hallinto-oikeus högsta förvaltningsdomstolen	L 1265/2006
korkein oikeus högsta domstolen	L 665/2005
Kotimaisten kielten keskus Institutet för de inhemska språken	L 1403/2011; F 1566/2011
(kotimaisten kielten tutkimus- keskus) (forskningscentralen för de inhemska språken)	L 48/1976; F 1213/1993, <i>se</i> Kotimaisten kielten keskus

Koulutusrahasto Utbildningsfonden	L 1306/2002
Kriisinhallintakeskus Krishanteringscentret	L 472/2008
(Kriminaalihoitolaitos) (Kriminalvårdsväsendet)	Indraget 1.1.2010 genom L 953/2009 Kriminalvårdsväsendet har övertagit en del av de ärenden som behandlats av Kriminalvårdsföreningen, se även Rikosseuraamuslaitos
(Kriminaalihooltoyhdistys) (Kriminalvårdsföreningen)	Se Kriminaalihoitolaitos och Rikosseuraamusvirasto
kuluttaja-asiamies konsumentombudsmannen (KO)	L 1056/1998
(kuluttaja-asiamiehen toimisto) (konsumentombudsmannens byrå)	Överförs till Konsumentverket 1.1.1999 genom L 1056/1998
kuluttajariitalautakunta konsumenttvistenämnden	L 8/2007; F 188/2007 Ersatte 1.3.2007 kuluttajavalituslautakunta/ konsumentklagonämnden
kuluttajatutkimuskeskus konsumentforskningscentralen	L 112/1990; F 456/2000
(kuluttajavalituslautakunta) (konsumentklagonämnden)	Indraget 1.3.2007 genom L 8/2007, se kuluttajariitalautakunta
(Kuluttajavirasto) (Konsumentverket)	Indraget 1.1.2013 genom 661/2012, se Kilpailu- ja kuluttajavirasto
kunnallinen eläkelaitos kommunala pensionsanstalten	L 260/2007, se Kuntien eläkevakuutus

kunnallinen työmarkkinalaitos kommunala arbetsmarknadsverket	L 254/1993 Sedan 1.6.1993 en del av Finlands Kommunförbund
Kuntien eläkevakuutus Kommunernas pensionsförsäkring	L 260/2007, <i>se</i> kunnallinen eläkelaitos
Kuntien takauskeskus Kommunernas garanticentral	L 487/1996
kuvaohjelmalautakunta bildprogramsämnden	F 1030/2011
käräjäoikeus tingsrätt	L 673/2016
lapsiasiavaltuutettu barnombudsmannen	L 1221/2004; F 274/2005
liikenne- ja viestintäministeriö kommunikationsministeriet	F 405/2003 Ersatte 31.8.2000 liikenneministeriö/ trafikministeriet
Liikenneturva Trafikskyddet	L 278/2003; F 973/2003
liikennevakuutuskeskus trafikförsäkringscentralen	L 461/2016
Liikennevirasto Trafikverket	L 862/2009; F 864/2009
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafiksäkerhetsverket	L 863/2009; F 865/2009
(liikevaihtovero-oikeus) (omsättningsskatterätten)	Indragen 1.12.1994 genom L 699/1994

liikkuva poliisi rörliga polisen	L 110/1992; F 158/1996
luonnontieteellinen keskusmuseo naturvetenskapliga centralmuseet	L 558/2009
luonnonvarainneuvosto rådet för naturtillgångarna	F 810/1999 Ersatte 1.8.1999 ympäristö- ja luonnonvarainneuvosto/rådet för miljön och naturtillgångarna
Luonnonvarakeskus Naturresursinstitutet	L 561/2014; F 715/2014
(Luotsausliikelaitos) (Lotsverket)	Ombildat till aktiebolag genom L 1008/2010, bolaget heter Finnpiilot Pilotage Ab
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet	L 593/2009; F 616/2009 Ersatte 1.11.2009 Lääkehoidon kehittämiskeskus/Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling
(Lääkehoidon kehittämiskeskus) (Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling)	Indragen 1.11.2009 genom L 593/2009
(Lääkelaitos) (Läkemedelsverket)	Indraget 1.11.2009 genom L 593/2009
(lääni) (län)	Indragna 1.1.2010 genom L 903/2009
(lääninhallitus) (länsstyrelse)	Indragna 1.1.2010 genom L 903/2009; tex. Etelä-Suomen lääninhallitus = länsstyrelsen i Södra Finlands län osv., men: Ahvenanmaan lääninhallitus = länsstyrelsen på Åland

(lääninoikeus) (länsrätt)	Länsrätterna ersattes av förvaltningsdomstolar 1.11.1999, <i>se</i> hallinto-oikeus
(lääninverovirasto) (länskatteverk)	Länsskatteverken ersattes av skatteverk 1.9.1997, <i>se</i> verovirasto.
Maahanmuuttovirasto Migrationsverket	L 156/1995, ändrad genom 975/2007; F 193/2002, ändrad genom 1104/2007; till 1.1.2008 ulkomaalaisvirasto/utlänningsverket
(maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) (forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi)	Indraget 1.1.1998 genom L 1395/1997, <i>se</i> Luonnonvarakeskus/Naturresursinstitutet; Maatalouden tutkimuskeskus/lantbrukets forskningscentral och maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos/lantbruksekonomiska forskningsanstalten slogs samman till forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi 1.3.2001
maa- ja metsätalousministeriö jord- och skogsbruksministeriet	F 1061/2003
maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral	L 1200/1992; F 478/1996
maakunta-arkisto landsarkiv	L 831/1994; F 832/1994
Maanmittauslaitos Lantmäteriverket	L 900/2013 ändrad genom 580/2014; F 1082/2013
Maanpuolustuskorkeakoulu Försvarshögskolan	L 1121/2008; F 1124/2008

maaoikeus jorddomstol	Jorrdomstolar är Egentliga Finlands, Egentliga Tavastlands, Lapplands, Norra Savolax, Södra Savolax, Uleåborgs, Vanda och Österbottens tingsrätter i den sammansättning som föreskrivs i fastighetsbildningslagen 554/1995
maaseutuelinkeinopiiri landsbygdsnäringsdistrikt	F 1279/1992
Maaseutuvirasto Landsbygdsverket	L 666/2006; F 872/2006
maatalouden interventiorahasto interventionsfonden för jordbruket	L 1206/1994; F 843/2004
(maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos) (lantbruksekonomiska forskningsanstalten)	<i>Se</i> maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
(maatalouden tutkimuskeskus) (lantbrukets forskningscentral)	<i>Se</i> maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
Maatalousyrittäjien eläkelaitos Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt	L 1280/2006; F 1404/2006
maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt	L 1026/1981
maatilatalouden kehittämis- rahasto gårdsbrukets utvecklingsfond	L 657/1966; F 1754/1995

maavoimat armén	L 551/2007
maistraatti magistrat markkinaoikeus marknadsdomstolen	L 166/1996; F 248/1996 L 673/2016 Till 28.2.2002 markkinatuomioistuin/ marknadsdomstolen
(markkinatuomioistuin) (marknadsdomstolen)	<i>Se markkinaoikeus</i>
(Matkailun edistämiskeskus) (Centralen för turistfrämjande)	L 1424/2011 upphävd genom 989/2014; verksamheten överflyttad till Finpro ry
(Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksesta) (Centralen för medieföstran och bildprogram)	L 711/2011 upphävd genom L 675/2013, <i>se Kansallinen audiovisuaalinen instituutti</i>
(merenkulkuhallitus) (sjöfartsstyrelsen)	Sjöfartsstyrelsen ersattes av sjöfartsverkets centralförvaltning 1.1.1998 genom L 1248/1997.
(Merenkululaitos) (Sjöfartsverket)	Indraget 1.1.2010 genom L 862/2009
merenkulun turvallisuukskoulutuskeskus centret för sjösäkerhetsutbildning	F 161/1997
(Merentutkimuslaitos) (Havsforskningsinstitutet)	Indraget 1.1.2009 genom L 956/2008
merimiesasiain neuvottelukunta delegationen för sjömansärenden	F 1023/2011

Merimieseläkekassa Sjömanspensionskassan	L 1290/2006
merimiespalvelutoimisto sjömansservicebyrån	L 447/2007; F 720/2007
merivoimat marinen	L 551/2007
Metsähallitus Forststyrelsen	L 234/2016; F 247/2016
metsäkeskus skogscentral	L 1474/1995; F 1205/2002, ändrad genom F 711/2008
Metsäntutkimuslaitos Skogsforskningsinstitutet	L 1114/1999; F 1140/1999
Metsätalouden kehittämis- keskus Tapio Skogsbrukets utvecklings- central Tapio	L 968/2014; F 93/1996
(mittatekniikan keskus) (mätteknikcentralen)	Ombildat till bolag genom L 762/2014, se Teknologian tutkimuskeskus Oy
Museovirasto Museiverket	L 282/2004; F 407/2004
näkövammaisten kirjasto biblioteket för synskadade	L 638/1996; F 639/1996
oikeusasiamies justitieombudsmannen (JO)	L 197/2002 EU:s ombudsman heter Europeiska ombudsmannen – Euroopan oikeusasiamies

oikeushallinnon palvelukeskus justitieförvaltningens service- central	F 861/2005 Indragen 1.1.2010 genom F 229/2009
oikeuskansleri justitiekanslern (JK)	Se 69 § i grundlagen; L 193/2000
oikeuskanslerinvirasto justitiekanslersämbetet	F 253/2000
oikeusministeriö justitieministeriet	F 543/2003
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos Rättspolitiska forskningsinstitutet	L 1139/2007; F 1241/2007
Oikeusrekisterikeskus Rättsregistercentralen	L 625/2012; F 98/1996
Oikeusturvakeskus Rättsregisterscentralen	L 410/2010
Onnettomuustutkintakeskus Olycksutredningscentralen	L 525/2011 På svenska hette centralen före 1.6.2011 centralen för undersökning av olyckor
(Opetusalan koulutuskeskus) (Utbildningscentret för under- visningssektorn)	Ersatte 1.8.1998 Heinolan kurssikeskus/Heinola kursinstitut och ammattikasvatushallinnon koulutuskeskus/ institutet för yrkesutbildningens förvaltningsområde; ombildat till aktieföretag 1.1.2010 genom L 249/2009, se Opetusalan koulutuskeskus Educode Oy
Opetusalan koulutuskeskus Educode Oy Enbart finskt namn.	Ersatte 1.1.2010 Opetusalan koulutuskeskus/Utbildningscentret för undervisningssektorn.

Opetushallitus Utbildningsstyrelsen	L 564/2016; F 805/2008
(opetusministeriö) (undervisningsministeriet)	F 379/2003 Nytt namn undervisnings- och kulturministeriet
opetus- ja kulttuuriministeriö undervisnings- och kulturministeriet	F 310/2010, upphäver F 379 /2003, tidigare opetusministeriö/undervisningsministeriet
opintotukikeskus studiestödscentralen	L 65/1994, 53-55, 58 §, har flyttats till Folkpensionsanstalten
osaamiskeskus kompetenscentrum	L 1230/2001; F 1411/2001
Patentti- ja rekisterihallitus Patent- och registerstyrelsen	L 9578/2013; F 799/1992, ändrad genom F 291/2001
Pelastusopisto Räddningsinstitutet	L 607/2006; F 658/2006
(pientyönantajien palvelukeskus) (servicecentralen för små arbetsgivare)	Indragen 1.1.2001 genom F 1252/2000; uppgifterna har överförts till Kouvola arbetskraftsbyrå
Pohjoismaiden ministerineuvosto Nordiska ministerrådet	
Pohjoismaiden neuvosto Nordiska rådet	
Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta Finlands delegation i Nordiska rådet	L 1170/1960 Det svenska namnet ändrades genom L 34/1984

Poliisiammattikorkeakoulu Polisyrkeshögskolan	L 1164/2013; F 282/2014
Poliisihallitus Polisstyrelsen	L 110/1992, ändrad genom L 497/2009; F 158/1996, ändrad genom F 516/2009
(Poliisikoulu) (Polisskolan)	Indragen 1.3.2007 genom L 100/2007
Poliisin tekniikkakeskus Polisens teknikcentral	L 110/1992, ändrad genom L 100/2007
(Poliisin tietohallintokeskus) (Polisens datacentral)	Indragen 1.3.2008 genom L 781/2007, <i>se</i> Hallinnon tietotekniikkakeskus
PTR-viranomainen PTG-myndighet	L 687/2009 PTG = polisen, tullen och gränsbevakningen
(Puolustushallinnon palvelukeskus) (Försvarsförvaltningens servicecentral)	F 402/2007 Indragen 1.1.2010 genom F 229/2009
puolustushallinnon rakennuslaitos försvarsförvaltningens byggverk	L 1360/1993; F 216/1994
puolustusministeriö försvarsministeriet	F 375/2003
(puolustusneuvosto) (försvarsrådet)	Indraget 1.3.2000 genom F 135/2000
puolustusvoimat försvarsmakten	L 551/2007; F 1319/2007

(Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta) (YTV) (Huvudstadsregionens samarbetsdelegation) (SAD)	L 1269/1996 Indragen 15.11.2009 genom L 829/2009
pääesikunta huvudstaben	L 551/2007; F 1319/2007
(raastuvanoikeus) (rådstuvurätt)	Rådstuvurätterna har ersatts med tingsrätter, <i>se även kåråjåoikeus</i>
Raha-automaattiyhdistys Peningautomatföreningen	F 1289/2011
Rahapaja Oy Ab Myntverket i Finland	Statsbolag som har övertagit myntverkets i Finland verksamhet 1.1.1993
(Rahoitustarkastus) (Finansinspektionen)	L 587/2003 Indragen 1.1.2009 genom L 878/2008
rajavartiolaitos grånsbevakningsvåsendet	L 577/2005; F 651/2005
Raskone Oy Raskone Ab	Ersatte 1.3.1995 Valtion Korjaamo/ Statens Reparationsverkstad, har 1.1.1999 ombildats till aktiebolag, <i>se L 889/1998</i>
(Ratahallintokeskus) (Banförvaltningscentralen)	L 1095/2005; F 669/2006 Indragen 1.1.2010 genom L 862/2009
(Rautatievirasto) (Jårnvågsverket)	L 1094/2005; F 668/2006 Indraget 1.1.2010 genom L 863/2009
riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos vilt- och fiskeriforskningsinstitutet	L 1131/1987; F 1377/2011

rikksentorjuntaneuvosto rådet för brottsförebyggande	F 396/2007 Ersatte 1.4.1999 rikksentorjunnan neuvottelukunta/delegationen för brottsförebyggande
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus Brottspåföljdsområdets utbildningscentral	L 716/2012; F 1036/2012
Rikosseuraamuslaitos Brottspåföljdsmyndigheten	L 953/2009; F 1739/2015
(Rikosseuraamusvirasto) (Brottspåföljdsverket)	Indraget 1.1.2010 genom L 953/2009, se L 16.2.2001/135 och F 26.1.2006/84, har övertagit en del av de ärenden som behandlats av Kriminalvårdsföreningen, se även kriminaalihuoltolaitos
(saamelaisalueen koulutuskeskus) (sameområdets utbildningscentral)	L 545/1993; F 649/1993
Saamelaisalueen koulutuskeskus Sameområdets utbildningscentral	L 252/2010; F 108/2011
saamelaiskäräjät sametinget	L 974/1995; F 1727/1995
saamen kielen toimisto byrån för samiska språket	<i>Se samisk språklag 1086/2003</i>
Saimaan kanavan hoitokunta förvaltningsnämnden för Saima kanal	F 436/1963
Senaatti-kiinteistöt Senatfastigheter	L 1196/2003; F 1292/2010 Ersatte 1.3.2000 Valtion kiinteistölaitos/ Statens fastighetsverk

(Siemenperunakeskus) (Centralen för utsädespotatis)	Har ombildats till aktiebolag 1.9.2002, se Suomen siemenperunakeskus Oy
(sisäasiainhallinnon palvelukeskus) (inrikesförvaltningens service- central)	Indragen 1.1.2010 genom F 229/2009
(sisäasiainministeriö) (inrikesministeriet)	F 609/2003 Ersatte 1.10.1983 ministeriet för inrikesärendena; fr. o. m. 1.1.2014 Sisäministeriö
sisäministeriö inrikesministeriet	L 767/2013 F; 1056/2013
sosiaalialan osaamiskeskus kompetenscentrum inom det sociala området	L 1230/2001; F 1411/2001
(sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus) (social- och hälsovårdens produkt tillsynscentral)	Indragen 1.1.2009 genom L 669/2008
Sosiaali- ja terveystieteiden valvontavirasto Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	L 669/2008; F 676/2008
(sosiaali- ja terveystieteiden kehittämiskeskus) (Stakes) (forsknings- och utvecklingscen- tralen för social- och hälsovården)	Indragen 1.1.2009 genom L 668/2008
Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus Sammanslutningen av sakkun- niginrättningar inom social- och hälsovården	F 70/2011

sosiaali- ja terveystministeriö social- och hälsovårdsministeriet	F 90/2008
suojelupoliisi skyddspolisens	L 110/1992; F 158/1996
Suomen Akatemia Finlands Akademi	L 922/2009; F 979/2009 ändrad genom F 588/2014
(Suomen Autokatsastus Oy) (Finlands Bilbesiktning Ab)	Ersatte Bilregistercentralen, <i>se</i> L 1591/1995; verksamheten upphört 30.10.2003
(Suomen elokuva-arkisto) (Finlands filmarkiv)	L 891/1978; F 228/1997 Indraget 1.1.2008 genom L 1434/2007, <i>se</i> Kansallinen audiovisuaalinen arkisto
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Jubileumsfonden för Finlands självständighet	L 717/1990 använder benämningen Sitra
Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf	L 222/1993 Tidigare fanns Suomen Kaupunkiliitto/ Finlands Stadsförbund samt Suomen Kunnallisliitto, som var en enspråkigt finsk organisation. Motsvarande svenska organisation hette Finlands svenska kommunförbund.
Suomen metsäkeskus Finlands skogscentral	L 418/2011 ändrad genom L 1088/2013, F 1102/2011
Suomen Pankki Finlands Bank	L 214/1998
(Suomen Posti Oy) (Posten Finland Ab)	Verksamheten upphört 31.12.1999, uppgått i Itella Oy/Itella Abp

Suomen riistakeskus Finlands viltcentral	L 1421/2011
Suomen siemenperunakeskus Oy Finska Centralen för utsädespotatis Ab	L 573/2002
Suomen teollisuussijoitus Oy Finlands Industriinvestering Ab	L 1305/2013; F 54/2014
Suomen Unesco-toimikunta Finlands Unesco-kommission	F 1262/2002
Suomen Vientiluotto Oy Finlands Exportkredit Ab	L 947/2005 ändrad genom L 1544/2011
Suomen ympäristökeskus Finlands miljöcentral	L 1069/2009
Suomenlinnan hoitokunta förvaltningsnämnden för Sveaborg	L 1145/1988; F 294/2013
syöttäjänvirasto åklagarämbete	L 195/1996, ändrad genom L 1317/2006; F 88/2007
(sähkömarkkinakeskus) (elmarknadscentralen)	<i>Se</i> Energiemarkkinavirasto
Säteilyturvakeskus Strålsäkerhetscentralen	L 1069/1983; F 618/1997, ändrad genom F 1410/2007
säätiöyliopisto stiftelseuniversitet	L 558/2009
taiteen keskustoimikunta centralkommissionen för konst	F 1105/1991

Taiteen edistämiskeskus Centret för konstfrämjande	L 657/2012; F 727/2012
(tapaturmavirasto) (olycksfallsverket)	Indraget 1.10.1996 genom L 1528/1995
tasa-arvolautakunta jämsällhdetsnämnden	L 610/1986; F 739/1986
tasa-arvovaltuutettu jämsällhdetsombudsmannen JämO	L 1328/2014; F 739/1986
tasa-arvovaltuutetun toimisto jämsällhdetsombudsmannens byrå	L 1328/2014; F 739/1986
tasavallan presidentin kanslia republikens presidents kansli	L 1382/1995
Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Innovationsfinansieringsverket Tekes	L 963/2013; F 1059/2013 Ersatte 1.11.2006 teknologian kehittämiskeskus/teknologiska utvecklingscentralen. Från 1.1.2014 heter verket på svenska Innovationsfinansieringsverket Tekes L 963/2013 (tidigare Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer)
(Teknologian tutkimuskeskus VTT) (Teknologiska forskningscentralen VTT)	Ändrat till aktiebolag genom L 762/2014, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy/ Teknologiska forskningscentralen VTT Ab; <i>se</i> också mittatekniikan keskus/ mätteknikcentralen
(Teknillinen tarkastuskeskus) (Tekniska kontrollcentralen)	Affärsverket har ombildats till aktiebolag, <i>se</i> Inspecta Oy

(teknologian kehittämiskeskus) (teknologiska utvecklingscentralen)	L 429/1993; F 467/1993, <i>se</i> Tekes
(Telehallintokeskus) (Teleförvaltningscentralen)	<i>Se</i> Viestintävirasto
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund) Fonden för industriellt samarbete Ab (Finnfund)	L 1617/1991
(terveydenhuollon oikeus- turvakeskus) (rättsskyddscentralen för hälsovården)	Indragen 1.1.2009 genom L 669/2008
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos Institutet för hälsa och välfärd	L 668/2008; F 675/2008
Terveystieteiden keskuskirjasto Centralbiblioteket för hälsovetenskap	Tidigare lääkätieteellinen keskuskirjasto/ medicinska centralbiblioteket. Finns vid Helsingfors universitet
(Tiehallinto) (Vägförvaltningen)	Indragen 1.1.2010 genom L 862/2009 Verksamheten överförs till Liikennevirasto/ Trafikverket och Liikenteen turvallisuus- virasto/Trafiksäkerhetsverket Ersatte 1.1.2001 tillsammans med affärsverket Vägförvaltningen det tidigare ämbetsverket tielaitos/vägverket
(tielaitos) (vägverket)	<i>Se</i> Tiehallinto och Tielikelaitos

(Tieliikelaitos) (Vägverket) (även affärsverket Vägverket)	L 569/2000; F 660/2000 upphävd genom 1126/2007 Ersatte sedan 1.1.2000 tillsammans med Vägförvaltningen det tidigare ämbetsverket tielaitos/vägverket. Ombildat till aktiebolag 1.1.2008 genom L 1126/2007, se Destia Oy
Tieteellisten seurain valtuuskunta De vetenskapliga samfundens delegation	L 938/2006
tietosuojalautakunta datasekretessnämnden	L 389/1994; F 432/1994
tietosuojavaltuutettu dataombudsmannen	L 389/1994; F 432/1994
Tietosuojavaltuutetun toimisto Dataombudsmannens byrå	L 389/1994; F 432/1994; arbetsordning 110/2012
tilastokeskus statistikcentralen	L 48/1992; F 1063/2002
Tulli Tullen	L 960/2012 Arbetsordning 57/2013
(Tullihallitus) (Tullstyrelsen)	Indragen genom L 960/2012
(tullilaitos) (tullverket)	Indraget genom L 960/2012
tuomiokapituli domkapitel	L 1054/1993, 19 kap.
Turvatekniikan keskus Säkerhetsteknikcentralen	L 1071/1995, ändrad genom L 1218/2009; F 1143/1995

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Säkerhets- och kemikalieverket	L 1261/2010; F 1266/2010
Turvallisuuskomitea Säkerhetskommittén	F 77/2013 Tidigare Säkerhets- och försvarskommittén 288/2003
(työ- ja elinkeinokeskus) (arbets- och näringscentral)	Indragna 1.1.2010 genom L 903/2009
työ- ja elinkeinoministeriö arbets- och näringsministeriet	F 1024/2007
työ- ja elinkeinoministeriön koulutus- ja kehittämiskeskus arbets- och näringsministeriets utbildnings- och utvecklingscenter	L 646/2010
työ- ja elinkeinotoimisto arbets- och näringsbyrå	L 897/2009; F 910/2009
(työministeriö) (arbetsministeriet)	Indraget 1.1.2008 genom F 1024/2007 Till 1.6.1989 työvoimaministeriö/ arbetskraftsministeriet
työneuvosto arbetsrådet	L 400/2004; F 431/2004
työsuojelupiiri arbetarskyddsdistrikt	L 16/1993; F 176/1993; F 1035/2003
työterveyslaitos arbetshälsoinstitutet	L 159/1978, ändad genom L 1178/2005; F 501/1978, ändrad genom F 1263/2005; svenska namnet ändrat 1.1.2006, tidigare institutet för arbetshygien
työttömyysvakuutusrahasto arbetslöshetsförsäkringsfonden	L 555/1998

työtuomioistuin arbetsdomstolen	L 646/1974; F 201/1983
(työvoima- ja elinkeinokeskus) (arbetskrafts- och näringscentral)	Indragna 1.1.2009 genom L 796/2008
työvoimaopisto arbetskraftsinstitutet	L 929/1973; F 930/1973
(työvoimatoimisto) (arbetskraftsbyrå)	Indragna 1.1.2009 genom L 796/2008
ulkoasiainministeriö utrikesministeriet	L 204/2000; F 1171/2005 Till 1.10.1983 ministeriet för utrikesärendena
(ulkomaalaisvaltuutettu) (utlänningsombudsmannen)	<i>Se vähemmistövaltuutettu</i>
(ulkomaalaisvaltuutetun toimisto) (utlänningsombudsmannens byrå)	<i>Se vähemmistövaltuutetun toimisto</i>
(ulkomaalaisvirasto) (utlänningsverket)	<i>Se Maahanmuuttovirasto</i>
Ulkopoliittinen instituutti Utrikespolitiska institutet	L 544/2006
ulosottomies utmättningsman	L 705/2007
(ulosotto-osasto) (exekutionsavdelning)	Indragna 1.1.2008 genom L 705/2007 vid häradsämbete
ulosottopiiri utsökningsdistrikt	L 705/2007; F 865/2007

ulosottovirasto utsökningsverk	L 705/2007; F 1321/2007; i härad ex. Helsingin ulosottovirasto/ utsökningsverket i Helsingfors F 865/2007
vakuutusoiikeus försäkringsdomstolen	L 673/2016
(Vakuutusvalvontavirasto) (Försäkringsinspektionen)	Indragen 1.1.2009 genom L 878/2008
(vakuutusyhdistystarkastus) (försäkringsförenings- inspektionen)	Sedan 1.1.2009 sköts tillsynen över försäkringsföreningarna av Finanssivalvonta/Finansinspektionen, se L 896/2008
valtakunnallinen ulosoton hallintovirasto riksomfattande förvaltningsämbetet för utsökningen	L 705/2007; F 1321/2007
valtakunnansovittelija riksförlikningsman	L 420/1962, ändrad genom L 354/2009; F 394/2009
valtakunnansovittelijan toimisto riksförlikningsmannens byrå	L 420/1962, ändrad genom L 354/2009; F 394/2009
valtakunnansyyttäjä riksåklagaren	F 209/1997
valtakunnansyyttäjänvirasto riksåklagarämbetet	F 1390/2011
Valtakunnanvoudinvirasto Riksfogdeämbetet	L 519/2009
valtiokonttori statskontoret	L 305/1991; F 1155/2002

valtion asuntorahasto statens bostadsfond	L 1144/1989, ändrad genom L 351/1993; F 286/2007 Ersatte 1.12.1993 asunto-olojen kehittämisrahasto/fonden för utvecklande av bostadsförhållandena
Valtion elokuvatarkastamo Statens filmgranskningsbyrå	L 776/2000; F 1086/2004
valtion eläkerahasto statens pensionsfond	L 1297/2006
valtion erityisrahoitusyhtiö statens specialfinansieringsbolag	L 443/1998; F 956/1998, <i>se</i> Finnvera Oyj
(Valtion hankintakeskus) (Statens upphandlingscentral)	<i>Se</i> Kauppatalo Hansel Oy
(valtion kiinteistölaitos) (statens fastighetsverk)	<i>Se</i> Senaattikiinteistöt
(Valtion Korjaamo) (Statens Reparationsverkstad)	<i>Se</i> Raskone Oy
valtion liikelaitos statligt affärsverk	L 1185/2002
valtion liikuntaneuvosto statens idrottsråd	L 1054/1998; F 1055/1998
(valtion nuorisoneuvosto) (statens ungdomsråd)	Indraget genom F 732/2002
valtion oikeusaputoimisto statlig rättshjälpsbyrå	L 258/2002; F 390/2002

(Valtion opintotukikeskus) (statens studiestödscentral)	<i>Se opintotukikeskus</i>
(Valtion pukutehdas)	<i>Se VPU Pukutehdas Oy</i>
valtion taideteostoimikunta statens konstverkskommission	F 620/2001
Valtion taidemuseo Statens konstmuseum	L 566/2000; F 618/2004
valtion taidetoimikunnat statens konstkommissioner	F 1105/1991
Valtion taloudellinen tutkimus- keskus Statens ekonomiska forsknings- central	L 27/1990; F 1152/2002 <i>Ersätter taloudellinen suunnittelukeskus/ ekonomiska planeringscentralen</i>
Valtion talous- ja henkilöstö- hallinnon palvelukeskus Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	F 229/2009, ändrad genom F 324/2014
Valtion teknillinen tutkimuskeskus Statens tekniska forskningscentral	L 144/1972; F 940/1993, ändrad genom F 1071/2009
(Valtion teknillinen tutkimus- keskus) (Statens tekniska forsknings- central)	L 144/1972 <i>Indragen genom L 953/2010, se Teknologian tutkimuskeskus VTT</i>
valtionalouden tarkastusvirasto statens revisionsverk	Grundlagen 731/1999, 90 § L 676/2000
valtion televisio- ja radiorahasto statens televisions- och radiofond	L 745/1998

Valtion tieto- ja viestintäteknikka- L 1226/2013; F 132/2014
keskus Valtori

Statens center för informations-
och kommunikationsteknik Valtori

Valtion työmarkkinalaitos Arbetsordning 966/2005
Statens arbetsmarknadsverk

valtion vakuusrahasto L 379/1992
statens säkerhetsfond

(Valtion viljavarasto) Se Avena Oy
(Statens spannmålsförråd)

valtion ydinjätehuoltorahasto F 161/2004
statens kärnavfallshanteringsfond

(valtionarkisto) Se kansallisarkisto
(statsarkivet)

valtioneuvosto L 175/2003
statsrådet

valtioneuvoston kanslia F 393/2007
statsrådets kansli

valtioneuvoston oikeuskansleri L 193/2000
justitiekanslern i statsrådet

(Valtiontakuukeskus) Se Finnvera Oyj
(Statsgaranticentralen)

valtiontakuurahahasto L 444/1998; F 957/1998
statsgarantifonden

valtionalouden tarkastusvirasto L 676/2000
statens revisionsverk

(valtio tilintarkastajat) (statsrevisorerna)	T.ex. 12 § i riksdagens arbetsordning 40/2000, paragrafen upphävd genom riksdagens beslut 609/2007
valtiovarainministeriö finansministeriet	F 610/2003
(Vankeinhoidon koulutuskeskus) (Fångvårdens utbildningscentral)	Indragen 1.1.2007 genom L 1316/2006
(Vankeinhoitolaitos) (Fångvårdsväsendet)	Indraget 1.1.2010 genom L 953/2009
vankilaoikeus fängelsedomstolen	L 262/1940 upphävd genom L 633/2010, F 448/1971
Vankiterveydenhuollon yksikkö Enheten för hälso- och sjukvård för fångar	L 1635/2015; F 1737/2015
Varastokirjasto Depåbiblioteket	L 1078/1988; F 94/1992
(Varustamoliikelaitos) (Rederiverket)	L 937/2003; F 979/2003 Ombildat till aktiebolag 1.1.2010 genom L 876/2009, <i>se</i> Arctia Shipping Oy
vastaava ulosottomies ansvarig utmätningsman	L 705/2007
Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti Institutet för Ryssland och Östeuropa	L 857/1992; F 1100/2001
Verohallinto Skatteförvaltningen	L 503/2010; F 562/2010 Arbetsordning 97/2013

(Verohallitus) (Skattestyrelsen)	L 237/2008; F 279/2008
Veronkantokeskus Skatteuppbördscentralen	F 279/2008
verovirasto skatteverk	L 237/2008; F 279/2008 Skatteverken ersatte länsskatteverken 1.9.1997, <i>se</i> L 637/1997 och F 638/1997
(vesioikeus) (vattendomstol)	<i>Se</i> ympäristölupavirasto
(vesiylioikeus) (vattenöverdomstolen)	Vattenöverdomstolen och länsrätten i Vasa län har sammanslagits till Vasa förvaltningsdomstol 1.11.1999, <i>se</i> L 430/1999
Viestintävirasto Kommunikationsverket	L 625/2001; F 60/2004 Ersatte 1.9.2001 Telehallintokeskus/ Teleförvaltningscentralen
(VPU Pukutehdas Oy) (VPU Beklädnadsfabrik Ab)	L 1525/1994 Ersatte 1.1.1995 Valtion pukutehdas/Statens beklädnadsfabrik, verksamheten upphört 12.12.2006
VR-Yhtymä Oy VR-Group Ab	L 520/1995
Väestökisterikeskus Befolkningsregistercentralen	L 166/1996, ändrad genom L 528/1999; F 248/1996
vähemmistövaltuutettu minoritetsombudsmannen	L 660/2001; F 687/2001 Ersatte 1.9.2001 ulkomaalaisvaltuutettu/ utlänningsombudsmannen

vähemmistövaltuutetun toimisto minoritetsombudsmannens byrå	L 660/2001; F 687/2001 Till 1.9.2001 ulkomaalaisvaltuutetun toimisto/utlänningsombudsmannens byrå
yhdenvertaisuusvaltuutettu diskrimineringsombudsmannen	L 1326/2014
yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo- lautakunta diskriminerings- och jämställd- hetsnämnden	L 1327/2014
Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna	Nytt namn fr.o.m. 1.8.1997; F 630/1982 Tidigare Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Helsingin kriminaalipoliittinen instituutti (HEUNI)/ Helsingfors kriminalpolitiska institut, verksamt i anslutning till Förenta nationerna
Yleisradio Oy Rundradion Ab	L 1380/1993; L 474/2012
yleisten kirjastojen keskuskirjasto centralbiblioteket för de allmänna biblioteken	L 904/1998; F 406/2013
Yliopistojen palvelukeskus Universitetens servicecenter	F 29/2008 upphävs genom L 69/2010 Ombildat till aktiebolaget Certia Oy
ympäristökeskus	Se alueellinen ympäristökeskus
(ympäristölupavirasto) (miljötillståndsverk)	L 87/2000; F 116/2000; SRb 128/2000 Miljötillståndsverken har övertagit vattendomstolarnas verksamhet 1.3.2000. Indragna 1.1.2010 genom L 903/2009
ympäristöministeriö miljöministeriet	F 708/2003

8.2.3 Regionförvaltningsmyndigheter

Vid regionförvaltningsreformen den 1 januari 2010 inrättades sex regionförvaltningsverk (F 906/2009) och femton närings-, trafik- och miljöcentraler. Dessutom finns *Statens ämbetsverk på Åland* (Ahvenanmaan valtiovirasto) som i landskapet Åland sköter de uppgifter som avses i 4 § i lagen om regionförvaltningsverken (L 896/2009).

Regionförvaltningsverk

Etelä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Lounais-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland

Itä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Östra Finland

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Norra Finland

Lapin aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Lappland

Närings-, trafik- och miljöcentraler

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus - Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Kajanaland

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland

8.3 Universitet, högskolor och yrkeshögskolor

Varje universitet och högskola hade tidigare en egen lag och förordning. Dessa lagar ersattes år 1998 med en enda lag, universitetslagen (645/1997), som trädde i kraft den 1 augusti 1998. Denna lag ersattes i sin tur med en ny universitetslag (558/2009) som utfärdades den 24 juli 2009 och trädde i kraft den 1 januari 2010.

Universitetens och högskolornas namn framgår av 1 § i universitetslagen. Listan återges nedan. Lägg märke till att de finska universiteten och högskolorna har officiella svenska namn (t.ex. *Turun yliopisto – Åbo universitet*), medan *Åbo Akademi*, *Svenska handelshögskolan* och *Svenska social- och kommunalhögskolan*, som är en del av Helsingfors universitet, inte har officiella finska namn. I universitetslagen skrivs alla universitet och högskolor med stor begynnelsebokstav.

Helsingin yliopisto	Helsingfors universitet
Itä-Suomen yliopisto	Östra Finlands universitet
Jyväskylän yliopisto	Jyväskylä universitet
Lapin yliopisto	Lapplands universitet
Oulun yliopisto	Uleåborgs universitet
Tampereen yliopisto	Tammerfors universitet
Turun yliopisto	Åbo universitet
Vaasan yliopisto	Vasa universitet
Åbo Akademi	Åbo Akademi
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	Villmanstrands tekniska universitet
Svenska handelshögskolan	Svenska handelshögskolan
Taideyliopisto	Konstuniversitetet
Aalto-yliopisto	Aalto-universitetet
Tampereen teknillinen yliopisto	Tammerfors tekniska universitet

Östra Finlands universitet består av de tidigare *Joensuu universitet* (Joensuun yliopisto) och *Kuopio universitet* (Kuopion yliopisto). *Aalto-universitetet* består av de tidigare *Tekniska högskolan* (Teknillinen korkeakoulu), *Helsingfors handelshögskola* (Helsingin kauppakorkeakoulu) och *Konstindustriella högskolan* (Taideteollinen korkeakoulu). *Åbo handelshögskola* (Turun kauppakorkeakoulu) har införlivats med *Åbo universitet*. *Konstuniversitetet* (Taideyliopisto) består av de tidigare *Bildkonstakademin* (Kuvataideakatemia), *Sibeliuss-Akademin* (Sibeliuss-Akatemia) och *Teaterhögskolan* (Teatterikorkeakoulu).

Yrkeshögskolorna finns förtecknade på undervisnings- och kulturministeriets webbplats med länkar till respektive yrkeshögskolors webbplatser.

8.4 Integrationen i Europa

8.4.1 EU och EG

Europeiska unionen (EU) Euroopan unioni (EU)
European Union (EU)

Europeiska gemenskaperna (EG) Euroopan yhteisöt
European Communities

Europeiska gemenskaperna var en gemensam benämning på de två gemenskaperna EG och Euratom och tidigare även Europeiska kol- och stålgemenskapen.

Europeiska gemenskapen (EG) Euroopan yhteisö (EY)
kortform: *gemenskapen* European Community (EC)
(ersattes av EU 2009)

Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) Euroopan hiili- ja teräsyhteisö
(upphörde 2002) (EHTY)
European Coal and Steel
Community (ECSC)

Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) Euroopan atomienergiayhteisö
(Euratom) (EY)
European Atomic Energy
Community (Euratom, EAEC)

EU:s institutioner

Europeiska rådet Eurooppa-neuvosto
European Council

Benämning på stats- och regeringschefernas toppmöten. Europeiska rådet blev en EU-institution genom Lissabonfördraget. Jfr *Europarådet* (Euroopan neuvosto) i avsnitt 8.5.

Europaparlamentet
kortform: *parlamentet*

Euroopan parlamentti
European Parliament

En lista över Europaparlamentets utskott finns på Europaparlamentets webbplats.

Europeiska unionens råd
kortform: *rådet*

Euroopan unionin neuvosto
kortform: neuvosto
Council of the European Union
kortform: the Council

Lägg märke till att kortformen *rådet* används i lagtext när det av sammanhanget framgår att det är fråga om Europeiska unionens råd. I mer allmänna texter används också *ministerrådet* eller *EU-rådet*. Rådskonstellationerna, dvs. rådet i dess olika sammansättningar, finns bl.a. i rådets gällande arbetsordning och i *Publikationshandboken*.

Europeiska kommissionen
kortform: *kommissionen*

Euroopan komissio
kortform: komissio
European Commission
kortform: the Commission

Det tidigare officiella namnet var *Europeiska gemenskapernas kommission* (*EG-kommissionen*). Lägg märke till att kortformen *kommissionen* används i lagtext när det av sammanhanget framgår att det är fråga om Europeiska kommissionen. Var extra uppmärksam i sammanhang där man också talar om andra kommissioner (toimikunta e.d.).

Europeiska unionens domstol
kortform: *domstolen*

Euroopan unionin tuomioistuin
Court of Justice of the European
Union

Kortformen *domstolen* används i lagtext när det är klart vilken domstol det är fråga om. I friare text, såsom motiveringstext, kan man använda *EU-domstolen*. Den hette tidigare *Europeiska gemenskapernas domstol* (*EG-domstolen*). Institutionen Europeiska unionens domstol består av *domstolen* (unionin tuomioistuin) och *tribunalen* (unionin yleinen tuomioistuin). Tribunalen hette tidigare *Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt* (kortform: *förstainstansrätten*), på finska Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin och på engelska Court

of First Instance of the European Communities. Tidigare fanns vid EU-domstolen även *Europeiska unionens personaldomstol* (Euroopan unionin virkamiestuoimioistuin; European Union Civil Service Tribunal). Personaldomstolen inrättades 2004 och avslutade sin verksamhet den 1 september 2016 efter att den överfört sin behörighet till tribunalen.

Europeiska centralbanken Euroopan keskuspankki
European Central Bank

Centralbanken blev officiellt en EU-institution genom Lissabonfördraget.

Europeiska revisionsrätten Euroopan tilintarkastustuomioistuin
kortform: *revisionsrätten* European Court of Auditors

Kommittéer, organ, befattningar m.m.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
European Economic and Social Committee

Regionkommittén (Euroopan unionin) alueiden komitea
(*Europeiska unionens regionkommitté*) Committee of the Regions
(of the European Union)

Europeiska investeringsbanken Euroopan investointipankki
European Investment Bank

Europeiska ombudsmannen Euroopan oikeusasiamies
European Ombudsman

Europeiska datatillsynsmannen Euroopan tietosuojavaltuutettu
European Data Protection Supervisor

Europeiska rådets ordförande Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja
the President of the European Council

*unionens höga representant
för utrikes frågor och
säkerhetspolitik*

unionin ulkoasioiden ja
turvallisuuspolitiikan korkea edustaja
the High Representative of the Union for
Foreign Affairs and Security Policy

*Europeiska utrikestjänsten
(kallas i EU-fördraget *den
europeiska avdelningen för
yttre åtgärder*)*

Euroopan ulkosuhdehallinto
European External Action Service

*Ständiga representanternas
kommitté (Coreper)*

Pysyvien edustajien komitea (Coreper)
Permanent Representatives Committee
(Coreper)

*rättstjänsten (parlamentet,
kommissionen), juridiska
avdelningen (rådet)*

oikeudellinen yksikkö
Legal Service

Närmare information finns i *Publikationshandboken*: 9.5 Europeiska unionens administrativa struktur, och på EU:s webbportal Europa (europa.eu).

8

8.4.2 EES

*Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet (EES)*

Euroopan talousalue (ETA)
European Economic Area (EEA)

*Europeiska
frihandelssammanslutningen
(Efta)*

Euroopan vapaakauppaliitto
(EFTA eller Efta)
European Free Trade Association
(EFTA)

De övriga EES-organen finns t.ex. i *Publikationshandboken*.

8.5 Vissa andra internationella organisationer

Förenta nationerna (Yhdistyneet Kansakunnat, United Nations)

I lagar och andra författningar och i regeringspropositioner skrevs Förenta nationerna tidigare med stort N, men numera med litet. Förkortningen är FN. Förenta nationernas *stadga* (peruskirja; observera att det inte heter ”grundstadga”) har publicerats i Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS 1/1956). Det vinnas många viktiga FN-konventioner, bl. a. om medborgerliga och politiska rättigheter samt om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Europarådet (Euroopan neuvosto, Council of Europe)

Europarådet, som grundades 1949, är en internationell organisation för regeringssamarbete. Dess viktigaste arbetsområde är mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, men rådet ska också sträva efter en större enhet mellan sina medlemmar i syfte att ta till vara och sträva efter de ideal och principer som utgör det gemensamma arvet för medlemmarna samt underlätta ekonomisk och social utveckling. Europarådets klagoinstans är *Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna* (*Europadomstolen*). Tidigare fanns också *Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna* (*Europakommissionen*). Europarådet är således inte ett EU-organ, och det ska inte förväxlas med Europeiska rådet eller Europeiska unionens råd (se avsnitt 8.4.1). Den viktigaste av Europarådets konventioner är *den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna* (*Europakonventionen*).

Nordiska rådet (Pohjoismaiden neuvosto) och *Nordiska ministerrådet* (Pohjoismaiden ministerineuvosto)

Nordiska rådets verksamhet regleras i en samarbetsöverenskommelse mellan de nordiska länderna, det s.k. Helsingforsavtalet. I överenskommelsen finns inte bara bestämmelser om innehållet i samarbetet utan också om formerna för det och om Nordiska rådets organ.

8.6 Företag och registrerade föreningar

Svenska namn på företag och registrerade föreningar måste alltid kontrolleras. Patent- och registerstyrelsen för register över företag, stiftelser och registrerade föreningar. I registren ingår också de registrerade svenska namnen. Många företag och föreningar har egna webbplatser, men de svenska namn som används där är inte alltid registrerade. Vissa bolag nämns i lagstiftningen och därför är det bra att söka i Finlex. Till föreningsregistret (Yhdistysnetti – Föreningsnätet) kommer man via adressen yhdistysrekisteri.prh.fi och till företagsregistret (YTJ-tietopalvelu) via adressen ytj.fi. Sätten att söka i registren skiljer sig något från varandra. När du söker i föreningsregistret ser du genast i träfflistan om föreningen har enbart finskt namn, dubbelnamn eller särskilt svenskt namn. När du söker i företagsregistret måste du klicka på företags- och organisationsnumret (FO-numret) framför företagets namn i träfflistan för att komma till följande sida. Där står företagets övriga registrerade namn.

I propositionstext ska alltså endast registrerade svenska namn användas. Om en förening har dubbelnamn, ska också den finska delen av namnet skrivas ut. Efter namnet står då ry, om den finska delen av namnet kommer först (*Suomen geoteknillinen yhdistys – Finlands geotekniska förening ry*). Om den svenska delen av namnet kommer först, står det rf efter namnet (*Juridiska föreningen i Finland - Suomen Lainopillinen yhdistys rf*). Tidigare skrev man r.y. och r.f. Numera skriver man ry och rf utan punkter. Om en förening eller ett företag inte har något svenskt namn, används det finska namnet. I allmänna texter kan också inofficiella svenska namn eller enbart den svenska delen av ett dubbelnamn användas. Då ska ry och rf utelämnas. I fråga om hänvisningar till företag och föreningar i författningstext, se även **-niminen** i finsk-svenska ordlistan.

9 Rubriker, titlar och hänvisningsteknik

9.1 Ettordsrubriker och flerordsrubriker

En lag kan ha antingen en rubrik som består av ett enda sammansatt ord, en s.k. ettordsrubrik, eller en rubrik som består av flera ord, en s.k. flerordsrubrik. Förordningar som har utfärdats före den 1 mars 2000 kan också ha ettordsrubriker, men alla förordningar som har kommit till efter det har flerordsrubriker. Efter 2000 års grundlagsreform ska det nämligen framgå om det är statsrådet, ett ministerium eller republikens president som utfärdat förordningen.

Exempel på ettordsrubriker

aktiebolagslag
civiltjänstlag
förvaltningsprocesslag
viltskadelag
rättegångsbalk
containerförordning

Av samma typ är:

semesterlag för sjömän
miljöskyddslag för sjöfarten

Exempel på flerordsrubriker

lag om kandidaters valfinansiering
lag om beskattningsförfarande
statsrådets förordning om civiltjänst
republikens presidents förordning om titlar
justitieministeriets förordning om skyddade belopp

9.2 Principer vid benämning av nya lagar

Rubriken för en ny lag ska vara informativ, och gärna också kort. En ettordsrubrik är att föredra, om det går att konstruera en sådan. Om rubriken är lång eller om en ettordsrubrik inte är lämplig av språkliga eller estetiska skäl används flerordsformen *lag om ...* (inte ”lag angående”). En tumregel är att man i ettordsrubriker inte bör ha mer än tre led (alltså ett sammansatt ord + *lag*).

Den finska rubrikformen behöver inte följas. Således kan den svenska rubriken bestå av flera ord, fastän den finska består av endast ett, eller vice versa.

laki luottolaitostoiminnasta = *kreditinstitutslag*
laki polttoainemaksusta = *bränsleavgiftslag*
puolustustilalaki = *lag om försvarstillstånd*
päästökauppalaki = *lag om utsläppshandel* (En ettordsrubrik hade i detta fall varit språkligt otymplig och missvisande.)
laki yhden tuomarin istunnossa käsiteltävistä rikosasioista
= *lag om endomarförfarande i brottmål*

9.3 Rubriker vid ändring av lagar och förordningar

När lagar och förordningar ändras konstrueras rubriken enligt modellen *lag om ändring ...*. Tidigare skrev man ”lag angående ändring ...”.

lag om ändring av äktenskapslagen
lag om ändring av 28 kap. 1 § i strafflagen
lag om ändring av lagen om assisterad befruktning
lag om ändring av 37 § i lagen om enskilda vägar
statsrådets förordning om ändring av biblioteksförordningen

Den fullständiga rubriken på den lag eller förordning som ändras ska nämnas. När en äldre författning ändras kan rubriken ibland komma att innehålla upprepningar eller ålderdomliga element.

*statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning
om statsrådets kansli*

*lag om ändring av lagen angående tillämpning med avseende
å kvinna av vissa stadganden om jäv för domare och fullmäktig*

*kommunikationsministeriets förordning om ändring av trafik-
ministeriets beslut om trafikanordningar*

Hitta aldrig på egna rubriker och lita inte heller på minnet, utan kontrollera lydelsen i författningssamlingen. När författningar ändras händer det ibland att också rubriken ändras. När en lag får en ny rubrik bibehålls det ursprungliga författningsnumret. Ändrade rubriker framgår av författningens referenskort (viitetiedot) i Finlex. *Lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg* (300/1979) fick t.ex. år 2005 rubriken *lag om förhindrande av miljöförorening från fartyg* och *lagen om barndagvård* (36/1973) år 2015 rubriken *lag om småbarns-pedagogik*.

9.4 Hur man hänvisar till lagar och andra författningar

9.4.1 Skrivsätt, kortformer och förkortningar

Lagars och andra författningars rubriker skrivs med liten begynnelsebokstav inne i texten, och i löpande text används bestämd form:

Enligt *lagen om värdepappersföretag* ska ...

Vägtrafiklagen innehåller också bestämmelser om gående ...

I *lagen om fiske* föreskrivs det ...

Kortformer i lag- och förordningstext

I lag- och förordningstext kan man i stället för den officiella rubriken på en författning använda en kortform. Författningens officiella rubrik och kortformen måste då nämnas första gången författningen nämns i själva författningstexten, och därefter används kortformen. Detta görs vanligen endast om man gör så också i den finska texten. Man är dock inte tvungen att använda en kortform på svenska fastän

en sådan används i den finska texten, om det inte går att bilda en fungerande kortform eller om den svenska rubriken redan är kort. I undantagsfall kan man tänka sig att använda kortformer enbart i den svenska texten, om det finns ett uppenbart behov av att göra det, t.ex. för att den svenska rubriken är lång och den finska kort. I lagar och förordningar används inte bokstavsförkortningar (t.ex. ABL).

Utöver vad som föreskrivs i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), nedan (kallad) *självstyrelselagen*, ska ...

I lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjäna dem och om tillsyn över skyddet (485/2004), nedan (kallad) *lagen om sjöfartsskydd*, föreskrivs ...

Kortformer och bokstavsförkortningar i motiveringstext

I propositioners motiveringstext får man däremot använda både kortformer (enligt samma princip som i lag- och förordningstext) och bokstavsförkortningar, om rubriken är lång och samma rubrik återkommer upprepade gånger. Använder man bokstavsförkortningar (t.ex. ÄL, ABL) och motsvarande (t.ex. FörvL) bör man i första hand använda vedertagna förkortningar. En förteckning över sådana finns i början av lagboken *Finlands Lag*. I *Finlands Lag* används t.ex. förkortningen RepPF för republikens presidents förordning, SRF för statsrådets förordning och JMF för justitieministeriets förordning. Om en bokstavsförkortning kombineras med paragrafnummer, ska förkortningen stå först (t.ex. ÄL 21 §).

9

9.4.2 Hänvisning när datum anges

I överensstämmelse med normalt språkbruk ska man alltid använda prepositionen *av* före datum. Observera ordföljden på finska och svenska.

joulukuun 20 päivänä 1996 annettu luonnonsuojelulaki (1096/1996) =
naturvårdslagen *av den 20 december 1996* (1096/1996)

eduskunnan oikeusasiamiehestä *maaliskuun 14 päivänä 2002 annettu laki* (197/2002) =
lagen *av den 14 mars 2002* om riksdagens justitieombudsman (197/2002)

oikeusministeriöstä *helmikuun 28 päivänä 2003 annettu*
valtioneuvoston asetus (543/2003) =
statsrådets förordning *av den 28 februari 2003*
om justitieministeriet (543/2003)

9.4.3 Hänvisning när författningsnumret anges

Hänvisning till författningssamlingen (FörfS) görs med två tal, av vilka det förra avser författningsnumret och det senare året (t.ex. 726/1989; 688/2001). Årtalet ska numera alltid anges med fyra siffror, även i det fall året ursprungligen angetts med två siffror. Enligt *Lainkirjoittajan opas* ska författningsnumret anges också om författningen har utfärdats före 1920, t.ex. 37/1895, trots att numret då avser hela författningshäftet. Undantag är rättegångsbalken, byggningsbalken och handelsbalken från 1734, för vilka numret inte sätts ut. Författningsnumret sätts inte heller ut för 1999 års grundlag.

I författnings- och propositionstexter är det brukligt att författningsnumret anges första gången författningen nämns, men inte därefter. Numret anges dock inte i avsnittet *Propositionens huvudsakliga innehåll*.

I *ettordsrubriker* placeras författningsnumret efter lagrubriken eller efter datumet, om datumet anges:

I *vägtrafiklagen (267/1981)* finns bestämmelser om ...
Enligt 9 § i *statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994*
(750/1994) ...

I *flerordsrubriker* placeras författningsnumret efter lagrubriken:

Enligt vad som föreskrivs i *lagen om enskilda vägar (358/1962)* ...
Enligt *lagen av den 30 december 2014 om diskrimineringsombuds-*
mannen (1326/2014) ...

Hänvisningen kan också gälla t.ex. en enskild paragraf eller ett enskilt moment som har ändrats efter lagens tillkomst. I detta fall skrivs författningsnumret direkt efter den bestämmelse som har ändrats, men före rubriken:

Enligt 87 § (1043/2014) i vägtrafiklagen ...

Enligt 51 § 3 mom. (1291/2009) i vägtrafiklagen ...

9.4.4 Hänvisning till kapitel, paragrafer, moment och punkter

När en lag är indelad i kapitel och paragrafnumreringen börjar från ett (1 §) i varje kapitel måste kapitlet anges vid hänvisning, eftersom lagen ju då innehåller flera paragrafer med samma nummer. Om paragrafnumreringen löper genom hela lagen, oberoende av kapitelindelningen, anges endast paragrafen och inte kapitlet. Därför anger man t.ex. vid hänvisningar till strafflagen kapitlet, men vid hänvisningar till äktenskapslagen enbart paragraferna. Vid hänvisning i lagtext till en paragraf i samma kapitel räcker det med enbart paragrafnumret ("i detta kapitel" är då underförstått).

Kapitel (kap.) och *moment (mom.)* förkortas både i lagtext och i motiveringstext när de står efter ett ordningstal. *Paragraf* anges med paragraftecken (§) efter ett ordningstal. Om något ordningstal inte anges, skrivs orden ut. *Punkt* förkortas däremot aldrig. Lägg märke till att hänvisningar till paragrafer skrivs med prepositionen *i*. Prepositionen utelämnades tidigare.

Bestämmelserna i 6 kap. 3 § 2 mom. i skadeståndslagen ...
(6 luvun 3 §:n 2 momentin...)

Enligt 37 § 1 mom. 2 punkten i lagen om fiske ...
(37 §:n 1 momentin 2 kohdan...)

Trots förbudet i 73 § i utsökningsbalken får ...
(ulosottokaaren 73 §:n...)

Enligt 21 § i den föreslagna lagen ... /enligt den föreslagna lagens 21 § ... (ehdotetun lain 21 §:n mukaan...)

Bestämmelserna i 17 § i gällande lag ...
(voimassa olevan lain 17 §:n säännökset...)

Enligt *gällande lydelse i 46 § 2 mom.* i äktenskapslagen ...
(voimassa olevan avioliittolain 46 §:n 2 momentin mukaan...)

Enligt *1 § 2 mom. 3 punkten i lagförslaget* ...
(lakiehdotuksen 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan...)

Den upphävda *paragrafen* gäller dock ...

Ordalydelsen i *momentet* har ändrats.

Bokstavskapitel och *bokstavsparafer* har mellanslag mellan siffran och bokstaven. *Bokstavspunkter* har bindestreck.

Till *4 a kap.* fogas en ny *17 a §* och till 6 kap. 20 § 2 mom.
en ny *c-punkt*.

Vid hänvisning till *flera paragrafer* användes tidigare två paragraftecken i svenska texter. Detta skrivsätt har frångåtts.

Enligt *7 och 8 §* i föreningslagen ...
I enlighet med riksdagens beslut ändras *54 §, 55 § 1 mom. och 58–63 §* i lagen ...

Hänvisning till *punkter* och *underpunkter* görs på följande sätt:

Med stöd av *1 § 4 punkten* samt *7 § 2 mom. 1 och 3 punkten* ...
Fogas till *2 §* ... varvid den nuvarande *2 och 3 punkten* blir *3 och 4 punkt* ...

I *3, 4 och 9 punkten* anges ...

Enligt *17 § 2 mom. 3 a-punkten* (*17 §:n 2 momentin 3 a kohdan* mukaan) ...

De lagar som nämns i *3 § 2 mom. 1 och 3–7 punkten*
(*3 §:n 2 momentin 1 ja 3–7 kohdassa mainitut*) ...

Ett ämne som avses i *3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e*
(*3 §:n 1 momentin 5 kohdan e alakohdassa tarkoitettu*) ...

Enligt *2 § 1 mom. 1 punkten underpunkterna a och b*
(*2 §:n 1 momentin 1 kohdan a ja b alakohdan mukaan*) ...

9.4.5 ”Edellä” och ”jäljempänä”

När ”edellä” och ”jäljempänä” används bara för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör orden inte översättas:

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu viranomainen =
Den myndighet som avses i 1 §
Jäljempänä 5 luvussa säädetty menettelytapa =
Det förfarande som regleras i 5 kap.

Om ”edellä” eller ”jäljempänä” däremot används för att hänvisa till något som nämnts tidigare eller som nämns senare i texten, ska ordet översättas:

jollei *jäljempänä* toisin säädetä =
om inte något annat föreskrivs/anges/sägs *nedan*
muut kuin *edellä* mainitut eläimet =
andra djur än de/sådana som nämns/anges *ovan*

Se även **Jäljempänä** i finsk-svenska ordlistan.

9.4.6 ”Tämä laki” och ”mainittu laki”

Om uttrycken ”tämän lain” och ”lain” har använts endast för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör de inte översättas. Ibland behövs motsvarande uttryck dock i översättningen för att meningen inte heller på svenska ska börja med en siffra.

Tämän lain 4 §:ssä mainittu virkamies =
Den/En tjänsteman som nämns i 4 §
Lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvo =
Ett fordon som avses i 5 § 2 mom.
Lain 5 §:ää sovelletaan kuitenkin... =
Lagens/Bestämmelserna i 5 § tillämpas dock ...

På finska används ”tämä laki” om den lag man befinner sig i, och ”mainittu laki” (ibland ”kyseinen laki”) om en annan lag som har nämnts tidigare i texten. På svenska avser *denna lag* den lag man befinner sig i. En lag som nämnts tidigare i momentet kan refereras till som *den lagen*.

Jos yhtiöstä tai sen omistajaohjauksesta säädetään erikseen *lailla*, *kyseisen lain* säännöksiä noudatetaan siltä osin kuin *tässä laissa* ei toisin säädetä = Föreskrivs det om ett bolag eller dess ägarstyrning särskilt genom *lag*, följs bestämmelserna i *den lagen* till den del något annat inte föreskrivs i *denna lag*.

Rikosvahinkolain 6 §:ssä tarkoitettu korvaus ansionmenetyksestä sekä *mainitun lain* 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu korvaus tarkistetaan ... = Den ersättning för inkomstförlust som avses i 6 § i *brottsskadelagen* och den ersättning som avses i 7 § 1 mom. i *den lagen* justeras ...

9.4.7 ”Muussa laissa”, ”muualla”, ”toisin”

Uttryck som ”muussa laissa”, ”muualla laissa”, ”muualla”, o.d. används vid hänvisning till andra författningar.

jollei *muussa laissa toisin* säädetä = om inte (*något*) annat föreskrivs/anges/sägs i *någon/en annan lag*

jollei *muualla laissa toisin* säädetä = om inte (*något*) annat föreskrivs/anges/sägs *någon annanstans i lag*; om inte (*något*) annat följer av (*bestämmelser i*) *annan lag*

sen lisäksi, mitä *muualla* säädetään = utöver det/vad som *annars* föreskrivs

jollei *muualla toisin* säädetä = om inte *annat* föreskrivs *någon annanstans*

jollei *erikseen toisin/muuta* säädetä = om inte *något annat* föreskrivs *särskilt/separat*

9.4.8 ”Mainittu”, ”tarkoitettu”, ”säädetty”

En ordagrann översättning av ”mainittu” är *nämnd* och av ”tarkoitettu” *avsedd*. Även om finskan använder ”tarkoitettu” går det ofta bra att använda *nämnd*, *som nämns*, *som anges*, om det faktiskt är fråga om någonting som direkt nämns och inte bara indirekt ”avses”.

Använd gärna en relativ som-sats (*som nämns/avses i 5 §*), om det går utan att syftningarna blir oklara. Om meningen t.ex. innehåller många som-satser kan ett uttryck med ”nämnd” eller ”avsedd” (*i 5 § nämnd/avsedd*) ibland vara motiverat.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu viranomainen = *Den/En myndighet som avses/nämns/anges i 5 §; En i 5 § avsedd myndighet som ... och som ... och som ...*

Ibland passar en konstruktion med *enligt*:

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu menettely = *Förfarandet enligt 4 §*
Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on annettava
10 § mainitut tiedot = *En anmälan enligt 1 mom./Den anmälan som avses i 1 mom. ska innehålla de uppgifter som nämns/anges i 10 §*

”Säädetty” behöver inte heller alltid översättas (*se även Sääätä* i finsk-svenska ordlistan):

tässä laissa säädettyt vaatimukset = *kraven i/enligt denna lag*
22 §:ssä säädettyt vähimmäisvaatimukset = *minimikraven enligt 22 §*

9.4.9 Genus

Observera genus i följande fall (det blir lätt fel när moment, kapitel etc. inte skrivs ut):

Det nya 1 mom. i 5 § ...

Det nya 7 kap. fogades till lagen ...

Den nya 5 § innehåller en bestämmelse om ...

9.4.10 Tempus och ordföljd

Vid hänvisningar ska presensform i regel användas, oberoende av om man hänvisar till existerande eller framtida lagstiftning eller framåt eller bakåt i en författning. Perfekt kan dock användas, om stilfrågor eller andra särskilda skäl talar för det.

Trots det/vad som föreskrivs/sägs/anges i 17 § ...

Observera ordföljden i följande fall:

Mitä 5 §:ssä säadetään, ei koske ... = Det/Vad som föreskrivs/sägs/anges i 5 § gäller inte ...; Bestämmelserna/Bestämmelsen i 5 § gäller inte ...

Mitä 5 §:ssä säadetään valtionosuuksista... = Det/Vad som i 5 § föreskrivs/sägs/anges om statsandelar ...; Bestämmelserna/ Bestämmelsen i 5 § om statsandelar ...; Det/Vad som föreskrivs/sägs/anges i 5 § om statsandelar ...; Det/vad som föreskrivs/sägs/anges om statsandelar i 5 § ...

9.5 EU:s rättsakter och domar

9.5.1 Rättsakternas titlar

Förkortningen *EEG* (ETY; EEC) används i rättsakter som kommit till innan EU-fördraget trädde i kraft den 1 november 1993. I rättsakter som antogs under tiden november 1993–november 2009 används förkortningen *EG* (EY; EC). I de rättsakter som antagits efter Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 används förkortningen *EU*.

Rättsakternas titlar fram till den sista december 2014 ser olika ut beroende på om det är fråga om förordningar, direktiv eller beslut. Den 1 januari 2015 standardiserades numreringen av EU-rättsakter så att praxis är densamma för de rättsakter som publiceras i L-serien i EU:s officiella tidning (EUT).

Den harmoniserade numreringen ser ut på följande sätt:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/796 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens järnvägsbyrå och om upphävande av förordning ...

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/798 av den 11 maj 2016 om järnvägssäkerhet

Rådets beslut (EU) 2015/1523 av den 14 september 2015 om fastställande av provisoriska åtgärder på området internationellt skydd till förmån för Italien och Grekland

Rådets beslut (Gusp) 2015/1863 om ändring av beslut 2010/413 Gusp om restriktiva åtgärder mot Iran

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/822 av den 21 april 2016 om ändring av delegerad förordning (EU) nr 153/2013 när det gäller tidshorisonter för den likvideringsperiod som ska beaktas för olika klasser av finansiella instrument

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/825 av den 25 maj 2016 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

Numreringen och hänvisningen till dokument som offentliggjorts före den 1 januari 2015, eller i en annan serie i EUT än L-serien, har inte ändrats.

Titlarna på de EU-rättsakter som offentliggjorts före 2015 skrivs enligt följande:

Förordningar (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer

Kommissionens förordning (EG) nr 23/1999 av den 7 januari 1999 om fastställande av den största sänkningen av importtullar för majs inom ramen för den anbudsinfordran som avses i förordning (EG) nr 2849/98

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

Kommissionens förordning (EU) nr 1272/2009 av den 11 december 2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller uppköp och försäljning av jordbruksprodukter inom ramen för offentlig intervention

Rådets genomförandeförordning (EU) nr 54/2010 av den 19 januari 2010 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av etanolaminer med ursprung i Amerikas förenta stater

Direktiv (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets direktiv 96/16/EG av den 19 mars 1996 om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG

Rådets direktiv 2009/162/EU av den 22 december 2009 om ändring av olika bestämmelser i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt

Beslut (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets beslut av den 29 januari 2001 om avslutande av samrådsförfarandet med Haiti i enlighet med artikel 96 i partnerskapsavtalet AVS-EG (2001/131/EG)¹

Europaparlamentets och rådets beslut nr 163/2001/EG av den 19 januari 2001 om genomförande av ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin (Media-yrkesutbildning) (2001–2005)

Rådets beslut 2010/16/Gusp/RIF av den 30 november 2009 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om behandling och överföring av uppgifter om finansiella betalningsmeddelanden från Europeiska unionen till Förenta staterna i enlighet med programmet för att spåra finansiering av terrorism

9.5.2 Hänvisning till rättsakter och deras bilagor

Rättsakterna har ofta långa titlar. I nationella författningar är det därför bäst att använda kortformer om det flera gånger hänvisas till samma rättsakt. Första gången rättsakten nämns skriver man ut titeln i sin helhet och anger samtidigt vad den kommer att kallas. För vissa rättsakter finns det etablerade kortformer i Sverige eller inom EU-institutionerna. Om sådana inte finns, måste man hitta på en lämplig benämning, vanligen genom att förkorta den svenska titeln. Undvik då att använda en kortform som redan används för en annan rättsakt eller att direktöversätta den finska kortformen.

*Enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, nedan **habitatdirektivet**, ska...*

¹ I fråga om hänvisning i löpande text, se 9.5.2.

Fullständig hänvisning

Om man gör en fullständig hänvisning, skriver man ut hela rättsaktstiteln:

Enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer ...

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv² 96/10/EG av den 21 mars 1996 om ändring av rådets direktiv 89/647/EEG vad avser de behöriga myndigheternas godkännande vid avtalsnettnings ...

Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1886 av den 26 oktober 2016 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker ...

I fråga om hänvisningar till beslut gäller samma regler som i fråga om förordningar och direktiv (numret kommer efter benämningen, *nr* skrivs ut om löpnumret kommer först, dvs. *beslut 2001/131/EG*, men *beslut nr 163/2001/EG*, och fyra siffror används i årtal från och med 1999). Dessa regler gäller också när beslutet är sådant att siffran i *Europeiska unionens officiella tidning* anges under själva titeln och inom parentes: vid en hänvisning tas då parenteserna bort och siffran placeras efter ordet ”beslut”. När det gäller rättsakter som publicerats den 1 januari 2015 eller senare, dvs. de som följer den harmoniserade numreringen, ingår *nr* inte i titeln.

Hänvisningar till EU-rättsakternas bilagor (liite/Annex) och tillägg (lisäys/Appendix) bör ges en enhetlig utformning i enlighet med 6.4 och 6.5 i *Att över-sätta EU-rättsakter*.

² Märk att *nr* inte sätts ut, eftersom året står före ordningsnumret.

Förkortad hänvisning

I hänvisningar i nationella författningar utelämnas datum i allmänhet:

Enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ...

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 96/10/EG om ändring av rådets direktiv 89/647/EEG vad avser de behöriga myndigheternas godkännande vid avtalsnettnings ...

Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1886 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker ...

Ibland förenklar man ytterligare så att man inte nämner den institution som har utfärdat rättsakten. På finska använder man ofta uttrycket ”siitä ja siitä annettu/ tehty säädös” och då kommer numret sist oberoende av om det är fråga om en förordning eller ett direktiv. I svensk text finns det inte någon anledning att sätta numret sist.

Yrityskeskittymien valvonnasta annetun asetuksen (ETY) N:o 4064/89 mukaan ...

Enligt förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ...

Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia televisiokamerajärjestelmiä koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn päättämisestä tehty päätös 2000/73/EY

Beslut 2000/73/EG om avslutande av antidumpningsförfarandet beträffande import av TV-kamerasystem med ursprung i Amerikas förenta stater

Det är möjligt att hänvisa endast till rättsaktens nummer, men denna metod rekommenderas inte eftersom den gör läsningen svår och eventuella sifferfel kan bli besvärliga. Exempel på hänvisningar bara till numret:

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 ...

Enligt rådets förordning (EG) nr 2301/96 ...

Enligt kommissionens direktiv 95/19/EG ...

Artiklarnas uppbyggnad

De enskilda artiklarna i rättsakterna indelas i bland annat punkter och stycken (Se 4.2 i *Att översätta EU-rättsakter* och 2 och 2.7 i *Publikationshandboken*). En artikel kan vara indelad t.ex. på följande sätt:

Artikel 1

Punkt (kohta)	Punkt (kohta)	1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden är säkra.
	Stycke (alakohta)	2. Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas i den mån det saknas specifika bestämmelser i gemenskapslagstiftningen om säkerheten hos ifrågavarande produkter.
	Stycke (alakohta)	Särskilt ska gälla att bestämmelserna i artiklarna 2–4 i detta direktiv inte i något fall ska tillämpas på produkter som omfattas av säkerhetskrav i specifika gemenskapsföreskrifter.
	Stycke (alakohta)	Då bestämmelserna i specifika gemenskapsföreskrifter endast omfattar vissa aspekter av produktsäkerheten eller vissa riskkategorier för ifrågavarande produkter, ska dessa bestämmelser tillämpas på produkterna när det gäller dessa säkerhetsaspekter eller risker.

Artikel 2

Stycke
(kohta)

Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa artiklarna 1.3 och 2.1 i detta direktiv och i fråga om övriga bestämmelser däri senast den 1 juli 1992. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

Stycke
(kohta)

När en medlemsstat vidtar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Inledningsfras/
inledande stycke
(johdantokappale)

Kommissionen ska följa lägets utveckling med avseende på zoonoser inom gemenskapen, särskilt på basis av de uppgifter som samlats in enligt artiklarna 5 och 8 samt göra följande:

Led
(alakohta)

a) I samarbete med de ansvariga nationella laboratorierna, gemenskapens referenslaboratorier enligt artikel 13 samt Vetenskapliga veterinärkommittén, som inrättats enligt beslut 81/651/EEG, leda specifika undersökningar, särskilt med avseende på riskerna med zoonotiska agenser, diagnosförfaranden och kontrollåtgärder.

Led
(alakohta)

b) Enligt förfarandet i artikel 16 fastställa metoder för hur prover ska insamlas och undersökningar utföras vid de nationella laboratorierna enligt artikel 3.2 och 3.3. För salmonella ska detta ske före den dag som anges i artikel 17.

Led
(alakohta)

c) Fastställa riktlinjer för åtgärder för bekämpning av zoonoser.

Stycke (kohta)

9

Hänvisning till ingressen och enskilda artiklar

Hänvisningstekniken är olika i olika språkversioner. Hänvisningarna går därför inte att översätta direkt, utan man måste känna till vilken metod som används. I finskan och franskan skriver man ut hänvisningarna (7 artiklan 2 kohdan b alakohta), medan man i svenskan och engelskan använder kortare former (artikel 7.2 b).

Enligt finsk terminologi kallas ett numrerat stycke i en artikel ”kohta”, medan ett onumrerat stycke under det kallas ”alakohta”. På svenska kallas ett numrerat stycke *punkt* och ett onumrerat stycke kallas *stycke* (oavsett om det ingår i en punkt eller är självständigt). Nivån under punkter och stycken kallas på svenska för *led* (på finska kallas även dessa ”alakohta”).

Exempel (Fler exempel finns i del 6 i *Att översätta EU-rättsakter*)

Finska	Svenska	Förklaring
johdanto-osan 2 kappale	skäl 2 (i ingressen)	Hänvisning till det andra (numrerade) skälet i ingressen. <i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan toinen kappale	andra skälet (i ingressen)	Hänvisning till det andra (onumrerade) skälet i ingressen. <i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan 8 ja 9 kappale	skälen 8 och 9 (i ingressen)	<i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan kahdeksas ja yhdeksäs kappale	åttonde och nionde skälen (i ingressen)	<i>I ingressen</i> kan skrivas ut för tydlighetens skull.
14 artiklan 2 kohta	artikel 14.2	Hänvisning till punkt 2 i artikel 14. Punkten är numrerad.

14 artiklan toinen kohta	artikel 14 andra stycket	Hänvisning till andra stycket i artikel 14. Stycket är onummerat.
5 artiklan 1 kohdan a alakohta	artikel 5.1 a	Hänvisning till led a i punkt 1 i artikel 5. Man kan också skriva ut ordet ”led” (<i>artikel 5.1 led a</i>) för att undvika sammanblandning med nästa exempel.
5 artiklan 1 a kohta	artikel 5.1a	Hänvisning till en ny punkt 1a som har skjutits in mellan punkt 1 och punkt 2 i artikel 5. <i>Observera:</i> inget mellanrum mellan siffran och bokstaven på svenska.
3 ja 4 artikla	artiklarna 3 och 4	
3 artiklan 4 kohta ja 5 artikla	artiklarna 3.4 och 5	Hänvisning till punkt 4 i artikel 3 och till artikel 5.
2 artikla ja 3 artiklan ensimmäinen kohta	artikel 2 och artikel 3 första stycket	Hänvisning till artikel 2 och första stycket i artikel 3.
2 artiklan 2 ja 3 kohta	artikel 2.2 och 2.3	Hänvisning till punkterna 2 och 3 i artikel 2. Märk att numret på artikeln upprepas för tydlighetens skull.
3–7 artikla	artiklarna 3–7	
169, 171 ja 173 artikla	artiklarna 169, 171 och 173	

2 artiklan a kohta	artikel 2 a	Hänvisning till led a i artikel 2. Man kan också skriva ut ordet ”led” (<i>artikel 2 led a</i>) för att undvika sammanblandning med nästa exempel.
2 a artikla	artikel 2a	Hänvisning till en ny artikel 2a som har skjutits in mellan artikel 2 och artikel 3. <i>Observera:</i> inget mellanrum mellan siffran och bokstaven på svenska.
7 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäinen ja toinen luetelmakohta	artikel 7 första stycket första och andra strecksatserna	

Hänvisning till rättsaktens bilagor

Bilagornas utformning, indelning och numrering styrs inte av några strikta regler. De enskilda delarna i en bilaga räknas i löpande text upp i fallande ordning utan skiljetecken. Exempel:

liitteessä I olevan II osan 1 kohta

del II punkt 1 i bilaga I

I rubriker är det ofta lämpligt att börja med bilagan och därefter ange de delar som man hänvisar till i fallande ordning. Exempel:

Bilaga I del II punkt 1

Exempel på olika delar av en bilaga

osa	del
osasto	avdelning
luku	kapitel
jakso	avsnitt
kohta	punkt

På grund av att benämningspraxis varierar bör man alltid kontrollera hur de olika delarna benämns i den bilaga som avses och i den rättsakt som bilagan hör till.

Exempel på hänvisningar till enskilda delar av en artikel

Artikel 1

Artikel 1.1
(1 artiklan 1 kohta)

1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden är säkra.

Artikel 1.2 första stycket
(1 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta)

2. Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas i den mån det saknas specifika bestämmelser i gemenskapslagstiftningen om säkerheten hos ifrågavarande produkter.

Artikel 1.2 andra stycket
(1 artiklan 2 kohdan toinen alakohta)

Särskilt ska gälla att bestämmelserna i artiklarna 2–4 i detta direktiv inte i något fall ska tillämpas på produkter som omfattas av säkerhetskrav i specifika gemenskapsföreskrifter.

Artikel 1.2 tredje stycket
(1 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta)

Då bestämmelserna i specifika gemenskapsföreskrifter endast omfattar vissa aspekter av produktsäkerheten eller vissa riskkategorier för ifrågavarande produkter, ska dessa bestämmelser tillämpas på produkterna när det gäller dessa säkerhetsaspekter eller risker.

Artikel 2

Artikel 2 första stycket
(2 artiklan ensimmäinen kohta)

Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa artiklarna 1.3 och 2.1 i detta direktiv och i fråga om övriga bestämmelser däri senast den 1 juli 1992. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

Artikel 2 andra stycket
(2 artiklan toinen kohta)

När en medlemsstat vidtar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Inledningsfrasen till artikel 6
(löpande text) eller
artikel 6 inledningsfrasen
(tabelluppställningar o.d.)
(6 artiklan johdantokappale)

Kommissionen ska följa lägets utveckling med avseende på zoonoser inom gemenskapen, särskilt på basis av de uppgifter som samlats in enligt artiklarna 5 och 8 samt göra följande:

Artikel 6 a
(6 artiklan a alakohta)

a) I samarbete med de ansvariga nationella laboratorierna, gemenskapens referenslaboratorier enligt artikel 13 samt Vetenskapliga veterinärkommittén, som inrättats enligt beslut 81/651/EEG, leda specifika undersökningar, särskilt med avseende på riskerna med zoonotiska agenser, diagnosförfaranden och kontrollåtgärder.

Artikel 6 b
(6 artiklan b alakohta)

b) Enligt förfarandet i artikel 16 fastställa metoder för hur prover ska insamlas och undersökningar utföras vid de nationella laboratorierna enligt artikel 3.2 och 3.3. För salmonella ska detta ske före den dag som anges i artikel 17.

Artikel 6 c
(6 artiklan c alakohta)

c) Fastställa riktlinjer för åtgärder för bekämpning av zoonoser.

Prepositionen *i* används också i hänvisningar till rättsakter:

...annetun neuvoston
asetuksen (EY) N:o
2345/97 8 artikla

artikel 8 i rådets förordning
(EG) nr 2345/97 om ...

EY:n perustamissopi-
muksen 5 artikla

artikel 5 i EG-fördraget

9 artiklan 3 kohdassa
säädetyt edellytykset

villkoren i artikel 9.3

9

”Direktiivi” (och andra rättsaktsbenämningar) och ”artikla” översätts inte när det inte behövs:

Asiasta säädetään ns.
ensimmäisessä yhtiö-
oikeudellisessa direktii-
vissä. Direktiivin 5
artiklaan on otettu uusi
säännös. Artiklan 2 koh-
dan mukaan...

Bestämmelser om detta finns i det
s.k. första bolagsrättsliga direktivet.
En ny bestämmelse har införts i arti-
kel 5. Enligt punkt 2 (i artikeln) ...

9.5.3 Hänvisning till EU-domstolens rättsfall

Domstolens domar publiceras i den elektroniska rättsfallssamlingen på Eurlex.

Under första halvåret 2014 införde EU-domstolen en ny metod för hänvisning till rättspraxis. Metoden bygger på en europeisk identifikationskod för rättspraxis (ECLI eller European Case Law Identifier). ECLI innehåller fyra obligatoriska delar:

en landskod för den berörda medlemsstaten, eller koden för Europeiska unionen, om det är fråga om rättspraxis från unionsdomstolarna,

en förkortning för den domstol som har meddelat avgörandet,

året då avgörandet meddelades,

ett löpnummer bestående av högst 25 alfanumeriska tecken i ett format som beslutas av varje medlemsstat eller den berörda överstatliga domstolen. Punkter och kolon är de enda tillåtna skiljetecknen. Kolon skiljer ECLI-kodens olika delar åt.

ECLI-koden för domstolens dom av den 12 juli 2005 i mål C-403/03, Schempp, ser till exempel ut på följande sätt: ”EU:C:2005:446”. För att undvika en alltför lång hänvisning har prefixet ”ECLI” uteslutits vid hänvisning till avgöranden från domstolen, tribunalen och personaldomstolen.

Den består av följande delar:

”EU” innebär att avgörandet är meddelat av en unionsdomstol (om avgörandet hade kommit från en nationell domstol skulle i stället medlemsstatens kod ha angetts här).

”C” innebär att avgörandet kommer från domstolen. Avgöranden från tribunalen och personaldomstolen betecknas med ”T” respektive ”F”.

”2005” innebär att avgörandet meddelades under år 2005.

”446” innebär att avgörandet är det 446:e som tilldelades en ECLI-kod under det berörda året.

En fullständig hänvisning till den ovannämnda domen ser alltså ut på följande sätt:

tuomio Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, 22 kohta
dom Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, punkt 22

För närmare information om hur man hänvisar till EU-domstolens domar, se 5.9.3 i Publikationshandboken och EU-domstolens anvisningar om metoden för hänvisning till rättspraxis.

9.6 Hänvisning till internationella fördrag

Internationella fördrag av äldre datum är traditionellt indelade i *artiklar* (artikla), som i sin tur är indelade i *stycken* (kappale). Styckena är ofta indelade i *punkter* (kohta) och *underpunkter* (alakohta). Samma indelning används då i eventuella protokoll, bilagor och andra dokument som har samband med dessa fördrag. Hänvisningar till sådana fördragstexter ska då göras enligt följande:

Sopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen a kohdan mukaan... =
Enligt artikel 3 stycke 2 punkt a (i överenskommelsen/fördraget) ...

Sopimuksen IX artiklan 4 kappaleen määräykset... =
Bestämmelserna i artikel IX stycke 4 (i överenskommelsen/fördraget) ...

9

När man på finska använt den traditionella indelningen och hänvisningstekniken har man i allmänhet på svenska använt motsvarande indelning och hänvisningsteknik. Det finns dock fördrag där man på finska använt den traditionella hänvisningstekniken medan man på svenska använt den hänvisningsteknik som används i EU:s rättsakter, t.ex. för att fördraget översatts till svenska i Sverige. När det gäller sådana fördrag måste man vara konsekvent och inte använda mer än en hänvisningsteknik i fråga om samma språkversion.

När det gäller EU-relaterade fördrag och vissa nyare fördrag som inte har anknytning till EU tillämpas både på finska och svenska samma indelning och hänvisningsteknik som i EU:s rättsakter (se avsnitt 9.5.2; observera att man då inte talar om ”kappale” på finska):

Sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan... =
Enligt artikel 3.2 a (i överenskommelsen) ...

10 Rubriker och standardfraser i propositioner

10.1 Propositionens rubrik

I propositionens rubrik nämns lagförslaget rubrik. Är lagförslagen två eller tre nämns ofta alla rubriker, men är de flera nämns oftast bara den viktigaste rubriken i kombination med en hänvisning till den lagstiftning det är fråga om.

Hallituksen esitys eduskunnalle panostajalaiksi

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om laddare

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 18 luvun 13 §:n muuttamisesta

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 18 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tavaramerkkilain 6 a luvun kumoamisesta

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av 6 a kap. i varumärkeslagen

Hallituksen esitys eduskunnalle riistavahinkolaiksi ja laiksi metsästyslain 87 §:n muuttamisesta

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till viltskadelag och lag om ändring av 87 § i jaktlagen

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valmismatkaliikkeistä ja rikoslain 30 luvun muuttamisesta

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om paketreserörelser och lag om ändring av 30 kap. i strafflagen

Hallituksen esitys eduskunnalle liikennevakuutuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till trafikförsäkringslag och till vissa lagar som har samband med den

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och till vissa lagar som har samband med den

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kemikaalilain, työturvallisuuslain sekä rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen, arbetarskyddslagen och 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen

Hallituksen esitys eduskunnalle tulliselvitysrikoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om tullredovisningsbrott

10.2 Standardrubriker i motiveringstexten

De svenska standardrubriker som ska användas i regeringspropositioner finns publicerade i de finskspråkiga anvisningarna *Hallituksen esitysten laatimisohteet* (HELO, justitieministeriets publikation 2004:4; finns på justitieministeriets webbplats oikeusministeriö.fi).

10.2.1 Standardrubriker i långa propositioner

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN
SISÄLTÖ

Sisällys

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

PROPOSITIONENS
HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Innehåll

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä
 ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö
 2.3 Nykytilan arviointi
 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset
 ehdotukset
 3.1 Tavoitteet
 3.2 Toteuttamisvaihtoehdot
 3.3 Keskeiset ehdotukset
 4 Esityksen vaikutukset
 4.1 Taloudelliset vaikutukset
 4.2 Vaikutukset viranomaisten
 toimintaan
 4.3 Ympäristövaikutukset
 4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset
 5 Asian valmistelu
 5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto
 5.2 Lausunnot ja niiden huomioon
 ottaminen
 6 Riippuvuus muista esityksistä
YKSITYISKOHTAISET
PERUSTELUT
 1 Lakiehdotuksen/Lakiehdotusten
 perustelut
 1.1 X-laki
 – luvut
 – pykälät
 1.2 Y-laki
 2 Tarkemmat säännökset ja määräykset
 3 Voimaantulo
 4 Suhde perustuslakiin ja
 säätämisyjärjestys
LAKIEHDOTUS/LAKIEHDOTUKSET
 X-laki
 Laki Y-lain 5 §:n muuttamisesta
LIITTEET
 Rinnakkaistekstit
 Asetusluonnos/Asetusluonnokset
 Muut liitteet

2.2 Den internationella utvecklingen
 samt lagstiftningen i utlandet och i EU
 2.3 Bedömning av nuläget
 3 Målsättning och de viktigaste
 förslagen
 3.1 Målsättning
 3.2 Alternativ
 3.3 De viktigaste förslagen
 4 Propositionens konsekvenser
 4.1 Ekonomiska konsekvenser ¹
 4.2 Konsekvenser för myndigheterna ²
 4.3 Konsekvenser för miljön ³
 4.4 Samhälleliga konsekvenser ⁴
 5 Beredningen av propositionen
 5.1 Beredningsskeden och
 beredningsmaterial
 5.2 Remissyttranden och hur de har
 beaktats
 6 Samband med andra propositioner

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag
 1.1 X-lagen (rubriken i bestämd form)
 – kapitel
 – paragrafer
 1.2 Y-lagen
 2 Närmare bestämmelser och föreskrifter
 3 Ikraftträdande
 4 Förhållande till grundlagen samt
 lagstiftningsordning
LAGFÖRSLAG
 X-lag
 Lag om ändring av 5 § i Y-lagen
BILAGOR
 Parallelltexter
 Förordningsutkast
 Andra bilagor

¹⁻⁴ *se även avsnitt 10.2.4*

10.2.2 Standardrubriker i korta propositioner

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN

SISÄLTÖ

PERUSTELUT

1 Nykytila

2 Ehdotetut muutokset

3 Esityksen vaikutukset

4 Asian valmistelu

5 Voimaantulo

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA

INNEHÅLL

MOTIVERING

1 Nuläge

2 Föreslagna ändringar

3 Propositionens konsekvenser

4 Beredningen av propositionen

5 Ikraftträdande

10.2.3 Standardrubriker i fördragspropositioner

Mallar för lagförslag som gäller godkännande av fördrag o.d. finns (också på svenska) i *Valtiosopimusopas*, liitteet (Utrikesministeriet, Rättstjänsten; finns på utrikesministeriets webbplats formin.fi).

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Sisällys

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

2 Nykytila

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset
ehdotukset

3.1 Tavoitteet

3.2 Keskeiset ehdotukset

4 Esityksen vaikutukset

5 Asian valmistelu

6 Muita esitykseen vaikuttavia
seikkoja

YKSITYISKOHTAISET

PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde
Suomen lainsäädäntöön

2 Lakiehdotuksen perustelut

3 Voimaantulo

4 Eduskunnan suostumuksen
tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen
tarpeellisuus

4.2 Käsittelyjärjestys

LAKIEHDOTUS

SOPIMUSTEKSTI

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Innehåll

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

2 Nuläge

3 Målsättning och de viktigaste
förslagen

3.1 Målsättning

3.2 De viktigaste förslagen

4 Propositionens konsekvenser

5 Beredningen av propositionen

6 Andra omständigheter som inverkat på
propositionens innehåll

DETALJMOTIVERING

1 Fördragets innehåll och förhållande till
lagstiftningen i Finland

2 Lagförslag

3 Ikraftträdande

4 Behovet av riksdagens samtycke samt
behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

4.2 Behandlingsordning

LAGFÖRSLAG

FÖRDRAGSTEXT

10.2.4 Rubriker som kan förekomma i propositionernas konsekvensbedömningar

Rubrikerna baserar sig på justitieministeriets anvisning *Konsekvensbedömning av lagförslag* (justitieministeriets publikation 2008:3; finns på justitieministeriets webbplats oikeusministerio.fi).

4.1 Taloudelliset vaikutukset Vaikutukset kotitalouksien asemaan Yritysvaikutukset Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen	4.1 Ekonomiska konsekvenser Konsekvenser för hushållen Konsekvenser för företagen Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan Vaikutukset viranomaisten keskinäisiin suhteisiin Vaikutukset tehtäviin ja menettelytapoihin Vaikutukset organisaatioon ja henkilöstöön	4.2 Konsekvenser för myndigheterna/ myndigheternas verksamhet Konsekvenser för de inbördes förhållandena mellan myndigheterna Konsekvenser för uppgifter och arbetsmetoder Konsekvenser för organisation och personal
4.3 Ympäristövaikutukset	4.3 Konsekvenser för miljön/ Miljökonsekvenser
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset Vaikutukset kansalaisten asemaan yhteiskunnassa ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan Sosiaaliset ja terveystvaikutukset Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, lapsiin ja sukupuolten tasa-arvoon Vaikutukset työllisyyteen ja työelämään Vaikutukset rikosentorjuntaan ja turvallisuuteen Aluekehitysvaikutukset Tietoyhteiskuntavaikutukset	4.4 Samhälleliga konsekvenser Konsekvenser för medborgarnas ställning i samhället och för det civila samhällets verksamhet (undvik ”medborgarsamhällets”) Sociala konsekvenser och konsekvenser för hälsan Konsekvenser för jämlikhet, barn och jämställdhet mellan könen Konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet Konsekvenser för regional utveckling Konsekvenser för informationsamhället

10.3 Standardfraser i motiveringstext

10.3.1 Propositionens huvudsakliga innehåll

Esityksessä ehdotetaan X-lakia muutettavaksi niin, että...

I denna proposition föreslås det att X-lagen ändras så att ...

Esityksessä ehdotetaan lisäksi...; Tämän lisäksi ehdotetaan...

I propositionen föreslås det dessutom ...; Det föreslås dessutom/ också/ytterligare/även ...; Vidare/ dessutom innebär förslaget ...; Enligt förslaget/vad som föreslås ska också ...

Laki on tarkoitettu tulemaan/ tulevaksi voimaan vuoden 2017 alusta.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av (år) 2017; Avsikten är att lagen ska träda i kraft vid ingången av (år) 2017 (inte ”lagen är avsedd att”)

Lait/Ehdotetut lait on tarkoitettu/ ovat tarkoitettut tulemaan/tuleviksi voimaan mahdollisimman pian.

Lagarna/De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Lakia/Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa.

Lagen/Den tillämpas första gången vid beskattningen för (år) 2018.

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för (år) 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

10.3.2 Beredningen av propositionen

Lakiehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä.

Työryhmä luovutti mietintönsä oikeusministeriölle...

Komitea antoi ensimmäisen osamietintönsä...

Toimikunnan ehdotuksesta pyydettiin lausunto 32 virastolta, laitokselta ja yhteisöltä.

Lausunnoista on julkaistu tiivistelmä.

Annetuissa lausunnoissa esitetyt huomautukset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

Lagförslaget har beretts vid miljöministeriet.

Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande till justitiedepartementet ...

Kommittén lämnade sitt första delbetänkande ...

Kommissionens förslag sändes på remiss till 32 ämbetsverk, inrättningar och sammanslutningar.

Ett sammandrag av remissyttrandena har publicerats.

De anmärkningar/påpekanden/kommentarer som framförts i remissyttrandena har beaktats vid den fortsatta beredningen.

10.3.3 Närmare bestämmelser

Esityksen liitteenä on luonnos ehdotukseksi... annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Luonnos valtioneuvoston asetuksesi on esityksen liitteenä.

Ett förslag till ändring av statsrådets förordning om ... finns som bilaga till denna proposition.

Ett utkast till förordning av statsrådet/statsrådsförordning har bifogats (till) propositionen/finns som bilaga till propositionen. (Statsrådsförordning kan användas i detta uttryck.)

10.3.4 Ikraftträdande

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Tämän vuoksi laki ehdotetaan...

Lait ehdotetaan tulemaan/ tulevaksi voimaan ensi tilassa.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan kuuden kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian.

Niihin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet ennen lain voimaantuloa, sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Lagen föreslås därför ...

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Lagen föreslås träda i kraft sex månader efter det att den har antagits.

Lagen bör träda i kraft så snart som möjligt.

(Här används *bör*, eftersom det är fråga om att regeringen deklarerar vad som enligt dess uppfattning är önskvärt.)

På kostnader som har uppkommit före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

10.3.5 Lagstiftningsordning

Ehdotettu laki voidaan säätää/käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Lakiehdotus tulisi käsitellä/olisi käsiteltävä perustuslain 73 §:n mukaisessa järjestyksessä/perustuslain 73 §:ssä säädetyllä tavalla.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus (hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset):

Den föreslagna lagen kan stiftas/behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Lagförslaget bör behandlas på det sätt som anges i 73 § i grundlagen. (Här används *bör*, eftersom det är regeringens uppfattning som anges. Det är sedan riksdagen som beslutar hur förslaget ska behandlas.)

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

10.4 Standarduttryck i lagtext

10.4.1 Inledande bestämmelser m.m.

Tämä laki koskee..., jollei muual-
la laissa toisin säädetä.

...jollei erikseen toisin säädetä.

Suomen kansalaisella on oikeus...
niin/siten/sen mukaan kuin tässä
laissa säädetään

...yksityisistä teistä annetun lain
mukaista tieoikeutta... tai maini-
tun lain 12 §:ssä tarkoitettua
oikeutta...

Tässä laissa säädetään oikeudesta
harjoittaa eläinlääkärin tointa.

Hätävarjelusta ja pakkotilasta
säädetään rikoslaissa.

Denna lag gäller ..., om inte (nå-
got) annat föreskrivs/anges/sägs
någon annanstans i lag; om inte
(något) annat följer av (bestäm-
melse i) annan lag.

... om inte något annat föreskrivs
särskilt/separat.

Finska medborgare har rätt att ...
på det sätt som föreskrivs/anges i
denna lag; ... enligt (vad/det som
föreskrivs i) denna lag; ... i en-
lighet med denna lag

... vägrätt enligt lagen om enskil-
da vägar ... eller sådan rätt som
avses i 12 § i den lagen ...

Denna lag innehåller bestämmel-
ser om/I denna lag finns (det)
bestämmelser om/I denna lag
föreskrivs (det) om rätten att
utöva veterinäryrket.

Bestämmelser om nödvärn och
nödtillstånd finns i strafflagen.

10.4.2 Bemyndiganden

Alimmista ja ylimmistä pyyntimitoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Bestämmelser om minsta och största fångstmått utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

10.4.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Uttrycken ”lain tultua voimaan”, ”lain voimaantulon jälkeen” kan översättas med *efter det att lagen har trätt i kraft* eller *efter ikraftträdandet* (om syftningen är klar; *ex. Lagen träder i kraft den 1 januari 2017. Efter ikraftträdandet gäller ...*), eller med *efter lagens ikraftträdande* eller *efter ikraftträdandet av lagen*. Det som i exemplen sägs om lagar gäller också förordningar.

Tämä laki tulee voimaan
päivänä kuuta 20 .

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tämä laki tulee voimaan 1
päivänä tammikuuta 2017. Sitä
sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2017 toimitettavassa
verotuksessa.

Denna lag träder i kraft den 1 ja-
nuari 2017. Den tillämpas första
gången vid beskattningen för (år)
2017.

Tällä lailla kumotaan seuraavat
lait:

Genom denna lag upphävs
följande lagar:

Tämä laki tulee voimaan 1 päi-
vänä helmikuuta 2017 ja on
voimassa 31 päivään joulukuuta
2017.

Denna lag träder i kraft
den 1 februari 2017 och gäller till
och med den 31 december 2017.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018. Ennen tämän lain voimaantuloa tapah-
tuneeseen työtaistelutoimen-
piteeseen sovelletaan tämän
lain voimaan tullessa voimassa
olleita säännöksiä.

Tätä lakia sovelletaan myös
ennen sen voimaantuloa sattui-
neisiin tapauksiin.

Tämän lain voimaan tulles-
sa vireillä olevan hallintoasian
käsittelyyn sovelletaan tämän
lain voimaan tullessa voimassa
olleita säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päi-
vänä elokuuta 2017. Tämän lain
12 §:ää sovelletaan kuitenkin
1 päivästä lokakuuta 2018.

Tämän lain voimaantulosta
säädetään erikseen lailla.

Tämän lain voimaantulosta
säädetään valtioneuvoston
asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan
valtioneuvoston asetuksella
säädettyään ajankohtana.

Tämän lain voimaannpanosta
säädetään erikseen.

Denna lag träder i kraft den 1 no-
vember 2018. På stridsåtgärder
som har vidtagits före ikraftträ-
dandet av denna lag tillämpas
de bestämmelser som gällde vid
ikraftträdandet.

Denna lag tillämpas även på fall
som har inträffat före ikraftträdan-
det av lagen.

På handläggningen av förvalt-
ningsärenden som är anhängiga
vid ikraftträdandet av denna lag
tillämpas de bestämmelser som
gällde vid ikraftträdandet.

Denna lag träder i kraft den 1 au-
gusti 2017. Lagens 12 §/Bestäm-
melserna i 12 § tillämpas dock
från och med den 1 oktober 2018.

Bestämmelser om ikraftträdan-
det av denna lag utfärdas särskilt/
separat genom lag; Bestämmelser
om ikraftträdandet av denna lag
utfärdas genom en särskild lag.

Bestämmelser om ikraftträdandet
av denna lag utfärdas genom för-
ordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft vid en tid-
punkt som föreskrivs genom för-
ordning av statsrådet.

Bestämmelser om införandet av
denna lag utfärdas särskilt/separat.

11 Författningarnas ingresser

Ingressen (johtolause) är den mest formaliserade delen av en författning. Att ingresserna görs på rätt sätt är viktigt bl.a. för att det ska vara möjligt att följa hur lagstiftningen förändrats (vilka regler som har gällt och gäller vid en viss tidpunkt). Också de som redigerar lagböcker och lagdatabaser har nytta av ingresserna. Se vidare avsnitt 7.3 (*Ingressen och informationen i den*), kapitel 9 (*Rubriker, titlar och hänvisningsteknik*) och *Lainkirjoittajan opas*.

Observera att alla ingresser inte alltid följer etablerade mallar. Man kan då bli tvungen att hitta en fungerande lösning i det enskilda fallet.

Ingresser för lagar och förordningar genom vilka fördrag eller bestämmelser i fördrag sätts i kraft nationellt finns i *Valtiosopimusopas, liitteet* på utrikesministeriets webbplats formin.fi.

Vissa uttryckssätt i ingresserna

<i>Uttryck</i>	<i>Se exempel (nr), lag</i>	<i>Se exempel (nr), förordning</i>
jolloin nykyinen ... siirtyy	3, 9	
jolloin muutettu ... siirtyy	3	
muutetaan x §:n johdantokappale	10	
muutetaan x-asetuksen liite		11
muutetaan lain nimike	6	
osaksi	4, 9, 10, 12, 16, 19	2, 6
perustuslain x §:ssä säädetyllä tavalla	14	
ruotsinkielinen/suomenkielinen sanamuoto	15, 16,17	
sellaisina kuin ne ovat	7, 9, 13, 17	
sellaisena kuin niistä on	10, 19	5, 10
sellaisina kuin niistä ovat	4, 10, 15, 16	6
sellaisena kuin se on	2, 8, 9, 12, 13	1, 2, 7, 9
sen edelle uusi väliotsikko	19	
uusi 1 a kohta	8	
väliaikaisesti	13	
3 kohdan a alakohta	15	

11.1 Lagingresser

1.

Försäkringsbolagslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

2.

Lag om ändring av 6 §¹⁾ i lagen angående rättighet att idka näring²⁾

I enlighet med riksdagens beslut
*ändras*³⁾ i lagen angående rättighet att idka näring (122/1919) 6 § 3 mom.⁴⁾,
sådant det lyder i lag 228/1993, som följer⁵⁾:

- 1) Paragrafen nämns i rubriken, om de enda åtgärderna är att högst två paragrafer ändras. Om ett moment fogas till en paragraf, en punkt fogas till ett moment eller en punkt i en paragraf upphävs, betraktas detta som en ändring av paragrafen. *Se ex. 8* där en ny punkt fogas till ett moment. Moment och punkter nämns inte i rubriken utom i det fall att det enbart är fråga om att upphäva enstaka moment eller punkter.

Jfr exempel 5, 7, 12 och 14.

- 2) Lagens gällande rubrik (i detta fall *lag angående rättighet att idka näring*) ska här användas trots att ”angående” inte används i nya lagar.
- 3) Man börjar med nytt stycke och kursiverar den åtgärd som det är fråga om (”*upphävs*”, ”*ändras*”, ”*fogas*”).
- 4) I ingressen nämns det som ändras efter lagens rubrik.
- 5) Kommatecknet före *som följer* beror på den inskjutna bisatsen. Annars används inte kommatecken.

1.

Vakuutusyhtiölaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

2.

Laki

elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 228/1993, seuraavasti:

3.

Lag om ändring av lagen om förmyndarverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs*¹⁾ i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) 74 § 2 mom.,
ändras 13 §, 15 § 2 mom., 16 § 2 mom., 17 § 2 mom., 32 §, 34 § 1 mom. 10, 11
och 13 punkten, 34 § 2 mom., 45 § 3 mom., 64 § 1 mom., 73 § 3 mom., 79 och 81 §,
83 § 1 mom., 85—88 § och 92 § 1 och 2 mom.²⁾ samt
fogas till 15 §³⁾ ett nytt 3 mom., till 16 § ett nytt 3 mom., till 17 § ett nytt
1 mom., varvid det nuvarande 1 mom. och det ändrade 2 mom. blir 2 och 3 mom.,
till lagen⁴⁾ nya 17 a och 47 a §, till 73 § nya 4 och 5 mom., till 76 § ett nytt 2 mom.,
till 82 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 86 a och 87 a §⁵⁾ som följer:

- 1) Ingressen byggs upp enligt ordningen 1) *upphävs* 2) *ändras* 3) *fogas*. Dessa ord kursiveras och de inleder alltid ett nytt stycke.
- 2) Kommatecken sätts inte ut här eftersom *samt* inte föregås av en inskjuten bisats.
- 3) och 4) När ett nytt moment fogas till en paragraf och nya paragrafer samtidigt fogas till lagen sägs det att momentet fogas *till X §* och de nya paragraferna *till lagen*.
- 5) Kommatecken sätts inte ut. Alternativ till uttrycket *fogas till lagen nya 86 a och 87 a §* är *fogas till lagen en ny 86 a och en ny 87 a §*.

4.

Lag om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 5 kap. 1 och 3—6 §, 7 § 1 och
3 mom., 8 § 1 mom. och 9 § samt 6 kap.,
av dem¹⁾ 5 kap. 1, 4 och 5 §, 7 § 1 och 3 mom. samt 8 § 1 mom. sådana
de lyder i lag 885/2005 samt 5 kap. 6 och 9 § sådana de lyder delvis ändrade²⁾
i lag 885/2005, som följer:

- 1) Uttryckssättet *av dem X—Xn § sådana de lyder/X § sådan den lyder* motsvarar ”sellaisina kuin *niistä ovat/on*”. Detta uttryckssätt används när en del (men inte alla) av de paragrafer eller moment som nu ändras har ändrats tidigare. *Jfr* exempel 7, kommentar 2.
- 2) ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrade*

3.

Laki
holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 74 §:n 2 momentti,
muutetaan 13 §, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti,
32 §, 34 §:n 1 momentin 10, 11 ja 13 kohta sekä 2 momentti, 45 §:n 3 momentti,
64 §:n 1 momentti, 73 §:n 3 momentti, 79 ja 81 §, 83 §:n 1 momentti, 85—88 § ja
92 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään 15 §:ään uusi 3 momentti, 16 §:ään uusi 3 momentti, 17 §:ään uusi
1 momentti, jolloin nykyinen 1 momentti ja muutettu 2 momentti siirtyvät
2 ja 3 momentiksi, lakiin uusi 17 a ja 47 a §, 73 §:ään uusi 4 ja 5 momentti,
76 §:ään uusi 2 momentti, 82 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 86 a ja 87 a §
seuraavasti:

4.

Laki
sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 1 ja 3—6 §, 7 §:n 1 ja
3 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 9 § sekä 6 luku,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 1, 4 ja 5 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti sekä
8 §:n 1 momentti laissa 885/2005 sekä 5 luvun 6 ja 9 § osaksi laissa 885/2005,
seuraavasti:

5.

**Lag
om ändring av 27 kap. i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) rubriken för 27 kap. samt 27 kap. 8 §¹⁾ och
fogas till kapitlet en ny 3 a § som följer:

1) Alternativt *rubriken för och 8 § i 27 kap.*

6.

**Lag
om ändring av lagen om utlänningsverket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utlänningsverket (156/1995) lagens rubrik¹⁾ samt 1—3 §
som följer:

**Lag
om Migrationsverket**

1) När lagens rubrik ändras ska detta nämnas i ingressen. Den nya rubriken skrivs efter ingressen.

7.

**Lag
om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen¹⁾**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 44 kap. 1 § 1 mom. och 48 kap. 1 § 1 mom.,
sådana de lyder²⁾, 44 kap. 1 § 1 mom. i lag 1261/2006 och 48 kap. 1 § 1 mom. i lag
138/2006, som följer:

- 1) Om högst en paragraf i vart och ett av högst två kapitel ändras, nämns de i rubriken.
- 2) Uttryckssättet *sådana de lyder* motsvarar här ”sellaisina kuin ne ovat” och används när samtliga paragrafer/moment har ändrats tidigare.

5.

Laki
rikoslain 27 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 27 luvun otsikko ja 8 § sekä
lisätään mainittuun lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

6.

Laki
ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisvirastosta annetun lain (156/1995) nimike sekä 1—3 §
seuraavasti:

Laki
Maahanmuuttovirastosta

7.

Laki
rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n
1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1261/2006 ja
48 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 138/2006, seuraavasti:

8.

Lag om ändring av 7 och 8 §¹⁾ i lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 8 § 2 mom. 1 punkten
och
fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 699/2005 och 422/2007, en
ny 1 a-punkt²⁾ som följer:

- 1) Om högst två paragrafer ändras på samma gång, sätts paragraferna ut i rubriken.
- 2) Märk att man använder bindestreck i den svenska texten i det här fallet. Om punkten endast anges med siffra, används inte bindestreck (ex. *1 punkten*).
Jfr: ändras 9 § 3 mom. 1 a-punkten och fogas till 9 § 3 mom. en ny 1 a- och en ny 2 a-punkt eller fogas till 9 § 3 mom. nya 1 a- och 2 a-punkter.

9.

Lag om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i mervärdesskattelagen (1501/1993) 1 § 5 mom., 102 § 1 mom. 4 punkten, 102 b § och 141 § 5 punkten,
sådana de lyder, 1 § 5 mom., 102 b § och 141 § 5 punkten i lag 1483/1994 samt 102 § 1 mom. 4 punkten i lag 1767/1995, och
fogas till 73 §, sådan den lyder delvis¹⁾ ändrad i lagarna 1767/1995 och 1312/2007, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.²⁾, som följer:

- 1) ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrad*
- 2) Om åtgärderna gäller punkter: *varvid den nuvarande 2 och 3 punkten blir 3 och 4 punkt.*

8.

**Laki
hallinto-oikeuslain 7 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallinto-oikeuslain (430/1999) 8 §:n 2 momentin 1 kohta ja
lisätään 7 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 699/2005 ja
422/2007, uusi 1 a kohta seuraavasti:

9.

Laki arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 5 momentti, 102 §:n 1 momentin
4 kohta, 102 b § ja 141 §:n 5 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 5 momentti, 102 b § ja 141 §:n 5 kohta laissa
1483/1994 sekä 102 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1767/1995, ja
lisätään 73 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1767/1995 ja 1312/2007,
uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi,
seuraavasti:

10.

Lag om ändring av lagen om skifte

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om skifte (604/1951) 16, 19 och 31 §, 5 kap., 50 § 3 mom. samt 53, 104, 178 och 195 §, av dem 50 § 3 mom. sådant det lyder i lag 321/1972, *ändras* 10—15 §, 18 § 1 mom., 20—23 §, 25 § 1 mom., 29 § 2 mom., 41, 52, 54, 55 och 58—63 §, 64 § 4 mom., 68, 72, 75, 84, 85, 87, 88, 93 och 96 §, rubriken för 14 kap. samt 98 §, 101 § 1 mom., 109 och 116 §, 117 § 1 mom., 125—127 §, 138 § 1 mom., 143, 144, 146 och 153—155 §, 156 § 3 mom., 159, 161 och 167 §, 175 § 3 mom., 176 och 177 §, 182 § 3 mom., 184 §, 186 § 2 mom., 187 §, 191 § 2 mom., 192—194 och 198 §, 200 § 2 mom., 213 §, 216 § 1 mom., 220, 224 och 236 §, 239 § 2 mom., 243 § 1 mom., 267 §, 269 § 1 mom., 270 §, 284 § 3 mom., 287 §, 303 § 1 mom. 12 punkten, 307 § 1 mom. 1 punkten, 308 §, det inledande stycket i 312 §¹⁾ och 312 § 3, 4 och 9 punkten²⁾, 332 § 1 mom. samt 333 och 341 §, av dem 29 § 2 mom., 98 §, 156 § 3 mom., 243 § 1 mom. och 287 § sådana de lyder i lag 594/1961, 53 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 321/1972, 54 och 55 §, 303 § 1 mom. 12 punkten, 307 § 1 mom. 1 punkten, 308 §, 332 § 1 mom. och 333 § sådana de lyder i lag 321/1972 och 175 § 3 mom. sådant det lyder i lag 439/1972, samt

fogas till lagen nya 11 a, 98 a, 98 b, 119 a, 159 a, 159 b, 168 b, 217 a, 231 a och 231 b §³⁾, ett nytt 32 a kap. och nya 340 a—340 d §⁴⁾ som följer:

- 1) Detta skrivsätt är ofta tydligare. Det alternativa skrivsättet är *i 312 § det inledande stycket och/samt 3, 4 och 9 punkten*.
Om paragrafen inte ändras i sin helhet, får språkliga moderniseringar eller andra ändringar göras i det inledande stycket endast om det i ingressen nämns att det inledande stycket ändras. *Jfr* avsnitten 7.3 och 7.6.
- 2) Inte ”punkterna”.
- 3) Observera att man skriver: *fogas till lagen nya 231 a och 231 b §* (inte ”231 a och b §”); alternativt *fogas till lagen en ny 231 a och en ny 231 b §*.
- 4) Observera att man skriver: *nya 340 a–340 d §* (inte ”nya 340 a—d §”).

10.

Laki jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan jakolain (604/1951) 16, 19 ja 31 §, 5 luku, 50 §:n 3 momentti sekä 53, 104, 178 ja 195 §, sellaisena kuin niistä on 50 §:n 3 momentti laissa 321/1972, *muutetaan* 10—15 §, 18 §:n 1 momentti, 20—23 §, 25 §:n 1 momentti, 29 §:n 2 momentti, 41, 52, 54, 55 ja 58—63 §, 64 §:n 4 momentti, 68, 72, 75, 84, 85, 87, 88, 93 ja 96 §, 14 luvun otsikko, 98 §, 101 §:n 1 momentti, 109 ja 116 §, 117 §:n 1 momentti, 125—127 §, 138 §:n 1 momentti, 143, 144, 146 ja 153—155 §, 156 §:n 3 momentti, 159, 161 ja 167 §, 175 §:n 3 momentti, 176 ja 177 §, 182 §:n 3 momentti, 184 §, 186 §:n 2 momentti, 187 §, 191 §:n 2 momentti, 192—194 ja 198 §, 200 §:n 2 momentti, 213 §, 216 §:n 1 momentti, 220, 224 ja 236 §, 239 §:n 2 momentti, 243 §:n 1 momentti, 267 §, 269 §:n 1 momentti, 270 §, 284 §:n 3 momentti, 287 §, 303 §:n 1 momentin 12 kohta, 307 §:n 1 momentin 1 kohta, 308 §, 312 §:n johdantokappale sekä 3, 4 ja 9 kohta, 332 §:n 1 momentti sekä 333 ja 341 §,

sellaisina kuin niistä ovat 29 §:n 2 momentti, 98 §, 156 §:n 3 momentti, 243 §:n 1 momentti ja 287 § laissa 594/1961, 53 § osaksi laissa 321/1972, 54 ja 55 §, 303 §:n 1 momentin 12 kohta, 307 §:n 1 momentin 1 kohta, 308 §, 332 §:n 1 momentti ja 333 § laissa 321/1972 sekä 175 §:n 3 momentti laissa 439/1972, sekä

lisätään lakiin uusi 11 a, 98 a, 98 b, 119 a, 159 a, 159 b, 168 b, 217 a, 231 a ja 231 b §, uusi 32 a luku sekä uusi 340 a—340 d § seuraavasti:

11.

**Lag
om ändring av djurskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till djurskyddslagen (247/1996) en ny 29 §, i stället för den 29 § som upphävts genom lag 1430/2006, som följer:

12.

**Lag
om ändring av 1 §¹⁾ i arkivlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i arkivlagen (831/1994), sådan paragrafen²⁾ lyder delvis ändrad i lagarna 689/1999, 1067/2007 och 561/2009, ett nytt 4 mom. som följer:

- 1) Paragrafen sätts ut när ett nytt moment *fogas* till en paragraf.
- 2) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

13.

**Lag
om temporär ändring av 76 § i vägtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i vägtrafiklagen (267/1981) 76 § 3 och 4 punkten, sådana de lyder i lag 1199/2002, samt
fogas temporärt till 76 §, sådan den lyder i lag 1199/2002, nya 5 och 6 punkter som följer:

11.

**Laki
eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään eläinsuojelulakiin (247/1996) siitä lailla 1430/2006 kumotun 29 §:n
tilalle uusi 29 § seuraavasti:

12.

**Laki
arkistolain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arkistolain (831/1994) 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa
689/1999, 1067/2007 ja 561/2009, uusi 4 momentti seuraavasti:

13.

**Laki
tieliikennelain 76 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti tieliikennelain (267/1981) 76 §:n 3 ja 4 kohta, sel-
laisina kuin ne ovat laissa 1199/2002, sekä
lisätään 76 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1199/2002, väliaikaisesti uusi
5 ja 6 kohta seuraavasti:

14.

**Lag
om ändring av 9 och 38 § i Finlands grundlag**

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen¹⁾,

ändras i Finlands grundlag²⁾ 9 § 3 mom. och 38 § 1 mom. som följer:

- 1) Detta uttryck används när en lag stiftas i grundlagsordning.
- 2) I fråga om grundlagen nämns undantagsvis inte författningsnumret. *Se* avsnitt 9.4.3.

15.

**Lag
om ändring av medborgarskapslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i medborgarskapslagen (359/2003) 43 § 2 mom.,
ändras den finska språkdräkten¹⁾ i 10 och 27 § samt 34 § 2 mom. 3 punkten underpunkt a, 40 § 3 mom., 44 § 1 mom. och 46 § 3 mom.,
av dem 34 § 2 mom. 3 punkten underpunkt a och 44 § 1 mom. sådana de lyder i lag 579/2011 samt 46 § 3 mom. sådant det lyder i lag 974/2007, och
fogas till 51 § ett nytt 2 mom. som följer:

- 1) När det behövs kan språkdräkten ändras i den svenska eller den finska texten utan att motsvarande text på det andra språket ändras samtidigt. Detta ska då nämnas i både finska och svenska ingressen. *Se* avsnitt 7.6.

14.

Laki
Suomen perustuslain 9 ja 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä säädettyllä tavalla,

muutetaan Suomen perustuslain 9 §:n 3 momentti sekä 38 §:n 1 momentti seuraavasti:

15.

Laki
kansalaisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kansalaisuuslain (359/2003) 43 §:n 2 momentti,

muutetaan 10 ja 27 §:n suomenkielinen sanamuoto, 34 §:n 2 momentin 3 kohdan a alakohta, 40 §:n 3 momentti, 44 §:n 1 momentti ja 46 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 34 §:n 2 momentin 3 kohdan a alakohta ja 44 §:n 1 momentti laissa 579/2011 ja 46 §:n 3 momentti laissa 974/2007, ja

lisätään 51 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

16.

**Lag
om ändring av lagen om utnämning av domare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utnämning av domare (205/2000) 10—12 och 14 §, av dem 10 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 614/2011, den finska språkdräkten i 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1202/2003 och 121/2013, den svenska språkdräkten¹⁾ i 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 133/2003 och 1202/2003 samt 12 § sådan den lyder i lagarna 1202/2003 och 592/2009, som följer:

1) *Se* avsnitt 7.6.

17.

**Lag
om ändring av lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om studiestöd (65/1994) 19 a §, sådan den lyder i sin svenska språkdräkt i lag 734/2001 och i sin finska språkdräkt i lag 1427/2001, och
ändras 5 § 2 mom., 22 § 2 mom., 25 a § 1 mom. och 25 b §, sådana de lyder, 5 § 2 mom. i sin svenska språkdräkt i lag 41/2000 och i sin finska språkdräkt i lag 1427/2001, 22 § 2 mom. och 25 b § i lag 345/2004 samt 25 a § 1 mom. i lag 204/2003, som följer:

18.

**Lag
om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en¹⁾ lag om ändring av
markanvändnings- och bygglagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av markanvändnings- och bygglagen (319/2011) 1 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

1) När det finns flera ändringslagar skriver man *en lag*.

16.

**Laki
tuomareiden nimittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomareiden nimittämisestä annetun lain (205/2000) 10—12 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laissa 614/2011, 11 §:n suomenkielinen sanamuoto osaksi laeissa 1202/2003 ja 121/2013, 11 §:n ruotsinkielinen sanamuoto osaksi laeissa 133/2003 ja 1202/2003 sekä 12 § laeissa 1202/2003 ja 592/2009, seuraavasti:

17.

**Laki
opintotukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan opintotukilain (65/1994) 19 a §,
sellaisena kuin sen ruotsinkielinen sanamuoto on laissa 734/2001 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 1427/2001, ja
muutetaan 5 §:n 2 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 a §:n 1 momentti ja 25 b §,
sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 momentin ruotsinkielinen sanamuoto laissa 41/2000 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 1427/2001, 22 §:n 2 momentti ja 25 b § laissa 345/2004 sekä 25 a §:n 1 momentti laissa 204/2003, seuraavasti:

18.

**Laki
maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain
voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain (319/2011) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

19.

**Lag
om ändring av sparbankslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sparbankslagen (1502/2001) rubriken för 8 kap., 101 §, 109 § 1 mom., 120 § 1 mom. och 121 § 2 mom., av dem 101 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 590/2003, samt

fogas till lagen en ny mellanrubrik före 101 § och en ny 104 a §, till 109 § nya 3 och 4 mom., till lagen en ny mellanrubrik före 118 § samt nya 118 a och 119 a §, till lagen en ny 120 a § och en ny mellanrubrik före den¹⁾ samt nya 120 b—120 d, 121 a och 121 b § som följer:

1) Alternativt *före 120 a §*

19.

Laki
säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 8 luvun otsikko, 101 §, 109 §:n 1 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 121 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 101 § osaksi laissa 590/2003, sekä

lisätään 101 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 104 a §, 109 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 118 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 118 a ja 119 a § sekä uusi 120 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 120 b—120 d, 121 a ja 121 b § seuraavasti:

11.2 Förordningsingresser

1.

Republikens presidents förordning om ändring av 1 § i republikens presidents förordning om placeringsorterna för Finlands beskickningar i utlandet

I enlighet med republikens presidents beslut
ändras i republikens presidents¹⁾ förordning om placeringsorterna för Finlands
beskickningar i utlandet (541/2006) 1 §, sådan den lyder i förordning 32/2015, som
följer:

- 1) Den förordning som ändras ska anges med sitt fullständiga namn (republikens presidents förordning/statsrådets förordning/x-ministeriets förordning).

2.

Republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa förvaltningsuppgifter som gäller gränsöverskridande hälso- och sjukvård

I enlighet med republikens presidents beslut föreskrivs med stöd av 32 §
i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), sådan paragrafen¹⁾ lyder delvis ändrad
i lagarna 1556/1994 och 68/2004, och med samtycke av Ålands landskapsregering:

- 1) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

3.

Republikens presidents förordning om ändring av 6 § i förordningen om fångvårdens förtjänstkors

I enlighet med republikens presidents beslut,
ändras i förordningen om fångvårdens förtjänstkors (239/1957) 6 § 1 mom.
som följer:

1.

**Tasavallan presidentin asetus
Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista annetun tasavallan
presidentin asetuksen 1 §:n muuttamisesta**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista annetun tasavallan presidentin asetuksen (541/2006) 1 §, sellaisena kuin se on asetuksessa 32/2015, seuraavasti:

2.

**Tasavallan presidentin asetus
eräiden rajat ylittävää terveydenhuoltoa koskevien hallintotehtävien
hoitamisesta Ahvenanmaalla**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 32 §:n nojalla, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1556/1994 ja 68/2004, ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen suostumuksella:

3.

**Tasavallan presidentin asetus
vankeinhoidon ansiorististä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta**

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti
muutetaan vankeinhoidon ansiorististä annetun asetuksen (239/1957) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

4.

**Statsrådets förordning
om stiftelseregistret**

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 13 kap. 1 och 22 § i stiftelselagen (487/2015):

5.

**Statsrådets förordning
om ändring av statsrådets beslut om asbestarbete**

I enlighet med statsrådets beslut
upphävs i statsrådets beslut om asbestarbete (1380/1994) 16 § 2 och 5 mom.
samt

ändras 17 § och 20 § 4 mom., av dem 20 § 4 mom. sådant det lyder i förordning 318/2006, som följer:

6.

**Statsrådets förordning
om ändring av förordningen om fritt bildningsarbete**

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i förordningen om fritt bildningsarbete (805/1998) 1—3, 3 a och 4 §, av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i förordningarna 1201/2005 och 1073/2011, 3 § sådan den lyder i förordningarna 1201/2005 och 1073/2011 och 3 a § sådan den lyder i förordning 804/2002, samt

fogas till förordningen en ny 1 a § och en ny 6 a §, i stället för den 6 a § som upphävts genom förordning 1767/2009, som följer:

7.

**Statsrådets förordning
om upphävande av 1 § i statsrådets förordning om Institutet
för de inhemska språken**

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs:

4.

**Valtioneuvoston asetus
säätörekisteristä**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään säätölain (487/2015) 13 luvun 1 ja 22 §:n nojalla:

5.

**Valtioneuvoston asetus
asbestityöstä annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
kumotaan asbestityöstä annetun valtioneuvoston päätöksen (1380/1994) 16 §:n 2 ja 5 momentti, sekä
muutetaan 17 § ja 20 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 20 §:n 4 momentti asetuksessa 318/2006, seuraavasti:

6.

**Valtioneuvoston asetus
vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen (805/1998) 1—3, 3 a ja 4 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi asetuksissa 1201/2005 ja 1073/2011, 3 § asetuksissa 1201/2005 ja 1073/2011 ja 3 a § asetuksessa 804/2002, sekä
lisätään asetukseen uusi 1 a § ja siitä asetuksella 1767/2009 kumotun 6 a §:n tilalle uusi 6 a § seuraavasti:

7.

**Valtioneuvoston asetus
Kotimaisten kielten kesuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen
1 §:n kumoamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään:

8.

**Justitieministeriets förordning
om rättshjälpsdistrikten och om rättshjälpsbyråernas verksamhetsställen**

I enlighet med justitieministeriets beslut föreskrivs med stöd av 2 § i lagen om statliga rättshjälpsbyråer (258/2002), sådan paragrafen¹⁾ lyder i lag 929/2008:

1) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

9.

**Social- och hälsovårdsministeriets förordning
om ändring av social- och hälsovårdsministeriets förordning om utbyte av
läkemedel**

I enlighet med social- och hälsovårdsministeriets beslut *upphävs* i social- och hälsovårdsministeriets förordning om utbyte av läkemedel (210/2003) 2 a §, sådan den lyder i förordning 86/2006, samt *ändras* 1 § 1 mom. och 2 § som följer:

10.

**Inrikesministeriets förordning
om polisens avgiftsbelagda prestationer 2015**

I enlighet med inrikesministeriets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och 46 § i lotterilagen (1047/2001), av dem den förstnämnda bestämmelsen sådan den lyder i lag 348/1994:

11.

**Justitieministeriets förordning
om ändring av bilagan till justitieministeriets förordning
om den effektiva räntan på konsumentkrediter**

I enlighet med justitieministeriets beslut *ändras* i del II i bilagan till justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (824/2010) 4—8 punkten som följer:

8.

**Oikeusministeriön asetus
oikeusapupiireistä ja oikeusaputoimistojen toimipaikoista**

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion oikeusaputoimistoista annetun lain (258/2002) 2 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 929/2008:

9.

**Sosiaali- ja terveysministeriön asetus
lääkevaihdsta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen
muuttamisesta**

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti
kumotaan lääkevaihdsta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (210/2003) 2 a §, sellaisena kuin se on asetuksessa 86/2006, sekä
muutetaan 1 §:n 1 momentti ja 2 § seuraavasti:

10.

**Sisäministeriön asetus
poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2015**

Sisäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja arpajaislain (1047/2001) 46 §:n nojalla, sellaisena kuin niistä on ensin mainittu laissa 348/1994:

11.

**Oikeusministeriön asetus
kuluttajaluoton todellista vuosikorosta annetun oikeusministeriön
asetuksen liitteen muuttamisesta**

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta annetun oikeusministeriön asetuksen (824/2010) liitteen II osan 4—8 kohta seuraavasti:

12 Finsk-svensk ordlista

Ordlistan innehåller ord och uttryck som är besvärliga att översätta, särskilt när de förekommer i propositioner och författningstext. Den innehåller både klassiska fallgropar och nyord som är svåra att hitta i andra källor. När flera alternativ ges, är det förstnämnda alternativet inte automatiskt det som rekommenderas i första hand. Alternativen är i allmänhet inte heller helt synonyma. Den som använder listan måste i varje enskilt fall ta ställning till vilket alternativ som passar bäst i sammanhanget, och vid behov använda ordböcker och andra källor som hjälpmedel. Eventuella förklaringar och bakgrundsuppgifter är inte avsedda att vara fullständiga, utan syftet med dem är att hjälpa översättaren att välja bland olika alternativ och bedöma betydelsen av det ord som använts på finska.

Aiesopimus

Avsiktsförklaring (eng. letter of intent)

En avsiktsförklaring innebär en förklaring att någon senare kommer att ingå ett avtal eller åta sig en förpliktelse.

Aiheuttaa, aiheutua

Orsaka, medföra, föranleda, förorsaka, tillfoga. Undvik ”åsamka”.

toimi, josta voi aiheutua vahinkoa tai kuluja = *en åtgärd som kan orsaka skada eller medföra kostnader*

toiminnasta aiheutuneet kulut = *kostnaderna för verksamheten*

Ala

Areal eller *område* i fråga om mark, *area* eller *yta* i fråga om byggnader, ofta *yta* i fråga om skog. I andra sammanhang *sektor, område, bransch, yrkesområde, fack, fackområde, yrkesgren, ämnesområde* m.fl. Se även

Toimiala

Alaikäinen

Minderårig

Den som inte har uppnått myndighetsåldern 18 år ska i lagstiftningen kallas *minderårig*. Jfr **Täysi-ikäinen, Täysivaltainen, Vajaavaltainen**

I lagstiftningen i Sverige kallas den som inte har uppnått myndighetsåldern oftast *underårig*. *Minderårig* används också i Sverige, både i allmänspråket och i lagstiftningen, men betydelsen är inte entydig. Ibland avses personer under 18 år, ibland enbart en viss kategori av underåriga, t.ex. personer under 15 år eller personer mellan 15 och 18 år.

Alainen

Underställd, underordnad, underlydande, under när det är fråga om över- och underordningsförhållanden. I fråga om arbetstagare används normalt *medarbetare* (om det inte är viktigt att betona underordningsförhållandet).

ministeriön alainen lautakunta = *en nämnd under ministeriet, en nämnd som lyder under ministeriet, en nämnd som är underställd ministeriet*

Alainen kan också betyda att något är *föremål för, omfattas av, hör under, står/sorterar under, faller under någonting* etc.

ennakonpidätyksen alainen palkka = *lön på vilken förskotts- innehållning ska verkställas (inte ”förskottsinnehållning underkastad lön”)*

järjestö on ministeriön valvonnan alainen = *organisationen står under ministeriets tillsyn*

kutsunnanalainen = *uppbådspliktig*

riidanalainen asia = *den omtvistade frågan (saken), den fråga som tvisten gäller*

teko on rikoslain alainen = *gärningen faller under strafflagen, gärningen utgör brott enligt strafflagen, gärningen är kriminaliserad enligt strafflagen, gärningen är straffbar enligt strafflagen (eller något motsvarande uttryck)*

tämän lain alainen yritys = *ett företag som omfattas av denna lag, ett företag som lyder under denna lag*

valituksenalainen päätös = *det överklagade beslutet*

valmisteveron alainen = *punktskattepliktig; i äldre lagstiftning accispliktig*

virallisen syytteen alainen rikos = *ett brott som hör under allmänt åtal*

Alakohta

I nationella lagar och förordningar *underpunkt*. I EU-sammanhang lämnas **alakohta** översatt eller motsvaras av *stycke* eller *led*. Se närmare avsnitt 2.8.4 och 9.5.2.

Alemmanasteinen

alemmanasteinen säädös = *en författning på lägre nivå*
lakia alemmanasteinen normi = *en norm på lägre nivå än lag*

Alkuperäinen

Original är alltid ett substantiv och kan inte användas som adjektiv. Det heter *handling i original, originalhandling, förlaga* eller *ursprunglig handling* (inte ”original handling”), eller bara *original*.

Allekirjoitus

Underskrift, namnteckning, signatur

omakätinen allekirjoitus = *egenhändig underskrift*

sähköinen allekirjoitus = *elektronisk underskrift*, i äldre lagstiftning ”elektronisk signatur” (lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster 617/2009)

vahvistaa allekirjoituksellaan/nimikirjoituksellaan = *bekräfta, bestyrka med sin underskrift/namnteckning, vidimera*

Aloite

Initiativ, förslag, motion (i riksdagen, fullmäktige)

kansalaisaloite = *medborgarinitiativ* (53 § i grundlagen, används även inom EU om EU:s medborgarinitiativ/det europeiska medborgarinitiativet)

keskustelualoite = *debattinitiativ* (i riksdagen)

omasta aloitteestaan = *självmant, på eget initiativ*

Alueellistaa

I betydelsen ’flytta ut offentliga verksamheter och arbetstillfällen från huvudstaden eller något annat centrum’ kan **alueellistaa** översättas med *utlokalisera, flytta ut; omlokalisera, flytta (siirtää)* eller *decentralisera (hajauttaa, hajasijoittaa)*, beroende på sammanhanget. När det är fråga om omorganisering av verksamheter med avseende på regioner passar det ibland också med *regionalisera*.

Alussa, alusta

vuoden alussa = *vid ingången av året, vid årets ingång*, om detta avses

laki tuli voimaan vuoden alusta = *lagen trädde i kraft vid ingången av året, lagen trädde i kraft den 1 januari*; inte ”i början av året”

Ansio

Använd *inkomst* när det är fråga om inkomst genom arbete. Ordet *förtjänst* används dels i en betydelse som närmar sig vinst: *hon sålde aktierna med stor förtjänst*, dels i betydelsen merit: *hon uppskattades inte efter förtjänst*. **Ansio** kan också avse *meriter*.

ansioeläke = *förvärvspension*

ansioikyky = *förvärvsförmåga* (folkpensionslagen 568/2007)

ansionmenetyt = *inkomstbortfall* (sjukförsäkringslagen 1224/2004), *inkomstförlust* (skadeståndslagen 412/1974); inte ”förvärvsförlust”

ansiopäiväraha = *inkomstrelaterad dagpenning* (se t.ex. 1 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002)

ansiotulo = *förvärvsinkomst* (jfr **Työtulo**)

ansiotulovähennys = *förvärvsinkomstavdrag* (inkomstskattelagen 1535/1992)

vuosiansio = *årsinkomst*

Ansioitunut

Meriterad

Antaa

Ge, lämna, meddela, utfärda, utställa, överlämna m.fl. Undvik ”avge” och ”avlåta”.

antaa asetus = *utfärda* en förordning (Finland), *anta* en förordning (EU)

antaa asiakirja viranomaiselle = *ge in* eller *lämna in* en handling till myndigheten

antaa direktiivi = *anta* ett direktiv (EU)

antaa ehdotus = *lämna, överlämna* eller *lägga (fram)* ett förslag

antaa ennakkotieto = *ge, meddela* eller *lämna* förhandsbesked

antaa esitys eduskunnalle = *lämna* eller *överlämna* en proposition till riksdagen

antaa ilmoitus = *utfärda* ett meddelande (i fråga om meddelanden som publiceras i författningssamlingen)

antaa kertomus = *lämna* eller *ge* en berättelse

antaa kielto = *meddela* eller *utfärda* förbud, *förbjuda*

antaa koulutusta = *ge* utbildning, *utbilda*

antaa laki = *utfärda* en lag. Vuonna 2008 annettu laki = 2008 års lag, lagen från 2008, men: ”lagen av den 13 januari 2008”.

antaa lakiehdotus eduskunnan hyväksyttäväksi = *förelägga* riksdagen ett lagförslag

antaa lakiesitys = *lämna* eller *överlämna* en proposition (med förslag till lag ...)

antaa lausunto = *lämna* eller *ge* yttrande, *lämna* eller *ge* utlåtande, *yttra sig*

antaa lupa = *ge*, *bevilja*, *utfärda* eller *meddela* tillstånd

antaa mietintö = *lämna* ett betänkande (*jfr Luovuttaa*)

antaa määräyksiä = *meddela* eller *utfärda* föreskrifter, *ge* bestämmelser t.ex. i stadgar

antaa ohjeita = *ge*, *meddela* eller *utfärda* anvisningar

antaa opetusta = *undervisa*, *ge* undervisning (inte ”meddela undervisning”)

antaa otteita = vanligen *utfärda* utdrag, t.ex. ur handelsregistret

antaa postin kuljetettavaksi = *posta*

antaa päätös = *meddela* beslut (i fråga om domstolar och myndigheter), *utfärda* beslut (i fråga om beslut som publiceras i författningssamlingen). Undvik ”ge” som används av många myndigheter hos oss, men som inte används på samma sätt i Sverige. Finns det risk för att *meddela* felaktigt uppfattas som ”delge”, är det bäst att försöka med någon annan lösning, t.ex. *utfärda*. Ibland kan också *fatta* beslut användas, men det är inte tillräckligt exakt i formella sammanhang. Den dag då ett beslut meddelas (antopäivä) infaller nämligen ofta senare än den dag avgörandet träffades (beslutet fattades) t.ex. vid ett sammanträde. Denna skillnad är relevant i synnerhet när man räknar tidsfristen för överklagande. I refererande text och i rubriker passar det också ofta med en lösning av typen *X-myndighetens beslut av den 1 december 2008, dag för beslut 1.12.2008*. Se även **Julistaa (päättös)**

antaa sitoumus = *ge* en utfästelse, *lämna* eller *ingå* en förbindelse

antaa suostumus = *ge* (sitt) samtycke, *samtycka*, *bifalla*

antaa säännöksiä = *utfärda* bestämmelser
antaa takaus = *ställa* borgen
antaa takuu = *ställa* säkerhet, garanti (beroende på sammanhanget)
antaa tiedoksi = vanligen *delge* (också när det inte är fråga om formell delgivning); även *meddela för kännedom* (när det inte är fråga om formell delgivning)
antaa tietoja = *ge* eller *lämna* uppgifter, upplysningar, information, *informera*
antaa todistus = vanligen *utfärda* intyg, betyg, bevis
antaa tunnus (t.ex. rintamasotilastunnus) = *tilldela* ngn ett tecken
antaa tuomio = *ge* eller *meddela* en dom; om det finns risk för att meddela uppfattas som ”delge” bör man använda *ge*
antaa U-kirjelmä = *lämna* eller *överlämna* en U-skrivelse
antaa varoitus = *meddela [en] varning, ge en varning, varna*
antaa velkakirja = *utfärda* skuldebrev
antaa virka-apua = *lämna* eller *ge* handräckning

Aputoiminimi

Bifirma (1 § i firmalagen 128/1979)

Arki-

arkilauantai = *helgfri lördag*
arkipyhä = *söckenhelg* används i Finland om en allmän helgdag som inte inträffar under ett veckoslut (motsvaras närmast av lätt-helg i Sverige)

Arvioida

Uppskatta (ungefärligt), *beräkna* (mera precist); *bedöma*; *utvärdera*, *evaluera*; *värdera* m.fl.

Arviointi

Utvärdering (om detta avses); *uppskattning*; *bedömning*; *värdering* m.fl.

Arvonlisävero (alv)

Mervärdesskatt (*moms*, inte ”mvs”)

Asettaa

Förelägga, sätta ut, utsätta (vite), ställa ut (bl.a. check, växel), ställa (villkor, säkerhet), sätta (upp) (mål), ställa (upp) (mål), tillsätta, inrätta (bl.a. projekt, arbetsgrupp) m.fl.

Asetuksenantovaltuus

*Bemyndigande att utfärda förordning (även som paragrafrubrik). Se även **Valtuussäännös, valtuutussäännös***

Asetus

*Förordning. Se även **Tasavallan Presidentin asetus, Valtioneuvoston asetus***

Asevelvollinen

*Värnpliktig. Jfr **Varusmies***

Asia

Fråga, sak; mål, ärende

I de flesta allmänna sammanhang kan **asia** översättas med *fråga* eller *sak*.

När det gäller allmänna domstolar avser **asia** oftast *mål*, om det är fråga om ett fall med motsatta parter (t.ex. *brottmål, tvistemål* och *besvärsmål*). Om **asia** också eventuellt avser ärende, t.ex. ansökningsärenden, kan man skriva *mål och ärenden* eller *mål eller ärenden*, eller använda det övergripande ordet *sak*.

ajaa asiaa = *driva* ett ärende eller mål

takaisinsaantia koskeva asia = *återvinningsmål*

Hallintoasia motsvaras av *förvaltningsärende* när det gäller vanlig förvaltning, t.ex. ett ansökningsärende hos en tillståndsmyndighet, och av *förvaltningsmål* när det är fråga om förvaltningstvister eller överklagande av förvaltningsbeslut, dvs. om förvaltningsprocess. **Hallintoriita-asia** motsvaras av *förvaltningstvistemål*.

Asiakumppani

Medpart

Asiallinen

asiallinen muutos = *ändring i sak* (i fråga om en ändring som inte enbart är teknisk eller språklig)

Asiamies

Ombud (t.ex. vid rättegång); *ombudsman* (i fråga om vissa tjänster). *Sysslo-man* är en äldre benämning som bl.a. finns i 18 kap. i handelsbalken, som fortfarande gäller. Se även **Valtuutettu**

eduskunnan oikeusasiamies = *riksdagens justitieombudsman* (JO)

Euroopan oikeusasiamies = *Europeiska ombudsmannen*

julkisasiamies = *generaladvokat* (EU-domstolen)

kuluttaja-asiamies = *konsumentombudsmannen* (KO)

oikeudenkäyntiasiamies = *rättegångsombud*

potilasasiamies = *patientombudsman*

sosiaaliasiamies = *socialombudsman* (finns i kommunerna)

työttömyysturva-asiamies = *utkomstskyddsombud*

valtionasiamies = *statsombud*

veroasiamies = *skatteombud*

Asianajaja

Advokat (skyddad titel för medlemmar av Finlands Advokatförbund)

Asianmukainen

Behörig (i behörigt skick), *behövlig*, *som behövs*, *som sig bör*, *tillbörlig*, *riktig*, *korrekt*, *lämplig*, *saklig*, *ändamålsenlig*, *motiverad*, *giltig*, *relevant* m.fl.

Använd inte ”sakenlig”, ”erforderlig” eller ”vederbörlig”.

ilman asianmukaista matkalippua matkustava = *den som reser utan giltig biljett*

Asianmukaisesti

Behörigen, *på behörigt/rätt/tillbörligt/lämpligt sätt*, *på ett riktigt sätt*, *som sig bör*, *fackmässigt* m.fl. (inte ”vederbörligen”)

Asianomainen

Asianomainen och liknande ord (sanottu, mainittu, kyseinen m.fl.) som används i finskan i stället för bestämd form behöver inte alltid översättas. Ofta räcker det med enbart bestämd form i svenskan: **asianomainen hovioikeus** översätts t.ex. i regel med *hovrätten*.

asianomainen henkilö = *den berörda personen, personen (i fråga)* m.fl. (undvik ”ifrågavarande person”), *jfr Asianosainen, Osallinen*

asianomainen ministeriö = *det ministerium som är behörigt (67 § i grundlagen), det ministerium som saken gäller (67 § i grundlagen), se även exemplen under asianomainen viranomaisen*

asianomainen viranomaisen = *myndigheten i fråga, den berörda myndigheten, den aktuella myndigheten eller i vissa fall respektive myndighet, vederbörande myndighet; ibland den behöriga myndigheten (jfr Toimivalta), ofta enbart myndigheten (om det i texten har varit tal om den tidigare)*

asianomaiset kunnat = *berörda kommuner, kommunerna i fråga*

Asianomistaja

I författningar *målsägande* (best. sing. målsäganden, obest. pl. målsägande, best. pl. målsägandena), i ledigare sammanhang även *målsägare*. I fråga om ”sakägare”, *se Asianosainen*

Asianosainen

Part används i fråga om rättegångar vid allmänna domstolar och i förvaltningsprocess. Dessutom används termen *part* i förvaltningslagen (434/2003) i fall där ett egentligt partsförhållande inte föreligger. *Sakägare* används framför allt i lagstiftningen om fastighetsbildning och fastighetsförrättningar. *Jfr Osallinen*

Asiantuntija

Expert, sakkunnig, specialist (inte ”sakkännare”)

kansallinen asiantuntija = *nationell expert* (expert som förordnats att tjänstgöra vid Europeiska kommissionen)

pysyvä asiantuntija = *permanent sakkunnig*

asiantuntijaviranomaisen, asiantuntijavirasto = *expertmyndighet*

Asiaratkaisu

Avgörande i sak

Asuinpaikka

Bostadsort, i äldre lagstiftning *boningsort*, *bosättningsort*, *att vara bosatt*. Kontrollera i omgivande lagstiftning. Se **Kotipaikka**, **Kotikunta**

Vakituinen/vakinainen asuinpaikka översätts numera med *vanlig vistelseort* (eng. habitual residence), i äldre lagstiftning *stadigvarande eller varaktigt bosatt*. **Olinpaikka**, **oleskelupaikka**, **oleskelupaikkakunta** översätts med *vistelseort*.

Asukas

Boende används i fråga om hus, bostäder o.d. (även i sammansättningar: boendeflyttande, boendeparkering). *Invånare* finns i länder, städer och kommuner.

Asumislisä

Bostadstillägg (lagen om studiestöd 65/1994). *Jfr Asumistuki*

Asumisoikeus

Bostadsrätt (lagen om bostadsrättsbostäder 650/1990)

asumisoikeuden haltija = *bostadsrättshavare*

asumisoikeusasunto = *bostadsrättsbostad*

asumisoikeusyhdistys = *bostadsrättsförening*

Asumistuki

Bostadsbidrag (t.ex. lagen om allmänt bostadsbidrag 938/2014).

Jfr Asumislisä

Asuntoirtaimisto

Bohag (t.ex. ärvdabalken 40/1965, äktenskapslagen 234/1929); inte ”bostadslösöre” eller ”hemlösöre”. *Jfr Koti-irtaimisto*, *Irtaimisto*, *Irtain omaisuus*

Asuntolaina

Bolån, *bostadslån*

Aukioloaika

Öppettid (Men t.ex. **aukioloajat ma-pe 8–16** = *öppet mån.–fre. 8–16*)

Avioero

Äktenskapsskillnad i författningar, propositioner, domar o.d.
Skilsmässa kan användas i ledigare sammanhang.

Avoliiton esteiden tutkinta

Hindersprövning (prövning av hinder mot äktenskap). *Se* 10 § i äktenskapslagen (234/1929).

Aviopuoliso

Se Puoliso

Avoliitto

Samboförhållande, samboende. I lagtext används också omskrivningar av typen *personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden* (**avoliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt**).

avomies, avovaimo, avopuoliso = *sambo*; *se* även **Puoliso**

Avustaja

Assistent, attaché, biträde, medarbetare, medhjälpare m.fl.

erityisavustaja = *specialmedarbetare*

henkilökohtainen avustaja = *personlig assistent*

kansanedustajan avustaja = *ledamotsassistent*

lehdistöavustaja = *pressattaché*

oikeudenkäyntiavustaja = *rättegångsbiträde*

julkinen oikeusavustaja = *offentligt rättsbiträde*

yleinen oikeusavustaja = *allmänt rättsbiträde*

Blankettilaki

Blankettlag

Edelleen (yhä, vielä)

Fortfarande, ännu, alltjämt, fortsatt med avseende på nuet och den närmast föregående tiden; *fortsättningsvis, (också) i fortsättningen* med avseende på nuet och överskådlig framtid. *Jfr Jatkuvasti*

Edellyttää, edellytys

När det gäller något man utgår från som givet eller omständigheter som utgör en nödvändig grund för något, kan man använda *förutsätta; förutsättning*. Är det däremot fråga om i förväg uppställda krav eller önskemål passar det bättre med t.ex. *kräva, som krävs, som fordras, som avses, som behövs, som är motiverat; krav, villkor, kriterier*.

luvan myöntämisen edellytykset = *förutsättningar för beviljande av/för att bevilja tillstånd*

toiminta, joka edellyttää lupaa = *verksamhet som kräver tillstånd, verksamhet där det krävs/behövs tillstånd. Se även Luvanvarainen*

lisäksi edellytetään, että = *dessutom krävs det att, dessutom ska; en förutsättning/ett villkor är dessutom att*

Edellä

Se avsnitt 9.4.5

Edunjättäjä

Den efter vilken en förmån betalas kallas i finländskt lagspråk *förmåns-låtare* i analogi med **perinnönjättäjä** = *arvlåtare*.

Edunvalvoja

Intressebevakare (tidigare **holhooja** = *förmyndare*). Se lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

Eduskunnan päätös

Riksdagens beslut, ett beslut av riksdagen, riksdagsbeslut

Edustajisto

Fullmäktige i studentkårer (tidigare ”delegation”), andelslag m.m.; *representantskap* i försäkringsbolag, arbetslöshetskassor m.m. *Jfr*

Neuvottelukunta

Edustusto

Representation, beskickning som övergripande begrepp. Med *beskickning* avses en diplomatisk representation, t.ex. en ambassad.

konsuliedustusto = *konsulat*

pysyvä edustusto = *ständig representation* (Finland har en ständig representation vid bl.a. EU, Europarådet, OSSE och FN)

erityisedustusto = *särskild representation* (Finland har en särskild representation vid Nato)

Elinkeinonharjoittaja

Näringsidkare

Se även **Harjoittaa**

Elinkeino(toiminta)

harjoittaa elinkeinotoimintaa = *driva, idka* eller *utöva näring*; *bedriva, driva* eller *utöva näringsverksamhet*

Ennakkopäätös

Prejudikat i fråga om ett avgörande som ska uppfattas som vägledande i liknande framtida fall (kallas ibland också **prejudikaatti** på finska). *Jfr*

Ennakkoratkaisu, Ennakkotieto

Ennakkoratkaisu

Förhandsavgörande när det är fråga om ett avgörande av EU-domstolen om tolkningen av EU-rätten eller ett avgörande av centralskattenämnden om tillämpningen av skattebestämmelser i ett enskilt fall. *Prejudikat* när det är fråga om ett avgörande som ska uppfattas som vägledande i liknande framtida fall, se **Ennakkopäätös, Ennakkotieto**

Ennakkotieto

Förhandsbesked när det är fråga om ett (bindande) besked från t.ex. en myndighet om ett kommande beslut i ett enskilt fall, *förhandsinformation* i allmännare sammanhang. *Jfr* **Ennakkopäätös, Ennakkoratkaisu**

Ennestään

Sedan tidigare, redan (nu), av gammalt m.fl. (inte ”från förut”)

Epäoikeutettu etu

Otillbörlig fördel. Se även Perusteeton etu

Erikoislääkäri

Specialist, specialisläkare. I Finland även som titel specialläkare i äldre lagstiftning.

Erikoissairaanhoito

Specialiserad sjukvård. I Sverige specialistsjukvård.

Erikoisvaliokunta

Fackutskott (riksdagen)

Erikseen, erillinen, erinäinen

Särskilt eller separat beslut, brott etc. (i allmänhet inte ”skilda”, som betyder varierande, olika). Frågor kan behandlas var för sig (inte ”skilt för sig”). I fråga om något föreskrivs särskilt eller separat.

erinäiset säännökset = *särskilda bestämmelser*

erityiset säännökset = *särskilda bestämmelser*

Se även Valittaa

Erytisestä syystä, erityisistä syistä

Om/när det finns särskilda skäl, av särskilda skäl, av något särskilt skäl. Ibland används av synnerliga skäl. ”Särskilda skäl” och ”synnerliga skäl” får hos oss anses vara liktydiga i lagtext, eftersom finskan endast använder ett uttryck. ”Synnerlig” kan dock i allmänspråket anses vara ett kraftigare uttryck och bör därför i regel undvikas.

Erytislaki

Speciallag (lat. lex specialis)

Erivapaus

Dispens avser befrielse i enskilt fall från föreskrifter, villkor eller förpliktelser. Se även Poikkeuslupa

Eriävä mielipide

Avvikande mening, reservation (ibland **vastalause**). Man kan låta anteckna avvikande mening (inte ”avvikande åsikt”) i ett protokoll. En riksdagsledamot som inte omfattar plenums beslut kan anmäla avvikande mening till protokollet (69 § i riksdagens arbetsordning 40/2000). När det gäller domstolar används också *skiljaktig mening*.

jättää eriävä mielipide = *reservera sig*

Erä

Belopp (t.ex. månatligt pensionsbelopp)

Post (betalningspost, delpost)

Pott (vid löneuppgörelser, t.ex. jämställdhetspott, lönepott)

Rat (i vissa fall i fråga om skatter och lån; enbart finlandssvenskt)

maksuerä = *delbetalning* (7 kap. 23 § i konsumentskyddslagen 38/1978)

Erääntyä

När något (senast) ska betalas, förfalla till betalning (inte enbart ”förfalla”), omskrivning med *sista betalningsdag*

Esimies

Chef, föreståndare, förman, prefekt m.fl.

Det normala ordet är *chef*. Universitetsinstitutioner har *professorer*. *Förman* används bara om arbetsledare o.d. samt inom militären och polisen när det gäller den operativa ledningen. I vissa fall talar man om *föreståndare*.

lähiesimies = *närmaste chef*

Esiopetus

Förskoleundervisning (lagen om grundläggande utbildning 628/1998) ges året innan läroplikten inträder. Observera att ordet förskoleverksamhet i Sverige avser daghemsverksamhet för barn i åldern 1–5 år. *Jfr Lasten päivähoido*

Esittelijä

Föredragande (best. sing. föredraganden, obest. pl. föredragande, best. pl. föredragandena). I Sverige talar man om handläggare. *Se Käsitellä, käsittely*

Esittely

Föredragning

päättöksen tekee rehtori henkilöstöpäällikön esittelystä =
beslutet fattas av rektorn efter föredragning av personalchefen

Esittää

Framföra en åsikt eller en önskan

Framställa ett yrkande

Föreslå något

Lägga fram bevis

Visa upp (ett) bevis eller intyg

Lägga fram, presentera, lämna in utredning (inte ”förebringa”)

Visa sin bokföring för en tillsynsmyndighet

Esitys

Proposition (regeringens), framställning, framställan, förslag m.fl.

Se Tehdä, Antaa (esitys)

Este, esteellinen, esteellisyys, estynyt

Den som på grund av risk för partiskhet t.ex. inte bör delta i ett avgörande är *jävig*.

esteellinen (jäävi) = jävig

esteellisyys = jäv, jävighet

toisen asteen esteellisyys = tvåinstansjäv

estetön todistaja = ett ojävigt vittne

Den som inte kan närvara eller av någon annan orsak inte kan sköta sina uppgifter är *förhindrad* eller *har förhinder* (inte ”har förfall”).

olla estynyt = vara förhindrad, ha förhinder

oikeuskanslerin ollessa estyneenä = när/om justitiekanslern har förhinder eller *vid förhinder för justitiekanslern* (inte ”vid förfall för ...”)

NN:n estyneenä ollessa = vid förhinder för NN (vid underskrifter)

laillinen este = laga hinder, laga förhinder (inte ”laga förfall”)

NN:n esteetön poissaolo = om NN uteblir utan laga hinder; om NN uteblir utan giltigt skäl/giltig orsak eller någon motsvarande omskrivning, beroende på vad som avses

Estämättä

tämän lain (säännösten) estämättä = *trots vad som föreskrivs i denna lag, trots bestämmelserna i denna lag, oberoende av vad som föreskrivs i denna lag, oberoende av bestämmelserna i denna lag (inte ”utan hinder av denna lag”)*

2 §:n säännösten estämättä = *trots vad som föreskrivs i 2 §, trots bestämmelserna i 2 §, oberoende av vad som föreskrivs i 2 §, oberoende av bestämmelserna i 2 §, trots 2 § (inte ”utan hinder av 2 §”)*

Etsintä

Sökande, letande; genomsökning, rannsakan; undersökning; spaning; prospektering; skallgång m.fl.

paikkaan kohdistuva etsintä = *genomsökning av platser*

yleinen kotietsintä = *allmän husrannsakan*

erityinen kotietsintä = *särskild husrannsakan*

paikanetsintä = *platsgenomsökning*

laite-etsintä = *genomsökning av utrustning*

henkilöön kohdistuva etsintä = *genomsökning av personer*

Genomsökning av personer kan vara antingen *kroppsvsitation* (**Henkilöntarkastus**) eller *kroppsbesiktning* (**Henkilönkatsastus**).
Se definitionerna i tvångsmedelslagen (806/2011)

Etu

Förmån, fördel, intresse m.fl. Se även Epäoikeutettu etu, Perusteeton etu, Saavutettu etu

valtion etu ja oikeus = *statens rätt och fördel*

valtion etu = *statens intresse*

yksityinen etu = *enskilt intresse, enskilda intressen, enskild rätt*

yleinen etu, julkinen etu = *allmänt intresse, allmänna intressen, allmänintresset*

lapsen etu = *barnets bästa*

Eturyhmä

Intressegrupp om en grupp vars medlemmar har (och tillvaratar) gemensamma intressen. Jfr Sidosryhmä

Evätä

Vägra, förvägra, avslå, neka, avvisa m.fl. Observera konstruktionerna:
vägra (någon) något, t.ex. vägra verksamhetsutövaren dispens;
vägra tillstånd
förvägra någon något, t.ex. förvägra arbetstagarna deras rätt till
arbetstagarinflytande
avslå något, t.ex. avslå en ansökan
neka (någon) något, t.ex. neka en utlänning inresa; neka avdrag för
utgiften
avvisa något, t.ex. avvisa ett anspråk

Haitta

I skadeståndsrättsliga sammanhang *olägenhet* eller *men*. I andra sammanhang också *nackdel, störning, skada, skadeverkning, förfång; negativa effekter, oönskade effekter*.

haitta-aste = *invaliditetsgrad*

haittaluokka = *invaliditetsklass* (lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar 459/2015)

haittaraha = *menersättning* (lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar 459/2015)

Hakea

Ansöka om, söka (inte ”anhålla om”). Se även **Muutoksenhaku, Valittaa**
ansöka om bidrag, söka bidrag
ansöka om tillstånd, söka tillstånd
söka en tjänst

Hakemus

Ansökan (obest. sing. ansökan, best. sing. ansökan, obest. pl. ansökningar)
hakemusasia = *ansökningsärende*

Hakija

Den sökande, sökanden, den som ansöker (om). Se även avsnitt 4.1.1.

Hallintokantelu

Förvaltningsklagan

Förvaltningsklagan är ett klagomål som får anföras av var och en över att en myndighet, den som är anställd hos en myndighet eller någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift har förfarit lagstridigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet. Förvaltningsklagan anförs hos den myndighet som övervakar verksamheten (8 a kap. i förvaltningslagen 434/2003). Det är dock inte fråga om ett egentligt rättsmedel (se **Muutoksenhaku**, **Oikeusturvakeino**), eftersom en förvaltningsklagan inte kan leda till att ett oriktigt beslut ändras, upphävs eller rättas.

I förvaltningslagen används också kortformen *klagan* för förvaltningsklagan. Vid översättning ska man se upp så att förvaltningsklagan inte förväxlas med sådana *klagomål* som kan anföras hos justitiekanslern eller justitieombudsmannen (se **Kantelu**).

Hallintolainkäyttö

Förvaltningsprocess (förvaltningsprocesslagen 586/1996)

Hallintopakko

Administrativt tvång, förvaltningstvång

Hallituksen esitys

Regeringens proposition, regeringsproposition, vid upprepning *propositionen*. Se även avsnitt 2.2.

Haltija

Innehavare, -havare m.fl.

ajo-oikeuden haltija = *den som har kör rätt*

kiinnityksen haltija = *inteckningshavare*

luvanhaltija = *tillståndshavare, koncessionshavare*

oikeudenhaltija (-omistaja) = *rättsinnehavare*

pantinhaltija = *panthavare*

patentinhaltija = *patenthavare*

tavaranhaltija = *varuhavare* (informationssamhällsbalken 917/2014)

tilinhaltija = *kontoinnehavare*

toimienhaltija = *befattningshavare* (termen är föråldrad i fråga om statstjänster)

viranhaltija = *tjänsteinnehavare*

Hankinta

Förvärv, (in)köp, anskaffning, upphandling m.fl.

hankintasopimus = *upphandlingskontrakt; leveransavtal* (kontrollera sammanhanget)

henkilöstön hankinta = *rekrytering*

Hankkia

Skaffa, inhämta, köpa (in), förvärva, upphandla m.fl. (inte ”införskaffa”)

skaffa eller *inhämta* (ett) utlåtande, samtycke, upplysningar

skaffa bevis, vittnen

skaffa eller *inhämta* (ett) godkännande

skaffa, inhämta eller *utverka* tillstånd

förvärva eller *köpa (upp)* ett företag

Harjoittaa

Bedriva, driva, föra, utöva, idka m.fl.

bedriva, driva eller *utöva* näringsverksamhet

driva rörelse

idka, driva eller *utöva* näring, handel

idka, bedriva eller *driva* jordbruk

bedriva forskning, *forska*

bedriva, utöva verksamhet

bedriva politik; *föra* en viss politik

bedriva studier, *studera*

utöva ett yrke

Harkinnanvarainen

När det gäller förvaltningsbeslut *beroende på/av prövning* eller omskrivning med *efter prövning*; ibland *behovsprövad* (om prövningen avser mottagarens behov av hjälp eller bidrag) eller *inkomstprövad* (i fråga om förmåner vars storlek är beroende av mottagarens inkomster). I andra sammanhang kan t.ex. *diskretionär* (som inte grundar sig på fasta regler utan på fritt bedömande) eller *fakultativ* (frivillig, valfri) vara det som avses.

Henkikirjoittaja

Häradsskrivare (inte ”mantalsskrivare”)

Henkilö

Skriv inte *person* när andra alternativ är bättre, t.ex. *den som, någon*. Se även **Asianomainen**

henkilö, joka syylistyy... = *den som gör sig skyldig ...*

jos on tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa... = *har ett avtal slutits med någon som ...*

Henkilökortti

Identitetskort (lagen om identitetskort 829/1999), *personkort* (t.ex. statsrådets förordning om polisen 1080/2013). *Jfr* **Henkilöllisyystodistus, henkilötodistus, Henkilön tunniste**

Henkilöllisyystodistus, henkilötodistus

Identitetshandling, legitimationshandling; undvik ”identitetsbevis”. *Jfr*

Henkilökortti, Henkilön tunniste

merenkulkijain kansallinen henkilöllisyystodistus (merimiespassi) = *nationell identitetshandling för sjömän* (sjömanspass)

Henkilönkatsastus

Kroppsbesiktning. Se även **Etsintä**

Henkilöntarkastus

Kroppsvsitation. Se även **Etsintä**

Henkilön tunniste

Personkort (arbetarskyddslagen 738/2002). *Jfr* **Henkilökortti, Henkilöllisyystodistus, henkilötodistus**

Henkilösivukulut

Lönebikostnader (bokföringsförordningen 1339/1997)

Henkilöstö

De anställda, personal(en)

henkilöstön valinta = *anställning, (personal)rekrytering* m.fl.

henkilöstömäärä, henkilöstön määrä = *antalet anställda*

Henkilötyöpäivä (htp)

Dagsverke

Henkilötyövuosi (htv)

Årsverke

Hinta

perushinta = *grundpris, utgångspris, baspris*

vertailuhinta = *ordinarie pris*

viitehintaa = *referenspris*

yhtenäishinta = *enhetspris*

yksikköhinta = *jämförpris, pris per enhet*

Se även **Kauppahinta**

Hoitaa

Handlägga, sköta (inte ”handha”), *utföra, fullgöra, förvalta, behandla, vårda* m.fl.

hoitaa asioita = *handlägga* eller *sköta* ärenden, *handlägga* frågor osv. *Jfr Huolehtia*

hoitaa tehtäviä = *utföra, fullgöra* eller *sköta* uppgifter, *utföra* eller *fullgöra* uppdrag

hoitaa virkaa = *sköta* en tjänst (om vikariat och motsvarande tillfälliga förordnanden)

hoitaa potilasta = *behandla, vårda* en patient

hoitaa sairautta = *behandla* en sjukdom

hoitava lääkäri = *behandlande läkare*

(vesien)hoitosuunnitelma = *förvaltningsplan*

Huolehtia

Sköta (om), se till, sörja för, ha hand om m.fl. (inte ”ombesörja”).

Jfr Hoitaa

Huolimattomuudesta

I straffrättsliga sammanhang och i samband med skadestånd *av oaktsamhet, annars av vårdslöshet*. Se även **Varomattomuudesta, Tahallisesti, tahallaan, Tuottamus**

Joka tahallaan tai **törkeästi huolimattomuudesta...** on tuomittava... sakkoon = Den som uppsåtligt eller *av grov oaktsamhet* ... ska ... dömas till böter

Huomattava, tuntuva, merkittävä

Dessa finska ord har ungefär samma betydelse, men de svenska motsvarigheterna är mer nyanserade. **Huomattava** kan vanligen översättas med *avsevärd*, *ansenlig*, *betydande*, ibland friare med *mycket stor*. **Merkittävä** kan vanligen översättas med *betydande*.

Kännbar har en mer konkret valör än **tuntuva** och bör användas bara om något som faktiskt ”känns”, oftast på ett otrevligt sätt. Man kan tala om kännbara skador, förluster eller utgifter, men inte om kännbara vinster eller inkomster.

Märkbar betyder inte detsamma som *avsevärd*, utan något som kan uppfattas med sinnena, som är tydligt, påtagligt.

Hylätä

avslå ett anbud, en ansökan, en begäran, en framställning, ett yrkande
förkasta eller *avslå* besvär; undvik det i Sverige vanliga ”ogilla”, som lätt kan missförstås
förkasta lagförslag (72 § i grundlagen), käromål/talan, åtal
avvisa bevisning, förslag

Se även **Valitus**. *Jfr* jättää tutkimatta/tutkittavaksi ottamatta under **Jättää**

Hyväksyä

Anta, *godkänna*, *bifalla*, *godta*, *acceptera*
Riksdagen *antar* en lag, men *godkänner* ett lagförslag, ett betänkande eller bestämmelserna i ett fördrag. *Jfr* **Suostua**
anta eller *acceptera* ett anbud, ett erbjudande
bifalla en talan, ett yrkande
bifalla en anhållan, en ansökan, ett förslag (inte ”bifalla till”)
godta ett anspråk
godkänna eller *anta* en plan

Hyödyke

Tillgång (bl.a. bokföringslagen 1336/1997); *råvara* (kreditinstitutslagen 610/2014); *nyttighet*; *produkt*. Kontrollera sammanhanget.

Hyödyntämiskielto

Förbud mot att använda bevis, bevisförbud

Ihmisoikeudet

Mänskliga rättigheter, i sammansättningar även *människorätts-* (t.ex. *människorättsfrågor*).

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin = *Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna* (kallas vanligen *Europadomstolen* och i Finland ofta *Europeiska människorättsdomstolen*)

YK:n ihmisoikeusneuvosto = *FN:s råd för mänskliga rättigheter*

Ihmisoikeussopimus

Konventioner om mänskliga rättigheter har utarbetats av FN och av Europarådet. De officiella namnen på de grundläggande konventionerna är:

FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna

den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna – i motiveringstext kan den kallas *Europakonventionen*, vid behov (*den europeiska människorättskonventionen*, efter att det officiella namnet först har nämnts)

Ilkivalta

Ofog enligt strafflagens (39/1889) brottsrubricering, i andra sammanhang hellre *skadegörelse* eller *vandalism* (inte ”illdåd”)

Ilmaista

Ilmaista (paljastaa) ska översättas med *röja* när det är fråga om att avslöja något som omfattas av tystnadsplikt, företagshemligheter o.d.

NN ei saa oikeudettomasti ilmaista/paljastaa... = *NN får inte obehörigen röja ...*

Ilmoittaa, ilmoitus

Anmäla, annonsera, informera, kungöra, meddela, tillkännage, underrätta, upplysa, uppge m.fl.

Anmäla; anmälan kan användas om ett formellt meddelande om ett sakförhållande, särskilt till en myndighet. Man *anmäler något för, till* eller *hos någon*. Man kan också *göra en anmälan om något*.

Annonsera; annons används främst om betalda meddelanden i tryckalster.

Informera; information kan användas om fakta som meddelas mer eller mindre formellt. Man *informerar (någon) om något* eller *ger/lämnar information till någon om något*.

Kungöra; kungörelse används om ett officiellt tillkännagivande t.ex. i den officiella tidningen eller på en särskild anslagstavla.

Meddela; meddelande kan användas om information, ofta kort och avgränsad, som lämnas i ett visst sammanhang för att upplysa mottagaren om någonting. Man *meddelar (någon) något, meddelar något till någon* eller *lämnar ett meddelande (till någon) om något*.

Tillkännage, ge till känna; tillkännagivande kan användas om ett offentligt meddelande om någon viktig händelse. Man *tillkännager något för någon* eller *ger någon något till känna*.

Underrätta; underrättelse kan användas om ett (kortare) meddelande, vanligen om någonting som just har inträffat. Man *underrättar någon om något* eller *lämnar (någon) en underrättelse om något*.

Upplysa; upplysning(ar) kan användas om ett kortare meddelande som mottagaren förväntas ha praktisk nytta av. Man *upplyser någon om något* eller *lämnar (någon) upplysningar om något*.

Ilmoitusvelvollisuus

Anmälnings skyldighet; anmälningsplikt. Se även Tiedonantovelvollisuus

Anmälnings skyldighet används ofta om skyldighet att anmäla något till en myndighet, t.ex. skyldighet att anmäla brott i vissa fall eller skyldighet att göra flyttningsanmälan eller anmälan om smittsam sjukdom.

Anmälningsplikt används främst om yrkesutövares och myndigheters skyldighet att göra anmälan om vissa sakförhållanden till en viss myndighet.

Irtaimisto

Lösöre är en sammanfattande benämning för möbler, husgeråd, fortskaffningsmedel och andra lösa saker. *Se även Irtain esine; jfr Asuntoirtaimisto, Koti-irtaimisto, Irtain omaisuus*

Irtain esine

Lösöre, lös sak, ibland föremål

Se även Irtaimisto; jfr Irtain omaisuus

Irtain omaisuus

Lös egendom är t.ex. lösöre, värdepapper, pengar, nyttjanderätter och all annan sådan egendom som inte är fast egendom. *Jfr Kiinteä omaisuus, Irtaimisto*

Itsenäinen

itsenäinen ammatinharjoittaja = *självständig yrkesutövare* t.ex. inom hälsovården; *egenföretagare* bl.a. i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen

itsenäinen työsuorittaja = *egenföretagare* (arbetarskyddslagen 738/2002)

itsenäinen yrittäjä = *självständig företagare, egenföretagare*

Jakelu

Distribution (om att skicka ut eller fördela t.ex. varor till mottagare); *sändlista* (lista över mottagare av t.ex. ett brev eller en kopia av ett brev)

jakelussa mainituille = *enligt sändlista*

Jaosto

Vanligen *sektion*, ibland *avdelning* (t.ex. i högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen) eller *division*; i fråga om riksdagsutskotten *delegation*. Kontrollera alltid vilket ord som används i lagstiftningen om den domstol, myndighet eller t.ex. nämnd som texten gäller. Observera att tingsrätternas, hovrätternas, förvaltningsdomstolarnas, marknadsdomstolens och försäkringsdomstolens avdelningar heter **osasto** (*avdelning*) på finska (domstolslagen 673/2016).

Jatkuvasti

Fortlöpande, fortgående, kontinuerligt, oavbrutet, utan avbrott m.fl. *Jfr Edelleen (yhä, vielä)*

Johdantokappale

Inledande stycke (i punktuppställningar, *se* avsnitt 7.5); *inledningsfras* (i EU-rättsakter)

Johdanto-osa

Ingress (inte ”preamble”) när det är fråga om den inledande text i en rättsakt som är ett slags motivering till rättsakten. *Jfr Johtolause*

johdanto-osan viite = *beaktanded*

johdanto-osan (perustelu)kappale = *skäl*

Johtolause

Ingress

Lagar och andra författningar inleds efter rubriken och dateringen med en *ingress*. Ingressen till en ny lag är kort (*I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:*). Ingresserna skrivs efter givna mönster, *se* kapitel 11 och *Lainkirjoittajan opas*.

Johtoryhmä

Ledningsgrupp (vanligen om en grupp som består av direktören och andra personer i ledande ställning + kanske någon personalrepresentant); *styrgrupp* (vanligen om en fristående grupp som styr t.ex. ett visst projekt eller en viss verksamhet). *Jfr Ohjausryhmä*

Johtosääntö

Instruktion. *Se* även **Ohjesääntö**

Jokainen

Alla, var och en, vart och ett, samtliga; varje m.fl. Jfr Yksilö, Yksityishenkilö

Jopa

Till och med, hela, upp till, rentav

Julistaa

Avkunna, förklara, ledigförklara, utlysa, förkunna m.fl.

julistaa kuolleeksi = dödförklara, förklara död

julistaa pätemättömäksi = ogiltigförklara, förklara ogiltig

julistaa päätös tai tuomio = avkunna beslut eller dom (avkunnandet sker muntligen; jfr Antaa (pätös, tuomio))

julistaa virka haettavaksi = utlysa/ledigförklara en tjänst, förklara en tjänst ledig (inte ”lediganslä”)

Julkaista

Se Julkistaa

Julkinen, julkis-, julkisuus

julkinen asiakirja = offentlig handling

julkinen etu, se Etu

julkinen keskustelu = den offentliga debatten, debatten i massmedierna, den allmänna debatten

julkinen käsittely = offentlig förhandling, offentlig handläggning (i domstolar)

julkinen liikenne = kollektivtrafik

julkinen notaari = notarius publicus

julkinen osakeyhtiö (oyj) = publikt aktiebolag (abp)

julkinen palvelu = allmännyttig verksamhet (lagen om Rundradion Ab 1380/1993)

julkiset palvelut = offentliga tjänster, offentliga sektorns tjänster

julkinen sana = massmedierna, inte ”det offentliga ordet”. Se även kap. 4.1.2. om användningen av formen *massmedia*.

Julkisen sanan neuvosto = Opinionsnämnden för massmedier

julkinen valta = kan avse dels *det allmänna* (alltså myndigheterna, samhället, som t.ex. i 18 § i grundlagen: ”Det allmänna ska främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till

arbete”), dels *offentlig makt/den offentliga makten* (som t.ex. i 2 § i grundlagen: ”All utövning av offentlig makt ska bygga på lag”)

julkisasiamies = *generaladvokat* (EU-domstolen)

julkisoikeudellinen = *offentligrättslig* (inte ”offentligträttslig”)

julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos=*offentligrättslig inrättning, offentlig inrättning*. En *offentligrättslig* (eller *offentlig*) *inrättning* är en självständig juridisk person som bildats genom en särskild lag, t.ex. Finlands Bank, Folkpensionsanstalten, *jfr julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö*

julkisoikeudellinen oikeushenkilö = *offentligrättslig juridisk person*

julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö = *offentligt samfund, offentligrättsligt samfund* (inte ”sammanslutning”); i vissa uttryck enbart *offentlig*, *se julkisyhteisön työntekijä, julkisyhteisön henkilöstö*. *Offentliga (offentligrättsliga) samfund* är t.ex. staten, kommunerna, samkommunerna och evangelisk-lutherska kyrkan m.fl. I EU-sammanhang och i Sverige förekommer begreppet *offentligt* (eller *offentligrättsligt*) *organ* (eng. public body, public sector entity m.fl.), som har en mer vidsträckt innebörd – det finns ingen klar definition i svensk rätt – och kan anses omfatta också t.ex. offentligrättsliga inrättningar, *jfr julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos*

julkisyhteisön työntekijä = *offentligt anställd arbetstagare* (bl.a. 40 kap. 11 § i strafflagen 39/1889)

julkisyhteisöjen henkilöstö = *offentligt anställda*

julkisuus = *offentlighet*

julkisuudessa on esitetty = *det har framförts* (i offentligheten/offentligt), *det har föreslagits*

Julkistaa

Offentliggöra. Förväxla inte med **julkaista**, som ofta avser *publicera, ge ut*.

Julkaista kan dock också betyda *offentliggöra*. Kontrollera vad som avses.

Jäljempänä

Nedan; nedan kallad/kallat. Jäljempänä behöver dock inte alltid översättas, se avsnitt 9.4.5.

jollei **jäljempänä** toisin säädetä = om inte något annat föreskrivs/anges/sägs *nedan*

jäljempänä 5 luvussa säädetty menettelytapa = det förfarande som *regleras/anges* i 5 kap.

laki maaseudun kehittämisen tukemisesta (28/2014), jäljempänä kehittämistukilaki... = *lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014), nedan (kallad) lagen om landsbygdsutveckling, ...*

**yhteisön vesipolitiikan puitteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, jäljempänä vesipuitedi-
rektiivi,...**

= *Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan (kallat) ramdirektivet för vatten, ...*

Jäljennös

Kopia (tidigare även ”avskrift”)

oikeaksi todistettu jäljennös = *en (be)styrkt kopia; se även*

Varmentaa, Vahvistaa

asiakirja voidaan jättää alkuperäisenä tai jäljennöksenä = *handlingen kan lämnas in i original eller som kopia*

Jäsen

Medlem, ledamot

Det allmänna och övergripande ordet är *medlem*. Man kan vara medlem *av* eller *i* t.ex. en förening, en familj eller en kommun.

Medlemmarna i en sluten grupp (ofta med beslutande funktion eller hög status) kallas ofta *ledamöter*, t.ex. *ledamot av* eller *i* högsta domstolen, kommunfullmäktige, miljönämnden och högskolans styrelse. Kontrollera dock alltid vilket ord som används i lagstiftningen i respektive fall. I ny lagstiftning bör man i allmänhet använda *ledamot* när det är fråga om en sådan sluten grupp.

hallituksen jäsen = *styrelseledamot, styrelsemedlem; regeringsmedlem, regeringsledamot*

valtioneuvoston jäsen = *medlem av statsrådet*

valiokunnan jäsen = *utskottsmedlem* (i riksdagen)

Jättää

jättää kanne tutkimatta = *avvisa talan*

jättää perimättä = *efterskänka* (i vissa fall), t.ex. efterskänka en skuld

jättää pois = *utelämna* (inte ”lämna bort”), *stryka*

jättää pysyväksi = *fastställa*; se **Pysyvä**

jättää saapumatta = *utebli, underlåta att inställa sig*

jättää sillensä = *avskriva*

jättää syyttämättä, jättää syyte ajamatta; se Syyttämättä

jättäminen

jättää tekemättä = ofta: *behöver inte (göra) i stället för underlåta eller låta bli att (göra)*

jättää tuomitsematta; se Tuomitsematta jättäminen

jättää tutkimatta/tutkittavaksi ottamatta = *avvisa (utan prövning); lämna utan prövning; inte ta upp till prövning* (uttrycken används när någon formell förutsättning för t.ex. en rättegång saknas)

jäädä/jättää (kustannukset) valtion vahingoksi = *(kostnaderna) ska bäras av staten, (kostnaderna) ska stanna på staten, staten ska stå för (kostnaderna); inte ”ska stanna staten till last”*

Se även **Hylätä**

Jäävi, jääviys, jäävätä

Jävig, jävighet/jäv

puheenjohtaja jääväsi itsensä = *ordföranden anmälde jäv, ordföranden förklarade sig jävig*

Se **Este, esteellinen, esteellisyys, estynyt**

Kanne

Käromål (i tvistemål), *talan* (i brottmål, inte ”åtal”)

kanteesta = *på talan (av NN)*

ajaa kannetta = *föra talan*

hylätä kanne = *förkasta talan/käromål(et)*

hyväksyä kanne = *bifalla talan/käromål(et)*

jättää kanne tutkimatta = *avvisa talan*

kiistää kanne = *bestrida talan/käromål(et)*

luopua kanteesta = *efterge talan/käromål(et), avstå från talan/käromål(et)*

myöntää kanne oikeaksi = *medge talan, medge talans riktighet*
nostaa kanne = *väcka talan* (inte ”resa talan”)
peruuttaa kanne = *återkalla talan, återkalla käromål(et)*
vastakanne = *genkäromål*

Kansalaisjärjestö

Frivilligorganisation, icke-statlig organisation, enskild organisation hellre än *medborgarorganisation*

Medborgarorganisation betraktas som en finlandism och ska därför undvikas i fall där frivilligorganisation, icke-statlig organisation eller enskild organisation (alla används för eng. Non-Governmental Organization, NGO) passar in i sammanhanget och inte leder till en missvisande eller alltför snäv tolkning av texten.

Kansalaisyhteiskunta

Det civila samhället, civilsamhället

Kansanedustaja

Riksdagsledamot (inte ”riksdagsman”)

Kansantalous

Samhällsekonomi

Kansantaloustiede

Nationalekonomi

Kantaja

Kärande (best. sing. käranden, obest. pl. kärande, best. pl. kärandena) i fråga om den som har väckt talan i ett civilmål

Kantelija

Klagande (best. sing. klaganden, obest. pl. klagande, best. pl. klagandena) i fråga om den som anför klagomål hos en myndighet. *Jfr Valittaja*

Kantelu

Klagomål i bl.a. lagen om riksdagens justitieombudsman (197/2002), lagen om justitiekanslern i statsrådet (193/2000) och lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000). *Jfr* **Hallintokantelu**

Klagan i fråga om vissa extraordinära rättsmedel som avses i 31 kap. i rättegångsbalken och i 11 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996), *se* **ylimääräinen muutoksenhakukeino**. Enstaka bestämmelser om ett rättsmedel som kallas *klagan* finns också i t.ex. 24 kap. 10 § i rättegångsbalken och 3 kap. 19 § i tvångsmedelslagen (806/2011). *Jfr* **Valitus**

Kantelu oikeus

Klagorätt

Katsastaa

Besikta (hellre än ”besiktiga”), *granska* m.fl.

Kattava(sti)

Samlad/samlat, heltäckande, till alla delar, genomgripande, i allt väsentligt, fullständig(t), övergripande, fullt ut, allomfattande, sammanhållen, uttömmande m.fl., ibland *täckande*. *Se* även **Kokonaisvaltainen**

Kauppa

Handel, köp, affär, transaktion m.fl.

kauppakaari = *handelsbalken*

kauppalaki = *köplagen* (355/1987)

Kauppahinta

Köpesumma, köpeskillning (t.ex. jordabalken 540/1995) eller *pris* beroende på sammanhanget

maksamaton kauppahinta = *obetald köpesumma/köpeskillning* (inte ”ogulden köpeskillning”)

Kavallus

Förskingring (28 kap. i strafflagen 39/1889); inte ”försnillning”

Kelpoisuus

Behörighet; lämplighet

kelpoisuus virkaan = *behörighet för tjänst(en)*

kelpoisuusko = *lämplighetsprov* (lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer 1384/2015); *behörighetsprov* (revisionslagen 1141/2015)

Kelpoisuusvaatimus

Behörighetsvillkor, behörighetskrav när tonvikten ligger på den formella behörighet som alltid ska anges i lag eller förordning. *Jfr Pätevyysvaatimus*

kielitaitoa koskeva kelpoisuusvaatimus = *behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper*

Kertakaikkinen

kertakaikkinen korvaus = *engångsersättning* (i bl.a. arbetsavtalslagen 55/2001 och inkomstskattelagen 1535/1992); *skadestånd/ersättning i ett för allt* (i bl.a. lagen om erläggande av vissa skadestånd för olycksfall i ett för allt 533/1967)

kertakaikkinen maksu = *engångsavgift* (i bl.a. kärnenergilagen 990/1987)

Keskeinen

Ofta t.ex. *viktig, angelägen, kärn-, nyckel-, huvud-, ibland central*

Keskus

Center, centrum; central

Både *center* och *centrum* är tänkbara alternativ när man namnger nya institutioner och serviceinrättningar. Undvik *central* i nya namn, men låt det stå kvar i namnet på existerande institutioner om det inte finns starka skäl för att modernisera namnet (man kan ta upp frågan med den berörda centralen t.ex. i samband med lagreformer).

Kielteinen

kielteinen lausunto = *negativt utlåtande/yttrande*

kielteinen päätös = *avslag, avslagsbeslut, negativt beslut*

Kihlakunta

Härad. I finländsk författningstext rekommenderas böjningsformerna ett härad, häradet, flera härad, häradena.

kihlakunnansyyttäjä = *häradståklagare* (lagen om åklagarväsendet 439/2011)

kihlakunnanulosottomies = *häradsutmätningsman*

kihlakunnanvirasto = *häradsämbete*

kihlakunnanvouti = *häradsfogde*

Kiihottaminen

Uppvigling, hets. Se även **Yllytys rikokseen**

kiihottaminen kansanryhmää vastaan = *hets mot folkgrupp* (11 kap. 10 § i strafflagen 39/1889)

Kiinniottaminen

Gripande (se 2 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011)

Kiinteä omaisuus

Fast egendom avser (äganderätten till) fastighet eller annat jord- eller vattenområde. *Jfr Irtain omaisuus*

Kiireellinen

Skyndsamt, brådskande

käsitellään kiireellisenä = *behandlas skyndsamt* (inte ”i brådskande ordning”)

kiireellinen käsittely = *skyndsamt behandling*

kiireellisissä tapauksissa = *i brådskande fall*

kiireellinen asia = *ett brådskande ärende/mål*

asia on kiireellinen = *ärendet/målet/saken är brådskande, ärendet/målet/saken brådskar*

asian kiireellisyys = *sakens/ärendets brådskande natur*

(asian) kiireelliseksi määrääminen = *målet eller ärendet förklaras brådskande, brådskandeförklaring, brådskande behandling* (19 kap. i rättegångsbalken)

julistaa ehdotus kiireelliseksi = *förklara förslaget brådskande* (73 § i grundlagen)

Kiistää

Bestrida, förneka, invända (mot något), neka till (att); inte ”neka att”

kiistää rikos = *neka till brott*

kiistää syyte = *bestrida åtal(et)*

kiistää syllisyytensä = *förneka sin skuld*

Kilpailuttaa

Konkurrensutsätta, utsätta för konkurrens (särskilt i fraser som konkurrensutsatt verksamhet, konkurrensutsatt upphandling); ibland omskrivning eller konkretisering med inbjudan att lämna anbud (EU), anbudsförfarande, (anbuds)upphandling e.d.

kilpailuttaminen = *konkurrensutsättning, anbudsförfarande, inbjudan att lämna anbud (EU)*

Kohdentaa, kohdistaa, suunnata

*Anvisa eller avsätta medel, rikta, kanalisera eller allokerar resurser (man talar bl.a. om riktade resurser; allokerar bör helst inte användas i författningstext). I andra fall kan **kohdentaa** översättas med t.ex. *fördela, räkna som* eller *hänföra till* (ev. *gagna* eller *missgynna*, om så avses), eller skrivas om med något lämpligt uttryck.*

Kohta

I nationella lagar och förordningar *punkt*. I EU-sammanhang lämnas kohta vanligen oöversatt på svenska. *Se närmare avsnitt 2.8.4 och 9.5.2.*

Kohtuuton

*Oskälig (skäl saknas med hänsyn till någon rimlig norm); ibland *orimlig* (absurd, uppenbart helt felaktig); inte ”obillig”*

Kokonaisuudistus

Se Uudistaa, uudistus

Kokonaisvaltainen

*Övergripande, helhetsbetonad, samlad, integrerad, sammanhållen m.fl. Se även **Kattava(sti)***

Kokous

Möte, sammanträde, stämma

yleiskokous = *generalförsamling* (FN)

Kolmas, kolmas henkilö, kolmas mies

Tredje man (utan obestämd artikel) är den juridiska benämningen på den som utan att vara part ändå på något sätt berörs av en rättshandling eller en tvist. *Tredje part, tredje parter* kan användas i sammanhang där det finns någon form av avtal mellan en första och en andra part. Ibland talar man också om en *tredje person*. *Jfr Sivullinen*

Kolmas maa, kolmas valtio

Tredjeland, tredjeländer; tredjestat, tredjestater används i fråga om länder (stater) som inte är medlemmar i EU, eller i fråga om andra länder än de som t.ex. sluter ett avtal. Observera att orden vanligen ska föregås av obestämd artikel i obestämd singular: *livsmedel som kommer från ett tredjeland ...*

Komitea

Kommitté

En kommitté är ett beredningsorgan som tillsätts av statsrådet och som vanligen är parlamentariskt sammansatt. *Jfr Neuvottelukunta, Toimikunta*

Konkurssipesän hoitaja

Boförvaltare, konkursboets förvaltare, konkursförvaltare

Korkokanta

Räntesats. I äldre lagstiftning, bl.a. räntelagen (633/1982), används *räntefot*.

Korottaa, korotus

Höja; höjning, mer sällan *förhöja; förhöjning*

Korvaus

Ersättning, i vissa sammanhang även t.ex. *bidrag* eller *skadestånd*, se **Vahingonkorvaus**

luonnonhaittakorvaus = *kompensationsersättning*

Kotietsintä

Husrannsakan. Se Etsintä

Koti-irtaimisto

Bohag (t.ex. utsökningsbalken 705/2007) eller eventuellt *lösöre i hemmet* (inte ”hemlösöre”). *Jfr Asuntoirtaimisto, Irtaimisto, Irtain omaisuus*

Kotikunta

Hemkommun används ibland i nationella sammanhang för att ange var en fysisk person bor. Enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun den kommun där han eller hon bor. *Jfr Asuinpaikka, Kotipaikka*

Kotimaa

Kotimaassa i betydelsen ’här i Finland’ ska normalt översättas med (*här i Finland; inom landet* eller *här i landet* (inte ”i hemlandet”). I vissa sammansättningar används *inrikes-*, t.ex. *inrikesflyg (kotimaan lennot)*. **Kotimainen** kan när det gäller Finland översättas med t.ex. *inhemsk, finländsk* (i vissa fall *finsk*) eller omskrivet med *i Finland*.

Hemlandet/i hemlandet kan användas när det (utifrån sett) är fråga om det land där t.ex. en person eller ett företag hör hemma.

Hennes hemland är Sverige.

En flykting kan beviljas återflyttningsbidrag för att återvända till hemlandet.

Ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva rörelse ...

Kotipaikka

Hemvist för fysiska personer, *hemort* eller *säte* för juridiska personer och *hemort* för fartyg och luftfartyg. *Se Asuinpaikka, Kotikunta*

Hemvist (eng. domicile) innebär en fastare anknytning än bostadsort eller vanlig vistelseort. *Jfr Asuinpaikka, vakituinen asuinpaikka*

Kotitalous

Hushåll, privathushåll (inte ”hemhushåll”), *jfr Yksityistalous; huslig ekonomi* (läroämne)

Koulutustilaisuus

Kurs, kursdag, utbildning, utbildningsdag, fortbildning (inte ”skolnings-tillfälle”); *kurstillfälle* och *utbildningstillfälle* kan användas särskilt om delar av en längre kurs.

Kumota

Upphäva en lag eller ett beslut eller en dom i högre instans (inte ”häva”).

Se även **Purkaa**

valtioneuvoston asetus ajokorttiasetuksen 7 luvun kumoamisesta

= *statsrådets förordning om upphävande av 7 kap. i körkorts-förordningen*

kumota päätös = *upphäva ett beslut*

Kumppani

Partner; kompanjon; kollega; kamrat (inte ”kumpan”). Se även

Rekisteröity parisuhde

Kunnallisvalitus

Kommunalbesvär (135 § i kommunallagen 410/2015)

Kunniamerkki

Utmärkelsetecken (inte ”hederstecken”)

Kuntayhtymä

Samkommun (inte ”kommunalförbund”); förkortas **ky.** eller **ky** = *skn* i samband med namnet på en samkommun (observera att den finska förkortningen sammanfaller med förkortningen för kommanditbolag)

kuntayhtymän perussopimus = *grundavtal för samkommun*

yhtymäkokous = *samkommunsstämma*

Kuolemantuottamus

Dödsvållande (inte ”dödsförvållande”)

Kustannus

maksaa tai suorittaa kustannuksia = *betala kostnader, svara för eller stå för kostnader* (inte ”erlägga” eller ”bestrida” kostnader)

x:stä aiheutuvia kustannuksia = *kostnader för x* (undvik: ”kostnader föranledda av x”)

korvata jonkun kustannukset = *ersätta någon för hans eller hennes kostnader*

lisäkustannus = *merkostnad; ytterligare kostnad*

Se även **Periä**

Kuuleminen

Samråd, frågestund (kyselytunti), utfrågning eller omskrivning med *höra, hörande (av)*

kuulemistilaisuus = *diskussionsmöte* (kommunallagen), *frågestund, informationsmöte, samrådsmöte, samverkansmöte* (omskrivning är ofta nödvändig, kontrollera sammanhanget)

varattava tilaisuus tulla kuulluksi = *ges tillfälle/möjlighet att bli hörd*

Kuva

Figur (fig.); bild; fotografi (valokuva); illustration m.fl.

Käsitellä, käsittely

Behandla, handlägga, hantera; behandling, förhandling, handläggning, hantering m.fl.

Behandla eller *handlägga* ett ärende avser ibland att ’bereda och avgöra’ det. *Handlägga* används också i allmänare bemärkelse om att bereda, utreda, pröva eller verkställa ärenden. Den som handlägger ett ärende är med andra ord inte nödvändigtvis den som avgör ärendet. Tjänstemän som bereder ärenden kallas hos oss oftast *föredragande*. I Sverige kallas tjänstemän som bereder (och avgör) ärenden *handläggare*.

ainoa käsittely = *(en) enda behandling*

yksi käsittely = *(endast) en behandling* (riksdagen)

pääkäsittely = *huvudförhandling* (6 kap. i rättegångsbalken)

suljettu käsittely = *förhandling inom stängda dörrar*

suullinen käsittely = *muntlig förhandling* (12 kap. 6 § i rättegångsbalken)

käsittelyratkaisu = *processuellt avgörande* (t.ex. som mellanrubrik i dom)

syytteiden käsitleminen yhdessä = *gemensam handläggning av åtal* (lagen om rättegång i brottmål 689/1997)

käsittelyaika = *handläggningstid* (inom förvaltningen)

jätteiden käsittely = *avfallshantering*

käsitellä elintarvikkeita = *hantera livsmedel*

Käypä arvo

Verkligt värde (eng. fair value) är det uttryck som numera ska användas när det gäller solvensreglering och redovisning. I äldre lagstiftning förekommer också *gängse värde*.

Käypä hoito

God medicinsk praxis

Käyttötarkoitus

Ändamål, syfte (t.ex. fullmakter), *användningssätt* (t.ex. fastigheter, lägenheter, fordon), *användningsområde* (t.ex. produkter), *användningsändamål*

Käytäntö

Se Oikeuskäytäntö

Käännyttää

Avvisa (utlämning vid gränsen)

Laadukas

Högklassig, högkvalitativ, förstklassig, prima, kvalitets-, av/med hög kvalitet (undvik ”kvalitativ”)

Laaja tulkinta

Extensiv tolkning eller *vid tolkning* innebär att en bestämmelse tillämpas på alla fall som över huvud taget kan anses ligga inom dess språkliga betydelseområde. *Jfr Suppea tulkinta, Väljä*

Laajakantoinen

Vittsyftande, vittomfattande, vittgående, med stor räckvidd/spännvidd

Laatia

Upprätta, utarbета, skriva, göra upp, utforma, sammanställa m.fl. (inte ”uppgöra”). Se även **Tehdä**

laatia asiakirja = *upprätta, skriva, författa; utarbета, utforma* en handling, ett dokument

laatia ehdotus = *utarbета, upprätta, göra upp* ett förslag

laatia kertomus = *skriva, utforma* en berättelse

laatia pöytäkirja = *sätta upp, upprätta, skriva* ett protokoll

laatia raportti = *skriva, utarbета, sammanställa* en rapport

laatia sopimus = *upprätta, utarbета, skriva* ett avtal, kontrakt

laatia suunnitelma tai ohjelma = *utarbета, upprätta, göra upp* en plan, ett program

laatia testamentti = *upprätta* (ett) testamente

laatia tilinpäätös = *upprätta* (ett) bokslut

Laillinen

Laglig, laga

laillinen edustaja = *laglig företrädare*

laillinen este = *laga hinder, laga förhinder* (inte ”laga förfall”)

laillinen tuomioistuin = *laga domstol*

Laiminlyödä

Försumma, underlåta, åsidosätta

Lainkohta

Bestämmelse; förutsatt att hänvisningen blir korrekt kan man också använda *paragraf, moment, punkt* eller vid behov *bestämmelsen/bestämmelserna i paragrafen/momentet/punkten*). Undvik det svårtolkade ”lagrum”.

Lainkäyttö

Rättskipning (inte ”lagskipning” eller ”rättsskipning”)

Lainvastainen

Lagstridig. Se även **Laiton**

Lainvoima

Laga kraft

saada lainvoima = vinna laga kraft

lainvoimainen päätös = lagakraftvunnet beslut, beslut som har vunnit laga kraft

lainvoimaa vailla oleva tuomio = icke lagakraftvunnen dom, dom som inte har vunnit laga kraft

Laiton

I nya brottsbeteckningar används i allmänhet *olaglig*. *Olag* används i vissa äldre brottsbeteckningar (bl.a *olaga hot*, *olaga tvång*). Ibland passar även *illegal*, *lagstridig*, *lagvidrig* eller *rättsstridig*. Se även **Lainvastainen**

Laitos

Inrättning, institut, institution, anstalt, anläggning, verk, myndighet, väsen; upplaga (om böcker)

I olika slags namnformer för förvaltningsmyndigheter motsvaras *laitos* ofta av *institut*, *anstalt* eller *verk* (t.ex. **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos** = *Institutet för hälsa och välfärd*, **Kansaneläkelaitos** = *Folkpensionsanstalten*; **Arkistolaitos** = *Arkivverket*). Ibland är även *myndighet* ett tänkbart alternativ (t.ex. **Rikosseuraamuslaitos** = *Brottspåföljdsmyndigheten*). När det är fråga om en hel verksamhetssektor används ibland det ålderdomliga ordet *väsen* (best. sing. *väsendet*). Se närmare *myndighetsförteckningen* i avsnitt 8.2.2.

Anstalt används om (slutna) institutioner med vårdande eller omhändertagande uppgifter, ibland även allmänna om andra inrättningar, t.ex. *läroanstalt*, *pensionsanstalt*.

Institution används ofta när det gäller universitet, högskolor, forskningsinstitutioner och liknande samhällsliga inrättningar som utgör delar av ett större system eller en större organisation. *Institut* används ofta om fristående, specialiserade inrättningar för forskning och undervisning. Jfr **meteorologian laitos** = *meteorologiska institutionen* (vid Helsingfors universitet) och **Ilmatieteen laitos** = *Meteorologiska institutet*.

valtion laitos = *statlig inrättning*; i allmänna sammanhang kan även *statlig myndighet* passa

valtion laitokset = *statliga inrättningar* eller *statens inrättningar*, beroende på sammanhanget

valtion liikelaitos = *statligt affärsverk* (lagen om statliga affärsverk 1062/2010). Det går också bra att tala om *statens affärsverk* (när samtliga avses).

sairaanhoidolaitos = *sjukvårdsinrättning*

laitoshoido = *institutionsvård, vård på en institution* eller *sluten vård* (när det gäller hälso- och sjukvård som ges till en patient vars tillstånd kräver resurser som inte kan tillgodoses inom öppen vård eller hemsjukvård) (undvik ”anstaltsvård”)

julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos = *offentligrättslig inrättning* (t.ex. lagen om Finlands Bank 214/1998, lagen om Folkpensionsanstalten 731/2001). Se även **Julkinen, julkis-, julkisuus**

Laittomasti

Olagligt, olagligen, illegalt

Lakiehdotus

Lagförslag

Lakiesitys

Proposition (med förslag till lag om ...); lagförslag, beroende på vad som avses

Lakisäätöinen

Lagstadgad (inte ”lagfäst”)

Langettava tuomio

Fällande dom

Laskennallinen

Kalkylerad, uppskattad, kalkylmässig m.fl.

laskennallinen vero(velka) = *uppskjuten skatt(eskuld)*; tidigare ”latent skatteskuld”

Lasten päivähoido

Småbarnspedagogik (lagen om småbarnspedagogik 36/1973), ordnas för barn som inte uppnått läropliktsåldern. Tidigare hette det barndagvård. I Sverige talar man om barnomsorg, som omfattar både förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. *Jfr* **Esiopetus**

Lausuma

Uttalande; utsaga

eduskunnan lausuma = *uttalande av riksdagen*. (Anm. Ett uttalande av riksdagen finns i början av riksdagens svar på en regeringsproposition, före själva lagtexten. I uttalandet kan det t.ex. stå: Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder ...)

kirjallinen/suullinen lausuma = skriftlig/muntlig *utsaga* (rättegångsbalken)

Lausunnonantaja

Remissinstans, remissorgan (t.ex. i fråga om regeringspropositioner); *den som lämnar/ger utlåtande/yttrande* (inte ”avgivare av utlåtande”)

Lausunto

Utlåtande används ofta om omdömen som grundar sig på en undersökning eller granskning. *Yttrande* kan användas om muntliga och skriftliga ställningstaganden av t.ex. remissinstanser och andra sakkunniga. Även *remissvar*, *remissyttrande* kan användas.

antaa lausunto = *lämna* eller *ge utlåtande*, *lämna* eller *ge yttrande* (om/över något), *yttä sig* (om/över något)

hankkia lausunto = *inhämta* eller *skaffa utlåtande/yttrande*

pyytää lausunto = *begära utlåtande/yttrande*, *sända på remiss*

Lausuntokierros

Remiss, ev. *remissbehandling* el. *remissförfarande*, beroende på sammanhanget (inte ”remissrunda” eller ”utlåtanderond”)

ehdotus on lausuntokierroksella = *förslaget har sänts på remiss/för utlåtande/för yttrande*, *förslaget är ute på remiss*

Leskeneläke

Efterlevandepension. Se t.ex. folkpensionslagen (568/2007).

Leski

Ordet motsvarar både *änkling* och *änka*. Uttrycket *efterlevande make* är vanligen att föredra i lagtext.

Liike, liiketoiminta

Affärsverksamhet, rörelse, ibland näring(sverksamhet)

yhtiön tavanomainen liiketoiminta = *bolagets sedvanliga affärsverksamhet* (aktiebolagslagen 624/2006)

elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa = *med näringsverksamhet avses rörelse och yrkesutövning* (1 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 360/1968)

laki liiketoimintakiellosta = *lag om näringsförbud* (1059/1985)

Liikennöidä

Gå i trafik, vara i trafik, trafikera

Trafikera kräver alltid ett objekt som anger en rutt e.d.: *trafikera en linje, en väg, en ort.*

Båten *går i trafik* mellan Åbo och Stockholm.

Båten *trafikerar* linjen Åbo–Stockholm.

Liikepaikka

Driftställe (inom internationell privaträtt och inom närings- och skattelagstiftningen), *affärsställe* (bl.a. köplagen och konsumentskyddslagen), ibland *kontor*. Jfr **Toimipaikka**

Liiketalous

Företagsekonomi (inte ”affärsekonomi”)

liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti = *enligt företagsekonomiska principer*

Liite

Bilaga

Det heter *bilaga till* någonting.

Tämän asetuksen liitteessä on luettelo ammattikorkeakoulussa suoritettavista tutkinnoista ja niihin liitettävistä tutkintomikikeistä =

I bilagan till denna förordning finns en förteckning över de examina som avläggs vid yrkeshögskola och de examensbenämningar som fogas till dem (1 § i statsrådets förordning om yrkeshögskolor 1129/2014)

Liitetiedot

Noter (i bokslut)

Liittyä

Höra till, anknyta till, ha samband med, gälla, röra, ingå i, höra samman med, vara förenad med, hänföra sig till; tillträda, ansluta sig till, -relaterad, -nära, -knuten m.fl. *Ansluta sig till* har en konkretare betydelse och ska inte användas om idémässigt samband. Ibland passar också en omskrivning med ett enkelt prepositionsuttryck.

ministeriön toimialaan liittyvä asia = *ett ärende som hör till ministeriets ansvarsområde, ett ärende inom ministeriets ansvarsområde*

liittyä yleissopimukseen = *tillträda* eller *ansluta sig till* en konvention

vakava ympäristönsuojeluun liittyvä puute = *en allvarlig brist i miljöskyddet*

valvontaan liittyvät säännökset = *bestämmelser(na) om övervakning(en)/tillsyn(en)*

ympäristöön liittyvä vastuu = *miljöansvar*

talousarvioon liittyvä rajoite = *budgetbegränsning*

Liittää

Förena, foga till, bifoga

ett tillstånd kan/får/ska *förenas* med villkor

bolagsordningen ska *fogas till/bifogas (till)* ansökan

sökanden ska *bifoga* ett intyg

Linjanveto, linjaus

Riktlinjer; målsättning; vägval; utstakning; strategi; positionsbestämning; principiellt ställningstagande (inte ”linjedragning”, som har en konkret betydelse).

Lisä-

Finskan innehåller en mängd sammansättningar med **lisä-**. I många fall kan dessa ord översättas med svenska ord som börjar med *tilläggs-*, t.ex. *tilläggsanslag, tilläggsavtal, tilläggsbudget, tilläggsbestämmelse, tilläggs-lån*. Man kan också ibland vända på ordföljden och t.ex. tala om *löne-tillägg*.

I vissa fall kan man ta till sammansättningar med *tillskotts-*, t.ex. *tillskottspremie, tillskottsmark, tillskottskapital*.

Ofta är det lämpligt att använda särskilda ord så som *kompletterande, ytterligare, extra, ökat*. Prefixet *bi-* passar i fråga om bl.a. *bistraff* och *bi betydelse*. En möjlighet är att använda sammansättningar med *mer-*, t.ex. *mervärde*.

lisäaine = *tillsatsämne, tillsats* (t.ex. livsmedelstillsats)

lisähenkilökunta = *mer personal, fler anställda, en ökning av personalen*

lisäkoulutus = *tilläggsutbildning, påbyggnadsutbildning* m.fl.

lisäkustannus = *Se Kustannus*

lisämaksu = *tilläggsavgift, extra avgift* (i vissa fall tilläggs- eller tillskottsbetalning)

lisäperustelut = *ytterligare motivering*

lisärakennus = *tillbyggnad*

lisäselvitys = *ytterligare eller kompletterande utredning/uppgifter/upplysningar/information; tilläggsinformation, tilläggsupplysning, inte alltid tilläggsutredning*

lisätalousarvio (LTA) = *tilläggsbudget* (innehåller tillägg till och ändringar i statsbudgeten)

lisätalousarvioesitys (LTAE) = *tilläggsbudgetproposition* (Se även **Valtion talousarvioesitys**)

lisätarve = *ytterligare eller ökat behov*

lisätietoja = *mer eller ytterligare uppgifter/upplysningar/information; tilläggsuppgifter, tilläggsupplysningar, tilläggsinformation* m.fl.

lisätulo = *merinkomst, extra inkomst, merintäkt, biinkomst*

ravintolisä = *kosttillskott*

Loukkaus

Kränkning av rättigheter eller intressen

Intrång i patent

Luonnollinen henkilö

Fysisk person (inte ”naturlig person”). *Jfr Oikeushenkilö*

Luotettava

Tillförlitlig, trovärdig; pålitlig

Luottamuksellinen

Förtrolig, konfidentiell

luottamuksellinen viesti = *förtroligt meddelande* (10 § i grundlagen)

Luottamuksensuoja

Skydd för berättigade förväntningar. En förvaltningsrättslig princip som avser skydd av individens tillit till den offentliga maktutövningen.

Luovuttaa

Överlåta, upplåta, lämna (ut), överlämna, avlämna, släppa ut; donera, ge

Överlåta används då det är fråga om att överföra äganderätten eller besittningsrätten till en sak. *Överlåta* och *överlämna* används även i mer abstrakt mening: *överlåta* avgörandet av en fråga, *överlämna* ordet till någon, *överlämna* (**jättää**) målet till domstolens avgörande.

Upplåta innebär att man ger någon annan nyttjanderätt till något, dvs. hyr, lånar eller arrenderar ut någonting. Man kan t.ex. upplåta mark på arrende, dvs. arrendera ut marken (lega enligt jordlegolagen). *Se även Perustaa*

Lämna ut (utlämna) förekommer bl.a. i fråga om varor från tullen och posten. Man kan också *lämna ut* uppgifter t.ex. ur ett register (*utlämnande* av uppgifter). Brottslingar *utlämnas* också för dom och straffverkställighet (*utlämning* för brott).

Avlämna innebär i köprätten att säljaren vidtagit alla åtgärder för att köparen ska få varan i sin besittning.

Dessa verb används i regel med prepositionen *till*, inte ”åt”.

luovuttaa/päästää/saattaa markkinoille = *släppa ut* (t.ex. produkter) *på marknaden*

luovuttaa mietintö ministerille = *överlämna ett betänkande till ministern*

Luovutuksensaaja

Förvärvare (i fråga om rent förvärv), *mottagare av överlåtelse, mottagare* (i specialfall då överlåtelsen är det primära); inte ”överlåtelsestagare”

Lupa

Tillstånd, licens (särskilt tillstånd utfärdat av myndighet), *lov, samtycke, tillåtelse*. Se även **Poikkeuslupa, Luvanvarainen**

rakennuslupa = *bygglov*

rakentamislupa = *byggnadstillstånd* (luftfartslagen 864/2014, kärnenergilagen 990/1987)

toimenpidelupa = *åtgärdstillstånd*

toimilupa = *koncession* (tillstånd av regeringen eller en myndighet); ibland *verksamhetstillstånd*

Luvanvarainen

Som kräver tillstånd, tillståndspliktig, som är beroende av tillstånd m.fl., beroende på sammanhanget. Se **Lupa**

Luvattomasti

Olovligen, olovligt. Se även **Laittomasti**

Lyhennys(maksu)

Amortering, avbetalning (inte ”avkortning”) på skuld. Observera att *avbetalning* har en specifik innebörd vid avbetalningsköp (**osamaksukauppa**), se lagen om avbetalningsköp (91/1966).

Lähestymiskielto

Besöksförbud. Man *meddelar* besöksförbud (1 § i lagen om besöksförbud 898/1998). I Sverige *kontaktförbud*.

laajennettu lähestymiskielto = *utvidgat besöksförbud*

perheen sisäinen lähestymiskielto = *besöksförbud avseende gemensam bostad*

Lähetää

I första hand *sända*, i andra hand *skicka* (t.ex. skicka en försändelse); inte ”befordra”, ”frambefordra”. Undvik ”vidarebefordra”. *Jfr Toimittaa*

Lähtökohtaisesti

I princip; utgångspunkten är att ...; i regel; normalt m.fl.

Maakaasu

Natargas (inte ”jordgas”)

Maanvuokra

Jordlega; arrende

Terminologin i jordlegolagen (258/1966) är föråldrad, men så länge lagen är i kraft med det namnet måste termerna jordlega, legogivare och legotagare användas i författningstexter med direkt anknytning till jordlegolagen. I annan lagstiftning där avtalstypen nämns kan man emellertid ofta använda de modernare termerna *arrende*, *arrendegivare* och *arrendator*. (Se även avsnitt 3.3)

maanvuokralaki = *jordlegolagen*

maanvuokra = *jordlega; arrende*

vuokranantaja = *legogivare; arrendegivare*

vuokramies = *legotagare; arrendator*

När det gäller de särskilda avtalstyper som nämns i jordlegolagen bör man i författningstext och andra formella sammanhang hålla sig till de uttryck som används i jordlegolagen (nedan). De avtalstyper som finns i Sverige (jordbruksarrende, bostadsarrende, anläggningsarrende, lägenhetsarrende) motsvarar inte exakt våra avtalstyper.

tontinvuokra = *tomtlega*

muu asuntoalueen vuokra = *annan lega av bostadsområde*

rakennetun viljelmän vuokra = *lega av bebyggd brukningsdel*

maatalousmaan vuokra = *lega av jord för lantbruksändamål*

muu maanvuokra = *annan jordlega*

Maatalous

I fråga om EU:s gemensamma jordbrukspolitik och i skattesammanhang *jordbruk*. I andra texter också *lantbruk* (se **Maatilatalous**)

Maatila

Gårdsbruksenhet enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärningar (329/1999). I friare texter kan man tala om *gård*, *jordbruk*, *anläggning* eller *brukningsenhet*, beroende på vad som avses.

Maatilatalous

Gårdsbruk används i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999) och i skattelagstiftningen. I andra sammanhang kan man tala om *lantbruk*, som i sin tur omfattar jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling. *Gårdsbruk* omfattar enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar jordbruk och skogsbruk, medan trädgårdsodlingen hör till jordbruket.

Mahdollinen, mahdollisuus

jos/mikäli mahdollista = *om möjligt*

mahdollisuuksien mukaan, siltä osin/siinä määrin kuin se on mahdollista = *i möjligaste mån, i den utsträckning/mån det är möjligt, så långt möjligt* (undvik det tvetydiga ”i mån av möjlighet”)

Mainittu

Nämnd, som nämns, som anges. Se avsnitt 9.4.8.

Maksaa

Betala (inte ”erlägga” eller ”utgå”). Man kan dock tala om att *erlägga en betalning*, om det är nödvändigt att använda ett substantiverat uttryck. Se även **Suorittaa**

När det är fråga om en konkret betalningsåtgärd används *betala ut/utbetala, betala in/inbetala*.

maksaa takaisin = *betala tillbaka, återbetala* (undvik ”återbära”)

Maksamismääräys

Betalningsföreläggande (inte ”betalningsorder”) är en typ av formell betalningsuppsmaning till en gäldenär. *Jfr Maksamismääräys*

eurooppalainen maksamismääräysmenettely = *europiskt betalningsföreläggande*

Maksu

Betalning; avgift; premie

Ordet **maksu** kan motsvaras av både *avgift* och *premie* på svenska, och man bör kontrollera vad som ska användas i det aktuella sammanhanget. Många socialförsäkringsavgifter kallas *premier* i vår lagstiftning. En-

ligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) betalar den försäkrade *sjukförsäkringspremier* medan arbetsgivaren betalar *sjukförsäkringsavgifter*. Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) betalar arbetsgivare och arbetstagare *arbetslöshetsförsäkringspremier*. Se även Språkråd 1/2010.

maksutulo = *premieinkomst; intäkter (från t.ex. avgifter)*

Maksuhäiriö

Betalningsstörning används bl.a. i kreditupplysningslagen (527/2007) om situationer där någon har försummat att betala något. **Maksuhäiriö** används också ibland i snävare bemärkelse om att en betalningsförsummelse antecknas i ett kreditupplysningsregister (**maksuhäiriömerkintä**). I detta fall kan man använda det allmänsvenska *betalningsanmärkning*.

Maksumääräys

Betalningsorder eller *betalorder* avser en banks uppdrag till en annan bank att betala ett visst belopp till någon.

Utanordning används ibland om en order om utbetalning av medel (ofta **maksatus** på finska).

Ibland talar man om **maksumääräys** också när en myndighet ålägger någon att betala t.ex. en avgift så att åläggandet kommer att utgöra en utsökningsgrund. En lämplig översättning är då t.ex. *betalningsåläggande*. Jfr **Maksamismääräys**

Maksupiste

Betalningsställe

Maksuton

Avgiftsfri, kostnadsfri, gratis m.fl.

maksuton oikeudenkäynti = *fri rättegång*

Maksuvelvollinen

Den avgiftsskyldige, den betalningsskyldige beroende på sammanhanget.
Jfr **Velallinen**

Manner-Suomi

Fastlandet, (det) finländska fastlandet, Fastlandsfinland

Med uttrycket, som ibland förekommer i EU-relaterade texter, avses Finland med undantag av Åland.

Menetellä

samoin menetellään = *samma/ett likadant förfarande ... tillämpas*; ibland: *detsamma gäller*

vastaavasti menetellään = *motsvarande förfarande ... tillämpas*

Menettäminen

Förverkande, konfiskation; förlust

Menettämisseuraamus

Förverkandepåföljd

tuomita/julistaa menetetyksi = *förklara förverkad (inte ”förbruten”)*

Menettää

Förlora, förverka, mista

tuomita/julistaa menetetyksi = *förklara förverkad (inte ”förbruten”)*

menetetty määräaika = *försutten fatalietid, försutten tid; se även Määräaika*

menetetyn määräajan palauttaminen = *återställande av försutten fatalietid; se ylimääräinen muutoksenhakukeino*

Menessä

Menessä kan avse antingen *före* eller *senast*. Ta alltid reda på vilkendera betydelsen som avses!

Merkittävä

Se Huomattava

Miestyöpäivä

Dagsverke (inte ”mandag”). Se Henkilötyöpäivä

Miestyövuosi

Årsverke, årsarbete. Se Henkilötyövuosi

Mitätön, mitättömyys

Ogiltig

Rättshandlingar och dokument som är behäftade med fel som gör att de är utan verkan (**mitätön, pätemätön**) kallas i författningstext *ogiltiga*.

I den juridiska litteraturen kallas ogiltighet som uppkommer av sig själv (som alltså inte behöver göras gällande inom en viss tid eller på något bestämt sätt) för *nullitet* (**mitättömyys**). Uppkommer ogiltigheten däremot endast om den på något sätt görs gällande, t.ex. genom rättegång inom en viss tid, talar man om *angriplighet* eller *klanderbarhet* (**pätemättömyys**).

Momentti

Moment, i samband med siffra *mom*.

Moniportaisuus

Moniportaisuus avser ett system med *många instanser (led, nivåer)*

hallinnon moniportaisuuden vähentämiseksi = *för att minska antalet instanser (led, nivåer) inom förvaltningen, för att göra organisationen plattare*

Muistutus

Anmärkning (även **huomautus**); *påminnelse*

Man framställer anmärkning *mot* en plan, en avgift m.m.

muistutuksen tekijä = *den som framställer/har framställt anmärkning*

(inte ”anmärkningens framställare” eller ”anmärkaren”)

Mukaan, mukaisesti

Enligt, med stöd av, i överensstämmelse med, i enlighet med, på det sätt som föreskrivs/anges i, utifrån, på grundval av, på basis av m.fl. (inte ”på basen av”). Observera att dessa uttryck inte är helt synonyma i alla sammanhang. *Se även Nojalla, Perusteella*

Enligt täcker ofta alla de finska orden. Om dock ordföljden eller sammanhanget är sådant att man inte vet om *enligt* ska uppfattas som ’som avses i’

eller som 'i enlighet med' (t.ex. "den som gjort en ansökan enligt 2 § ska ...") bör man i stället använda de tydligare uttrycken *som avses i, i enlighet med* eller *i överensstämmelse med*.

Utifrån kan ofta med fördel användas i stället för *på grundval av* eller *på basis av*. Observera dock att inget av dessa användas i samband med laghänvisningar (alltså inte "utifrån 4 §").

Muualla

(*Någon*) *annanstans* (inte "annorstädes")

muualla laissa = *någon annanstans i lag*; se även avsnitt 9.4.7

Muuntorangaistus

Förvandlingsstraff (när böter förvandlas till fängelsestraff)

sakon muuntorangaistus = *förvandlingsstraff för böter*

Muutoksenhakija

Den som söker ändring, ändringssökande(n); ibland *den som överklagar*.

I fråga om extraordinära rättsmedel används *sökande(n)* (**hakija**). Se även

Valittaja, Valittaa, Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Ändringssökande, sökande av ändring; när det gäller besvär även *överklagande* (undvik "fullföljd")

Det finska ordet **muutoksenhaku** är ett överbegrepp som i sin mest vidsträckta betydelse omfattar alla slag av ordinära och extraordinära rättsmedel (se **Muutoksenhakeino**), och dessutom såväl överklagande i högre instans som omprövning i samma instans (se **Oikaisu**). I denna vidsträckta betydelse motsvaras ordet närmast av ändringssökande, sökande av ändring. Ofta används ordet dock i en snävare betydelse om sökande av ändring genom besvär (se **Valitus**), och då kan man gärna i enlighet med sverigesvenskt språkbruk tala om överklagande.

Observera att ordet *överklagande* egentligen inte i Finland exakt definieras någonstans i lag. Ordet har dock, enligt svensk modell, tagits i bruk i lagspråket om rättsmedel genom vilka domar eller beslut kan fås ändrade eller upphävida i högre instans. I finlandssvenskt juridiskt språkbruk an-

vänds ordet ibland i vidsträckt betydelse om alla slag av rättsmedel, såväl ordinära som extraordinära (se **Muutoksenhakukeino, varsinainen muutoksenhakukeino, ylimääräinen muutoksenhakukeino**). Oftast används ordet i snävare betydelse om det ordinära rättsmedlet besvär, vilket ungefär motsvarar ordets betydelse i det moderna lagspråket i Sverige. I texter där en eventuell felaktig (alltför snäv eller vidsträckt) tolkning av ordet kan leda till oriktiga slutsatser bör ordet preciseras eller undvikas (se **Valitus, Valittaa**). I Sverige infördes *överklagande* som lagterm 1994 då man tog i bruk ett enhetligt system för överklagande, samtidigt som bl.a. de tidigare rättsmedlen ”besvär”, ”vad” och ”revision” utmönstrades. I sverigesvenskt juridiskt språkbruk används också termen överprövning, som har en vidare innebörd än överklagande.

Fullföljd är ett allmänt juridiskt begrepp som främst förekommer i vissa sammansättningar i äldre lagstiftning. Det kan avse överklagande i alla instanser. Ordet uppfattas som ålderdomligt.

muutoksenhakua koskevat säännökset = *bestämmelserna om ändringssökande; i fråga om besvär bestämmelserna om överklagande, besvärsbestämmelserna, besvärsreglerna* (se även **Valittaa**)
päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla = *ändring i beslutet får inte sökas genom besvär; beslutet får inte överklagas genom besvär*
päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta = *beslutet får verkställas trots ändringssökande*

Muutoksenhaku aika

Tid för sökande av ändring; i fråga om besvär tid(sfrist) för överklagande, besvärstid. Se även Valitusaika, Muutoksenhaku

Muutoksenhakuelin

Den instans där ändring söks; i fråga om besvär; besvärsinstans (inte ”fullföljdsinstans”). Ibland passar det med en omskrivning: ändring i beslutet får sökas hos Y. Se även Muutoksenhaku, Muutoksenhakuviranomainen, Valitusviranomaisen

Muutoksenhakukeino

Rättsmedel

De medel som står till buds för att få domstolars och andra myndigheters avgöranden ändrade eller upphävda kallas *rättsmedel*. Rättsmedel som används för att söka ändring i domar eller beslut som inte vunnit laga kraft kallas *ordinära/allmänna rättsmedel* (se **varsinainen muutoksenhaku-keino**). Beträffande *extraordinära/särskilda rättsmedel*, som endast kan bli aktuella i fråga om domar och beslut som vunnit laga kraft, se **ylimääräinen muutoksenhaku-keino**. Se också **Oikeussuojakeino, Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto

Förbud mot att söka ändring; ibland besvärsförbud, förbud mot att överklaga (inte ”fullföljdsförbud”), se **Valituskielto, Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukirjelmä

Besvärsskrift, skrivelse med överklagande (i fråga om besvär; se **Valitus, Valituskirjelmä**)

Fullföljdsskrift används i 30 kap. 5 § i rättegångsbalken vid överklagande i mål som hovrätten handlagt i andra instans. Ordet ska undvikas i andra sammanhang. Fullföljdsskriften innehåller både ansökan om besvärstillstånd och själva överklagandet till högsta domstolen.

Muutoksenhakulupa

Besvärstillstånd (i fråga om överklagande hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen; jfr **Valituslupa**)

Muutoksenhakuohje

I lagstiftningen används *anvisningar för sökande av ändring; fullföljdsanvisning*. Se även **Valitusosoitus, Muutoksenhaku**

I informativa texter där det inte krävs att man följer lagens terminologi kan man använda klagörande omskrivningar, t.ex. *information/anvisningar/upplysningar/underrättelse om hur man överklagar* eller *om hur beslutet/domen får överklagas*, eller enbart rubriken *Hur man överklagar*.

Enligt rättegångsbalkens terminologi innebär *fullföljdsanvisning* (**muutoksenhakuohje**; 25 kap. 3 §) att tingsrätten när den avkunnar eller med-

delar ett avgörande samtidigt uppger om avgörandet får överklagas och vad som ska iakttas när det överklagas. En part som vill överklaga tingsrättens avgörande ska inom sju dagar anmäla missnöje. När missnöjesanmälan har gjorts och godkänts, ska *besvärsanvisning* (**valitusosoitus**; 25 kap. 11 §) ges i målet. I besvärsanvisningen anges fullföljdsdomstolen och den dag då besvärstiden löper ut. I besvärsanvisningen redogörs också för bestämmelserna om anförande av besvär och om besvärsskriftens innehåll och bilagor. När det gäller förvaltningsprocessen finns motsvarande bestämmelser om *besvärsanvisning* (**valitusosoitus**) i 3 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I förvaltningsprocessen tillämpas inget förfarande med missnöjesanmälan.

Muutoksenhakuosoitus

Se Muutoksenhakuohje

Muutoksenhakutuomioistuim

Fullföljdsdomstol; den domstol som ska pröva/handlägga överklagandet m.fl. Se även Muutoksenhakuelin

Muutoksenhakuviranomainen

När det i praktiken är fråga om besvär *besvärsmyndighet*. När det är fråga om omprövning eller både omprövning och besvär *den myndighet där ändring sökts* (inte ”fullföljdsmyndighet”). *Se även Muutoksenhakuelin*

Muuttaa rahaksi

Förvandla till pengar; omsätta i pengar; realisera

Myönteinen

myönteinen lausunto = *positivt utlåtande/yttrande*

myönteinen päätös = *beslut om bifall, bifallande beslut, bifallsbeslut, positivt beslut*

Myöntää

Bevilja, meddela, medge, ge, tilldela m.fl.

Man *beviljar* eller *ger* någon något, men *beviljar* eller *ger* något *till* någon: *En studerande beviljas studiestöd, om ... Studiestöd beviljas till en studerande som ...*

bevilja t.ex. ett lån, ett tillstånd, ett anslag
bevilja eller *meddela* lagfart, besvärstillstånd
bevilja eller *medge* undantag
medge eller *ge* dispens
tilldela eller *dela ut* en titel, en orden
Se även **Kanne**

Määritellä

Määritellä betyder dels *definiera*, dels *bestämma*, *fastställa*, *ange*, *förklara* e.d. Använd inte ”definiera” i den senare betydelsen.

Määrä

Antal, *belopp*, *kvantitet*, *volym*, mer sällan *mängd*

Euromäärä kan i de flesta fall översättas med enbart *belopp*, som är entydigare än finskans **määrä**. *Eurobelopp* eller *belopp i euro* används endast om enbart *belopp* är oklart.

liikennemäärä = *trafikvolym*, *trafikmängd*

rahamäärä = *belopp*

henkilöstön määrä = *antalet anställda*

tuonnin/viennin määrä = *import-/exportvolymen*

Määräaika

Tidsfrist eller *utsatt*, *förelagd*, *föreskriven*, *angiven* eller *bestämd tid*, ibland endast (*viss*) *tid* eller *frist*. Undvik ”fatalj”, ”fatalietid” och ”termin”, som närmast är processuella termer.

x:n asettama määräaika = *den tid som x bestämmer*

määräaikainen laki = *temporär lag*

määräaikainen lupa = *tillstånd för viss tid*, *tidsbegränsat tillstånd*
määräaikainen työsuhde = *visstidsanställning*, *tidsbegränsad anställning*, i arbetsavtalslagen (55/2001) *anställningsförhållande för viss tid* (se **Työsuhde**)

määräaikainen virkasuhde = *tjänsteförhållande för viss tid* (En person kan utnämnas till *tjänsteman för viss tid* eller annars *tidsbegränsat*, om arbetets art, ett vikariat e.d. förutsätter ett *tjänsteförhållande för viss tid*, se 9 § i statstjänstemannalagen 750/1994.)

Määräala

Määräala motsvaras vanligen av *outbrutet område* (t.ex. 20 § i fastighetsbildningslagen 554/1995). Ibland kan det vara fråga om ett *visst område* eller helt enkelt bara om ett *område*.

Määrällinen

Kvantitativ, volym-

määrällinen kasvu = *volymtillväxt*

Määräpäivä

Utsatt, bestämd, förelagd, angiven eller föreskriven dag. Det kan även i särskilda fall vara fråga om *förfalldag, inställelседag* eller något liknande.

Määräraha

Anslag (i budgeten). Anslag syftar på pengar (medel). En tjänst inrättas *med* (inte ”ur”) ett anslag.

Määrätä

På finska används **määrätä** i fråga om bestämmelser i internationella fördrag, EU:s grundfördrag (när det gäller EU:s förordningar, direktiv och beslut används däremot **säätä**, se avsnitt 2.8.4), myndigheters föreskrifter (när det gäller lagar och förordningar används däremot **säätä**) och i samband med myndighetsutövning i enskilda fall och beslut av myndigheter och enskilda.

Föreskriva, ange, fastställa (eng. provide, lay down, set out) eller konstruktioner av typen *bestämmelser om x finns ...* passar när det är fråga om internationella överenskommelser, EU:s grundfördrag eller andra allmänt utfärdade bestämmelser. *Se även Määräys, Säännös, Säätä*

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrätään perusoikeuksista = I Europakonventionen *föreskrivs/finns bestämmelser om de grundläggande rättigheterna* (se **Ihmisoikeussopimus**)

osuus, josta määrätään EY:n perustamissopimuksen 205 artiklan 2 kohdassa = den andel som *anges* i artikel 205.2 i EG-fördraget

Besluta, bestämma, förelägga, ålägga, fastställa, påföra, förordna, meddela, utse (inte ”stipulera”) när det är fråga om enskilda beslut och myndighetsåtgärder. *Föreskriva* är reserverat för allmänt utfärdade bestämmelser, och ska alltså inte användas när det är fråga om ett enskilt fall. *Se även*

Määräys, Säännös, Säätaa, Päättää, Päätös

virasto voi määrätä vahingoittuneen toimittamaan lääkärinlausunnon = verket kan *bestämma* att den skadade ska ge in ett läkarutlåtande, verket kan *förelägga/ålägga* den skadade att ge in ett läkarutlåtande

tuomioistuin on määrännyt A:n kuultavaksi = domstolen har *bestämt/beslutat* att A ska höras

ulosottomies voi määrätä takavarikon, jos... = utmätningsmannen kan *förordna* om kvarstad, om ...

liiketoimintakieltoon määrätty = den som har *meddelats/förelagts* näringsförbud

määrätä kielto = *meddela* förbud, *förbjuda*

määrätä kurinpitörangaistus = *påföra* disciplinstraff

määrätä maksettavaksi = *bestämma* att ngt ska betalas eller *bestämma* om betalning (*utanordna* kan användas när det är fråga om order om utbetalning)

määrätä maksu = *påföra en avgift, bestämma* (när det gäller avgiftens storlek)

määrätä rikesakko = *förelägga* ordningsbot

määrätä seuraamus = *bestämma/ålägga* en påföljd

määrätä vero = *påföra/fastställa* skatt (om att fastställa skattebeloppet)

lautakunnan jäsenet määrätään kahdeksi vuodeksi kerrallaan = nämndens ledamöter *utses/förordnas* för två år åt gången

määrätä testamentilla = *förordna* genom testamente

Föreskriva, skriva ut i fråga om att skriva ut t.ex. läkemedelsrecept.

Ordinera i fråga om att ge instruktioner om medicinsk behandling eller andra hälso- och sjukvårdsåtgärder.

Määräyksenantovaltuus, määräystenantovaltuus

Se Säädösperusta, Normipohja

Määräys

Föreskrift(er) när det är fråga om nationella författningar på lägre nivå än lag och förordning. *Jfr* **Määrätä, Säännös, Säättä**

Bestämmelse(r) när det är fråga om internationella överenskommelser och EU:s grundfördrag. Observera att man på finska säger att EU:s förordningar, direktiv och beslut innehåller **säännöksiä** (*se* **Säännös** och avsnitt 2.8.4). På svenska gör man inte denna skillnad.

Föreläggande, förordnande, påbud, åläggande, (tillstånds)villkor, regel, bestämmelse m.fl. används när det är fråga om enskilda myndighetsbeslut, privaträttsliga avtal, föreningsstadgar, testamenten, tillstånd och liknande som inte är avsedda att vara allmänt utfärdade normer. Observera att *föreskrift* inte ska användas när det är fråga om enskilda fall och enskilda beslut, därför att ordet är reserverat för allmänt utfärdade bestämmelser.

Föreläggande avser att en domstol eller någon annan myndighet ålägger någon att vidta en åtgärd eller att låta bli att göra något – t.ex. föreläggande att lämna uppgifter, föreläggande att fullgöra en skyldighet, föreläggande att avhjälpa en brist.

Förordnande används om vissa officiella beslut – t.ex. förordnande att sköta en tjänst, förordnande om förtida riksdagsval, förordnande om likvidation. Ett testamente är en persons förordnande om sin kvarlåtenskap.

Påbud avser vanligen en formell uppmaning att agera på ett visst sätt.

Åläggande avser vanligen ett beslut där någon avkrävs en viss åtgärd.

Förskrivning avser ett läkemedelsrecept.

Ordination avser instruktioner av t.ex. en läkare att en patient ska bli föremål för medicinsk behandling eller andra hälso- och sjukvårdsåtgärder.

Order används när en överordnad beordrar en underordnad att utföra något.

yksittäistapausta koskeva määräys = beslut i enskilda fall

...x-lain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti... = ... i strid med x-lagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut som i enskilda fall meddelats med stöd av den ...

Se även **Määrätä, Säännös, Säättää**

Määräyskokoelma

Föreskriftssamling

Määräysvalta, määräämisvalta

Bestämmande inflytande, bestämmanderätt; ibland kan man använda omskrivningar med uttryck som *ägarkontroll, kontrollerande (företag), faktisk beslutanderätt, lyda under, förfoga över*. Jfr **Päätösvalta, Ratkaisovalta**

Määräysvalta och **määräämisvalta** är i princip synonyma, men **määräysvalta** betraktas i regel som modernare. På svenska används främst uttrycket *bestämmande inflytande*, som innebär att en aktör har antingen ett direkt inflytande eller ett indirekt men faktiskt inflytande på beslutsfattandet hos en annan aktör (1 kap. 5 § i bokföringslagen 1336/1997). När inflytandet baserar sig på att en aktör direkt äger en så stor andel av en annan aktör att aktören i fråga kan styra beslutsfattandet kan man använda ordet *bestämmanderätt* (t.ex. 24 § 1 mom. i språklagen 423/2003).

Määräytyä

maksu määräytyy = avgiften bestäms

Neuvottelukunta

Delegation, när det är fråga om ett organ som har tillsatts av statsrådet eller ett ministerium för att följa verkställigheten av en lag eller för att ge utlåtanden, ta initiativ eller bistå ministerierna i uppgifter som gäller beredning. Delegationerna har vanligen en bred sammansättning med intresserepresentation, men de har inte egentlig beslutanderätt. Jfr **Edustajisto, Komitea, Toimikunta**

Nimike

Rubrik (nationella lagar och förordningar); *titel* (EU-rättsakter)

rikosnimike = *brottsbenämning, brottsbeteckning; brottsrubricering* beroende på vad som avses

virkanimike = *tjänstbenämning, tjänstebeteckning*

-niminen

-niminen används ofta i kombination med ett namn för att ange t.ex. organisationsform eller kategori. På svenska ska man inte använda uttryck med ”benämnda”, utan i stället en kortare beskrivning av organisationsformen eller kategorin tillsammans med namnet på det sätt som framgår av exemplen nedan. Om det finns ett officiellt svenskt namn (*se* kapitel 8) ska det givetvis användas, vid behov med en sådan beskrivning som avses ovan.

Suomen Adventtikirkko -niminen uskonnollinen yhdyskunta = *religionssamfundet Finlands Adventkyrka* (samfundet har ett svenskt namn)

Solbacka-niminen tila = *lägenheten Solbacka*

Om organisationsformen eller kategorin klart framgår av det svenska namnet, t.ex. om både Oy och Ab ingår i namnet på ett aktiebolag, behövs ingen beskrivning.

Ekokem Oy Ab -niminen osakeyhtiö = *Ekokem Oy Ab*

Malmö teaterförening -niminen yhdistys = *Malmö teaterförening*

Kapiteeli Oy -niminen osakeyhtiö = *aktiebolaget Kapiteeli Oy*

Ortodoksinen Pokrovan seurakunta -niminen uskonnollinen yhdyskunta = *religionssamfundet Ortodoksinen Pokrovan seurakunta* (samfundet har inget svenskt namn)

När ett namn av detta slag förekommer i en lag eller förordning används det beskrivande ordet (organisationsformen eller kategorin) både i författningens rubrik och i paragraftexten, i texten dock endast första gången namnet anges.

Nojalla

Med stöd av (inte ”i stöd av”) används främst när man anger någon form av bemyndigande eller tillåtelse att göra någonting. *Ex. Myndigheten får med stöd av 5 § förbjuda verksamheten, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, verksamhet som bedrivs med stöd av ett tillstånd.*

4 §:n nojalla = *Enligt/med stöd av 4 §*

Se Mukaan, mukaisesti, Perusteella

Normipohja

Rättsgrund, rättslig grund, lagstöd, normgivningsbemyndigande (määräystenantovaltuus), bemyndigande, beroende på sammanhanget. Jfr Oikeusperusta, Säädosperusta

Nostaa

Lyfta; ta ut

Lyfta lön, understöd, ett lån eller en förmån

Ta ut pengar t.ex. på banken eller i en uttagsautomat

Noudattaa

Följa, iaktta (t.ex. en lag) hellre än ”efterleva”. *Efterlevnaden* kan dock användas i uttrycket **Lain noudattamista valvoo x-viranomainen** = *Tillsyn(en) över efterlevnaden* (inte ”iakttagandet”) *av denna lag utövas av x-myndigheten. X-myndigheten har tillsyn över efterlevnaden av denna lag.* Man kan också skriva: *Tillsyn(en) över att denna lag följs utövas av x-myndigheten. X-myndigheten har (ska ha) tillsyn över att denna lag följs.*

noudattaa soveltuvien osien = *iaktta i tillämpliga delar*

Nähtävänä pitäminen

Hållas framlagd, finnas framlagd; hållas tillgänglig, finnas tillgänglig (undvik ”till påseende”). I Sverige används också *ställa ut* (för granskning).

asiakirjat on pidettävä yleisön nähtävänä = *handlingarna ska hållas/finnas framlagda för allmänheten* (eller *hållas/finnas tillgängliga*, om de inte behöver hållas synliga)

ehdotus on asetettava julkisesti nähtävälle 60 päivän ajaksi = *förslaget ska vara/hållas offentligt framlagt under minst 60 dagar*

Oheis-

oheisrangaistus = *tilläggsstraff*

oheissakko = *böter som tilläggsstraff*

Ohjata

Styra i fråga om att bestämma eller utöva makt över något, *leda* i fråga om att ha bestämmande inflytande över något. *Hänvisa* i fråga om att framhålla möjligheten att söka kontakt med någon eller något, ofta för hjälp av något slag.

Ohjausryhmä

Styrgrupp (vanligen om en fristående grupp som styr t.ex. ett visst projekt eller en viss verksamhet); *ledningsgrupp*. *Jfr Johtoryhmä*

Ohje

Anvisning(ar). Anvisningar är närmast skriftliga rekommendationer som inte är bindande. I Sverige talar man om allmänna råd. I EU-sammanhang är det ofta fråga om *riktlinjer* (**ohjeet**, eng. guidelines/guidance) – kontrollera dock sammanhanget. *Se även Määräys*

Ohjesääntö

Reglemente. *Se även Johtosääntö*

valtioneuvoston ohjesääntö = *reglemente för statsrådet*
(262/2003)

Oikaisu

Omprövning (tidigare: ”rättelse”) avser en i lag angiven möjlighet att begära förnyad granskning av ett beslut hos den som har fattat beslutet, till skillnad från anförande av besvär hos en högre instans (överklagande), *se även Muutoksenhaku*. De grundläggande bestämmelserna om omprövningsförfarandet finns i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). Om det enligt lag är tillåtet att begära omprövning får beslutet inte överklagas genom besvär. Omprövning ska begäras skriftligt och inom viss tid. Det nya beslut som meddelas med anledning av en begäran om omprövning (omprövningbeslutet) får däremot överklagas genom besvär.

oikaisuvaatimusmenettely = *omprövningsförfarande*

oikaisuvaatimus = *begäran om omprövning, omprövningsbegäran*

oikaisuvaatimusohjeet = *anvisningar om hur man begär omprövning*

vaatia oikaisua päätökseen = *begära omprövning av ett beslut*

Den äldre termen *rättelse* används dock fortfarande om vissa förfaranden som inte uppfyller kriterierna i 7 a kap. i förvaltningslagen. På **finska** ska man då inte heller tala om 'oikaisuvaatimus(menettely)', utan om 'oikaisu-pyyntö'.

pyytää oikaisua = *begära rättelse, yrka (på) rättelse* (om det inte av sammanhanget framgår att det är fråga om att begära omprövning")

Rättelse används också när **oikaisu** används i betydelsen 'korjaus', dvs. när det är fråga om korrigering av skrivfel, räknefel eller liknande.

Den finska termen **itseoikaisu** används i allmänhet som ett överbegrepp som omfattar såväl förnyad granskning som rättelse av fel på initiativ av den myndighet som fattat beslutet. Då är det således inte fråga om omprövning. I Sverige avser termen *självrättelse* främst rättelse av fel, dvs. sådan rättelse av skrivfel, räknefel och liknande fel som en domstol eller myndighet kan göra i ett eget avgörande. Svenskans *självrättelse* motsvarar därför inte i alla sammanhang finskans *itseoikaisu*.

Oikeasuhtaisuus

sääntelyn oikeasuhtaisuus = *(kravet på) proportionalitet i lagstiftningen*

toimenpiteiden tulee olla oikeasuhtaisia = *åtgärderna ska vara rätt proportionerade/proportionerliga. Se Suhteellisuusperiaate*

Oikeudenomistaja, oikeudenhaltija

Rättsinnehavare används särskilt om arvingar och andra som innehar sådana rättigheter som övergått till dem från den ursprungliga innehavaren. I andra sammanhang, t.ex. nyttjanderätt till fastighet eller immateriella rättigheter, används ibland också *rättighetshavare*.

Oikeudettomasti

Obehörigen, obehörigt (inte "orättmätigt")

Oikeusapu

Rättshjälp när det är fråga om juridisk rådgivning för enskilda och ekonomiskt bidrag i samband med sådan rådgivning, *rättslig hjälp* när det är fråga om rättsligt samarbete och rättsliga myndigheter i olika länder.

Oikeushenkilö

Juridisk person

Oikeushyvä

Skyddsintresse(n), *skyddsobjekt* (ty. Rechtsgüter), inte ”rättsobjekt”. Undvik ”rättsgoda”.

De abstrakta värden eller intressen som lagstiftaren avser skydda genom ett straffhot benämns *skyddsintressen* eller *skyddsobjekt*. Exempel på sådana är liv, hälsa, personlig integritet, äganderätt, landets säkerhet samt skyddet för miljön. Inom finlandssvensk rättsdoktrin används också *rättsgoda*.

Oikeuskelpoisuus

Rättskapacitet, *rättsförmåga* avser förmågan att ha rättigheter och skyldigheter. Alla fysiska och juridiska personer har rättskapacitet. *Jfr Oikeustoimikelpoisuus*

rekisteröity yhdistys on oikeuskelpoinen = *en registrerad förening har rättskapacitet*

Oikeuskäsitys

Rättsuppfattning. *Jfr Oikeustaju, oikeustajunta*

suomalainen oikeuskäsitys = *finsk rättsuppfattning*

vallitseva oikeuskäsitys = *rådande rättsuppfattning*

yleinen oikeuskäsitys = *den allmänna rättsuppfattningen/det allmänna rättsmedvetandet*

(Oikeus)käytäntö

(Rätts)praxis. I officiella texter används ordet oböjt i bestämd form.

omaksuttu käytäntö = *praxis*

vakiintunut (oikeus)käytäntö = *vedertagen/fast/etablerad (rätts)praxis*

vallitseva (oikeus)käytäntö = *rådande/gängse (rätts)praxis*

Oikeusperusta

Rättslig grund. Jfr Sädösperusta, Normipohja

Ordet är vanligt i EU-rättsliga sammanhang, t.ex. när man vill ange vilken artikel i grundfördraget som ger en institution befogenhet att göra något.

Oikeussuoja

Rättsskydd (ty. Rechtsschutz, kallas ibland också **oikeusturva** på finska) avser inom juridiken respekterande av människors lagliga rättigheter och möjligheten att vidta rättsliga åtgärder när dessa rättigheter blivit kränkta, t.ex. att överklaga en dom. Man kan t.ex. tala om *köparens rättsskydd mot säljarens borgenärer, konsumenternas rättsskydd*. I allmänspråket används ordet *rättsskydd* också om det ekonomiska skydd man får genom en *rättskyddsförsäkring (oikeusturvavakuutus)*. Se även **Oikeusturvallisuus, oikeusturva**

Oikeussuojakeino

Rättsmedel (observera att ”suoja” inte översätts). Jfr **Muutoksenhaku-keino, Oikeusturvakeino**

Oikeussääntö

Rättsnorm (80 § i grundlagen), *rättsregel* (3 § i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar 189/2000)

Oikeustaju, oikeustajunta

Rättskänsla, rättsmedvetande. Jfr Oikeuskäsitys

yleinen oikeustaju/oikeustajunta = *den allmänna rättskänslan, det allmänna rättsmedvetandet*

Oikeustila

Rättsläge

Oikeustoimikelpoisuus

Rättslig handlingsförmåga, rättshandlingsförmåga avser en persons förmåga att själv utföra rättshandlingar (t.ex. ingå avtal, förbindelser) med rättsligt bindande verkan. Rättshandlingsförmågan är inskränkt t.ex. i fråga om minderåriga. Jfr **Oikeuskelpoisuus**

Oikeusturvallisuus, oikeusturva

Rättssäkerhet (ty. Rechtssicherheit, kallas ibland också **oikeusvarmuus** på finska) avser inom juridiken ett tillstånd av likformighet och förutsebarhet i rättskipning och myndighetsutövning samt skydd mot övergrepp. Ibland används **oikeusturva** också synonymt med **oikeussuoja**, och översätts då med *rättsskydd*. Se även **Oikeussuoja**

Oikeusturvakeino

Rättsmedel. Se **Oikeussuojakeino**

Oikeusvaikutus

Rättsverkan, rättsföljd

Oikeusvarmuus

Rättssäkerhet. Se **Oikeusturvallisuus, oikeusturva**

Oleskelupaikka, olinpaikka

Se **Asuinpaikka**

Olettamasäännös

Presumptionsbestämmelse

Olla omiaan

Bidra till att, kunna medföra att, vara avsedd att, ha till syfte att, kunna, skulle kunna, innebära en risk att, om så avses (inte ”vara ägnad att”, som i allmänspråket betyder ’vara anpassad för’, ’vara lämpad för’). I straffrättsliga sammanhang används dock konstruktioner med *vara ägnad att* i fråga om så kallade abstrakta faredelikt, som avser att en handling typiskt sett är farlig, men det behöver inte föreligga någon konkret fara i det enskilda fallet (t.ex. äventyrande av trafiksäkerheten).

merkintä ei saa olla omiaan johtamaan ostajaa harhaan = märkningen får inte vara sådan att den kan vilseleda köparen

Joka tienkäyttäjänä tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tieliikennelakia... tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, on tuomittava liikenneturvallisuuden vaarantamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi = En vägtrafikanter som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot vägtrafiklagen ... på ett sätt som är ägnat

att äventyra någon annans säkerhet, skall för äventyrande av trafiksäkerheten dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader (23 kap. 1 § i strafflagen 39/1889)

Oma

omalääkäri = husläkare

oman toimensa ohella (oto. eller oto) = som särskilt uppdrag, vid sidan av sin egen tjänst/befattning, som bisyssla (ingen svensk förkortning)

Omaishoito

Närståendevård

Med *närståendevård* avses i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) vård av också andra närstående än anhöriga. Om det är fråga om en familjemedlem eller nära släkting, är det korrekt att tala om *anhörigvård*.

omaishoidon tuki = stöd för närståendevård

Omat varat

Kapitalbas (i banker etc.); *egna medel* (i motsats till andras)

ensisijaiset omat varat = primärt kapital

toissijaiset omat varat = supplementärt kapital

Omistus-

Ägar-, *ägande-* (inte ”ägo-”)

omistusasunto = ägarbostad (inte ”ägobostad”)

omistussuhde = ägandeförhållande, ägarförhållande

omistusyhteisyritys = ägarintresseföretag (1 kap. 7 § i bokföringslagen 1336/1997)

Oppilaitos

Läroanstalt. Jfr Laitos

Osa

Avdelning. En längre lag eller annan författning kan vara indelad i avdelningar (heter inte längre osasto = del). I avdelningens rubrik skrivs ordet med versaler (**OSA I = AVDELNING I**).

Osakas

Delägare (i bl.a. dödsbo, andelslag). Observera att **osakasluettelo** enligt aktiebolagslagen (624/2006) dock är *aktieägarförteckning*, jfr **Osakkeenomistaja**

Osake

osakekanta = *aktiestock*

osakeluettelo = *aktiebok*

osakepääoma = *aktiekapital* (ökning/minskning av aktiekapital)

Osakkeenomistaja

Aktieägare (i aktiebolag); inte ”aktionär”

Osakkuusyhtiö

Intressebolag

Osakkuusyritys

Intresseföretag (1 kap. 8 § i bokföringslagen 1336/1997)

Osallinen, osallisuus

(*Den som är*) *delaktig, den som har del (i saken)*; inte ”den som saken gäller”. I straffrättsliga sammanhang *medverkan*.

osallisuus rikokseen = *medverkan till brott* (5 kap. i strafflagen 39/1889)

Jfr Asianosainen

Osamietintö

Delbetänkande

Med *delbetänkande* avses en del av ett slutligt betänkande som består av flera delar. *Jfr Välimietintö*

Osapalkkio

Tantiem (andel i företags vinst som tillägg till lön)

Osatuomio

Deldom (24 kap. 5 § i rättegångsbalken). Se även **Välituomio**

Osauudistus, osittaisuudistus

Delreform. Se även Uudistaa, uudistus, uusia

Osinko

*Vinstutdelning (aktiebolagslagen 624/2006); i äldre lagstiftning *dividend**

Osittain tai kokonaan

Helt eller delvis

Osoittaa

Hänvisa, visa; anvisa; ställa, rikta m.fl.

osoittaa juttu asianomaiseen tuomioistuimeen = *hänvisa målet till behörig domstol*

hakemus osoitetaan liiton hallitukselle = *ansökan ställs/riktas till förbundets styrelse*

osoittaa varoja = *anvisa medel*

...jollei muuta osoiteta = *... om inte något annat visas (inte ”påvisas”)*

Osuuskunta

Andelslag (lagen om andelslag 421/2013). Andelslagen motsvaras i Sverige närmast av ekonomiska föreningar, kooperativ eller andelsföreningar.

Osuusmaksu

Insats (lagen om andelslag 421/2013); inte ”andelsavgift”

Ottaa käsiteltäväksi

Ta upp, ta till behandling

Ottaa käyttöön

Ta i bruk/drift, börja använda, införa m.fl. Till exempel kärnkraftverk tas i/ur drift, inte ”i/ur bruk”.

Painopistealue

Kärnområde, prioriterat område, insatsområde; prioritering, fokusering (inte ”tyngdpunktsområde”)

Pakkohuutokauppa

Exekutiv auktion (inte ”tvångsauktion”)

Pakkokeino

Tvångsmedel

Pakkotäytäntöönpano

Tvångsverkställighet

Pakottava

Tvingande, indispositiv; som är tvingande/bindande. Pakottavuus som paragrafrubrik kan översättas med Bestämmelsernas tvingande natur/karakter. Jfr Tahdonvaltainen

Palauttaa

Återlämna, återsända, returnera, återställa, sända/lämna/betala tillbaka (undvik ”återbära”)

Returnera används i synnerhet när det som skickas tillbaka är oönskat, felaktigt e.d.

Återställa kan ha konkret eller abstrakt betydelse: att återställa exempelvis lånat gods eller att återställa ett område i dess ursprungliga skick.

menetetyn määräjän palauttaminen = återställande av försutten fatalietid; se ylimääräinen muutoksenhakukeino

Betala tillbaka (undvik ”återbära”) avser olika former av betalning till någon som betalat in något.

Sända/lämna tillbaka (för ny behandling/handläggning), överlämna (för ny behandling/handläggning), återförvisa kan användas när en högre instans sänder ett ärende tillbaka till en lägre instans för ny behandling.

Restituera (restitution) används ibland om återställande av skatter eller avgifter som tagits ut till för stort belopp. Om förskottsinnehållningen överstiger den slutliga skatten får man däremot skatteåterbäring (veronpalautus).

Palkkaturva

Lönegaranti (lönegarantilagen 866/1998)

Palvelusolosuhteet

Tjänstgöringsförhållanden (värnpliktslagen 1438/2007, civiltjänstlagen 1446/2007)

Palvelussuhde

Anställningsförhållande, anställning är den allmänspråkliga motsvarigheten, som dock inte anger vilken anställningsform det är fråga om. I kommunala och statliga sammanhang avser **palvelussuhde** såväl tjänsteförhållanden (**virkasuhde**) som arbetsavtalsförhållanden (**työsuhde/työsopimussuhde**), *jfr Työsuhde*. I militära sammanhang används ibland *tjänstgöringsförhållande* (lagen om försvarsmakten 551/2007); *jfr* dock **Palvelusolosuhteet**

Palvelussuhteen ehdot

Anställningsvillkor (11 kap. i statstjänstemannalagen 750/1994). *Jfr Työehdot, työsuhteen ehdot*

Panna täytäntöön

Verkställa (inte ”bringa i verkställighet”), *genomföra*. *Se Täytäntöönpano*

Parisuhde

Se Rekisteröity parisuhde

Perinnönjättäjä

Arvlåtare

Periä

Ta ut (inte ”uppbära”); *driva in; ärva*.

Man talar om t.ex. *uttagande av avgift* (inte ”uttagning av”), *uttag av avgift* eller *avgiftsuttag*. Man tar ut avgift *av* eller *hos* någon. *Driva in, indrivning* avser framtvingande av betalning, t.ex. genom utmätning. *Se även Takaisinperintä*

ta ut avgift för t.ex. tjänster

ta ut skatt, ränta, dröjsmålsränta, ersättning

driva in t.ex. obetalda fordringar

Perus-

- perusajatus** = *grundtanke, grundidé, bärande/ledande tanke, koncept*
- perusasenne** = *grundläggande attityd, grundinställning*
- perusedellytys** = *grundförutsättning, grundkrav, en grundläggande/nödvändig förutsättning (krav; villkor), grundbetingelse*
- perusehto** = *grundvillkor, grundläggande/absolut villkor/krav*
- peruselinkeino** = *basnäring*
- peruselintarvike** = *baslivsmedel*
- peruseläke** = *grundpension*
- peruseläketurva** = *grundpensionsskydd*
- perusenergia** = *primärenergi*
- perushankinta** = *grundanskaffning*
- perushinta** = *grundpris, utgångspris, baspris*
- perushoitaja** = *primärskötare*
- perushoito** = *basvård, basal vård*
- perusilmoitus** = *grundanmälan*
- perusindeksi** = *basindex*
- perusjärjestö** = *basorganisation, grundorganisation*
- peruskirja** = *stadga* (t.ex. Europeiska sociala stadgan; FördrS 44/1991); *deklaration; grundbok*
- (Euroopan unionin) perusoikeuskirja** = *(Europeiska unionens) stadga om de grundläggande rättigheterna*
- peruskorjaus** = *(total)renovering, grundlig reparation, sanering, upprustning, ombyggnad*. Inte ”grundreparation”, som innebär att (endast) grunden repareras. *Jfr perusparannus*
- peruskorko** = *grundränta*
- peruskysymys** = *grundfråga, grundläggande/central/fundamental fråga, kardinalfråga*
- peruskäsite** = *grundbegrepp, grundläggande/centralt begrepp*
- perusmalli** = *standardmodell, prototyp*
- perusmenetelmä** = *grundläggande metod*
- perusmääräys** = *grundläggande bestämmelse*
- perusnäkemys** = *grundsyn, grundåskådning*
- perusoikeudet** = *grundläggande rättigheter*; i 2 kap i grundlagen *de grundläggande fri- och rättigheterna, medborgerliga fri- och rättigheter*. Kortformen *grundrättigheter* kan användas för **perusoikeudet** åtminstone då flera led fogas till begreppet. **Perus- ja**

ihmisoikeudet kan översättas med *grundläggande och mänskliga rättigheter* för att undvika långa fraser.

perusoikeusjärjestelmä = *systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna*

perusoikeusmyönteinen laintulkinta = *grundlagsvänlig tolkning, grundrättighetsvänlig tolkning*

perusopinnot = *grundstudier*

perusongelma = *grundproblem, grundläggande problem, elementärt problem*

perusosa = *grunddel* (bl.a. i samband med utkomststöd och stöd för vård av barn)

peruspalkka = *grundlön*

perusparannus = *grundläggande/grundlig förbättring, ombyggnad, totalrenovering, sanering*. Undvik ”grundförbättring”, som förekommer t.ex. i lagstiftningen om lån för reparation av bostäder. *Jfr peruskorjaus*

perusperiaate = *grundprincip, grundläggande/bärande/central princip*

perussairaanhoito = *bassjukvård*

perussopimus = *grundavtal* (t.ex. för samkommun), *fördrag* (i EU-sammanhang, se avsnitt 2.8.3)

perussy = *grundorsak, grundläggande orsak*

perussäännös = *grundläggande bestämmelse*

perussääntö = *grundstadga* (t.ex. kyrkolagen), *stadga* (t.ex. Europarådets stadga)

perusterveydenhuolto = *primärvård*

perustiedot = *grundläggande insikter/kunskaper, baskunskaper*

perustoimeentulo = *grundläggande försörjning* (19 § i grundlagen)

perusturva = *grundtrygghet* (grundläggande trygghet); *grundskydd* (ekonomiskt skydd med avseende på de mest grundläggande behoven vid sjukdom, arbetslöshet, ålderdom o.d.); *vård och omsorg* (ibland i kommunala sammanhang)

perustutkinto = *grundexamen*

perusvirhe = *grundläggande fel, kardinalfel*

perusvähennys = *grundavdrag*

Perustaa

Anlägga, inrätta, upprätta, bilda, grunda, etablera, skapa, starta m.fl.

anlägga t.ex. en fabrik

inrätta en myndighet, ett organ, en tjänst, ett register

upprätta ett kontor

bilda ett bolag, en stiftelse, en förening, en juridisk person

grunda eller *starta* ett företag

upprätta eller *etablera* en filial

upplåta panträtt

bilda, stifta, inrätta ett servitut

Perustamissopimus

Grundfördrag (EU), ibland *fördrag*, se avsnitt 2.8.3. *Jfr perussopimus*

Perusteella

Enligt, med stöd av, utifrån, med hänsyn till, på grundval av, på basis av m.fl. (inte ”på basen av”). ”På grund av” anger ett orsakssammanhang. Se även **Mukaan, mukaisesti, nojalla**

hakemuksen perusteella = *på/efter ansökan*

lain/pykälän perusteella = *enligt lagen/paragrafen, med stöd av lagen/paragrafen* (inte ”på grundval av”)

päätösvalta määräytyy sopimuksen kokonaishinnan perusteella = *beslutanderätten bestäms utifrån avtalets totala pris*

virheiden laadun perusteella = *med hänsyn till felens art*

korko lasketaan todelliselta myöhästymisajalta todellisen

maksun perusteella = *räntan beräknas enligt den faktiska förseningstiden och på det verkliga beloppet*

tuomiossa/päätöksessä/esityksessä/lausunnossa mainituilla

perusteilla = *av de skäl/på de grunder som nämns i/framgår av domen/beslutet/propositionen/framställningen/utlåtandet*

Perusteeton etu

Obehörig vinst (inte ”oberättigad fördel”); *grundlös förmån*. Se även

Epäoikeutettu etu

Perusteltu syy

Grundad anledning

Perustelu(t)

Motivering, motiv, särskilt i propositioner. Båda orden kan på svenska användas i både singular och plural, men i propositioner har man av tradition använt *motivering* endast i singular. När det gäller beslut även *skäl*.

tuomion perustelut = *domskäl(en)*

päätöksen perustelut = *beslutets motivering; beslutsskäl(en)*

Perustettava yhtiö

Under bildning varande bolag, bolag under bildning (t.ex. jordabalken 540/1995). Ett bolag är under bildning när ett avtal om bildande av bolaget har undertecknats, men bolaget ännu inte har registrerats.

perustettavan yhtiön lukuun = *för ett under bildning varande bolags räkning*

Observera att när det är fråga om fusion eller delning översätts **perustettava yhtiö** med *nybildat bolag* (16 kap. 3 § och 17 kap. 3 § i aktiebolagslagen (624/2006).

Perustevalitus

Grundbesvär

Perustuslainsäätämjärjestys

Grundlagsordning, den ordning som gäller för stiftande av grundlag (inte ”grundlagsenlig ordning”)

Peruuttaa

Återta, återkalla; upphäva, häva; avbeställa; ställa/dra in; dra tillbaka m.fl.

återta en proposition

återkalla en fullmakt, ett tillstånd, ett testamente, ett käromål, en ansökan

upphäva ett förbud

häva eller *frånträda* ett avtal

avbeställa eller *avboka* en resa

ställa in ett sammanträde

dra in obetalt bidrag/understöd

dra tillbaka ett förslag, en ansökan, ett bud, ett anbud

Pidättäminen

Anhållande (se 2 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011). *Jfr Virantoimituksesta pidättäminen*

Pitkälle, pitkälti

I stor utsträckning, så långt (det är) möjligt, till stor del, i hög grad, i långa stycken, huvudsakligen (inte enbart ”långt”)

Pk-yritykset

SMF-företag kan användas när en förkortning behövs på svenska (inte ”sm-företag” o.d.)

pienet ja keskisuuret yritykset = *små och medelstora företag*

Poikkeuslupa

Dispens används i fråga om undantag i enskilda fall från föreskrivna krav eller villkor, t.ex. behörighetsvillkor för tjänster. *Dispens* används bl.a. om undantag enligt informationssamhällsbalken (917/2014), jaktlagen (615/1993) och lagen om fiske (379/2015). Ibland talar man också om *undantagslov* (även *tillstånd till undantag*; dock inte ”undantagstillstånd” som har en annan betydelse). *Se även Erivapaus*

Poikkeusolot

Undantagsförhållanden (23 § i grundlagen)

Poikkihallinnollinen

Förvaltningsövergripande; tvärsektoriell; sektorsövergripande; förvaltningsgemensam m.fl.

Poistaa

Stryka, utgå, undanröja, avhjälpa, avskaffa, avlägsna, slopa, utesluta, gallra, avföra, upphäva m.fl.

säännös ehdotetaan poistettavaksi laista = *det föreslås att bestämmelsen stryks/ska strykas (i lagen)/utgå (ur lagen)*. I de flesta fall är preciseringen ”i/ur lagen” onödig och kan utelämnas.

Jfr Kumota

poistaa puutteellisuuksia ja epäkohtia = *avhjälpa/undanröja brister och missförhållanden*

poistaa päätös = *undanröja ett beslut* (t.ex. 59 § i förvaltningsprocesslagen 586/1996)

luvanvaraisuus poistetaan = *tillståndsplikten avskaffas/slopas*
poistaa rekisteristä = *gallra ur ett register* (*gallra* kan innebära att uppgifterna utplånas, men kan också i vissa fall innebära att de lagras eller bevaras på annat ställe än i registret), *avföra ur ett register; avregistrera*; i viss lagstiftning används *utplåna* (kan användas om uppgifterna ska utplånas fysiskt)

poistaa tuote markkinoilta = *dra tillbaka en produkt från marknaden*

Postin kuljetettavaksi

antaa postin kuljetettavaksi = *posta* (inte ”lämna till postens befordran” e.d.)

Puheenvuoro

Inlägg, anförande, yttrande; ordet (inte ”taltur”)

Puoliso

Make (best. sing. maken obest. pl. makar best. pl. makarna) har i lagtext av tradition avsett bäge parterna i ett äktenskap. *Maka* avser endast hustrun.

Aviopuolisot avser alltid makar som ingått äktenskap med varandra. Med **puoliso** avses också i allmänhet äkta make, men ordet kan ibland komma att omfatta även sambor (**avopuoliso**). Om man i texten nämner **avio- tai avopuoliso** kan nämligen **puoliso** senare i texten användas som ett överbegrepp så att det avser såväl *make* (*och maka*) som *sambo*. Det här måste då också framgå av översättningen. Ibland måste man betona att det är fråga om **aviopuoliso** = *äkta make* (t.ex. 3 § i lagen om vikariehjälp för renskötare 1238/2014). Se även **Avoliitto, jfr Rekisteröity parisuhde**

Puoltaa

Förorda, tillstyrka, ställa sig bakom (motsatsen är *avstyrka, avslå*).

Jfr Myöntää, Myönteinen

lausunnonantaja ei puoltanut ehdotusta = *remissorganet avstyrkte förslaget*

Purkaa

Upplösa; häva; riva m.fl. Se även Kumota

purkaa avioliitto = *upplösa ett äktenskap*

purkaa lasti = *lossa, lasta av/ur last*

purkaa palvelussuhde = *häva ett anställningsförhållande*

purkaa rakennus = *riva en byggnad*

purkaa sopimus = *häva ett avtal*

purkaa virkasuhde = *upplösa ett tjänsteförhållande*

purkaa yhtiö = *upplösa ett bolag*

lainvoiman saaneen tuomion purkaminen = *återbrytande av lagakraftvunnen dom; se ylimääräinen muutoksenhakukeino*

Pyrkiä

Sträva efter, eftersträva, försöka, ha som mål/syfte, gå in för, om möjligt göra, ha ambitionen att, avse att, anstränga sig (för att). Sträva mot är ibland tänkbart (t.ex. sträva mot ett bestämt mål), men inte ”sträva till”.

Pysyvä

Bestående, permanent, ständig, fast, stående m.fl. Jfr Vakinainen, vakituinen

pysyvä asiantuntija = *permanent sakkunnig*

pysyvä edustusto = *ständig representation*

pysyvä haitta = *bestående men*

pysyvä haitta-aste = *bestående invaliditetsgrad*

pysyvä oleskelulupa = *permanent uppehållstillstånd*

pysyvä toimipaikka = *fast driftställe/verksamhetsställe*

pysyvä valtuutus = *stående fullmakt*

jos korkein oikeus jättää pysyväksi hovioikeuden ratkaisun lopputuloksen = *om högsta domstolen fastställer hovrättens domslut*

laki on sama, jos hovioikeuden ratkaisu jää pysyväksi sen vuoksi, että... = *detsamma gäller om hovrättens avgörande står fast för att/med anledning av att ...*

Pysäköintivirhemaksu

Felparkeringsavgift (lagen om parkeringsövervakning 727/2011); tidigare ”parkeringsbot”.

Päihde, päihteeet

Berusningsmedel (hellre än ”rusmedel”); i sammansättningar eventuellt *drog*. Begreppet *drog* anses ibland omfatta såväl narkotika som alkohol och andra missbrukspreparat, men det finns sammanhang där *drog* används synonymt med narkotika (**huume, huumausaine**). När ordet används i författningar bör man därför noggrant se till att tolkningen blir den avsedda.

päihdehuolto = *missbrukarvård* (inte ”rusvård”)

päihdeohjelma = *antidrogprogram*

päihdetesti = *drogtest*

päihdeettömyyden valvonta = *kontroll av drogfrihet*

Päivittää

Uppdatera (t.ex. uppgifter, information); *uppgradera* (t.ex. ett program eller en dator); *se över, revidera, omarbета, modernisera* (t.ex. en lag). *Se även Uudistaa, uudistus, uusia*

Päivystys

Jour, jourtjänstgöring (inte ”dejour” eller ”dejourera”)

päivystävä... = *jourhavande ...*

Päiväraha

Dagpenning när det är fråga om en ersättningsform enligt sjukförsäkringslagen eller någon annan socialförsäkringslag. *Dagtraktamente* eller *traktamente* när det är fråga om ersättning för uppehälle på främmande ort (**matkapäiväraha**).

Pätemätön

Ogiltig. Jfr Mitätön, Tehoton

Pätevyys

Kompetens; behörighet; kvalifikationer. Se även Kelpoisuus

ammattipätevyys = yrkeskompetens; yrkeskvalifikationer (lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer 1384/2015)

muodollinen pätevyys = formell behörighet; formella kvalifikationer

opettajan pätevyys = behörighet som lärare eller lärarbehörighet när det är fråga om att uppfylla de formella behörighetskraven; lärarens kompetens, om den faktiska förmågan avses

tieteellinen pätevyys = vetenskaplig kompetens

Pätevyysvaatimus

Kompetenskrav när tonvikten ligger på den faktiska förmågan.

Jfr Kelpoisuusvaatimus

Pätevä

Kompetent; behörig (se Pätevyys); giltig; godtagbar; pålitlig; beprövad; erkänd; kvalificerad m.fl.

pätevä syy = giltigt skäl

laillisesti pätevä käännös = en laggill översättning

Pääsääntöisesti

I regel, i allmänhet, normalt, vanligen, oftast. Kan översättas med enligt huvudregeln, om det är klart att undantag finns.

Päittää

Besluta eller fatta beslut om

I propositioner och författningstext används böjningsformerna *beslutar, beslutade, har beslutat*. Uttrycket ”ta beslut” ska inte användas i dessa texter.

Päätös

Beslut (inte ”utslag”)

Enligt rättegångsbalkens terminologi kallas de allmänna domstolarnas slutliga avgöranden *dom (tuomio)* och andra avgöranden *beslut (päätös)*. Också i förvaltningsrättslig lagstiftning ska man numera alltid tala om *beslut*. ”Utslag” är föråldrat. Se även **Osatuomio, Välipäätös, Välitöimenpide, Välituomio**

tehdä päätös = fatta (ett) beslut, besluta. *Jfr Antaa (päätös)*

Se även **poistaa päätös, kumota päätös**

Päätöslauselma

Resolution i bl.a. FN- och EU-sammanhang.

Beslut, utgången i ärendet, slutsats när det gäller slutsatsen i ett beslut. Inte ”slutresultat(et)”. *Jfr* **Ratkaisun lopputulos; Tuomio**

Päätösluettelo

Beslutsförteckning

Päätösvalta

Beslutanderätt, beslutsrätt. Se även **Ratkaisuvalta, Siirtää. Jfr** **Määräysvalta**

Päätösvaltainen

Beslutför; domför (domstolar)

Rahoitusomaisuus

Finansieringstillgångar (bokföringslagen 1336/1997)

Rangaista

En person *straffas* eller *bestraffas*, en gärning *bestraffas*, en överträdelse av bestämmelser *bestraffas*.

jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan = *om gärningen inte utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen*

jollei teko ole rangaistava kirjanpitorikoksena = *om gärningen inte utgör bokföringsbrott.* (När den brottsrubricering som nämns innehåller ordet ”brott” eller det annars framgår att det är fråga om en brottsrubricering, är den här formuleringen att föredra framför de andra varianter som förekommer i lagstiftningen.)

rangaistava teko = *straffbar handling/gärning*

Rangaistusmääräys

Strafforder (lagen om föreläggande av böter och ordningsbot 754/2010). I Sverige: strafföreläggande. *Jfr* **Maksumääräys**

Rangaistusvaatimus

Straffyrkande, ibland används *straffanspråk*

Ratkaista

avgöra ett ärende, en fråga, ett mål
fatta beslut
klara upp ett brott
lösa ett problem, en uppgift
träffa ett avgörande

Ratkaisu

I processrättsliga sammanhang används vanligen *avgörande*.

Ratkaisun lopputulos

Utgång(en) i ärendet, slutsats; domslut (i en dom, *jfr Tuomio*); *beslut* (hos t.ex. hovrätten i fråga om något annat beslut än en dom, *jfr Päätöslauselma*). Inte ”slutresultat(et)”.

Ratkaisuvalta

Beslutanderätt, beslutsrätt (inte ”avgöranderätt”). *Se även Päätösvalta. Jfr Määräysvalta*

Raueta

Avskrivas; förfalla; ibland förlora sin verkan/betydelse, upphöra att gälla, gå/löpa ut, bli inaktuell
asia raukeaa = *ärendet avskrivs*

Rehellinen ja taitava

Redbar och skicklig (60 § i grundlagen)

Rekisterinpitäjä

Registeransvarig; registerförare, den (myndighet) som för registret

Den *registeransvarige* är enligt personuppgiftslagen (523/1999) den för vars bruk ett personregister inrättas och som har rätt att förfoga över registret, eller som enligt lag ålagts skyldighet att föra register. I Sverige användes också tidigare (i den upphävda datalagen 1973:289) termen *registeransvarig* om den för vars verksamhet ett personregister fördes, om han förfogade över registret. Genom att man i Sverige i många sammanhang vill överge registerbegreppet tog man i 1998 års svenska personuppgiftslag (1998:204) i bruk termen ”personuppgiftsansvarig” för den som

ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Registerförare kan användas t.ex. när tyngdpunkten ligger på den praktiska registerföringen. I personuppgiftslagen och i EU-sammanhang har **henkilötietojen käsittelijä** översatts med *registerförare*.

Rekisteröity parisuhde

Registrerat partnerskap (lagen om registrerat partnerskap 950/2001). Den som är *part* (**osapuoli**) i en sådan samkönad relation (samaa sukupuolta olevien parisuhde) kan gärna kallas (*registrerad*) *partner*. Se även **Puoliso**.

Reunaehto

Förbehåll, specialvillkor eller (*yttre*) *villkor*; (*yttre*) *ramar*, *oeftergivliga krav* (allmänspråkligt); inte ”randvillkor” eller ”ramvillkor”

Riittävä

Tillräcklig, betryggande, tillbörlig m.fl.

Rikesakko

Ordningsbot (inte ”förseelsebot”)

Rikoksen tuottama (taloudellinen) hyöty, rikoksesta saatu hyöty, rikoshyöty

(*Ekonomisk*) *vinning av brott* (bl.a. i strafflagen 39/1889); inte ”ekonomisk fördel av brott”. I Sverige talar man också om *utbyte av brott*, som omfattar såväl konkreta föremål som abstrakt vinning.

Rikos, rikkomus, rikkominen

Bestämmelser om grövre gärningar, s.k. *brott* eller *förbrytelser* (**rikos**), finns i allmänhet i *strafflagen* (**rikoslaki**), medan bestämmelser om lindrigare gärningar, s.k. *förseelser*; (**rikkomus**) finns i speciallagar.

kalastusrikos = *fiskebrott* (48 a kap. 2 § i strafflagen 39/1889)

kalastusrikkomus = *fiskeförseelse* (118 § i lagen om fiske 379/2015)

hedelmöityshoitorikos = *brott mot bestämmelserna om assisterad befruktning*

hedelmöityshoitorikkomus = *förseelse mot bestämmelserna om assisterad befruktning*

tehdä rikos/rikkomus = *begå ett brott/en förseelse*

Rikkomus har i brottsbenämningar också översatts med *överträdelse*, men *förseelse* dominerar numera.

rikostaustan selvittämisrikkomus = *förseelse mot bestämmelserna om kontroll av brottslig bakgrund*

salassapitorikkomus = *sekretessförseelse*

velallisrikkomus = *gäldenärsförseelse*

verorikkomus = *skatteförseelse*

ympäristörikkomus = *miljöförseelse*

Lain/säännösten rikkominen kan översättas med *brott mot lagen/bestämmelserna* oberoende av om det är fråga om en grövre eller lindrigare gärning. Man kan också tala om överträdelse av lag eller bestämmelser.

sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain rikkominen = *brott mot lagen om elektroniska recept*

tuntemisvelvollisuuden rikkominen = *brott mot kraven på kundkontroll* (lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism 503/2008)

ratalain säännösten rikkominen = *överträdelse av (bestämmelserna i) banlagen*

jäsenvaltio on rikkonut X artiklaa = *medlemsstaten har åsidosatt artikel X*

I sammansättningar med **rikos-** har svenskan ofta *straff-* som motsvarighet.

rikoslaki = *strafflagen*; inte ”brottslagen”. (I Sverige: brottsbalken)

rikosrekisteri = *straffregistret*; inte ”brottsregistret” (i Sverige: belastningsregistret, tidigare kriminalregistret)

Rikosasia, rikosjuttu

Brottmål

Rikosilmoitus

Polisanmälan när det är fråga om att någon anmäler till polisen att ett brott har begåtts (t.ex. brottskadlagen 1204/2005 och civiltjänstlagen 1446/2007). Ordet ”brottsanmälan” har använts i vissa författningar, men det bör undvikas i betydelsen att ett brott anmäls till polisen. I Sverige används ordet brottsanmälan i regel om den anmälan som polisen gör till åklagaren.

I vissa författningar används *anmälan om brott (ilmoitus rikoksesta)*.

Saanto

Förvärv; undvik ”fång”

Saantokirja

Åtkomsthandling, förvärvshandling; undvik ”fängeshandling”

Saatava, saaminen

Fordran (inte ”fordring”); best. sing. fordran, obest. pl. fordringar. Undvik ”tillgodohavande”.

Saattaa

saattaa voimaan = *sätta i kraft* (inte ”bringa i kraft”). Se **Voimaansaattaminen**

valtioneuvoston asetus x-lain voimaansaattamisesta = *statsrådets förordning om sättande i kraft av x-lagen*

saattaa jonkun tietoon = *tillkännage, meddela någon något*

saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi = *underkasta domstolsprövning* (7 § i grundlagen)

saattaa asia oikeuden käsiteltäväksi/saattaa asia oikeuteen = *föra saken till domstol; få saken prövad av domstol*

saattaa asia ylemmän oikeuden tutkittavaksi = *få saken prövad/ärendet prövat av högre rätt*

saattaa markkinoille = *släppa ut på marknaden*

saattaa lain tasolle = *lyfta upp på lagnivå, ta in i lag*

hakemus on saatettu (toimitettu) ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi = *ansökan har förts/lämnats över till högre myndighet för avgörande*

opetushallituksen on saatettava asia opetus- ja kulttuuriministeriön ratkaistavaksi = *utbildningsstyrelsen ska överlämna/lämna över ärendet/frågan till undervisnings- och kulturministeriet för avgörande, utbildningsstyrelsen ska hänskjuta ärendet/frågan till undervisnings- och kulturministeriet* (’hänskjuta’ innebär i sig en överföring för avgörande).

Jfr Siirtää

Saavutettu etu

Förvärvad rättighet (inte ”uppnådd förmån”)

Sakko

Oftast *bot*, plur. *böter*, men det kan också vara fråga om *vite* eller *plikt*.

hyvityssakko = *plikt* (bl.a. i 7 § i lagen om kollektivavtal 436/1946)

järjestyssakko = *rättegångsbot* (14 kap. 7 § i rättegångsbalken)

kurinpitosakko = *disciplinbot*

oheissakko = *böter som tilläggsstraff*

päiväsakko = *dagsbot*

rikesakko = *ordningsbot* (inte ”förseelsebot”)

uhkasakko; sakon uhalla = *vite; vid vite*

yhteisösakko = *samfundsbot* (i Sverige: företagsbot)

Salassapitovelvollisuus, vaitiolovelvollisuus

Tystnadsplikt; sekretess

Tystnadsplikt innebär skyldighet att hemlighålla viss kunskap eller vissa handlingar. *Sekretess* innebär ett påbud att hemlighålla någonting.

salassapidettävä asiakirja = *sekretessbelagd handling*

Selitys

Förklaring

I förvaltningsprocessen begär man ofta *förklaring* t.ex. av en myndighet eller av någon berörd person när någon har överklagat ett beslut. Den som har överklagat ges sedan tillfälle till *genmäle* (**vastaselitys**). Se även

Vastaus, vastine

Sellaisena, sellaisenaan

sellaisena kuin se on = *sådan den/sådant det lyder* (t.ex. om bestämmelser); *i befintligt skick* (t.ex. om varor; eng. as is)

pykälä on sellaisenaan sovellettavissa = *paragrafen är direkt tillämplig, paragrafen kan tillämpas direkt* (på detta fall)

lakiehdotus hyväksyttiin sellaisenaan = *lagförslaget godkändes i oförändrad form/godkändes utan ändringar*

Selvitys

*Upplysningar, uppgifter; utredning, redogörelse, rapport, sammanställning, studie, analys; bevis, intyg, dokumentation, verifikation m.fl. Se även **lisäselvitys***

antaa selvitys viranomaiselle = lämna upplysningar/uppgifter till myndigheten

esittää selvitys jostakin = presentera/lägga fram utredning om något, lämna en redogörelse för något, ibland visa/dokumentera något (t.ex. när det gäller att bifoga kvitto eller en kortare förklaring)

Utredning används i Sverige både om kommittéer med uppgift att utreda en viss fråga och om sådana kommittéers arbetsresultat – man kan tillsätta en utredning för att verkställa en utredning.

Seuraava, lähinnä seuraava

Nästa kan användas om det som kommer närmast efter, främst med avseende på en viss ordning:

Den kandidat vars jämförelsetal är störst får *nästa* plats i ordningen.

Riksdagens mandattid inleds när resultatet av riksdagsvalet har fastställts och fortgår tills *nästa* riksdagsval har förrättats.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på fullmäktiges *nästa* sammanträde.

Observera att tidsuttryck som *nästa tisdag* och *nästa höst* kan missförstås. Särskilt i Sverige uppfattas de ofta som tisdag om en vecka eller mer och hösten om ett år eller mer. När det gäller dagar som infaller om mindre än en vecka och årstider som infaller om mindre än ett år är det därför bäst att använda *på* eller möjligen *instundande* (inte ”inkommande”) + veckodagen i obestämd form (*på tisdag, instundande tisdag*) respektive *i/instundande* + årstid (*i höst, instundande höst*). Ofta är det säkrast att precisera med datum eller årtal. Se även *Så här ska det låta. Om finlandssvenska och språkkriktighet*.

Följande, närmast följande, närmast efter används om det som kommer närmast efter något annat:

När återbetalningstiden är slut ska eventuell resterande skuld betalas under det *följande* året.

Mötesprotokollet ska underteckas före utgången av *följande* kalendermånad.

Uppgifter ska lämnas för varje kalenderår senast den 31 januari *närmast följande* kalenderår.

Medlen ska överföras senast den vardag *närmast efter* betalningsdagen då penninginstitutet är öppet för allmänheten.

Seuranta

Seuranta innebär ofta att något *övervakas, kontrolleras, följs, bevakas* eller *observeras*, men kan också avse *uppföljning* (t.ex. när det är fråga om att utveckla och se över en verksamhet som satts i gång tidigare), *uppsikt* eller *tillsyn*.

Sidosryhmä

Intressentgrupp om en grupp vars medlemmar är engagerade (och ev. har ett ekonomiskt intresse) i viss verksamhet eller visst företag. *Jfr Eturyhmä*

Siirtymäsäännös

Övergångsbestämmelse

Siirtää

Lämna över, överlämna, överlåta, föra över, överföra, flytta över, förflytta m.fl.

siirtää asia hallituksen käsiteltäväksi = *lämna över eller överlämna ärendet för behandling i styrelsen, lämna över eller överlämna ärendet till styrelsen för behandling, flytta över eller hänskjuta ärendet till styrelsen. Jfr Saattaa, Osoittaa*

siirtää maanvuokraoikeus = *överlåta arrenderätt. Jfr Maanvuokra*

siirtää tehtävä, päätösvalta = *föra över eller överlåta en uppgift, beslutanderätten till eller på någon. Man kan också delegera något till någon, om uppgiften eller beslutanderätten överläts nedåt.*

siirtää virka = *överföra en tjänst*

siirtää virkamies toiseen virkaan = *förflytta en tjänsteman till en annan tjänst*

Sijainen

När det är fråga om någon som vikarierar på en viss tjänst eller befattning och får lön enligt denna talar man i första hand om *vikarie*, när det gäller högre tjänster även om *ställföreträdare*. Personer i chefsställning har ofta permanenta *ställföreträdare* eller *ersättare* som – inom ramen för sin egen tjänst eller befattning – sköter deras uppgifter när de har semester eller annars är förhindrade att utöva sin tjänst.

toimia jonkun sijaisena = *vikariera för någon* (inte ”vikariera någon”)

johtajan sijainen = *ställföreträdare för direktören, direktörens ställföreträdare*

Siten

siten kuin tässä laissa säädetään = *i enlighet med det/vad som föreskrivs i denna lag, på det sätt eller så som det föreskrivs/anges/sägs i denna lag, enligt denna lag*. Se även avsnitt 10.4.1.

Sitoumus

Utfästelse, förbindelse (även om dokumentet), *åtagande*. Se även **antaa sitoumus**

Jos myyjä on antamalla takuun tai vastaavanlaisen sitoumuksen ottanut vastatakseen... = *Har säljaren genom en garanti eller liknande utfästelse åtagit sig att svara för...*

Sitoumus tai sopimus, jonka mukaan velallisen on tehtävä... = *En förbindelse eller ett avtal som förpliktar gäldenären att ...*

Suomen kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumus = *Finlands samhällseliga åtagande för hållbar utveckling*

Sitoutua

Utfästa sig, förbinda sig, åta sig m.fl.

Sivullinen

Tredje man används i avtalsrättsliga sammanhang om den som utan att vara part ändå på något sätt berörs av en rättshandling eller en tvist, se **Kolmas, kolmas henkilö, kolmas mies**. *Utomstående* används om den som i processuellt hänseende inte är part.

Sivutoimilupa

Bisysslotillstånd, tillstånd att utöva bisyssla

Sivutoiminen

Med uppgiften/uppdraget som bisyssla (hellre än ”i bisyssla”)

Sopijapuoli, sopimuspuoli

(Avtals-)part, ibland kontrahent. I fråga om internationella fördrag avtalslutande part, fördragsslutande part.

Sopimus

Avtal, kontrakt, överenskommelse, fördrag, traktat; konvention m.fl.

Ett *avtal* är en rättshandling som grundar rättigheter och skyldigheter. Ett avtal kan vara muntligt eller skriftligt. Lagen om rättshandlingar på förmogenhetsrättens område (228/1929) kallas ofta *avtalslagen*.

Ett *kontrakt* är ett skriftligt avtal, vanligen i affärssammanhang. *Kontrakt* används dock sällan i lagstiftningen, men ordet lämpar sig bra när det är fråga om särskilda avtalstyper (det förekommer t.ex. i fråga om *upp-handlingskontrakt* = **hankintasopimus**). Med *kontraktsrätt* avses detsamma som *avtalsrätt* (**sopimusoikeus**) – en särskild disciplin inom juridiken.

Överenskommelse är ett övergripande allmänspråkligt ord som också används i fråga om folkrättsliga avtal mellan stater (eng. agreement). En sådan överenskommelse är *bilateral* (**kahdenvälinen**) om den ingåtts mellan två parter och *multilateral* (**monenvälinen**) om den innefattar mer än två parter. När det gäller internationella överenskommelser är terminologin (valet mellan *avtal*, *överenskommelse*, *konvention*, *fördrag* och *traktat*) något vacklande.

Valtiosopimus (ofta enbart **sopimus**, t.ex. i rubriker) = *fördrag*, *traktat* (eng. treaty) avser en överenskommelse, oftast multilateral, mellan stater eller internationella organisationer. De grundläggande bestämmelserna om bl.a. ingående av fördrag finns i *Wienkonventionen om traktaträtten* (**valtiosopimusoikeutta koskeva Wienin yleissopimus**, FördrS 33/1980). *Se även* avsnitt 2.8.3.

Yleissopimus = *konvention* (eng. convention) är en multilateral överenskommelse som i allmänhet är öppen för många stater eller organisationer. *Se t.ex.* **Ihmisoikeussopimus**

Sopimussarja

Fördragsserien

Suomen säädöskokoelman sopimussarja (SopS) = *Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS)*

Sotamies

Soldat om militär grad, *jfr Sotilas*

Sotilas

Militärperson i bl.a. värnpliktslagen (1438/2007) och lagen om försvarsmakten (551/2007), *krigsman* i bl.a. strafflagen 39/1889, *jfr Sotamies*.
Kontrollera sammanhanget.

sotilasvala = *krigsmannaed*

Sovinto

Förlikning; försoning; samförstånd m.fl. *Se även Sovittelu*

Sovittelija

Medlare, förlikningsman

Sovittelu

Jämkning; medling m.fl. *Se även Sovinto*

Jämkning innebär att en oskäligt betungande förpliktelse justeras enligt en skälighetsbedömning. Man kan jämka bl.a. oskäliga avtalsvillkor, skadeståndsskyldighet och underhållsskyldighet. Skadeståndsskyldighet jämkas i praktiken nedåt (*minska, sätta ned skadestånd*), medan många andra betalningsskyldigheter, t.ex. underhåll för barn och köpesummor, kan jämkas såväl uppåt som nedåt. *Se jämka* i avsnitt 6.

Medling är ett förfarande som syftar till att åstadkomma förlikning, överenskommelse eller annan samförståndslösning t.ex. vid brott, arbetstvister eller tvistemål vid domstol eller i familjefrågor.

Suhteellisuusperiaate

Proportionalitetsprincipen. Se Oikeasuhtaisuus

Sukunimi

Släktnamn används i namnlagen (694/1985), men *efternamn*, som är vanligare i Sverige och mer adekvat, bör helst användas när det är lagtekniskt möjligt.

Suoja, suojelu

ilmansuojelu = *luftvård* ("luftskydd" avser skydd mot luftangrepp)

intimiteettisuoja = *integritetsskydd* (inte "intimitetsskydd")

lastensuojelu = *barnskydd* (motsvaras i Sverige av *vård av unga*, ibland *barnomsorg*)

luonnonsuojelu = *naturvård, naturskydd*, se naturvårdslagen (1096/1996)

palosuoja = *brandskydd*

suojaosa = *skyddat belopp* (t.ex. arbetsavtalslagen 55/2001)

suojaosuus = *skyddat belopp* (utsökningsbalken 705/2007)

työsuojelu = *arbetarskydd*

vesiensuojelu = *vattenskydd, vattenvård*

väestönsuoja = *skyddsrum* (inte "befolkningsskydd")

väestönsuojelu = *befolkningsskydd* (avser själva verksamheten)

ympäristönsuojelu = *miljövård, miljöskydd*

Se även **Tietosuoja**

Suojatie

Skyddsväg definieras i 1981 års vägtrafiklag och ska därför användas när det görs ändringar i vägtrafiklagen eller de förordningar som bygger på den. I Sverige talar man om övergångsställe. Observera att man med övergångsställe (**ylityskohta**) i landsvägslagen (503/2005) avser något annat än skyddsväg.

Suomalainen

Finländsk om något som hänför sig till Finland, *finsk* om sådant som har att göra med finska språket eller den finska kulturen. I sammanhang där språket inte spelar någon roll används ofta *finsk* (t.ex. finskt medborgarskap, finsk rätt), men det är oftast inte heller fel att använda *finländsk*. Ibland passar också en omskrivning med *i Finland*.

Suorittaa

Fullgöra, genomföra, genomgå, slutföra; göra, utföra, vidta; avlägga m.fl.

suorittaa arvosana = *ta betyg* (i Finland även *avlägga vitsord*)

suorittaa asevelvollisuus = *(full)göra värnplikt* (inte ”avtjäna”)

suorittaa esitutkinta = *göra förundersökning*

suorittaa koe = *avlägga* eller *genomgå* ett prov

suorittaa korvaus = *betala ut* ersättning

suorittaa kurssi = *genomgå* eller *slutföra* en kurs

suorittaa kustannuksia = *betala* (inte ”erlägga”) kostnader; *svara för* eller *stå för* kostnader

suorittaa maksu = *betala*; *erlägga betalning* om det är nödvändigt att använda ett substantiverat uttryck; ibland *utbetala* (*betala ut*) om en konkret betalningsåtgärd. *Se även Maksaa*

suorittaa opinnot = *slutföra* eller *genomföra* studier

suorittaa oppivelvollisuus = *fullgöra* sin läroplikt

suorittaa palvelus = *utföra* en tjänst

palveluksen suorittaja = *den som utför* en tjänst

suorittaa peruskoulu = *genomgå* grundskolan

suorittaa rangaistus = *avtjäna* straff

suorittaa siviilipalvelusta = *fullgöra* civiltjänst

suorittaa tehtävä = *utföra* eller *fullgöra* en uppgift eller ett uppdrag

suorittaa toimenpide = *vidta* eller *utföra* en åtgärd

suorittaa tutkinto = *avlägga* en examen

Suostua

Samtycka, ge sitt samtycke, bifalla. Jfr Hyväksyä

Supistettu perustuslainsäätämisyjärjestys

Inskränkt grundlagsordning (95 § 2 mom. i grundlagen)

Suppea tulkinta

Restriktiv tolkning, snäv tolkning innebär att en bestämmelse tillämpas endast på fall som utan tvekan faller under bestämmelsens ordalydelse.

Jfr Laaja tulkinta, Väljä

Suunnata

Se Kohdentaa

Syrjintä

Diskriminering

sukupuoleen perustuva syrjintä = *diskriminering på grund av kön, könsdiskriminering*

syrjivä ilmoittelu = *diskriminerande annonsering*

työsyrjintä = *diskriminering i arbetslivet*

Syrjäytyminen

Marginalisering, utslagning, social utestängning, utanförskap m.fl.

Syy

Se Erityisestä syystä, Perusteltu syy

Syyte

syyte = *åtal*

syyteharkinta = *åtalsprövning*

saattaa syteharkintaan = *(över)lämna till/för åtalsprövning*

syytetty = *den åtalade, den tilltalade*

ajaa syytettyä = *utföra åtal, driva åtal*

nostaa syyte = *väcka åtal*

Syyttäjä

Åklagare

apulaisyyttäjä = *biträdande åklagare*

erikoissyyttäjä = *specialiståklagare* (åklagare med särskild erfarenhet och kompetens inom ett visst område, t.ex. ekonomisk brottslighet, narkotikabrottslighet)

erityissyyttäjä = *specialåklagare* (justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman, se 5 § i lagen om åklagarväsendet 439/2011)

kihlakunnansyyttäjä = *häradståklagare*

maakunnansyyttäjä = *landskapsåklagare* (Åland)

valtakunnansyyttäjä = *riksåklagaren*

valtionsyyttäjä = *statsåklagare*

Om uttrycken **yleinen syyttäjä** och **virallinen syyttäjä** förekommer kan de översättas med *allmän åklagare* (i författningar oftast *allmänna åklagaren*).

Syyttämättä jättäminen

Åtalseftergift, beslut om att inte väcka åtal (i Sverige: åtalsunderlåtelse)
Det sistnämnda uttrycket används i synnerhet i de fall då inget brott har begåtts eller då det inte finns bevis för någons skuld.

jättää syyttämättä = *avstå från att väcka åtal*

jättää syyte ajamatta = *meddela åtalseftergift, besluta om åtalseftergift, avstå från att väcka åtal*

syyttämättäjättämispäätös = *beslut om åtalseftergift*

Sähköinen asiointi

Webbtjänster, e-tjänster, elektroniska tjänster. Även singularform kan användas. Ibland behövs en omskrivning beroende på sammanhanget (**sähköinen asiointi julkisissa palveluissa** = *elektronisk tillgång till offentliga tjänster*). Observera att begreppet *elektronisk kommunikation* är av mera övergripande karaktär än **sähköinen asiointi**, och avser vilken som helst form av meddelandeöverföring i kommunikationsnät.

hakemus tehdään kunnan sähköisen asioinnin kautta =
ansökan sker via kommunens e-tjänst

sähköiset palvelut = *e-tjänster*

sähköinen allekirjoitus = *elektronisk underskrift*

Säilyttää

Bevara (ha något i förvar med avseende på hur länge objektet ska finnas tillgängligt); *förvara* (med avseende på vad som kan hända med objektet); *spara* (avstå från att förbruka objektet); inte ”uppbevara”

säilyttää pysyvästi = *bevara varaktigt/permanent, bevara för eftervärlden/framtiden*

asiakirjat on säilytettävä luotettavalla tavalla = *handlingarna ska förvaras på ett betryggande sätt*

tiedot/asiakirjat on säilytettävä kymmenen vuoden ajan =
uppgifterna/handlingarna ska bevaras i tio år

Säädös

Författning dvs. en lag eller förordning; *rättsakt*, *akt* när det gäller EU-rätten (se även avsnitt 2.8.2). *Jfr Säännös*

lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä säädös

= *lagstiftningsakt*

muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

= *icke-lagstiftningsakter, akter som inte är lagstiftningsakter*

säädösvallan siirron nojalla annettu säädös (delegoitu säädös)

= *delegerad rättsakt*

Säädöskokoelma

Författningssamlingen

Suomen säädöskokoelma (SäädK) = *Finlands författningssamling (FörfS)*

Säädöspërusta

Rättsgrund, rättslig grund, lagstöd, normgivningsbemyndigande (määräystenantovaltuus), bemyndigande, beroende på sammanhanget.

Om säädöspërusta används i inledningen till föreskrifter utfärdade av en myndighet kan man också skriva: *Rätten att utfärda föreskrifter följer av*

...

Jfr Normipohja, Oikeusperusta

Säädöspolitiikka

Lagstiftningspolitik

Lagstiftningspolitiken är en strategi för lagstiftningsarbetet. Den innehåller bl.a. de viktigaste mål som varje regering sätter för lagberedningen och lagstiftningsarbetet.

Säädösvalmistelu

Lagberedning; beredning(en) av lagar och andra författningar (om det är viktigt att ange att beredningen också avser andra författningar än lagar); inte ”författningsberedning”

Säännönmukainen

Regelrätt, stadgeenlig, lagenlig; regelbunden, regelmässig, vanlig, sedvanlig; normal (t.ex. månadslön med/och normala tillägg); *ordinarie* (t.ex. ordinarie beskattning) m.fl.

Säännös

Bestämmelse, föreskrift (inte ”stadgande”); se avsnitt 2.8.4. Se även **Määräys, Säättää** och **Valtuussäännös, valtuutussäännös, Viittaussäännös, Voimaantulosäännös**

Säännös behöver inte alltid översättas. Ordet kan utelämnas t.ex. i följande situationer:

jollei muuta johdu 7 §:n säännöksistä = om inte något annat följer av 7 §

x-lain 10 §:n säännösten mukaisesti... = ofta: enligt 10 § i x-lagen ...

I lagstiftningen förekommer ibland ordparet **säännöksiä ja määräyksiä**. Med määräyksiä avses då i allmänhet föreskrifter utfärdade i ministeriernas och andra myndigheters föreskriftssamlingar. Ordparet kan då översättas med *bestämmelser och föreskrifter*.

Säännöstely

Reglering (inte ”reglementering”); *ransonering*

Säännöstö

Regelsystem, bestämmelserna/reglerna om; i EU-sammanhang *regelverk*

Säännöt

Stadgar i fråga om grundläggande bestämmelser t.ex. i en förening, *stadgor* (sing. stadga) i fråga om vissa formella föreskrifter, t.ex. kommunala stadgor. *Jfr Sääntö*

Sääntely

Reglering, lagstiftning(en) om, bestämmelser(na) om, regelverk
parempi sääntely = *bättre lagstiftning* (eng. better regulation)

Sääntö

Stadga (plur. stadgor) i fråga om en formell föreskrift för ett visst område eller för en viss verksamhet, t.ex. en kommunal stadga. *Jfr Säännöt*

Säättämisyjärjestys

Lagstiftningsordning (grundlagen); *lagstiftningsförfarande* (EU). Se **Perustuslainsäätämisyjärjestys**, **Supistettu perustuslainsäätämisyjärjestys**, **Tavallinen lainsäätämisyjärjestys**, **Vaikeutettu lainsäätämisyjärjestys**
erityinen lainsäätämisyjärjestys = *särskilt lagstiftningsförfarande* (EU)

Säätää

Stifta i fråga om tillkomsten av en lag; *föreskriva, ange, följa av, säga, reglera* (inte ”stadga”) i fråga om normgivning i lag eller förordning, *föreskriva, ange, fastställa* i EU:s direktiv, förordningar och beslut. *Jfr Määrätä*

Säätää behöver inte alltid översättas. Ordet kan utelämnas t.ex. i följande situationer:

tässä tapauksessa sovelletaan, mitä 5 §:ssä säädetään = *i detta fall tillämpas 5 §*

direktiivin 13 artiklassa säädetyt edellytykset = *villkoren i artikel 13 (i direktivet)*

Stifta är det enda alternativet när det är fråga om lagars tillkomst:

eduskunta on säätänyt uuden lain = *riksdagen har stiftat en ny lag*

lain säätäminen tulee eduskunnassa vireille = *förslag om stiftande av lag väcks i riksdagen* (70 § i grundlagen)

Föreskriva anger, också utan närmare preciseringar, att det är fråga om allmänt utfärdade bestämmelser och inte t.ex. vad som har bestämts eller beslutats i ett enskilt fall. *Föreskriva* är därför det enda alternativet om det inte annars framgår av texten att det är fråga om bestämmelser på lag- eller förordningsnivå. I EU:s förordningar, direktiv och beslut *föreskriver, anger* eller *fastställer* man (eng. provide, lay down, set out), även om rättsakterna innehåller bestämmelser, *se* avsnitt 2.8.4.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään: = *I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:*

jollei muualla toisin säädetä = *om inte (något) annat föreskrivs någon annanstans*

jollei erikseen toisin/muuta säädätä = om inte något annat föreskrivs särskilt

säädetyssä ajassa = inom föreskriven tid

neuvoston asetuksen 13 artiklassa säädetty menettely = det förfarande som föreskrivs/anges/fastställs i artikel 13 i rådets förordning

direktiivin 5 artiklassa säädetyt edellytykset = villkoren i artikel 5 (i direktivet), de villkor som föreskrivs/anges/fastställs i artikel 5 (i direktivet)

asetuksen 8 artiklassa säädetty todistus = ett intyg enligt (bestämmelserna i) artikel 8 (i förordningen)

När det gäller bestämmelser i lag eller förordning kan man i regel välja mellan olika alternativ.

jollei muualla laissa toisin säädätä = om inte (något) annat föreskrivs/sägs/anges någon annanstans i lag; se även avsnitt 9.4.7.

jollei tässä laissa toisin säädätä = om inte något annat föreskrivs/sägs/anges i denna lag; om inte något annat följer av denna lag

sen lisäksi mitä 9 §:ssä säädetään = utöver bestämmelserna i 9 §, utöver det/vad som föreskrivs/sägs/anges i 9 §, utöver vad som följer av 9 §

sen lisäksi, mitä kirjanpitoasetuksessa säädetään = utöver bestämmelserna i bokföringsförordningen, utöver det/vad som föreskrivs/sägs/anges i bokföringsförordningen, utöver vad som följer av bokföringsförordningen

lain 21 §:ssä säädetyssä määrääjassa = inom den tid som anges/nämns/föreskrivs i 21 §

Ibland passar t.ex. en omskrivning med substantivet *bestämmelse*:

menettelystä säädetään tarkemmin x-laissa = närmare bestämmelser om förfarandet finns i x-lagen

paikallishallinnosta säädetään 45 §:ssä = bestämmelserna om lokalförvaltningen finns i 45 §, i 45 § finns det bestämmelser om lokalförvaltningen, i 45 § föreskrivs det om lokalförvaltningen

Reglera kan passa i vissa fall:

tässä laissa säädetty asia = den fråga som regleras i denna lag

Tahallisesti, tahallaan

I straff- och skadeståndssammanhang *uppsåtligen* eller *med uppsåt*. I andra sammanhang kan *avsiktligt*, *avsiktligen* eller *med avsikt* användas. *Se även Huolimattomuudesta, Varomattomuudesta*

Tahdonvaltainen

Dispositiv; som inte är tvingande/bindande; som tillämpas om inte annat har överenskommits, icke-tvingande (beroende på vad som avses). *Dispositiva mål* är mål där parterna kan träffa förlikning. **Tahdonvaltaisuus** som paragrafrubrik kan översättas med *Bestämmelsernas dispositiva natur/karaktär* (se t.ex. 1 kap. 9 § i aktiebolagslagen 624/2006). *Jfr Pakottava*

Taho

Taho används ofta i finskan när man vill undvika att nämna personer, grupper, myndigheter m.m. vid namn. I många fall behöver ordet inte översättas: *oikeistotaho = högern; työnantajataho = arbetsgivarna; hallitustaho = regeringen*. I svenskan kan ordet *håll* ibland användas på ungefär motsvarande sätt: *på företagarhåll, på experthåll, på ansvarigt håll*. Detsamma gäller ordet *sida*: *johdon taholta on ilmoitettu, että... = från ledningens sida har det meddelats att ...* Ibland passar en omskrivning: *ulkopuolinen riippumaton taho arvioi = en extern, oberoende utvärdering görs; yhä useammalla taholla = allt fler*.

Om det klart framgår vad **taho** står för i sammanhanget kan man använda det konkreta ord som avses, ibland t.ex. *myndighet, organisation, institution, sammanslutning*. Är det oklart måste man ta till en lämplig ospecifik beteckning, t.ex. *aktör, enhet, krets, grupp, organ*, mer sällan *instans*.

Observera att *instans* i allmänhet avser ett beslutsorgan på en viss nivå inom förvaltningen eller rättsväsendet (*första instans, andra instans*).

Takaaja, takausmies

Borgensman (inte ”löftesman” eller ”borgesman”). *Jfr Velkoja*

Takaisinperintä

Återkrav (inte ”återindrivning”)

takaisinperinnestä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos... = återkrav(et) får efterges helt eller delvis, om ...

Takavarikko

Beslag (se 7 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011, i straffprocessuella sammanhang); *kvarstad* (se 7 kap. i rättegångsbalken och 8 kap. i utsökingsbalken 705/2007, i civilprocessuella sammanhang)

vakuustakavarikko = *kvarstad* (se 6 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011)

Tallentaa

Skriva in, registrera, föra in (i t.ex. ett register); *spara, lagra* (data på skivminne); *spela in* (ljud och film)

Tallettaa

Sätta in, förvara, deponera, nedsätta/lämna (i förvar)

tallettaa pankkiin = *sätta in på bank, insättning på bank*

talletuspankki = *inlåningsbank*

Taloudellinen hyöty

Ekonomisk vinning (t.ex. 10 kap. 2 § i strafflagen 39/1889), inte ”ekonomisk fördel”. Se även **Rikoksen tuottama (taloudellinen) hyöty, rikoksesta saatu hyöty, rikoshyöty**

Talous

Ekonomi (inte ”hushållning”). Se även **Valtiontalous**

energiatalous = *energiekonomi* (energihushållning = energian taloudellinen käyttö)

kansantalous = *samhällsekonomi*

kansantaloustiede = *nationalekonomi*

Talousarvio

Budget. Se även **Valtion talousarvio**

Talousarvioehdotus

Budgetförslag (förslag till egen budget som utarbetas av ministerier och enskilda verk som underlag för beredningen av budgetpropositionen)

Talousarvioesitys

Budgetproposition. Se även **Valtion talousarvioesitys**

lisätalousarvioesitys (förk. LTAE) = *tilläggsbudgetproposition*

Talouspoliittinen

Ekonomisk-politisk, finanspolitisk

talouspoliittinen ministerivaliokunta = *finanspolitiska ministerutskottet*

Tapaamisoikeus

Umgängesrätt (barn och föräldrar)

Tarjota

tarjota palveluja = *tillhandahålla, erbjuda tjänster*

palvelujen tarjoaja = *den som tillhandahåller tjänster/service* (helst inte ”tillhandahållaren av ...”), i vissa författningar även *tjänsteleverantören*

Tarkastus

Granskning, inspektion, undersökning, kontroll; revision m.fl.

Jfr Tarkistaa, Valvonta

henkilöntarkastus = *kroppsvsitation*

laintarkastus = *laggranskning*

silmämääräinen tarkastus = *okulär inspektion/besiktning/kontroll*

sisäinen tarkastus = *intern revision, internrevision*

tarkastuseläinlääkäri = *besiktningsveterinär*

tekninen tienvarsitarkastus = *teknisk vägkontroll*

tilintarkastus = *revision*

Tarkistaa, tarkistus

Se över, göra mindre ändringar i, ändra; granska, kontrollera; justera m.fl.

Jfr Tarkastus

tarkistus = *översyn; mindre ändring m.fl.*

hallituksen esitys vaalilainsäädännön tarkistamiseksi = *regeringens proposition med förslag till ändring av/ändringar i vallagstiftningen*

kielellisiä tarkistuksia = *språkliga ändringar, språklig översyn* (ev. *språklig modernisering*, om så avses)

kielentarkistus = *språkgranskning*

maksujen/rahamäärien/palkkojen tarkistaminen = *justering av avgifter/belopp/löner*

pöytäkirjan tarkistaminen = *justering av protokoll, protokoll-justering*

Rekisteröidyn oikeuteen tarkistaa häntä koskevat tiedot... = *På den registrerades rätt att granska de uppgifter som finns om honom eller henne ...*

tarkistaa tietoja = *kontrollera uppgifter*

valvontaohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa = *tillsynsprogrammet ska ses över vid behov*

Tarkoitettu

Som avses, avsedd eller en konstruktion med *enligt* (se avsnitt 9.4.8)

Tarkoitus, tavoite

Mål, målsättning; syfte, avsikt, ändamål eller en omskrivning med *det är meningen att*. Se även **Pyrkiä**

lain tavoite = *lagens syfte, syftet med lagen, lagen syftar till att ...*

Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava

Behöva; som behövs, som krävs; behövlig, nödvändig (inte ”erfordras”, ”erforderlig”, ”nödig”, ”av nöden”, ”påkallad”). *Jfr Välttämätön*

Observera att man i en och samma lagtext ofta anger olika grader av nödvändighet, i synnerhet när lagtexten ska ligga till grund för en skälighetsbedömning. Det är då viktigt att de här nyanserna också framgår av den svenska lagtexten. *Nödvändig* uppfattas då som starkare än *behövlig*: t.ex. **tarpeellinen – välttämätön – ehdottoman välttämätön** = *behövlig – nödvändig – absolut nödvändig*.

Tasa-arvo

Jämställdhet (mellan könen), *jämlikhet* (i samhället osv.) m.fl., se även

Yhdenvertaisuus

tasa-arvovaltuutettu = *jämställdhetsombudsmannen* (JämO)

Tasavallan presidentin asetus

Förordning av republikens president

tasavallan presidentin asetus Maarianhaminan lentoaseman yhteistyövaltuuskunnasta = *republikens presidents förordning om en samrådsdelegation för Mariehamns flygplats*

Tavallinen lainsäätämisyjärjestys

Vanlig lagstiftningsordning (grundlagen); det ordinarie lagstiftningsförfarandet (EU)

Tehdä

Tehdä översätts ofta felaktigt med ”göra” i stället för det riktiga verbet i sammanhanget.

tehdä aloite = *ta* (ett) initiativ

tehdä eduskunta-aloite = *väcka* en motion (20 § i riksdagens arbetsordning 40/2000)

tehdä ehdotus = *framställa, väcka, lägga (fram)* eller *lämna* (ett) förslag om ngt, *föreslå* ngt, *utarbete* ett förslag

tehdä esitys = *göra* en framställning (om), *lägga (fram)*, *framställa, väcka* eller *lämna* (ett) förslag m.fl.

tehdä hakemus = *göra* en ansökan, *ansöka*

tehdä itsemurha = *begå* självmord

tehdä muistutus = *framställa* anmärkning mot (*se även Muistutus*), ibland *anmärka*

tehdä päätös = *fatta* beslut, *besluta* (inte ”göra beslut”). Använd inte det allmänspråkliga uttrycket ”ta beslut” i propositioner och författningstexter.

tehdä ratkaisu = *träffa* ett avgörande, *avgöra*

tehdä rikos = *begå* ett brott (inte ”föröva” eller ”göra”)

tehdä sopimus = *ingå, sluta* eller *träffa* avtal (överenskommelse); *upprätta, teckna, sluta* kontrakt. I fråga om internationella avtal (fördrag, konventioner) används *ingå* och *sluta* (inte ”träffa”).

tehdä sovinto = *ingå* eller *träffa* förlikning, *förlikas, nå* samförstånd, *träffa* eller *nå* en överenskommelse m.fl. *Se även Sovinto*

tehdä testamentti = *upprätta* (ett) testamente (inte ”uppgöra testamente”), i informellare sammanhang *skriva* ett testamente

tehdä työtä = *utföra* arbete, *arbeta*

tehdä vaatimus = *framställa, göra* eller *lägga fram* ett yrkande, *yrka*. *Se även Vaatia*

Tehoton

Utan verkan. Jfr Pätemätön, Mitätön

sopimus tai sitoumus on yhtiötä kohtaan tehoton, jos... = ett avtal eller en förbindelse är utan verkan mot bolaget, om...

Tekijänoikeus

Upphovsrätt (inte ”upphovsmannarätt”)

Tekninen

tekninen katselu = *optisk observation*

tekninen kuuntelu = *teknisk avlyssning*

tekninen laitetarkkailu = *teknisk observation av utrustning*

tekninen seuranta = *teknisk spårning*

tekninen tarkkailu = *teknisk observation*

tekninen valvonta = *teknisk övervakning*

Tiedoksianto

Delgivning (se bl.a. 59–62 § i förvaltningslagen 434/2003)

sijaistiedoksianto = *mellanhandsdelgivning*

sähköinen tiedoksianto = *elektronisk delgivning*

tavallinen tiedoksianto = *vanlig delgivning*

todisteellinen tiedoksianto = *bevislig delgivning*

yleistiedoksianto = *offentlig delgivning*

Tiedoksisaanti

Delfående, det att NN fick del av

Delfående uppfattas ofta som stelt, så använd gärna omskrivningen med *få/fick del av*, om mottagaren (t.ex. parten, han eller hon, den sökande) klart framgår av texten. Observera att tidpunkten för delfäendet inte alltid sammanfaller med delgivningen (**tiedoksianto**), därför kan **tiedoksisaanti** inte översättas med ”delgivningen”.

määräaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista = *(tids)fristen börjar löpa från delfäendet av beslutet, (tids)fristen börjar löpa från det att NN fick del av beslutet*

Tiedonantovelvollisuus

Uppgiftsskyldighet, skyldighet att lämna uppgifter, upplysningsskyldighet, upplysningsplikt, informationskyldighet, informationsplikt, skyldighet att lämna information. Se även Ilmoitusvelvollisuus

Uppgiftsskyldighet, skyldighet att lämna uppgifter kan användas t.ex. om skyldighet att förse myndigheter och andra med uppgifter för tillsyn, uppföljning, statistik och andra ändamål.

Upplýsingsskyldighet, upplýsningsplikt kan användas t.ex. om skyldighet att lämna upplýsingar om en verksamhet till tillsynsmyndigheter eller andra med insynsrätt.

Informationsskyldighet, informationsplikt, skyldighet att lämna information kan användas t.ex. om en starkare parts (t.ex. en myndighets, näringsidkares eller hyresvärd) skyldighet att hålla en svagare part (t.ex. en medborgare, konsument eller hyresgäst) informerad om något som berör den svagare partens intressen.

Tiedottaa

Se Ilmoittaa, ilmoitus

Tietohallinto

Informationsförvaltning (eng. information management), i vissa fall används även *dataförvaltning, dataadministration, informationsadministration, informationsteknik*. Orden är inte synonyma, så man måste kontrollera sammanhanget. I vissa sammansättningar används ibland bara *data-* eller *IT-* (t.ex. **tietohallinto-osasto** = *dataavdelningen*; **tietohallintojohtaja** = *IT-chef*).

Tietohuolto

Informationsförsörjning (eng. information provision)

Tietojärjestelmä

Informationssystem; i snävare bemärkelse *datasystem*

Informationssystem är ett system som samlar in, bearbetar, lagrar eller distribuerar och presenterar information inom ett företag, en organisation e.d. Systemet omfattar såväl teknisk utrustning som mänskliga rutiner. Det är oftast datorstött och omfattar en informationsdatabas.

Datasystem omfattar maskinvara och programvara samt eventuell organisation för databehandling.

Tietomurto

Dataintrång

Tietosuoja

Integritetsskydd, datasekretess, skydd för personuppgifter, dataskydd. Jfr

Tietoturva, tietoturvallisuus

tietosuojalautakunta = datasekretessnämnden

tietosuoja-valtuutettu = dataombudsmannen

Tietoturva, tietoturvallisuus

Datasäkerhet (avser skyddet av data som sådana), *informationssäkerhet* (avser skyddet av den information som data representerar), *IT-säkerhet* (samlingsterm för all säkerhet i IT-system). *Jfr Tietosuoja*

Tila

Lägenhet; gård m.fl.

Enligt fastighetsbildningslagens (554/1995) terminologi är *lägenhet* en mindre jordegendom (som avsköndrats från en större). *Lägenhet* i betydelsen 'mindre jordegendom' bör helst undvikas i andra sammanhang än det nämnda, eftersom *lägenhet* i allmänspråket numera nästan alltid avser en bostadslägenhet. Ofta avses med **tila** t.ex. *gård, gårdsbruksenhet, jordbruk* eller något liknande, se **Maatila, Tilat**.

Tilaja-tuottajamalli

Beställar-utförar-modell

Tilaisuus

Evenemang; sammankomst, möte; tillfälle m.fl.

Observera att *tillfälle* i svenskan har en mer begränsad användning än **tilaisuus** och att det inte bör användas allmänt om sammankomster av olika slag. *Tillfälle* betyder dels en bestämd tidpunkt eller kortare tidsperiod (t.ex. *avtalsstillfälle, skadetillfälle*), dels möjlighet (t.ex. *tillfälle att yttra sig*). *Tentamenstillfälle, kurstillfälle* och *utbildningstillfälle* kan användas om en av flera möjligheter att tentera respektive en av flera utbildnings- eller kursträffar. Skriv t.ex. *föredrag, möte, jubileum* i stället för "föredrags-, mötes- och jubileumstillfälle". Ett specialfall är *arbetstillfälle* i betydelsen 'möjlighet att anställa en person' (på finska **työtilaisuus, työpaikka**). Se **Työpaikka**.

Tilat

Lokal(er), rum (inte ”lokaliteter”). *Utrymmen* kan användas t.ex. om (inte klart avgränsade) delar av rum, lokaler eller byggnader; t.ex. *förrådsutrymmen, gemensamma tvättutrymmen, de utrymmen som är föremål för husrannsakan*. Jfr **Toimitilat**

kokoustilat = *mötesrum*

pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat = *utrymmen som används för boende av permanent natur*

toimistotilat = *kontorslokaler*

Tilivirasto

Räkenskapsverk (inte ”redovisningsverk”)

Toimeenpano

Verkställighet, verkställande, genomförande m.fl.

testamentin toimeenpano = *verkställande av testamente*

valtion talousarvion toimeenpano = *genomförande av statsbudgeten*

Lain toimeenpanoon kuuluvista tehtävistä huolehtivat... =

De uppgifter som hör till verkställigheten av denna lag ska skötas av ...

Toimeentulo

Försörjning (18 § i grundlagen); ibland *uppehälle*. I äldre lagstiftning används också *utkomst*.

Toimesta

Toimesta i uttryck som ”kutsu on lähetettävä Y:n toimesta” rekommenderas inte av den finska språkvården och borde inte användas i lagtext. Uttrycket är dessutom oklart, eftersom det kan betyda antingen att Y själv ska agera (Y ska sända kallelsen, kallelsen ska sändas av Y) eller att någonting ska ske på initiativ eller uppdrag av Y (kallelsen ska skickas genom Y:s försorg).

Toimia

Finnas, sköta, vara, handla, arbeta, agera, vara verksam, inneha posten som m.fl. Var försiktig med verka som har en högtidligare klang än det finska ordet. Fungera kan användas om tillfälliga uppdrag, men inte i fråga om sysslor av bestående art.

NN toimii lautakunnan sihteerinä = *NN är nämndens sekreterare, NN arbetar/tjänstgör som nämndens sekreterare (men: eftersom NN var sjuk, fungerade YY som sekreterare på mötet)*

ministeriössä toimii lautakunta = *vid ministeriet finns en nämnd*

toimia virkavastuun alaisena = *handla/arbetsa under tjänsteansvar*

NN toimii kiinteistöalalla = *NN är verksam i fastighetsbranschen*

liikelaitoksen on toimittava liiketaloudellisten periaatteiden

mukaisesti = *ett affärsverk ska skötas enligt företagsekonomiska principer*

Toimiala

Ansvarsområde (t.ex. i 68 § i grundlagen); bransch, sektor, näringsgren; verksamhetsfält, verksamhetsområde, verksamhetsgren; fackområde; uppgiftsområde m.fl. Jfr Toimialue, toiminta-alue, Vastuualue

x-ministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätty ministeri = *minister som har förordnats att behandla ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde, minister för behandling av ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde*

valtionevoston määräämä x-ministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätty ministeri = *en av statsrådet förordnad minister för behandling av ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde*

Toimialue, toiminta-alue

(Geografiskt) verksamhetsområde; distrikt. Jfr Toimiala

Toimihenkilö

Tjänsteman används i nyare lagar om både offentligt och privat anställda, t.ex. statstjänstemän, banktjänstemän, posttjänstemän.

Uttrycket **virkamiehet ja toimihenkilöt** översätts ofta numera med bara *tjänstemän*.

”Funktionär” i betydelsen *tjänsteman* bör undvikas om man inte är bunden av lagar eller andra bestämmelser. I svenskan betyder *funktionär* dels en person som fyller en bestämd funktion av praktiskt slag (t.ex. funktionärer vid idrottstävlingar), dels en person som har en förtroendepost (t.ex. sekreterare, kassör) i en förening e.d.

Toimikausi

Mandattid eller *mandatperiod* (= *valperiod*); *ämbetsperiod* (i fråga om republikens president i 55 § i grundlagen). En period är en tidsrymd mellan två val. Använd inte ”verksamhetsperiod”.

Toimikunta

Kommission, när det är fråga om ett lagberedningsorgan som tillsätts av ett ministerium. En kommission har vanligen en bredare sammansättning än en arbetsgrupp. *Kommitté* i kommunala sammanhang, när det är fråga om ett organ som sköter ärenden av projektnatur eller av tillfällig karaktär. *Jfr Komitea, Neuvottelukunta*

Toiminnanharjoittaja

Verksamhetsutövare (undvik ”verksamhetsidkare”). Se även **Harjoittaa**

Toimintakelpoisuus

Handlingsbehörighet

Om en myndig person inte förmår sköta sina ekonomiska angelägenheter kan domstolen enligt 18 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) begränsa hans eller hennes handlingsbehörighet. Det här kan också innebära att personen omyndigförklaras.

Toimintalinjat

Riktlinjer för verksamheten. **Tavoitteet ja toimintalinjat** kan uttryckas med t.ex. *mål och riktlinjer* för verksamheten.

Toimintaympäristö

Förhållandena, närmiljön, omgivningen, omvärlden, villkor, verksamhetsmiljö m.fl. **Toimintaympäristön muutokset** kan ofta översättas med uttrycken *förändringar(na) i omvärlden, operativa förändringar, förändringar i företagsklimatet/samhället* m.fl.

Toimipaikka, toimipiste

Verksamhetsställe; om möjligt konkretiserat: *kontor, fabrik* etc. **Toimipaikka** har också översatts med *driftställe* i skattesammanhang och i bl.a. försäkringsbolagslagen (521/2008), sparbankslagen (1502/2001) och handelsregisterlagen (129/1979). Ibland går det också bra att skriva om, t.ex. *företaget har verksamhet på följande orter*. Jfr **Liikepaikka**

Toimitilat

Lokaler (inte ”verksamhetsutrymmen”). Jfr **Tilat**

Toimittaa

Lämna (in), sända, skicka, ge in i fråga om handlingar, uppgifter och liknande. *Ge in* anger inte sättet, och är därför rätt användbart. Undvik ”tillställa” som kan uppfattas som stelt. Jfr **Lähetää**

Asiakirja on toimitettava tuomioistuimen kansliaan =
Handlingen ska lämnas in/ges in till domstolens kansli

Finskans **toimittaa** används också i många andra sammanhang, se *Stora finsk-svenska ordboken*.

Toimivalta

Behörighet, kompetens, befogenhet

Behörighet och *kompetens* används när det gäller myndigheternas och domstolarnas rättigheter. I fråga om kompetensfördelningen mellan olika domstolar talar man t.ex. om domstolarnas *lokala* (ibland: *territoriella*), *sakliga* och *funktionella behörighet* eller *kompetens (alueellinen, asiallinen ja asteellinen toimivalta)*. Man talar också om t.ex. en domstols *exklusiva behörighet/kompetens (yksinomainen toimivalta)* eller om att någon är *ensam behörig*.

Befogenheter (toimivaltuudet) avser laglig rätt att t.ex. avgöra vissa ärenden eller vidta vissa åtgärder. *Kompetens* används också ibland i detta sammanhang.

Polisen är visserligen behörig myndighet i avvsningsfrågor, men i detta fall har polisen överskridit sina befogenheter.
Domstolen saknar behörighet att handlägga målet. Tillsynsmyndigheterna ska få ökade befogenheter att ingripa vid överträdelser.

Kommunen får inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ärendet.

Kommunfullmäktige har genom beslutet överträtt (gränserna för) sin kompetens.

I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anges på vilka områden EU har *exklusiv befogenhet (yksinomainen toimivalta)*, t.ex. när det gäller tullunionen och euroländernas monetära politik, eller *delad befogenhet (jaettu toimivalta)* med EU-länderna, t.ex. när det gäller miljö, konsumentskydd, inre marknaden och energi. På vissa områden, såsom kultur, utbildning och folkhälsa, har EU *befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder (toimivalta toteuttaa toimia jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovittamiseksi tai täydentämiseksi)*.

Kompetens används också om faktisk förmåga och skicklighet. Var därför uppmärksam på ordets dubbla betydelse. *Behörighet* används också om villkor som ställs t.ex. för innehav av tjänster. Se **Kelpoisuus**, **Pätevyys**

Inom fullmaktsrätten skiljer man mellan fullmäktigens (fullmaktsinnehavarens) *behörighet (kelpoisuus)* och *befogenhet (toimivalta)*. Med *behörighet* avses då vad fullmäktigen med stöd av fullmakten är kompetent att göra med bindande verkan för fullmaktsgivaren. *Befogenheten*, som ofta är snävare än *behörigheten*, avser då vad fullmäktigen enligt fullmaktsgivarens särskilda instruktioner får göra när han företar rättshandlingar för fullmaktsgivarens räkning.

Torjunta, torjuminen

Bekämpa; avvärja; förebygga; förhindra; avstyra; stoppa, beroende på vad som avses.

rikostorjunta, rikosentorjunta = *brottsbekämpning*

Tosin

Dock, emellertid, ändå, visserligen. Visserligen förutsätter ett efterföljande *men* eller något motsvarande.

Toteuttaa, toteuttaa

Genomföra, fullfölja, realisera, verkställa, förverkliga m.fl. Observera att man kan *förverkliga* bara sådant som finns som utkast, idé eller fantasi – man *förverkligar* en plan eller en dröm, men man *genomför* ett projekt, *bygger* ett sjukhus och *anlägger* en väg eller en park.

Ibland behöver **toteuttaa** inte översättas:

vuonna 2004 toteutetun lainmuutoksen jälkeen = *efter lagändringen/en lagändring (år) 2004*

ehdotuksen toteuttaminen ei aiheuttaisi organisatorisia muutoksia

= *förslaget innebär (medför) inga organisatoriska förändringar*

toteutuneet kustannukset = *faktiska kostnader; (kostnads)utfall*

Toteuttaa kan översättas t.ex. på följande sätt:

ansvar (t.ex. borgensansvar) kan *realiseras*

arbete kan *utföras, fullföljas, slutföras* eller *fullbordas*

arrangemang kan *vidtas* eller *genomföras*

avsikter kan *fullföljas* eller *förverkligas*

avtal kan *fullgöras* eller *fullföljas*

beslut kan *verkställas* eller *tillämpas*

budgetar kan *iakttas, följas, genomföras* eller *realiseras*

byggnader kan *byggas* eller *uppföras*

föresatser kan *förverkligas*

förslag kan *genomföras, förverkligas, realiseras, gå igenom, leda till (medföra) något*

förväntningar kan *infrias*

gåvor kan *fullbordas*

hot kan *förverkligas* eller *verkställas*

idéer kan *förverkligas* eller *realiseras*

ideal kan *förverkligas*

institut kan bli *verklighet* eller *komma till stånd* (ett nytt rättsinstitut införs)

lagändringar kan *genomföras* eller *göras*

metoder kan *tillämpas*

mål kan *nås, fullföljas, uppfyllas* eller *förverkligas*

målsättningar kan förverkligas eller uppnås
planer kan förverkligas, genomföras, realiseras eller verkställas
politik kan drivas eller föras
principer kan följas, iakttas, genomföras eller realiseras
projekt kan utföras, genomföras eller realiseras
program kan fullföljas, följas eller genomföras
reformer kan genomföras
risker kan realiseras
rättigheter kan tillgodoses, utövas eller respekteras
skyldigheter kan fullgöras
syften kan fyllas, förverkligas, vinnas, nås eller uppnås
system kan verkställas, tas i bruk, införas eller tillämpas
tjänster kan genomföras eller utföras
uppgifter kan fullgöras eller utföras
utredningar kan fullföljas, genomföras eller göras
åtgärder kan vidtas, utföras eller genomföras
ändamål kan fyllas eller uppnås
ändringar kan drivas igenom, genomföras, ske, göras eller företas
önskemål kan uppfyllas, tillgodoses, tillmötesgå eller förverkligas

Toteuttamissuunnitelma

Verkställighetsplan, realiseringsplan, genomförandeplan

Toteutuma

Utfall; i vissa fall budgetutfall

Toteutuma avser det slutliga resultatet av en beräkning och förekommer t.ex. i tabeller i budgetpropositionen.

Tulkinnanvarainen

Flertydig, mångtydig; kontroversiell; oklar; tvetydig (inte ”tolkbar”). I vissa fall passar en omskrivning, t.ex. frågan lämnar rum för tolkning, lagtexten är inte entydig, förslaget medför tolkningssvårigheter, bestämmelsens innebörd är oklar.

Tulkintaetuoikeus

Tolkningsföretråde

Tulkki

asioimistulkki = *kontakttolk*

oikeustulkki = *rättstolk*

simultaanitulkki = *simultantolk*

Tulla voimaan

Träda i kraft

Tulo- ja menoarvio

Uttrycket är föråldrat, se **Talousarvio** och **Valtion talousarvio**

Tulos

Terminologi som gäller bl.a. resultatorienterad styrning:

tuloksellisuus = (*uppnådda*) *resultat; att man uppnår resultat*

tulosalue = *resultatområde*

tulosanalyysi, tulosarviointi = *resultatanalys*

tulosbudjetointi = *resultatbudgetering*

tulosjohtaminen = *resultatstyrning, resultatorienterad ledning*

tuloskeskustelu = *resultatsamtal*

tulosmittaus = *resultatmätning*

tulosneuvottelu = *resultatförhandling*

tulosohjaus = *resultatorienterad styrning, resultatstyrning*

tulospalkkaus = *resultatlön*

tulospalkkio = *resultatpremie*

tulosseuranta = *resultatuppföljning*

Tulouttaa

Intäktsföra, beakta/uppta som intäkt, redovisa (till)

Vinsten har *intäktsförts* i resultaträkningen.

De influtna avgifterna ska *redovisas till* staten.

Tunnus

Beteckning, tecken, kod, signum, kännetecken, ofta också nummer

henkilötunnus = *personbeteckning*; motsvaras i Sverige av personnummer. (Förr ”sosiaaliturvatunnus” = ”socialskyddssignum”.)

kiinteistötunnus = *fastighetsbeteckning*

rekisteritunnus = *registreringstecken* (på fordons registreringskylt); motsvaras i Sverige av registreringsnummer

rintamapalvelustunnus = *fronttjänsttecken* (för kvinnor; förordningen om fronttjänsttecken 554/1978)

rintamasotilastunnus = *frontmannatecken* (förordningen om frontmannatecken 772/1969)

rintamatunnus = *fronttecken* (förordningen om fronttecken 256/1988)

yritys- ja yhteisötunnus (Y-tunnus) = *företags- och organisationsnummer (FO-nummer)*; motsvaras i Sverige av organisationsnummer. (Förr ”liike- ja yhteisötunnus” = ”affärs- och samfundssignum”.)

Tunnusluku

Nyckeltal, sifferkod m.fl. Kontrollera sammanhanget.

Tuntuva

Se **Huomattava**

Tuoda

Ta med sig, ha med sig, komma med, medföra m.fl. (inte ”hämta”, som innebär att man beger sig till platsen för något för att ta det med sig tillbaka eller till någon annan plats)

Tuomio

Dom. Se även **Päätös, Osatuomio, Välituomio, välitystuomio** under **Välímiesmenettely, Yksipuolinen tuomio**

tuomiolauselma = *domslut*

tuomion perustelut = *domskäl*

tuomiovalta = *domsrätt*

Tuomita

Döma, döma ut, tilldöma, avdöma, ådöma

rangaistus tuomitaan = *straffet döms ut* (inte ”utdöms” eller ”ådöms”)

NN on tuomittava sakkoon = *NN ska dömas till böter*

vahingonkorvaus tuomitaan = *skadestånd döms ut till YY, NN döms att betala skadestånd till YY, YY tilldöms skadestånd*

uhkasakko tuomitaan maksettavaksi = *ett vite döms ut* (efter att först ha förelagts ngn/satts ut/utsatts)

tuomita avioeroon = döma till äktenskapsskillnad
avioeroon tuomitut puoliset = frånskilda makar
juttu tuomitaan = ett mål (en tvist) avdöms, dom i målet ges,
målet avgörs

Tuomitsematta jättäminen

Domseftergift, avstå från att döma (en person) till straff, inte döma till straff, lämna (en gärning) obestraftad

Tuottamus, tuottamuksellisuus

I straffrättsliga sammanhang *oaktsamhet*; *oaktsam*, av *oaktsamhet* (tidigare ”vållande”); i skadeståndsrättsliga sammanhang *vållande*. Se även **Tahallisesti, tahallaan, Huolimattomuudesta, Varomattomuudesta**
tuottamusolettama = *oaktsamhetspresumtion*

Turva

eläketurva = *pensionsskydd*
palkkaturva = *lönegaranti* (lönegarantilagen 866/1998)
sosiaaliturva = *social trygghet*; undvik helst ”socialskydd” som används i äldre lagstiftning

Se även **Oikeusturvallisuus, oikeusturva, Tietoturva**

Turvaamistoimenpide, turvaamistoimi

Säkringsåtgärd (t.ex. 7 kap. i rättegångsbalken) är en interimistisk åtgärd som vidtas av en domstol eller förvaltningsmyndighet för att hindra att egendom skingras (t.ex. kvarstad) eller för att skydda enskilda eller allmänna intressen mot en hotande fara eller olägenhet (t.ex. förbud). I Sverige kallas motsvarande åtgärder i allmänhet säkerhetsåtgärder. *Säkerhetsåtgärd* används för **turvaamistoimenpide, turvaamistoimi** i vissa lagar också hos oss, t.ex. i fängelselagen (767/2005) och försäkringsbolagslagen (521/2008), och kan med fördel användas om betydelsen och sambandet med omgivande lagstiftning klart framgår. Undvik ”säkerhetsåtgärd” när det är fråga om skyddsåtgärder vid farlig verksamhet (på finska **turvalisuustoimenpide, varotoimenpide, varotoimi** m.fl.).

Turvata

Säkerställa, tillförsäkra, garantera, se till, sköta om, sörja för, tillgodose, trygga, skydda, tillvarata, säkra m.fl.

Tutkintavanki

Häktad (häktninglagen 768/2005); inte ”rannsakningsfånge”. *Jfr Vanki*

Työasunto

Bostad på arbetsorten (inte ”arbetsbostad”), ibland *andrabostad*. *Jfr Työsuhteasunto*

Työehdot, työsuhteen ehdot

Anställningsvillkor (arbetsavtalslagen 55/2001)

Työehtosopimus

Kollektivavtal, arbetskollektivavtal

De kollektivavtal som gäller anställningsvillkoren i privaträttsliga arbetsavtalsförhållanden regleras i lagen om kollektivavtal (työehtosopimuslaki 436/1946). De kollektivavtal som gäller anställningsvillkoren i tjänsteförhållanden regleras i lagstiftningen om tjänstekollektivavtal (**virkaehtosopimus**). Den kortare formen kollektivavtal, som alltså är ett vidare begrepp än **työehtosopimus**, används inom den privata sektorn och annars när det inte behövs någon distinktion i fråga om typen av kollektivavtal. När distinktionen behövs används arbetskollektivavtal.

virka- ja työehtosopimus (VES-TES eller ves-tes) = *tjänste- och arbetskollektivavtal*

Työkyvyttömyys

Arbetsoförmåga, i vissa lagar invaliditet. Se Työkyvyttömyyseläke

Työkyvyttömyyseläke

Sjukpension; invalidpension (inte ”invaliditetspension”). I informella sammanhang kallas den här pensionen ibland också ”sairauseläke” på finska.

Termen *sjukpension* infördes i 2007 års folkpensionslag (568/2007). *Sjukpension* ska således användas i texter som har anknytning till den lagen, och kan också användas som övergripande benämning i informella sam-

manhang. I 1956 års folkpensionslag användes den äldre termen ”invaliditetspension”.

Invalidpension används i den gällande arbetspensionslagstiftningen och ska användas i texter som har anknytning till den lagstiftningen. *Se Språkråd 1/2008.*

Työkyvytön

Arbetsoförmögen. Jfr Työkyvyttömyyseläke

Työmarkkinatuki

Arbetsmarknadsstöd (lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002)

Työmatka

Arbetsresa (resa mellan hemmet och arbetsplatsen); *tjänsteresa* (resa i tjänsten eller anställningen)

Työnantajan sosiaaliturvamaksu

Arbetsgivares socialskyddsavgift (motsvaras i Sverige av arbetsgivaravgift)

Työpaikka

Arbetsplats, arbetsställe (om det fasta verksamhetsställe där någon arbetar); *arbete, anställning, jobb, arbetstillfälle* (om möjlighet till sysselsättning eller möjlighet att anställa någon)

Työsopimussuhde

Arbetsavtalsförhållande

Työsuhde

Anställningsförhållande, anställning; arbetsavtalsförhållande

Anställningsförhållande (arbetsavtalslagen 55/2001), eller *anställning* kan användas, men dessa ord har en vidare betydelse än **työsuhde** och anger inte som det finska ordet exakt vilken typ av anställning det är fråga om (*jfr Palvelussuhde*). I texter där det görs skillnad mellan tjänsteinnehavare och andra anställda avser **työsuhde** en anställning enligt arbetsavtalslagen.

I sådana texter måste man därför välja ett mer exakt ord, t.ex. *arbetsavtalsförhållande* (**työsopimussuhde**). I viss äldre lagstiftning används fortfarande ”arbetsförhållande” (ett ord som i nyare lagstiftning bör reserveras för **työolosuhteet**).

työ- tai virkasuhde = *arbetsavtals- eller tjänsteförhållande*

Työsuhteasunto

Tjänstebostad. Jfr Työasunto

Työsuhteinen, työsopimussuhteinen

Anställd i arbetsavtalsförhållande, anställd genom/med arbetsavtal

Työtaistelu

Arbetskonflikt (inte ”kampåtgärd”, ”arbetskamp” eller ”arbetsstrid”).

työtaistelutoimenpide, työtaistelutoimi = *stridsåtgärd, konfliktåtgärd* (främst om strejk och lockout)

Työterveyshuolto

Företagshälsovård (lagen om företagshälsovård 1383/2001)

Työttömyysturva

Utkomstskydd för arbetslösa (lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002). Uttrycket används inte i Sverige.

Työtulo, työansio

Arbetsinkomst. Jfr ansiotulo

Työyhteisö

Se Yhteisö

Täysi-ikäinen

Som uppnått myndighetsåldern (inte ”fullvuxen” eller ”vuxen”); ibland *myndig*

Observera att den som uppnått myndighetsåldern 18 år inte kan kallas ”myndig”, om han eller hon har omyndigförklarats på grund av oförmåga att sköta sina ekonomiska angelägenheter. *Jfr Alaikäinen, Täysivaltainen, Vajaavaltainen*

Täysivaltainen

Myndig. Jfr Alaikäinen, Täysi-ikäinen, Vajaavaltainen

Även suverän när det gäller stater:

Suomi on täysivaltainen tasavalta = *Finland är en suverän republik* (1 § i grundlagen)

Täyttää

Uppfylla, fylla, motsvara; fullgöra; tillsätta m.fl.

täyttää ehto = *uppfylla ett villkor*

täyttää rikoksen tunnusmerkistö = *motsvara brottsbeskrivningen; uppfylla brottsrekvisitet*

täyttää vaatimus = *fylla eller uppfylla ett krav*

täyttää velvollisuus = *uppfylla en plikt eller förpliktelse; fullgöra en skyldighet*

täyttää virka = *tillsätta en tjänst*

Täytäntöönpano

Verkställande, verkställighet (om det faktiska utförandet av t.ex. beslut);
genomföra, genomförande (om att sätta i kraft de nationella bestämmelser som är nödvändiga för att följa ett direktiv)

täytäntöönpanoasetus = *genomförandeförordning* (EU)

Täytäntöönpanoasiakirja

Verkställighetshandling

Täytäntöönpanokelpoinen

Verkställbar

Täytäntöönpanoperuste

Verkställighetsgrund (inte ”exekutionstitel”)

Täytäntöönpanoperuste används ibland också om själva *verkställighetshandlingen*.

Uhka

Äventyr (ibland *hot*); omskrivning med t.ex. *annars, i annat fall* enligt vad som anges nedan

Äventyr uppfattas ofta som ålderdomligt och svårbegripligt, men det ska användas i lagbestämmelser som gäller myndigheters rätt att använda vissa påföljder som påtryckningsmedel i samband med förelägganden, förbud och liknande beslut. Ordet har en vedertagen innebörd i detta sammanhang och en omskrivning blir inte tillräckligt exakt. I andra texter än författningstexter, t.ex. myndighetsbeslut där mottagaren blir upplyst om risken för en påföljd vid försummelse, är det dock bättre att använda *annars, i annat fall* och liknande uttrycksätt.

I författningstext ska alltså *äventyr* (ibland *hot*) användas i bestämmelser som gäller myndigheters möjlighet att använda sig av de administrativa tvångsmedel som nämns i viteslagen (1113/1990), dvs. vite, tvångsutförande och avbrytande av verksamhet. Av en sådan bestämmelse följer att myndigheten i ett enskilt föreläggande, förbud eller liknande beslut får ”hota med” de här påtryckningsmedlen för att förmå mottagaren att iaktta beslutet. I sådana fall är det också korrekt att använda ordet **uhka** på finska. I lagstiftningen används ibland också uttrycket *hot om*. Uttryck med *hot* används dock inte i motsvarande sammanhang i Sverige.

uhalla, että = *vid äventyr att; ibland med hot om att*

uhkasakko = *vite (se även Uhkasakko)*

uhkasakkolaki = *viteslagen*

sakon uhalla = *vid vite*

teettämisuha = *hot om tvångsutförande*

keskeyttämisuha = *hot om avbrytande*

Uhalla används också ibland när det är fråga om myndigheters och domstolars rätt att använda andra påtryckningsmedel än de som nämns i viteslagen. Också i dessa fall används i själva lagbestämmelsen uttrycken *vid äventyr att* och *vid äventyr av*:

Päätöksessä on kehoitettu noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.

= *Beslutet ska innehålla en uppmaning att hämta fordonet inom 30 dagar från delfäendet vid äventyr att fordonet övergår i kommunens ägo.*

I författningstext används **uhalla** ibland också för att betona följderna av att någon inte gör på det sätt som anges i lagen. Påföljden är alltså inte då förknäad med något myndighetsbeslut. I detta fall ska man helst skriva om texten med hjälp av annars, i annat fall eller liknande uttrycksätt:

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid, annars beaktas den inte.

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid. I annat fall beaktas den inte.

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid. Om den lämnas in för sent, beaktas den inte.

Uhkasakko

Vite

asettaa uhkasakko = förelägga (någon) vite, sätta ut/utsätta vite

asettaa päätöksen tehosteeksi uhkasakko = förena beslutet med vite

tehostaa uhkasakolla = förena med vite

uhkasakko tuomitaan maksettavaksi = ett vite döms ut (efter att först ha förelagts någon/satts ut/utsatts)

uudistaa uhkasakko = upprepa vite

sakon uhalla = vid vite

velvoittaa sakon uhalla = förelägga vid vite

Ulosmittaus

Utmätning

ulosmittauskelpoinen = utmättningsbar

ulosmittauskielto = utmättningsförbud

Ulosotto

Utsökning

ulosottokaari = utsökningsbalken (705/2007)

ulosottolaitos = utsökningsväsendet

ulosottomies = utmättningsman

ulosottotoimen hallinto = utsökningsverksamhetens förvaltning

ulosottoviranomainen = utsökningsmyndighet

ulosottovirasto = utsökningsverk (inte längre ”exekutionsverk”)

Uskottu mies

God man (best. sing. gode mannen, obest. pl. gode män, best. pl. gode männen); inte ”den gode mannen”, ”de gode männen”. Sysslan kallas *god-manskap*.

Uudelleen

ottaa uudelleen käsiteltäväksi = *ta upp på nytt, behandla på nytt, ta upp till ny behandling* (inte ”förnyad”)

Uudistaa, uudistus, uusia

Reformera, omarbета, se över, ändra; revidera; modernisera; förnya; upp-repa; ta om m.fl.

Lagar och bestämmelser *reformerar, omarbetas, ses över, moderniseras, ändras* eller *revideras*. Man kan också säga att en helt *ny lag* på området ska *stiftas* eller *beredas*. *Förnya* kan användas t.ex. när giltigheten av en in-teckning, ett tidsbundet avtal eller en temporär lag förlängs med i stort sett oförändrat innehåll. Se ytterligare *Stora finsk-svenska ordboken*.

kokonaisuudistus = *fullständig omarbetning, total översyn, fullständig översyn, totalreform* m.fl.

osauudistus, osittaisuudistus = *delreform*

uudistaa mallioikeuden rekisteröinti = *förnya en mönster-registrering*

uudistaa oikeudenkäyntiväite = *upprepa en processinvändning*

uusία koe = *ta om ett prov*

uusία liikennelupa = *förnya ett trafikillstånd*

uusία patentti = *återuppliva ett patent*

uusία vekseli = *omsätta en växel*

Uusiutuva

Förnybar (t.ex. förnybar energikälla)

Vaarantaa

Äventyra, riskera; utgöra ett hot mot

liikenteen vaarantaminen = *äventyrande av trafiksäkerheten*
(strafflagen 39/1889)

terveyden vaarantaminen = *äventyrande av andras hälsa*
(strafflagen 39/1889)

Vaatia

Yrka; begära; kräva, fordra; framställa anspråk

Yrka används särskilt i formella domstolssammanhang, och står då ofta utan prepositionen *på*. Använd gärna de andra alternativen där det går.

Vaatimus, vaade

Yrkande, anspråk; begäran; krav

asianosaisen vaatimuksesta = *på yrkande av en part, på partens yrkande*

lakiosaa koskeva vaatimus = *anspråk på laglott*

muutorangaistusvaatimus = *yrkande på förvandlingsstraff*

oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus = *ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader*

saatava tai muu vaade = *fordran eller annat anspråk*

vahingonkorvausvaatimus = *skadeståndsyrkande, skadeståndsanspråk*

oikaisuvaatimus = *begäran om omprövning, omprövningsbegäran*

Vahingonkorvaus

Skadestånd (inte ”skadeståndersättning”)

Skadestånd är en ersättning som man blir tvungen att betala om man

1) underlåter att uppfylla sina förpliktelser i ett avtal som man ingått eller
2) uppsåtligen eller av oaktsamhet vållat någon annan en person- eller sakskada eller genom brottsligt handlande orsakat någon annan en ekonomisk skada (skadeståndslagen 412/1974). Skadestånd är alltså inte synonymt med ersättning, utan skadestånd betalas av den som är ersättningskyldig på grund av vållande, dvs. oaktsamhet, försummelse, uppsåt eller något liknande. *Skadeersättning* däremot är helt allmänt en ersättning som betalas för en skada, t.ex. på grund av ett försäkringsavtal. I försäkrings-sammanhang är alltså skadeersättning liktydigt med försäkringsersättning. Ansvarsförsäkringarna bygger däremot på skadeståndsprincipen och när det gäller dem kallar man ibland ersättningen skadestånd.

Försäkringsbranschen använder allmänt benämningen *olycksfallsersättning* på svenska.

Vahvistaa

Stadfästa, fastställa, bestyrka, bekräfta, bevittna, vidimera, attestera m.fl.

Se även **Varmentaa**

vahvistaa laki = *stadfästa en lag*

vahvistaa tuomio = *fastställa en dom*

vahvistaa allekirjoituksellaan/nimikirjoituksellaan = *bekräfta, bestyrka med sin underskrift/namnteckning, vidimera*

Vaihe

Fas, etapp, stadium, steg, moment. Ett *skede* är i allmänhet något mer omfattande (ett avgörande skede i historien).

lopettaa/aloittaa vähitellen/vaiheittain = *fasa in/ut* (i en verksamhet: *successivt införa* respektive *upphöra* med något)

Vaihto-omaisuus

Omsättningstillgångar (bokföringslagen 1336/1997)

Vaikeusaste

Svårhetsgrad (om brott); *svårighetsgrad* (om prestationer, arbeten)

Vaikutettu lainsäätämisyjärjestys

Kvalificerad lagstiftningsordning

Vainoaminen

Olaga förföljelse (25 kap. 7 a § i strafflagen 39/1889). I allmänt språkbruk *stalkning*.

Vajaavaltainen

Omyndig

Omyndig är den som inte har fyllt 18 år (minderårig) samt den som har fyllt 18 år (uppnått myndighetsåldern) men förklarats omyndig. *Jfr Alaikäinen,*

Täysi-ikäinen, Täysivaltainen

Vakanssi

Vakans kan på svenska användas endast om en tjänst, befattning eller plats som för tillfället är obesatt (vakant). I annat fall används *befattning, tjänst* eller *plats*.

Vakavaraisuus

Soliditet; kapitaltäckning; solvens

Soliditet (ekon.) avser andelen eget kapital av det totala kapitalet (långsiktig betalningsförmåga); när det gäller finansiella institut talar man dock om *kapitaltäckning* och inte om soliditet. *Solvens* (jur.) avser ett företags förmåga att fullgöra sina löpande betalningsförpliktelser (kortsiktig betalningsförmåga).

Vakiintunut oikeuskäytäntö

Se Oikeuskäytäntö

Vakinainen, vakituinen

Stadigvarande, varaktig; ordinarie m.fl. Jfr Pysyvä

asua tai oleskella vakinaisesti = *bo eller vistas stadigvarande/ varaktigt*

(*se dock även Asuinpaikka, Kotipaikka*)

vakinainen virka = *ordinarie tjänst*

vakinainen väestö = *bofast befolkning*

Valittaa

Överklaga (*genom besvär*); *anföra besvär* (inte ”besvära sig”); *söka ändring* (*genom besvär*). *Se även Muutoksenhaku*

Överklaga, vid behov med preciseringen *genom besvär*, rekommenderas i första hand:

päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen = *beslutet får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen (genom besvär)*

ennakkoratkaisusta ei saa valittaa = *ett förhandsavgörande får inte överklagas (genom besvär)*

uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä ei saa erikseen valittaa (detta innebär att eventuella besvär får anföras endast i samband med huvudsaken) = *över beslutet om föreläggande av vite får besvär inte anföras separat, beslutet om föreläggande av vite får inte överklagas genom separata besvär*

Ett besvärsförbud hindrar inte nödvändigtvis användningen av andra rättsmedel, därför är det ibland viktigt att understryka att ändring inte får sökas genom besvär:

päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla = *i beslutet får ändring inte sökas genom besvär*

Ibland finns det skäl att vara försiktig så att *överklagande* inte förväxlas med *klagan* (se **Kantelu, Hallintokantelu**). Om klagan och besvär behandlas i samma text, kan det med andra ord vara nödvändigt att undvika konstruktioner med *överklaga*:

Pakkokeinoja koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Päätöksestä saa kuitenkin kannella ilman määräaika. = *Besvär får inte anföras över ett beslut om tvångsmedel. Klagan över beslutet får dock anföras/ Däremot får klagan över beslutet anföras utan tidsfrist.*

Valittaja

Den som överklagar, den som anför(t) besvär(en); den som söker ändring, ändringssökande(n); inte "besväranden", eller "den som besvärat sig". Se även Valittaa, Muutoksenhaku. I Sverige kallas den som överklagar den klagande. Hos oss används ordet klagande i en annan betydelse, dvs. om den som anför klagomål hos en myndighet. Se **Kantelija**

vastavalittaja = *part som anför(t) motbesvär*

Valituksenalainen päätös

Det överklagade beslutet, det beslut som besvären gäller (inte "det besvär underkastade beslutet"). Se även Valittaa, Muutoksenhaku

Valitus

Besvär är ett rättsmedel för sökande av ändring i ett icke-lagakraftvunnet avgörande av en domstol eller förvaltningsmyndighet. Observera att grundformen på svenska alltid är plural. Besvär ska alltid anföras inom en viss tid (se **Valitusaika**), annars vinner avgörandet laga kraft. I vissa fall måste man ha besvärstillstånd (se **Valituslupa**) för att få anföras besvär. **Valitus** avser ofta också den konkreta skrivelsen med överklagandet (besvärsskriften). Se även **Muutoksenhaku, Valittaa**

valitus hyväksytään = *besvären godkänns/bifalls*

valitus hylätään = *besvären förkastas/avslås*

valituslupahakemus hylätään = *ansökan om besvärstillstånd avslås*

valitukseen vastaaminen = *bemötande (av besvär), bemöta besvär*

tuomioistuin on tutkinut valituksen = *domstolen har prövat besvären*

valitus jätetään tutkittavaksi ottamatta = *besvären avvisas (utan prövning); besvären lämnas utan prövning; besvären tas inte upp till prövning*

Valitusaika

Besvärstid; tid(sfrist) för överklagande; tid för sökande av ändring

Om avgörandet inte överklagas inom besvärstiden vinner det laga kraft, vilket betyder att man inte längre kan söka ändring i det på något annat sätt än genom extraordinära rättsmedel. *Se även **Muutoksenhaku**, **Valittaa**, **Muutoksenhaku**, **varsinainen muutoksenhake**, **ylimääräinen muutoksenhake***

Valituskelpoinen

Överklagbar

Domar och beslut som får överklagas är *överklagbara*. *Se även **Valittaa**, **Muutoksenhaku***

Valituskelpoisuus

Överklagbarhet (förvaltningsprocesslagen 586/1996). *Se även **Valittaa**, **Muutoksenhaku***

Valituskielto

Besvärsförbud. *Se även **Valittaa**, **Muutoksenhaku***

Valituskirjelmä

Besvärsskrift. *Jfr **Muutoksenhakukirjelmä***. *Se även **Valittaa**, **Muutoksenhaku***

Valituslupa

Besvärstillstånd

Den som vill anföra besvär hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen måste först ansöka om besvärstillstånd. I Sverige kallas det tillstånd som krävs för att högre domstolar ska ta upp mål till prövning prövningstillstånd. *Jfr Muutoksenhakulupa, se även Valittaa*

Valitusoikeus

Besvärsrätt; rätt att överklaga. Se Valittaa, Muutoksenhaku

Valitusosoitus

Besvärspanvisning (t.ex. 25 kap. 11 § i rättegångsbalken och 3 kap. i förvaltningsprocesslagen 586/1996); inte ”besvärspanvisning”. *Se även Muutoksenhakuohje, Valittaa, Muutoksenhaku*

I informativa texter där det inte krävs att man följer lagens terminologi kan man använda klargörande omskrivningar, t.ex. *information/anvisningar/upplysningar/underrättelse om hur man överklagar* eller *om hur beslutet/domen får överklagas*, eller enbart rubriken *Hur man överklagar*.

Valitusviranomainen

Besvärspanmyndighet. Se även Muutoksenhakuelin, Valittaa, Muutoksenhaku

Valmistaa, valmistella, valmistelu, valmistus

Tillverka, framställa, bereda, utarbete, producera m.fl

valmistella lakeja = *bereda lagar*

lainvalmistelu = *lagberedning*

yleissopimus on valmistunut yhteistyössä... = *konventionen har utarbetats/beretts i samarbete med ... (hellre än ”färdigställt”)*

Valmistevero

Punktskatt, i äldre lagstiftning accis

Valmius

Beredskap (om att vara beredd på kommande faror, kriser och liknande t.ex. inom försvaret); *färdighet(er), förmåga, kunnande, förutsättning(ar), kvalifikation(er), anlag* (om någons personliga förmåga), *kapacitet*

Valtakunnallinen

Riksomfattande, på riksnivå, nationell, riks-, landsomfattande, i hela landet, rikstäckande. Alternativen är inte synonyma, kontrollera sammanhanget.

Valtionapu, valtionavustus, valtionosuus

Terminologin i lagstiftningen är vacklande. Normalt gäller följande:

Valtionapu motsvaras i första hand av *statsbidrag*, i andra hand av *statsunderstöd*.

Valtionavustus motsvaras i första hand av *statsunderstöd*, se t.ex. statsunderstödslagen 688/2001, i andra hand av *statsbidrag*.

Valtionosuus motsvaras i första hand av *statsandel*.

Valtionapulaitos

Statsunderstödd institution

Valtioneuvoston asetus

Förordning av statsrådet, statsrådets förordning (i fråga om en bestämd förordning); i vissa uttryck även *statsrådsförordning*

valtioneuvoston asetus joukkoliikenteen valtionavustuksista = *statsrådets förordning om statsunderstöd för kollektivtrafik*
tarkempia säännöksiä menettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella = *närmare bestämmelser om förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet*

Valtioneuvoston periaatepäätös

Principbeslut av statsrådet, statsrådets principbeslut (i fråga om ett bestämt principbeslut)

Valtion metsämaa

Statens skogsmark(er) i kollektiv betydelse; *en statlig skogsmark* när ett visst område avses

Valtiontalous

Statsfinanser (inte ”statsekonomin” eller ”statshushållningen”). Statsfinanserna avser (en del av den offentliga ekonomin som består av) statens budgetekonomi och fonderna utanför statsbudgeten sammanslagna.

Valtion talousarvio (förc. TA)

*Statsbudgeten (se lagen om statsbudgeten 423/1988). I en löpande text kan det vara tillräckligt med enbart budgeten (**talousarvio**), när det av sammanhanget är klart att det är fråga om statsbudgeten.*

lisätalousarvio (förc. LTA) = *tilläggsbudget* (innehåller tillägg till och ändringar i statsbudgeten)

Valtion talousarvioesitys (förc. TAE)

Budgetproposition(en), ibland proposition med förslag till statsbudget

vuoden 2017 valtion talousarvioesitys = *budgetpropositionen för 2017*

Valtion varoista

Med eller av (inte ”ur”) statsmedel/statliga medel; av eller med statens medel

Valtiopäivät

Riksmöte (ny term i 1999 års grundlag, i historiska sammanhang förekommer också riksdag, lantdag)

Valtiosopimus

Se Sopimus

Valtiosääntö

Konstitution, författning, ibland statsförfattning

Ett lands *konstitution* kan vara skriven eller bygga på sedvanerätt. Ordet *författning* kan ha två betydelser. Dels kan det avse detsamma som konstitutionen, dels kan det avse en enskild lag eller förordning, *se Säädös*.

valtiosääntöoikeus = *statsrätt*, i Finland ofta *statsförfattningsrätt*
valtiosääntöoikeudellinen, –sesti = *på det sätt som avses i grundlagen, i den mening som avses i grundlagen, i den mening som avses i författningen, författningsrättsligt, i författningsrättslig mening*

Valtuussäännös, valtuutussäännös

Bemyndigande

asetuksenantovaltuus, asetuksen antamiseen valtuuttava säännös = *bemyndigande att utfärda förordning*

Valtuusto

Fullmäktige, fullmäktigeförsamling

Ordet *fullmäktige* är ursprungligen plural av *fullmäktig*, som ledamöterna av t.ex. kommunfullmäktige tidigare kallades (jfr **Valtuutettu**). Man har alltså traditionellt sagt att *fullmäktige var beslutföra/eniga* och hänvisat till fullmäktige med pronomen *de*. Numera uppfattas *fullmäktige* allt mer allmänt som en singular kollektivbeteckning med genus neutrum, både som församling och som sammanträde: *ett nytt/enigt fullmäktige, det nya fullmäktige*. Normalt är det ett oböjligt kollektivord, och man undviker former som ”fullmäktiget”, ”(två) fullmäktigen”.

I kommunallagen (410/2015) undviks pronomen (*de* eller *det*) genom upprepning:

Valtuusto voi erottaa... valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden... = *Fullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för de förtroendevalda som fullmäktige har valt ...*

Valtuutettu

Ledamot (av fullmäktige; 16 § i kommunallagen), i sammansättningar även *ombudsman, fullmäktig*. Se även **Asiamies**

Euroopan tietosuojavaltuutettu = *Europeiska datatillsynsmannen*

lapsiasiavaltuutettu = *barnombudsmannen*

tasa-arvovaltuutettu = *jämställdhetsombudsmannen (JämO)*

tietosuojavaltuutettu = *dataombudsmannen*

työsuojeluvaltuutettu = *arbetarskyddsfullmäktig* (i Sverige: skyddsombud)

varavaltuutettu = *ersättare* (i fullmäktige; 17 § i kommunallagen 410/2015)

yhdenvertaisuusvaltuutettu = *diskrimineringsombudsmannen*

Valvonta

Tillsyn, kontroll, övervakning, bevakning, överinseende m.fl. Jfr Seuranta, Tarkastus

konsernivalvonta = *koncernövervakning*

valvontaviranomainen = *tillsynsmyndighet*

sisäinen valvonta = *intern kontroll*

tekninen valvonta = *teknisk övervakning*

Finanssivalvonta = *Finansinspektionen* (lagen om Finansinspektionen 878/2008)

Vangitseminen

Häktning (se 2 kap. i tvångsmedelslagen 806/2011). Se även Tutkintavanki, jfr Vankeus

olla vangittu = *vara häktad*

vangita = *häkta*

Vanhentuminen

Preskription i fråga om en rätt till fordran, talan m.m. som upphör efter förloppet av en viss tid (preskriptionstid) från en bestämd händelse.

vanhentunut syyteoikeus = *preskriberad åtalsrätt* (inte ”föråldrad” åtalsrätt)

vanhentunut rikos = *preskriberat brott*

Vanhuuseläke

Ålderspension (inte ”ålderdomspension”). Se även Työkyvyttömyyseläke

Vankeus

Fängelse (fängelselagen 767/2005). Jfr Vangitseminen

Vanki

Fånge (I Sverige: intagen)

tutkintavanki = *häktad*

Vapauttava tuomio

Friande eller frikännande dom

Vara-

Vice betraktas ofta som ett självständigt, oböjligt adjektiv, i andra fall sammanskrivs det med huvudordet.

vara-amiraali = *viceamiral*

(kansanedustajan) varaedustaja = *ersättare (för riksdagsledamot)*

varamies, varajäsen = *ersättare, suppleant*

varapuheenjohtaja = *vice ordförande*

varapuhemies = *vice talman*

vararehtori = *prorektor*

varatoimitusjohtaja = *vice verkställande direktör*

varatuomari = *vicehäradshövding* (titel som fås efter domstolspraktik, enbart i Finland)

varavaltuutettu, varajäsen = *ersättare* (i fullmäktige; kommunallagen 410/2015)

Varainhoitovuosi

Finansår. Budgetordlistan avråder från att använda **varainhoitovuosi** och rekommenderar i stället **budjettivuosi** = *budgetår*. Ett finansår är i allmänhet ett kalenderår, medan budgetåret kan vara längre än ett kalenderår.

Varainsiirtovero

Överlåtelseskatt (lagen om överlåtelseskatt 931/1996)

Varauma

Förbehåll i fråga om ett särskilt förhandsvillkor för godkännande av t.ex. ett avtal; *reservation* i fråga om internationella fördrag

Varmentaa

Bekräfta (fastslå riktigheten av t.ex. ett påstående eller ge t.ex. en överenskommelse rättslig giltighet); *intyga/bestyrka riktigheten, verifiera* (t.ex. i fråga om riktigheten av en uppgift eller ett dokument); *vidimera* (bestyrka t.ex. en kopia överensstämmelse med originalet eller giltigheten av utländskt betyg), *attestera* (skriftligt intyga riktigheten), *kontrasignera* (underteckna tillsammans med en annan person för att bestyrka att dokumentet överensstämmer med det som beslutats), *certifiera* (förse med certifikat för att visa t.ex. viss behörighet eller kompetens) m.fl.

Varmistaa

Säkerställa, säkra, se till att, sköta om att, garantera, förvissa sig om m.fl.

Varomattomuudesta

*Av ovarsamhet. Se **Huolimattomuudesta, Tahallisesti, tahallaan, Tuottamus***

Varsin

Kan betyda *ganska, relativt, rätt, rätt så, tämligen* (= melkoisen, aika), *någorlunda* (= jokseenkin), *mycket* (= hyvin) eller *synnerligen, högst* (= ylen, perin). Om inte betydelsen yansen klart framgår av sammanhanget, är det bäst att fråga skribenten vad som avses.

Varsinainen

*Ordinarie, egentlig. Jfr **Säännönmukainen, Vakinainen, vakituinen***

varsinainen asunto ja koti = *egentligt bo och hemvist* (medborgarskapslagen 359/2003)

varsinainen muutoksenhakukeino = *ordinärt/allmänt rättsmedel* är ett rättsmedel som används för att söka ändring i domar eller beslut som inte vunnit laga kraft. Det vanligaste ordinarie rättsmedlet är *besvär*, se **Valitus**. De grundläggande bestämmelserna om de ordinarie rättsmedlen finns i 25 och 30 kap. i rättegångsbalken när det gäller de allmänna domstolarnas avgöranden och i 5 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) när det gäller förvaltningsbeslut.

*Jfr **ylimääräinen muutoksenhakukeino***

varsinainen osuuskunnan kokous = *ordinarie andelsstämma*

varsinainen työpaikka = *egentlig arbetsplats* (inkomstskattelagen 1535/1992); *ordinarie arbetsplats*

varsinainen yhtiökokous = *ordinarie bolagsstämma*

Varusmies

Beväring (i Sverige: värnpliktig i aktiv tjänst). *Jfr **Asevelvollinen***

Vastaaja

Svarande (part i tvistemål eller brottmål); best. sing. svaranden (inte ”den svarande”), obest. pl. svarande, best. pl. svarandena

vastaajan puhevallan valvominen = *bevakande av svarandetalan*

Vastaanottokeskus

turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskus = *förläggning för asylsökande*

Vastaavasti

På motsvarande sätt, analogt, i analogi

vastaavasti sovellettava = *ska tillämpas på motsvarande sätt, ska också tillämpas, gäller även (inte ”äga motsvarande tillämpning”)*

vastaavasti voimassa = *gälla på motsvarande sätt*

Vastakanne

Genkärsmål

Vastalause

Reservation (t.ex. i riksdagen), invändning, genmäle, gensaga, protest.

Valet av ord beror på sammanhanget. *Se även Vastaselitys*

Vastaselitys

Genmäle (bl.a. mervärdesskattelagen 1501/1993). Se Selitys, Vastalause

Vastaus, vastine

Svaromål; svar; bemötande. Valet av ord beror på sammanhanget. *Se även*

Selitys

Vastavuoroisuus

Ömsesidighet, reciprocitet

vastavuoroisuuden ehdolla = *under förutsättning av ömsesidighet/reciprocitet*

Vastuualue

Ansvarsområde (lagen om regionförvaltningsverken 896/2009). Jfr Toimiala, Toimialue, toiminta-alue

Velallinen

Gäldenär (en fysisk eller juridisk person som har en skuld till någon annan)

Jfr **Maksuvelvollinen, Velkoja**

velallisen epärehellisyys = *oredlighet som gäldenär*

velallisen petos = *gäldenärsbedrägeri*

velallisen rikokset = *gäldenärsbrott*

velallisen vilpillisyys = *gäldenärssvek*

Velka

Skuld eller *skulder* m.fl. (undvik ”gäld”)

ostaa/myydä velaksi = *köpa/sälja på kredit*

vastata kuten omasta velasta = *svara såsom för egen skuld*

velkajärjestely = *skuldsanering* (lag om skuldsanering för privatpersoner 57/1993); *reglering av skulder* (lag om företagsanering 47/1993)

Velkavastuu

Skuldansvar, ansvar för skulder (undvik ”gäldsansvar”)

Velkoja

Borgenär, fordringsägare (en fysisk eller juridisk person som har en fordran hos någon annan). *Jfr* **Velallinen**

velkojansuosinta = *gynnande av borgenär*

Velvoite

Åläggande, föreläggande, förpliktelse m.fl., ibland *skyldighet*. *Jfr* **Velvollisuus, Määräys**

velvoiteoikeus = *obligationsrätt*

Velvoittaa

Ålägga, förelägga, förplikta, meddela åläggande (inte ”förpliktiga” eller ”förständig”). *Jfr* **Määrätä**

Velvollinen

Skyldig, förpliktad (inte ”förpliktigad” eller ”pliktig”)

Velvollisuus

Skyldighet, plikt, förpliktelse. Man *fullgör* en skyldighet, men *uppfyller* en plikt eller förpliktelse.

Verojäämä

Skatterest. Med skatterest avses debiterad skatt som inte har betalats på förfallodagen.

Verokanta, veroprocentti

Skattesats (inte ”skatteprocent” eller ”skatteprocentsats”)

Verokanta är en enhet som används vid beräkningen av skatt. I fråga om direkt beskattning talar man också om **veroprocentti**. Ordet *skatteprocent* används på svenska närmast om procentsatsen för den totala inkomstskatten, som framför allt påverkas av inkomstens storlek. ”Skatteprocent” bör inte användas om kommunal skattesats. Före 2002 talade man om ”skatteöre” (**veroäyri**).

tuloveroprocentti = *inkomstskattesats*

Verollinen

verollinen hinta = *pris inklusive moms, pris inklusive skatt* (beroende på vad som avses)

verollinen myynti = *skattepliktig försäljning* (mervärdesskattelagen 1501/1993)

Veronalainen

veronalainen omaisuus/tulo = *skattepliktig egendom/inkomst.* Jfr **Verotettava tulo**

Veronsaaja

Skattetagare (staten, kommunen m.fl.)

Verosaaminen

Skattefordran

Verotettava tulo

Beskattningsbar inkomst

Veroton, verovapaa

Skattefri. **Veroton** används i mervärdesbeskattningen och **verovapaa** i inkomstbeskattningen.

Verovelvollinen

Skattskyldig, den skattskyldige; i samband med punktskatt (**valmistevero**, tidigare *accis*) *punktskatteskyldig, skyldig att betala punktskatt* (tidigare *accisskyldig*)

Viipymättä, viivytystä

Utan dröjsmål (inte ”ofördröjligen”); eventuellt ibland *snarast möjligt* (**mahdollisimman pian**); *genast* (**heti**), *omedelbart* (**välittömästi**)

Även om man av språkliga skäl i allmänhet avråder från att använda uttrycket *utan dröjsmål*, behövs det ofta i lagtext för att ange en lägre grad av skyndsamhet än t.ex. *genast* och *omedelbart*. Uttrycket ska alltså inte uppfattas som helt synonymt med *genast* och *omedelbart*.

ilman aiheetonta viivytystä = *utan obefogat dröjsmål*

ilman tarpeetonta viivytystä = *utan onödigt dröjsmål*

Viittaussäännös

Hänvisningsbestämmelse, hänvisande bestämmelse, bestämmelse som hänvisar till, ev. enbart hänvisning

Viivästyskorko

Dröjsmålsränta

Förväxla inte med **viivekorko** (*förseningsränta*) eller **lykkäyskorko** (*uppskovsränta*).

Virallinen syyte

Allmänt åtal

virallisen syyteen alainen teko = *gärning som hör under allmänt åtal*

Viranomainen

Myndighet; myndighetsperson, myndighetsrepresentant m.fl.

Det finska **viranomainen** kan avse både myndigheter och enskilda personer som utövar myndighetsmakt. På svenska kan *myndighet* inte användas om enskilda personer, utan måste skrivas om (*myndighetsperson, myndighetsrepresentant* e.d.). Undantag är republikens president, justitieombudsmannen m.fl. som representerar en institution.

Virantoimituksesta erottaminen

Skiljande från tjänsteutövning (lagen om försvarsmakten 551/2007)

Virantoimituksesta pidättäminen

Avstängning från tjänsteutövning (inte ”avhållande”)

Virasto

Verk, ämbetsverk; myndighet; organ, byrå m.fl.

asiantuntijavirasto, asiantuntijaviranomainen = *expertmyndighet*

kihlakunnanvirasto = *häradsämbete*

valtion virastot = *statens ämbetsverk*

Vireillä

Anhängig; inledd, väckt; aktuell, pågående m.fl.

panna asia vireille = *inleda/väcka ett mål/ärende*. Undvik ”anhängiggöra”.

I den processrättsliga terminologin används ofta *anhängig* och *anhängiggöra*, men de här juridisk-tekniska termerna bör undvikas i informella texter. *Anhängig* används t.ex. i övergångsbestämmelser när det inte finns något annat uttryck som är tillräckligt exakt och entydigt i sammanhanget. I äldre processrättsliga lagar har *anhängiggöra* ofta karaktären av term och ska där bibehållas när lagen ändras för att texten inte ska bli oenhetlig.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

= *På ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

asia on vireillä tuomioistuimessa = *målet har inletts vid domstolen (men har ännu inte avgjorts), målet är anhängigt vid domstolen*

panna kanne vireille = väcka talan
panna oikeudenkäynti vireille = inleda en rättegång
kysymys on pantu vireille... = frågan har väckts ...
lainsäädännön uudistaminen on kauan ollut vireillä = en reform av lagstiftningen har länge varit under arbete (varit aktuell)
tätä tarkoittava työ on vireillä oikeusministeriössä = ett sådant arbete pågår vid justitieministeriet

Virka

Tjänst

julistaa virka haettavaksi = förklara en tjänst ledig, ledigförklara/utlysa en tjänst (inte ”lediganslå”). Se även **Julistaa täyttää virka** = tillsätta en tjänst
viran täyttäminen = tillsättning av tjänst

Virka-apu

Handräckning

Man ger eller lämnar någon handräckning.

Virkaehtosopimus

Tjänstekollektivavtal. Se även Työehtosopimus

Virkillija

Tjänsteman. Se även Toimihenkilö

pankkivirkailija = banktjänsteman

Virkasuhde

Tjänsteförhållande (statstjänstemannalagen 750/1994). Jfr Palvelussuhde

Voimaan

tulla voimaan = träda i kraft

saattaa voimaan = sätta i kraft (se även **Saattaa**)

Voimaanpano

Införande, när ordet ingår i rubriken för en lag som innehåller bestämmelser om införande, genomförande eller verkställighet av en annan lag. Se även **Voimaanpanolaki**.

laki osakeyhtiölain voimaanpanosta = lag om införande av aktiebolagslagen

Voimaanpanolaki

Lag om införande av (en lag), införandelag, promulgationslag

Voimaansaattaminen

Sättande i kraft, ikraftsättande när det är fråga om fördrag och andra internationella förpliktelser. Lagar och förordningar genom vilka fördrag eller bestämmelser i fördrag sätts i kraft nationellt brukar kallas *ikraftträdandelagar (voimaansaattamislaki)* och *ikraftträdandeförordningar (voimaansaattamisasetus)*. Mallar för sådana lagar och förordningar finns i *Valtiosopimusopas, liitteet* som finns på utrikesministeriets webbplats formin.fi.

Beskrivande benämningar på ikraftträdandelagar:

Schengenin sopimusta koskeva voimaansaattamislaki = *lagen om sättande i kraft av Schengenavtalet*

ETA-sopimuksen voimaansaattamislaki = *lagen om sättande i kraft av EES-avtalet*

Voimaantulo

Ikraftträdande

lain voimaantulon jälkeen = *efter det att lagen har trätt i kraft, efter lagens ikraftträdande, efter ikraftträdandet* ("lagen" kan ofta utelämnas). Uttrycken kan varieras i samma paragraf. Se även kapitel 10

Voimaantuloaika

lain voimaantuloaika = *när lagen träder i kraft, den tidpunkt då lagen träder i kraft*

voimaantulopäivä = *ikraftträdandedagen*

voimaantulovuosi = *ikraftträdandeåret*

Voimaantulosäännös

Ikraftträdandebestämmelse. Se även kapitel 10

Voimassa oleva

Gällande, som är i kraft (inte ”ikraftvarande”); giltig

Enligt *gällande* folkpensionslag ska ...

Enligt tidigare bestämmelser var ... enligt (nu) *gällande* bestämmelser är ...

Domstolen ska i regel tillämpa den lag som *är i kraft* när prövningen sker.

Pass, körkort, fiskekort o.d. är *giltiga* en viss tid.

Voimassaolo

Giltighet

Voimassaoloaika

Giltighetstid (t.ex. om en lag som gäller temporärt); *giltighetsperiod*; ibland *löptid*

Vuorottelu-

Alternerings-

Med *alterneringsledighet* avses ett arrangemang genom vilket en anställd blir ledig och en arbetslös arbetssökande anställs för motsvarande tid (lagen om alterneringsledighet 1305/2002).

vuorottelija = *alterneringsledig*

vuorottelukorvaus = *alterneringsersättning*

vuorottelusopimus = *alterneringsavtal*

vuorotteluvapaa = *alterneringsledig(het)*

työvuorottelu = *arbetsalternering*

Vuosiloma

Semester (inte ”årssemester”)

Väestönsuoja

Skyddsrum

Väestönsuojelu

Befolkningsskydd

Vähittäis-

Detalj- (inte ”minut-”)

vähittäiskauppa = *detaljhandel*

vähittäismyynti = *detaljförsäljning*

Vähä-

vähäliikenteinen = *lågtrafikerad*

vähämerkityksellinen = *av mindre/ringa betydelse*

Vähäinen

Ringa, liten, smärre, obetydlig m.fl.

Jos rikos on vähäinen,... = *Är brottet ringa, ...*

vähäinen vahinko = *ringa skada*

vähäinen virhe = *ringa/smärre fel*

Väittää

Påstå, hävda, anföra; invända m.fl.

prosessiväite = *processinvändning*

Väliaikainen

Interimistisk, temporär, tillfällig, provisorisk

väliaikainen laki = *temporär lag*

laki lääkelain 66 §:n väliaikaisesta muuttamisesta = *lag om temporär ändring av 66 § i läkemedelslagen*

laki... lain väliaikaisesta soveltamatta jättämisestä = *lag om temporärt undantag beträffande tillämpningen av ... lagen*

yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan väliaikaisesti... niin kuin siitä on sovittu =

bestämmelserna i konventionen tillämpas provisoriskt ... så som därom har överenskommit

väliaikainen määräys, väliaikaismääräys = *interimistiskt förordnande (beslut)*

väliaikainen päätös = *interimistiskt beslut; jfr Välipäätös*

väliaikainen selvitysmies = *interimistisk likvidator* (lagen om försäkringskassor 1164/1992)

väliaikainen selvittäjä = *interimistisk utredare* (lagen om företagsanering 47/1993)

Välimiesmenettely

Skiljeförfarande (inte ”skiljemannaförfarande”)

välimies = *skiljeman*

välimiesoikeus = *skiljenämnd* (inte ”skiljedomstol”)

välityssopimus = *skiljeavtal*

välitystuomio = *skiljedom*

Välimietintö

Mellan(tids)rapport, inte ”mellanbetänkande”

Med mellantidsrapport avses ett betänkande som är en etapp i arbetet och som kommer att ersättas av eller ingå i ett slutligt betänkande. *Jfr Osa-*
mietintö

Välipäätös

Uppskovsbeslut; interimistiskt beslut

Uppskovsbeslut om man avser att domstolen skjuter upp behandlingen av ett mål. I ny finsk processterminologi används vanligen **lykkäyspäätos**.

Interimistiskt beslut när det är fråga om ett beslut som gäller tills slutligt beslut meddelas. (Sådana beslut rubriceras i förvaltningsprocessen enbart **päätos** = *beslut*)

Väliraportti

Halvtidsrapport; interimrapport m.fl.

Välitoimenpide

Interimistisk, förberedande eller särskild åtgärd, beroende på sammanhanget.

Välitoimi

Vidtagna åtgärder (som mellanrubrik i dom av högsta domstolen)

Välituomio

Mellandom (24 kap. 6 § i rättegångsbalken). *Se även Osatuomio*

Väljä

väljä määritelmä = *en vid definition; en vag definition*

väljä säännös = *en allmänt utformad bestämmelse; en vag bestämmelse*

väljä tulkinta = *extensiv tolkning, vid tolkning; en alltför fri tolkning (om så avses); se även Laaja tulkinta*

Välttämätön

Nödvändig (inte ”oundgänglig”). Jfr Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava

ehdottoman välttämätön = *absolut nödvändig*

Yhdenvertaisuus

Jämlikhet (t.ex. i grundlagen), likställdhet (t.ex. i ungdomslagen 72/2006), likställighet (t.ex. i aktiebolagslagen 624/2006), likabehandling (t.ex. i diskrimineringslagen 1325/2014), likvärdighet (idrottslagen 390/2015). Se även Tasa-arvo

ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä = *alla är lika inför lagen*
(6 § i grundlagen)

yhdenvertaisuusperiaate = *likställighetsprincipen*

Yhdyskuntapalvelu

Samhällstjänst i fråga om ett straff som kan dömas ut i stället för ovillkorligt fängelse.

Yhteenliittymä

Sammanslutning, ibland konsortium

Yhteisvastuullisesti

Solidariskt

Om flera betalningsskyldiga är *solidariskt ansvariga* för en skuld (svarar solidariskt för skulden) kan vem som helst av dem krävas på hela betalningen. Den som har betalat hela skulden får därefter regressrätt mot de övriga.

Yhteisö

Sammanslutning, samfund m.fl.; *gemenskap, samhälle, grupp, kollektiv* m.fl.

I lagspråket motsvaras **yhteisö** numera oftast av *sammanslutning*. I skattelagstiftningen ska man dock använda *samfund*, eftersom det i skattesammanhang görs en betydelsefull skillnad mellan *samfund* (**yhteisö**) och *sammanslutning* (**yhtymä**), se t.ex. 3 och 4 § i inkomstskattelagen (1535/1992). Man talar också om *offentliga samfund* och *offentligrättsliga samfund*, se **Julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö**.

I allmänspråket används ordet *samfund* främst i fråga om religiösa och vetenskapliga gemenskaper, föreningar o.d. För andra organisationer är sammanslutning ibland lämpligt. Ibland kan det vara fråga om *företag* och *organisationer* eller om *bolag*.

Euroopan yhteisöt = *Europeiska gemenskaperna*

työyhteisö = *de anställda* (t.ex. verksamheten bland de anställda), *arbetsorganisationen* (t.ex. utveckling av arbetsorganisationen), *den gemensamma arbetsplatsen* (t.ex. utveckling av den gemensamma arbetsplatsen), *arbetsenhet* (t.ex. samarbetet inom arbetsenheten), *arbetsplats, arbetsgemenskap* m.fl.

Yhteisöoikeus

Associationsrätt när det är fråga om det rättsområde som gäller bolag, föreningar och andra sammanslutningar som har medlemmar eller delägare. *Gemenskapsrätten* (även **yhteisön oikeus**) har tidigare använts i fråga om EG:s (numera EU:s) regelverk.

Yhteisösakko

Samfundsbót (i Sverige: företagsbót)

Yhteisövero

Samfundsskatt

Yhteystiedot

Kontaktinformation, kontaktuppgifter, adressuppgifter

Yhtyä

X yhtyy Y:n tuomiolauselmaan = *X omfattar (stöder) Y:s domslut*
(inte ”förenar sig om”)

yhtyä syytteeseen = *biträda ett åtal*

Yksilö

Individ(en). Jfr **Jokainen, Yksityishenkilö**

Yksilöidä

Specificera, precisera, ibland individualisera, identifiera

Yksipuolinen tuomio

Tredskodom

Yksityishenkilö

En enskild, den enskilde, en (fysisk) person. Jfr **Jokainen, Yksilö**. Undvik ”privatperson” i lagtext.

Yksityisoikeus

Civilrätt, privaträtt

kansainvälinen yksityisoikeus = *internationell privaträtt*

Yksityistalous

Privathushåll, privat hushåll. Jfr **Kotitalous**

Yleinen kokous

Allmän sammankomst (lagen om sammankomster 530/1999) m.fl.

Yleislaki

Allmän lag (lat. *lex generalis*)

Yleisötilaisuus

Offentlig tillställning (lagen om sammankomster 530/1999) m.fl.

Ylimääräinen

Extra, extraordinarie, extraordinär

ylimääräinen kokous (yhdistyksen) = *extra föreningsmöte*

ylimääräinen muutoksenhakekeino = *extraordinärt/särskilt rättsmedel* är ett rättsmedel som under vissa förutsättningar kan användas för att söka ändring i en sådan dom eller ett sådant beslut som vunnit laga kraft (*jfr varsinainen muutoksenhakekeino*). De centrala bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande när det gäller de allmänna domstolarnas avgöranden (*klagan, återbrytande av laga kraft vunnin dom och återställande av försutten fatalietid*) finns i 31 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande när det gäller beslut som fattats av förvaltningsmyndigheter och förvaltningsdomstolar (*klagan, återställande av försutten fatalietid och återbrytande*) finns i 11 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996). *Se även Kantelu, Palauttaa, Purkaa*

ylimääräinen yhtiökokous = *extra bolagsstämma*

Ylittää

ylittää määrä = *överstiga* ett belopp

ylittää (määrä)aika = *överskrida* en tid (en frist)

ylittää määräraha = *överskrida* ett anslag

ylittää odotukset = *överträffa* förväntningarna

ylittää raja = *överskrida* en gräns

ylittää toimivalta = *överskrida* (sin) befogenhet (*se även Toimivalta*)

Yllytys rikokseen

Anstiftan till brott (5 kap. 5 § i strafflagen 39/1889). *Se även Kiihottaminen*

Ylläpitäjä

Huvudman; den som driver/för/förvaltar; den som svarar för m.fl. (inte ”upprätthållare”). *Se även Ylläpitää*

kuntayhtymä on sairaalan ylläpitäjä = *samkommunen är huvudman för sjukhuset*

urheiluhallin ylläpitäjänä toimii X = *X driver idrottshallen*

Ylläpitää

Vara huvudman för, driva, föra, förvalta, svara för m.fl. ”Upprätthålla” betyder att bevara på samma (höga) nivå, t.ex. upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen, och ska därför i allmänhet undvikas.

ylläpitää järjestelmää = *förvalta ett system (systemförvaltning)*

ylläpitää koulua = *vara huvudman för en skola*

ylläpitää leirintäaluetta = *driva en campingplats*

ylläpitää rekisteriä = *föra/driva/förvalta ett register*

Yritys- ja yhteisötunnus

Se Tunnus

Yrityskiinnitys

Företagsinteckning. I Sverige hette det tidigare ”företagshypotek”, men också där heter det numera företagsinteckning.

Register

A

acceptera	295	alv	278
accis	407	Amsterdamfördraget	43
administrativt tvång	291	Amsterdamin sopimus	43
adressuppgifter	425	analogt	414
adverbial	77	analys	364
advokat	280	anbringa	127
affär	305	anbudsförfarande	308
affärsställe	318	-ande	55
affärsverksamhet	318	andelslag	346
agera	386	ande-meningar	72
aiesopimus	273	andrabostad	395
aiheuttaa	273	anföra	422
aiheutua	273	anföra besvär	404
akt	373	anförande	354
akter som inte är lagstiftningsakter	44	ange	58, 332, 333, 375
aktieägare	345	angelägen	306
aktionär	345	angriplighet	327
aktuell	418	angående	127
ala	273	anhålla	290
alaikäinen	273	anhållande	353
alainen	274	anhängig	418
alakohta	35, 46, 275	anhängiggöra	127
alemmanasteinen	275	anhörigvård	344
alfabetisk ordning	117	anklaga	62
alkuperäinen	275	anknyta till	319
alla	300	ankomma på	128
allekirjoitus	275	anlag	407
allenast	127	anlägga	351
allmän lag	426	anläggning	315, 323
allmän sammankomst	426	anmäla	90, 297
allmänt handlingsprogram	45	anmälan	56
allmänt åtal	417	anmälningsplikt	298
allokera	308	anmälningsskyldighet	298
allomfattande	305	anmärkning	327
alltjämt	283	annanstans	328
aloite	275	annars	399
alternerings-	421	annons	297
alueellistaa	275	annonsera	297
alussa	276	annorledes	128
alusta	276	annorstädes	128, 328
		ansenlig	295
		ansio	276
		ansioitunut	276

anskaffning	292	arrende	53, 323
anslag	333	arrendegivare	53
ansluta sig till	319	artikel	46
anspråk	402	artikla	46
anstalt	315	arvioda	278
anstiftan till brott	427	arviointi	278
anstränga sig	355	arvlätare	348
anställda	293	arvonlisävero	278
anställd i arbetsavtalsförhållande	397	asettaa	279
anställning	348, 396	asetuksenantovaltuus	279
anställningsförhållande	348, 396	asetus	34, 44, 279
anställningsvillkor	348, 395	asevelvollinen	279
ansvar för skulder	415	asia	279
ansvarsområde	386, 414	asiakumppani	279
ansöka	290	asiallinen	280
ansökan	56, 290	asiamies	280
ansökningsärende	290	asianajaja	280
anta	58, 295	asianmukainen	52, 280
antaa	276	asianmukaisesti	280
antal	332	asianomainen	281
antingen – eller	93	asianomistaja	281
anvisa	308, 346	asianosainen	281
anvisning	339	asiantuntija	281
anvisning för sökande av ändring	330	asiatkaisu	282
användningsområde	313	assistent	283
användningssätt	313	associationsrätt	425
användningsändamål	313	asuinpaikka	282
aputoiminimi	278	asukas	282
arbeta	386	asumislisä	282
arbete	396	asumisoikeus	282
arbetsavtalsförhållande	396	asumistuki	282
arbetsgivaravgift	53	asuntoirtoaimisto	282
arbetsgivares socialskyddsavgift	53, 396	asuntolaina	282
arbetsgrupp	36	attaché	283
arbetsinkomst	397	attestera	403, 412
arbetskolektivavtal	395	att-satser	73, 110
arbetskonflikt	397	aukioloaika	283
arbetsmarknadsstöd	396	av	83
arbetsoförmåga	395	avbeställa	352
arbetsoförmögen	396	avbetalning	322
arbetsordning	45	avbetalningsköp	322
arbetsplats	396	avdelning	35, 46, 299, 344
arbetsresa	396	avdöma	393
arbetsställe	396	avföra	353
arbetstillfälle	384, 396	av gammalt	285
area	273	avge	128, 276
areal	273	avgift	324
arki-	278	avgiftsfri	325
arrendator	53	avgiftsskyldig	325

avgiftsuttag	348
avgöra	359
avgörande	359
avgörande i sak	282
avhjälp	353
avioero	283
avioliiton esteiden tutkinta	283
aviopuoliso	283, 354
avkortning	52, 322
avkunna	300
avlåta	276
avlägga	370
avlägsna	353
avlämna	321
av oaktsamhet	294, 394
avoliitto	283
avomies	283
avopuoliso	283
avovaimo	283
av ovarsamhet	413
avse att	355
avsedd	380
avsedd att	343
avseende	83
avses	284
avsevärd	295
avsikt	380
avsiktligen	377
avsiktligt	377
avsiktsförklaring	273
avskaffa	353
avskrift	128, 302
avskrivnas	359
avslå	290, 295, 354
avsnitt	46
avstyra	389
avstyrka	354
avstängning från tjänsteutövning	418
av synnerliga skäl	286
av särskilda skäl	286
avsätta	308
avtal	367
avtalspart	367
avtalsslutande part	367
avustaja	283
avvara	58
avvikande mening	287
avvisa	290, 295, 313
avvärja	389

B

balk	34
beaktanded	46
bedriva	292
bedöma	278
bedömning	278
befattning	403
befogenhet	388
befolkningsskydd	421
befordra	322
begära	402
begäran	402
behandla	294, 312
behandling	312
behovsprövad	292
behörig	280, 357
behörigen	280
behörighet	306, 357, 388
behörighetskrav	306
behörighetsvillkor	306
behöva	380
behövas	284
behövlig	280, 380
bekräfta	403, 412
bekämpa	389
belopp	287, 332
belägen	128
bemyndigande	244, 338, 373, 409
bemötande	414
benämna	128
beprövad	357
bereda	407
bereda någon tillfälle	128
beredskap	407
berusningsmedel	356
beräkna	278
besikta	305
besiktiga	305
beskattningsbar inkomst	417
beskickning	285
beslag	378
beslut	44, 357, 358, 359
besluta	58, 334, 357
beslutanderätt	336, 358, 359
beslut av riksdagen	284
beslutför	358
beslut om att inte väcka åtal	372

beslutsförteckning	358	bidra till	343
beslutsrätt	358, 359	bifalla	90, 295, 370
bestrafva	358	bifirma	278
bestrida	58, 128, 308	bifoga	319
bestyrka	403	bilaga	46, 318
bestående	355	bild	312
beställar–utförar-modell	384	bilda	351
bestämd form	70	bindestreck	118
bestämma	332, 334	bisatser	109
bestämmande inflytande	336	bisatsordföljd	80
bestämmanderätt	336	bisyssla	367
bestämmelse	35, 314, 335, 374	bisysslotillstånd	366
besvär	57, 405	biträde	283
besvärсанvisning	407	bland	84
besvärסförbud	330, 406	blankettilaki	283
besvärסinstans	329	blankettlag	283
besvärסmyndighet	331, 407	bli	58
besvärסrätt	407	bli inaktuell	359
besvärסskrift	330, 406	bli kvitt	90
besvärסstid	329, 406	bliva	58
besvärסטillstånd	330, 407	boende	282
besöksförbud	322	boförvaltare	309
betala	58, 90, 324	bohag	282, 310
betala in	62	bokstavsordning	117
betala tillbaka	62	bolagsordning	34
betalning	324	bolag under bildning	352
betalningsanmärkning	325	bolån	282
betalningsföreläggande	324	boningsort	282
betalningsorder	324, 325	borde	61
betalningsskyldig	325	borgensman	377
betalningsställe	325	borgenär	415
betalningsstörning	325	bosatt	282
betalningsåläggande	325	bostad på arbetsorten	395
betalorder	325	bostadsbidrag	282
beteckning	392	bostadslån	282
betryggande	360	bostadslösöre	282
beträffande	83	bostadsort	282
betydande	295	bostadsrätt	282
betänkande	36, 45	bostadstillägg	282
bevaka	365	bosättningsort	282
bevakning	411	bot	363
bevara	372	bransch	273, 386
bevilja	90, 331	brott	360
bevis	364	brottmål	361
bevisförbud	296	brottsbekämpning	389
bevittna	403	bruکنingsenhet	323
beväring	413	brådskande	307
bi-	320	budget	378
bidrag	309	budgeten	409

budgetförslag	378
budgetproposition	378, 409
budgetutfall	391
budgetår	412
budjettivuosi	412
byrå	418
både – och	93
bör	59

C

center	56, 306
central	306
centrum	56, 306
certifiera	412
chef	287
citat	105, 121
citattecken	121
civila samhället	304
civilrätt	426
civilsamhället	304
Coreper	204

D

dagpenning	356
dagsverke	293, 326
dagtraktamente	356
data-	383
dataadministration	383
dataförvaltning	383
datainråg	383
datasekretess	384
dataskydd	384
datasystem	383
datasäkerhet	384
decentralisera	275
definiera	332
dejour	356
del	46, 345
delad befogenhet	389
delaktig	345
delbetalning	287
delbetänkande	345
deldom	345
delegation	299, 336
delegerat direktiv	44

delegoitu direktiivi	44
delfående	382
delgivning	382
delreform	346
delägare	345
den europeiska avdelningen för yttre åtgärder	204
densamma	93
den som	293
den som driver	427
deponera	378
desamma	93
detalj-	422
det, att	110
detsamma	93
det är ... + infinitiv	73
direktiivi	44
direktiv	44
diskretionär	292
diskriminering	371
dispens	286, 353
dispositiv	377
distribution	298
distrikt	386
dividend	53, 346
division	299
dock	389
dokumentation	364
dom	357, 393
domför	358
domseftergift	394
domslut	359
domstolen	202
donera	321
dopning	57
dra	58
dra av	62
dra in	62, 352
dra tillbaka	352
driftställe	318, 388
driva	292, 428
driva in	348
drog	356
dröjsmålsränta	417
dumpning	57
dylik	129
då	95
där	91
därav	91

där(est)	129
därjämte	129
därstädes	129
dödsvällande	311
döma	393

E

edelleen	283
edellyttää	284
edellytys	284
edellä	284
edellämainittu	71
Edilex	20
edunjättäjä	284
edunvalvoja	284
eduskunnan päätös	284
eduskunnan vastaus	37
edustajisto	284
edustusto	285
EES	204
Efta	204
EFTA	204
efter	84
efter att	63
efterkomma, efterleva	129
efterleva	338
efterlevande make	318
efterlevandepension	317
efterlevnad	338
efternamn	369
eftersträva	355
efterställt particip	65
EG	201
egentlig	413
egna medel	344
EHTY	201
ekonomi	378
ekonomisk-politisk	379
ekonomisk vinning	378
EKSG	201
elektronisk kommunikation	372
elektronisk tjänst	372
elektronisk underskrift	275, 372
eliminerat verbalsubstantiv	74
elinkeino	285
elinkeinonharjoittaja	285
elinkeinotoiminta	285

eljest	129
emellertid	389
-ende	55
enligt	84, 327, 351, 380
enligt huvudregeln	357
ennakkopäätös	285
ennakkoratkaisu	285
ennakkotieto	285
ennestään	285
enskid	426
enskid organisation	304
envar	129
enär	129
epäoikeutettu etu	286
erbjuda	379
erfara	129
erforderlig	129, 280
erfordras	129
erhålla	129
erikoislääkäri	286
erikoissairaanhoido	286
erikoisvaliokunta	286
erikseen	52, 286
erillinen	52, 286
erinäinen	286
erityinen lainsäätämisyjärjestys	44
erityisestä syystä	286
erityisistä syistä	286
erityislaki	286
erivapaus	286
eriävä mielipide	287
erkänd	357
erlägga	52, 129, 324
ersättare	366
ersättning	309
erä	287
erääntyä	287
esimies	287
esiopetus	287
esittelijä	287
esittely	288
esittää	288
esitys	288
este	288
esteellinen	288
esteellisyys	288
estynyt	288
estämättä	289
ETA	204

Finlands författningssamlings fördragsserie	17	fullföljdsanvisning	330
Finlands Lag	18, 21	fullföljdsdomstol	331
Finlex	19	fullföljdsförbud	330
finländsk	310, 369	fullföljdsinstans	329
finnas	386	fullföljdsmyndighet	331
finnas framlagd	338	fullföljdsskrift	330
finnas tillgänglig	338	fullgöra	294, 370, 398
finsk	310, 369	fullmäktig	410
fler	93	fullmäktige	284, 410
flera	93	fullmäktigeförsamling	410
flere	129	fullständig	305
flertydig	391	fullt ut	305
flytta	275	fungera	52, 386
flytta ut	275	funktionär	52, 387
flytta över	365	fusionsfördraget	43
foga	319	fylla	398
fokusering	346	fysisk person	320
fordra	402	fång	362
fordran	56, 362	fånge	411
fordras	284	fångeshandling	362
fordringsägare	415	får	59
fortbildning	311	fällande dom	316
fortfarande	283	fängelse	411
fortgående	299	färdighet	407
fortlöpande	299	följa	90, 338, 365
fortsatt	283	följa av	375
fortsättningsvis	283	följande	364
fotografi	312	för	85
frambefordra	322	föra	292, 428
framför	84	föra in	378
framföra	288	föranleda	273
framom	130	för att	63
framställa	288, 407	för att ... + infinitiv	73
framställa anspråk	402	föra över	365
framställan	288	förbehåll	360, 412
framställning	288	förberedande åtgärd	423
friande dom	411	förbinda sig	366
frikännande dom	411	förbindelse	366
frist	332	förbrytelse	360
frivilligorganisation	304	förbud mot att söka ändring	330
fråga	279	förbud mot att överklaga	330
frågan om att ...	74	fördel	289
frågestund	312	fördela	308
från	84	fördrag	33, 53, 351, 367
från förut	130	fördragsserie	368
från och med	94	fördragsslutande part	367
från ... till	123	före	85, 94, 326
fullfölja	390	förebringa	288
fullföljd	329	förebygga	389

föredragande	287, 312	förklaring	363
föredragning	288	förkortningar	117
föreligga	130	förkunna	300
föreliggande	130	förlikning	368
förelägga	279, 334, 415	förlikningsman	368
föreläggande	335, 415	förlora	326
föremål	298	förlora sin betydelse	359
föremål för	274	förlora sin verkan	359
föreina	319	förlust	326
förenad med	319	förman	287
förenklingar	74	förmyndare	284
Förenata nationerna	205	förmåga	407
föreskrift	335, 374	förmån	289
föreskrifter	34	förmånsåttare	284
föreskriftssamling	336	förneka	308
föreskriva	333, 375	förnya	52, 401
föreslå	90, 288	förnybar	401
föreståndare	287	förorda	354
företa	130	förordna	131, 334
företag	206	förordnande	335
företagsekonomi	318	förordning	34, 44, 279
företagshälsovård	397	förordning av republikens president	380
företagsinteckning	428	förordning av statsrådet	408
förete	130	försöka	273
förevarande	130	förplikta	415
förevisa	62	förpliktad	415
förfall	130, 288	förpliktelse	415, 416
förfalla	130, 287, 359	förpliktiga, förståndiga	131
förfallodag	333	förrån	94
förfara	130	förseelse	360
förfarande	326	förseningsranta	417
författning	33, 373, 409	förskingring	305
författningssamlingen	373	förskoleundervisning	287
förflyta	130	förskriva	334
förflytta	365	förslag	275, 288
förfoga över	336	försnillning	131, 305
förfång	290	försoning	368
förhandling	312	först	90
förhandsavgörande	285	första gången	90
förhandsbesked	285	förstainstansrätten	202
förhandsinformation	285	förstklassig	313
förhinder	288	försumma	314
förhindra	389	försöka	355
förhindrad	288	försörjning	53, 385
förhållanden	387	förtjänst	276
förhöja	309	förtrolig	321
förhöjning	309	förutnämnd	71
förkasta	295	förutsätta	284
förklara	300, 332	förutsättning	284, 407

förvalta	294, 427, 428
förvaltningsgemensam	353
förvaltningsklagan	291
förvaltningsmål	279
förvaltningsprocess	291
förvaltningsstadga	34
förvaltningsvistemål	279
förvaltningstvång	291
förvaltningsärende	279
förvaltningsövergripande	353
förvandla till pengar	331
förvandlingsstraff	328
förvara	372, 378
förverka	326
förverkande	326
förverkandepåföljd	326
förverkliga	52, 390
förvissa sig om	413
förvägra	290
förvärv	292, 362
förvärva	292
förvärvad rättighet	363
förvärvare	322
förvärvshandling	362

G

gagna	308
gallra	353
ganska	413
garantera	395, 413
ge	58, 90, 276, 321, 331
ge in	388
gemenskap	425
gemenskapen	201
gemenskapsrätt	425
genast	417
genitiv	97
genkärsmål	414
genmäle	363, 414
genom	85, 94
genom att	63
genomföra	348, 370, 390, 398
genomförande	385, 398
genomförandeförordning	44
genomförandeplan	391
genomgripande	305
genomgå	370

genomsökning	289
gensaga	414
ge sitt samtycke	370
ge ut	62, 301
giltig	280, 357, 421
giltighet	421
giltighetsperiod	421
giltighetstid	421
godkänna	295
god man	401
god medicinsk praxis	313
godta	295
godtagbar	357
gottgöra	131
granska	305, 379
granskning	379
gratis	325
gripande	307
grunda	351
grundad anledning	351
grundbesvär	352
grundfördrag	351
grundlagsordning	37, 352
grundlös förmån	351
grupp	425
gruppgenitiv	102
grönbok	45
gå in för	355
gå i trafik	318
gård	323, 384
gårdsbruk	324
gårdsbruksenhet	323, 384
gå ut	359
gäld	131, 415
gäldenär	415
gäldsansvar	415
gälla	319
gällande	421
gångse värde	313
göra	52, 370
göra upp	314

H

ha	58
ha ambitionen att	355
ha hand om	62, 294
haitta	290

hajauttaa	275	henkilöstö	293
hakea	290	henkilötodistus	293
hakemus	290	henkilötyöpäivä	293
hakemusasia	290	henkilötyövuosi	294
hakija	290, 328	hets	307
hallintoasia	279	hinder	131
hallintokantelu	291	hindersprövning	283
hallintolainkäyttö	291	hinta	294
hallintopakko	291	hobby	57
hallintoriita-asia	279	hoitaa	294
hallintosääntö	34	holhooja	284
hallituksen esitys	291	hopskrivning	114
haltija	291	hos	85
halvtidsrapport	423	hot	399
ha med sig	393	huolehtia	294
hamna	131	huolimattomuudesta	294
handel	305	huomattava	295
handha	131, 294	huomautus	327
handla	386	hur-satser	74
handlingsbehörighet	387	huru	131
handläggare	294, 312	hurudan	131
handläggare	287, 312	huruvida	132
handläggning	312	hushåll	310
handräckning	419	huslig ekonomi	310
hankinta	292	husrannsakan	310
hankkia	292	huvud-	306
hantera	312	huvudman	427
hantering	312	huvudsakligen	353
harjoittaa	292	huvudsatsordföljd	78
harkinnanvarainen	292	hylätä	295
ha som mål	355	hyväksyä	295
ha som syfte	355	hyödyke	295
-havare	291	hyödyntämiskielto	296
hela	300	hålla framlagd	338
helhetsbetonad	308	hålla kvar	62
helt eller delvis	346	hålla tillgänglig	338
heltäckande	305	häktad	395, 411
hemkommun	310	häktning	411
hemlösöre	282, 310	hänföra sig till	319
hemort	310	hänföra till	308
hemvist	310	hänvisa	339, 346
henkikirjoittaja	292	hänvisande bestämmelse	417
henkilö	293	hänvisning	417
henkilökortti	293	hänvisningsbestämmelse	417
henkilöllisyystodistus	293	här	91
henkilönkatsastus	293	härad	57, 307
henkilöntarkastus	293	häradsarkivare	292
henkilön tunniste	293	härvid	91
henkilösivukulu	293	häva	311, 352, 355

hävda	422
högklassig	313
högkvalitativ	313
högskolor	200
högst	413
höja	309
höjning	309
höra	312
hörande	312
höra samman med	319
höra till	319
höra under	274
hörsamma	132

I

i	86, 230
iaktta	338
i allmänhet	357
i allt väsentligt	305
i analogi	414
i annat fall	399
icke-lagstiftningsakter	44
icke-statlig organisation	304
icke-tvingande	377
identifiera	426
identitetsbevis	293
identitetshandling	293
identitetskort	293
idka	292
i enlighet med	327
ifall	75
i fortsättningen	283
i fråga om	83
ifrågavarande	132
i hela landet	408
ihmisoikeudet	296
ihmisoikeussopimus	296
i hög grad	353
ikraftträdande	38, 420
ikraftträdandebestämmelse	244, 421
ilkivalta	296
illdåd	296
illegal	315
illegalt	316
illustration	312
ilmaista	296

ilmoittaa	297
ilmoitus	297
ilmoitusvelvollisuus	298
i långa stycken	353
inbegära	132
inbetala	324
indispositiv	347
individ	426
individualisera	426
indrivning	348
informationsadministration	383
informationsförsörjning	383
informationsförvaltning	383
informationsplikt	382
informationsskyldighet	382
informationssystem	383
informationssäkerhet	384
informationsteknik	383
informera	297
införa	346
införande	420
införskaffa	132
ingress	46, 247, 299
ingresser	144, 247
ingå i	319
inhemsk	310
inhämta	132, 292
initiativ	275
inkomst	276
inkomstprövad	292
inköp	292
inledande stycke	299
inledd	418
inledningsfras	299
inlägg	354
inlämna	62
innan	94
innebära en risk	343
inneha	58
inneha posten som	386
innehavare	291
innehållsadverbial	77
inom	86
inrikes-	310
inrätta	279, 351
inrättning	315
insats	346
insatsområde	346

K

kaari	34	kläm	36
kalkylerad	316	kod	392
kalkylmässig	316	kohdentaa	308
kamrat	311	kohdistaa	308
kan	59	kohta	35, 46, 308
kanalisera	308	kohtuuton	308
kanne	303	kokonaisuudistus	308
kansalaisaloite	36	kokonaisvaltainen	308
kansalaisjärjestö	304	kokous	309
kansalaisyhteiskunta	304	kollega	311
kansanedustaja	304	kollektiv	425
kansantalous	304	kollektivavtal	395
kansantaloustiede	304	kolmas henkilö	309
kantaja	304	kolmas maa	309
kantelija	304	kolmas mies	309
kantelu	305	kolmas valtio	309
kantelu-oikeus	305	kolon	118
kapacitet	407	komissio	202
kapitalbas	344	komitea	36, 309
kapitaltäckning	404	komma in	62
kapitel	35, 46	komma med	393
katsastaa	305	kommatering	109
kattava	305	komma överens om	62
kauppa	305	kommission	36, 387
kauppahinta	305	kommissionen	202
kavallus	305	kommitté	36, 309, 387
kelpoisuus	306	kommunalbesvär	311
kelpoisuusvaatimus	306	kommunalförbund	311
kertakaikkinen	306	kommuner	153
kertomus	45	kompanjon	311
keskeinen	306	kompetens	357, 388
keskus	306	kompetenskrav	357
kielteinen	306	kompetent	357
kihlakunta	307	kompletterande	320
kiihottaminen	307	konditionalis	103
kiinniottaminen	307	konfidentiell	321
kiinteä omaisuus	307	konfiskation	326
kiireellinen	307	konkurrensutsätta	308
kiistää	308	konkursboets förvaltare	309
kilpailuttaa	308	konkursförvaltare	309
klagan	291, 305	konkurssipesän hoitaja	309
klagande	304	konsekvensbedömningar	238
klagomål	291, 305	konsortium	424
klagorätt	305	konstitution	33, 409
kländerbarhet	327	kontaktförbud	322
klara upp	359	kontaktinformation	425
		kontaktuppgifter	425
		kontinuerligt	299
		kontor	318

lagskipning	133	legotagare	53
lagstadgad	316	leskeneläke	317
lagstiftning	33, 374	leski	318
lagstiftningsakter	44	letande	289
lagstiftningsförfarande	375	licens	322
lagstiftningsordning	242, 375	liike	318
lagstiftningspolitik	373	liikennöidä	318
lagstiftningsresolution	45	liikepaikka	318
lagstridig	314, 315	liiketalous	318
lagstöd	338, 373	liiketoiminta	318
lagvidrig	315	liite	46, 318
laillinen	314	liitetiedot	319
laiminlyödä	314	liittyä	319
lainkohta	314	liittää	319
lainkäyttö	314	likabehandling	424
lainsäädäntä	33	likställldhet	424
lainsäädäntö	33	likställighet	424
lainsäädäntöpäättöslauselma	45	likvärdighet	424
lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät sädökset	44	linjanveto	319
lainvastainen	314	linjaus	319
lainvoima	315	linjedragning	319
laiton	315	Lissabonfördraget	44
laitos	315	Lissabonin sopimus	44
laittomasti	316	lisä-	319
lakialoite	36	lisäys	46
lakiehdotus	33, 316	liten	422
lakiesitys	316	lokal	385, 388
lakisääteinen	316	loukkaus	320
landskap	152	lov	322
landsomfattande	408	luetelmakohta	46
langettava tuomio	316	luku	35, 46
lantbruk	323, 324	luonnollinen henkilö	320
lantdag	409	luotettava	321
laskennallinen	316	luottamuksellinen	321
lasten päivähoito	317	luottamuksensuoja	321
lausuma	36, 317	luovuttaa	321
lausunnonantaja	317	luovutuksensaaaja	322
lausunto	45, 317	lupa	322
lausuntokierros	317	luvanvarainen	322
led	46, 224, 275	luvattomasti	322
leda	339	lyda under	336
ledamot	302	lyfta	338
lediganslå	133	lyhennys	52, 322
ledigförklara	300	lyhennysmaksu	322
ledningsgrupp	299, 339	lykkäyskorko	417
lega	133	lysa upp	62
legitimationshandling	293	lång proposition	33
legogivare	53	lägenhet	384
		lägga fram	288

lähestymiskielto	322	mandattid	387
lähetää	322	Manner-Suomi	326
lähiesimies	287	mantalsskrivare	292
lähinnä seuraava	364	marginalisering	371
lähtökohtaisesti	323	med	86
lämna	90, 276, 321, 388	medarbetare	274, 283
lämna in	62, 288	med avsikt	377
lämna ut	62	medbeslutandeförfarandet	44
lämna över	365	medborgarinitiativ	36
lämplig	280	medborgarorganisation	304
lämplighet	306	meddela	90, 276, 297, 331, 334
lända	133	meddelande	45
läroanstalt	344	meddela åläggande	415
lönebikostnad	293	medels, medelst	133
lönegaranti	348	medföra	273, 393
löpa ut	359	medföra att	343
löptid	421	medge	331
lösa	359	medhjälpare	283
lös egendom	298	med hänsyn till	351
lös sak	298	medium	56
lösöre	298	medlare	368
lösöre i hemmet	310	medlem	302

M

maakaasu	323	med mindre	134
maanvuokra	323	medpart	279
maatalous	323	med statens medel	409
maatila	323	med stor räckvidd	313
maatilatalous	324	med stor spännvidd	313
magistrat	57	med stöd av	327, 338, 351
mahdollinen	324	med uppsåt	377
mahdollisuus	324	medverkan	345
mainittu	324	mellan	86
maka	108, 354	mellandom	423
make	108, 354	mellan ... och	123
maksaa	52, 324	mellansrapport	423
maksamismääräys	324	men	290
maksatus	325	menetellä	326
maksu	324	menettäminen	326
maksuerä	287	menettämisseuraamus	326
maksuhäiriö	325	menettää	326
maksumääräys	325	menessä	326
maksupiste	325	mer-	320
maksuton	325	meriter	276
maksuvelvollinen	325	meriterad	276
mandag	326	merkittävä	295, 326
mandatperiod	387	mervärdesskatt	278
		miestyöpäivä	326
		miestyövuosi	327
		mietintö	36, 45

negativ effekt	290
neka	290, 308
neuvosto	202
neuvottelukunta	336
Nicefördraget	43
nimi	46
nimike	34, 337
-niminen	337
Nizzan sopimus	43
nojalla	338
Nordiska rådet	205
normal	373
normalt	323, 357
normgivningsbemyndigande	338, 373
normipohja	338
nostaa	338
noter	319
noudattaa	338
nullitet	327
nummer	392
nybildat bolag	352
nyckel-	306
nyckeltal	393
nyssnämnd	71
nyttighet	295
någon	293
någorlunda	413
nähtävänä pitäminen	338
nämnd	324
när	95
när det gäller	83
-nära	319
näring	285, 318
näringsgren	386
näringsidkare	285
näringsverksamhet	285
närmaste chef	287
närmast efter	364
närmast följande	364
närmiljö	387
när-satser	74
närstående vård	344
närvara	58
nästa	364
nödig	134
nödigbefunnen	134
nödvändig	380, 424

O

oaktat	134
oaktsam	394
oaktsamhet	394
oaktsamhetspresumtion	394
oavbrutet	299
obehörigen	340
obehörigt	340
obehörig vinst	351
obestämd form	70
obetydlig	422
obillig	134, 308
objektiv genitiv	98
observera	365
och	95
oeftergivligt krav	360
offentliggöra	301
offentlig tillställning	426
ofog	296
oftast	357
ogiltig	327, 356
ogulden	134
oheis-	339
ohjata	339
ohjausryhmä	339
ohje	339
ohjesäntö	34, 339
oikaisu	339
oikeasuhtaisuus	340
oikeudellinen yksikkö	204
oikeudenhaltija	340
oikeudenomistaja	340
oikeudettomasti	340
oikeusapu	341
oikeushenkilö	341
oikeushyvä	341
oikeuskelpoisuus	341
oikeuskäsitys	341
oikeuskäytäntö	341
oikeuserusta	342
oikeussuoja	342
oikeussuojakeino	342
oikeussäntö	34, 342
oikeustaju	342
oikeustajunta	342
oikeustila	342

palkkaturva	348	ponsi	36
palvelusolosuhteet	348	positionsbestämning	319
palvelussuhde	348	post	287
palvelussuhteen ehdot	348	posta	354
panna täytäntöön	348	postin kuljetettavaksi	354
paragraf	35, 314	pott	287
parallellitexter	144	praxis	341
parentes	118	preambel	299
parisuhde	348	precisera	426
parkeringsbot	356	prefekt	287
parlamentet	202	prejudikaatti	285
part	57, 281, 367	prejudikat	285
participkonstruktioner	74	premie	324
partner	57, 311	prepositioner	83
penningar	135	presentera	288
periaatepäätös	34	preskription	411
perinnönjättäjä	348	presumtionsbestämmelse	343
periä	348	prima	313
permanent	355	principbeslut	34
person	293, 426	principbeslut av statsrådet	408
personal	293	princiipiell ställningstagande	319
personaldomstolen	203	prioriterat område	346
personbeteckning	53	prioritering	346
personkort	293	pris	305
personnummer	53	privat hushåll	426
perus-	349	privathushåll	310, 426
perussääntö	45	privaträtt	426
perustaa	351	producera	407
perustamissopimus	351	produkt	295
perusteella	52, 351	proportionalitetsprincipen	368
perusteeton etu	351	proposition	288, 316
perusteltu syy	351	propositionens rubrik	233
perustelu	352	prospektering	289
perustettava yhtiö	352	protest	414
perustevalitus	352	provisorisk	422
perustuslainsäätämisyjärjestys	37, 352	prövning	292
peruuttaa	352	publicera	301
pidättäminen	353	puheenjohtajan päätelmät	45
pitkälle	353	puheenvuoro	52, 354
pitkälti	353	punkt	35, 46, 117, 308, 314
pitäisi	61	punktskatt	407
pk-yritykset	353	punktskatteskyldig	417
plats	403	punktuppställningar	145
plikt	363, 416	puoliso	354
poikkeuslupa	353	puoltaa	355
poikkeusolot	353	purkaa	355
poikkihallinnollinen	353	pykälä	35
poistaa	353	pyrkiä	355
polisammalan	361	Pysyvien edustajien komitea	204

pysyvä	355	raueta	359
pysäköintivirhemaksu	356	realisera	331, 390
på	87	realiseringsplan	391
på basen av	52	reciprocitet	414
på basis av	327, 351	redan	285
påbud	335	redbar och skicklig	359
påföra	334	redogörelse	364
på grund av	94	redovisa	392
på grundval av	327, 351	reformera	401
pågående	418	regel	335
påkalla	135	regelbunden	373
pålitlig	321, 357	regelmässig	373
påminnelse	327	regelrätt	373
på motsvarande sätt	414	regelsystem	374
påstå	422	regelverk	374
päihde	356	regeringens proposition	291
päivittää	356	regeringsproposition	291
päivystys	356	regionalisera	275
päiväraha	356	regioner	151
pätemätön	356	Regionkommittén	203
pätevyys	357	registeransvarig	359
pätevyysvaatimus	357	registerförare	359
pätevä	357	registrera	378
pääsääntöisesti	357	registrerade föreningar	206
päätää	357	registrerat partnerskap	360
päätös	44, 357	reglemente	34, 339
päätöslauselma	45, 358	reglera	375
päätösluettelo	358	reglering	374
päätösvalta	358	rehellinen ja taitava	359
päätösvaltainen	358	rekisterinpitäjä	359

R

rahoitusomaisuus	358	rekisteröity parisuhde	360
ram	360	rekommendation	45
ramvillkor	360	relaterad	319
randvillkor	360	relativ bisats	65
rangaista	358	relativt	413
rangaistusmääräys	358	relevant	280
rangaistusvaatimus	358	remiss	317
rannsakan	289	remissbehandling	317
ransonering	374	remissförfarande	317
rapport	45, 364	remissinstans	317
rat	287	remissorgan	317
ratkaista	359	remissruna	317
ratkaisu	359	remissvar	317
ratkaisun lopputulos	359	remissyttrande	317
ratkaisualta	359	rentav	300
		representantskap	284
		representation	285
		reservation	287, 412, 414
		resolution	45, 358

restituera	347	rätt	413
restitution	347	rätt att överklaga	407
restriktiv tolkning	370	rättegångsregler	45
returnera	347	rättelse	339, 340
reunaehto	360	rättighetshavare	340
revidera	356, 401	rättsakt	33, 373
revision	379	rättsakternas uppbyggnad	45
revisionsrätten	203	rättsföljd	343
riittävä	360	rättsförmåga	341
rikesakko	360	rättsgoda	341
rikkominen	360	rättsgrund	338, 373
rikkomus	360	rättshandlingsförmåga	342
rikosentorjunta	389	rättshjälp	341
rikoksen tuottama hyöty	360	rättsinnehavare	340
rikos	360	rättskapacitet	341
rikos-	361	rättskipning	314
rikosasia	361	rättskänsla	342
rikoshyöty	360	rättslig grund	338, 342, 373
rikosilmoitus	361	rättslig handlingsförmåga	342
rikosjuttu	361	rättslig hjälp	341
rikostorjunta	389	rättsläge	342
riks-	408	rättsmedel	329, 342, 343
riksdag	409	rättsmedvetande	342
riksdagens beslut	284	rättsnorm	34, 342
Riksdagens databas	20	rättsobjekt	341
riksdagens svar	37	rättspraxis	341
riksdagsbeslut	284	rättsregel	342
riksdagsledamot	53, 304	rättskydd	342
riksdagsman	53	rättsstridig	315
riksmöte	409	rättsssäkerhet	343
riksnivå	408	rättstjänsten	204
riksomfattande	408	rättsuppfattning	341
rikstäckande	408	rättsverkan	343
rikta	308, 346	rätt så	413
riktig	280	röja	296
riktlinje	319, 339, 387	röra	319
ringa	90, 422	rörande	83, 135
riskera	401	rörelse	318
riva	355		
rubrik	34, 337		
rum	385		
rå	57		
rådet	202		
råvara	295		
räkenskapsverk	385		
räkna som	308		
räkneord	72		
räntefot	309		
räntesats	309		

S

saaminen	362
saanto	362
saantokirja	362
saatava	362
saattaa	362
saavutettu etu	363
sagda	135

sak	279	separat	286
sakenlig	52, 280	se till	294, 395
sakko	363	se till att	413
sakkunnig	281	seuraava	364
saklig	280	seuranta	365
sakägare	281	se över	356, 379, 401
salassapitovelvollisuus	363	s-genitiv	98
samband med	319	sidosryhmä	365
sambo	57, 283	sifferkod	393
samboende	283	sifferuttryck	123
samboförhållande	283	signatur	275
samfund	425	signum	392
samfundsbot	425	siirtymäsäännös	365
samfundsskatt	425	siirtää	365
samförstånd	368	siitä, että	110
samhälle	425	sijainen	366
samhällsekonomi	304	sista betalningsdag	287
samhällstjänst	424	siten	366
samkommun	311	sitoumus	366
samlad	305, 308	sitoutua	366
sammanhållen	305, 308	sivullinen	366
sammankomst	384	sivutoimilupa	366
sammanslutning	424, 425	sivutoiminen	367
sammanställa	314	sjukpension	395
sammanställning	364	självrättelse	340
sammanträde	309	ska	59
samråd	312	skada	290
samt	95	skadeersättning	402
samtliga	300	skadegörelse	296
samtycka	370	skadestånd	309, 402
samtycke	322	skadeverkning	290
sarake	46	skaffa	292
satsadverbial	77	skallgång	289
schema	57	skapa	351
sedan tidigare	285	skattefordran	416
sedermåra	135	skattefri	417
sedvanlig	373	skattepliktig	416
se, että	110	skatterest	416
sekretess	363	skattesats	416
sektion	299	skattetagare	416
sektor	273, 386	skatteåterbäring	347
sektorsövergripande	353	skattskyldig	417
selitys	363	skede	403
sellaisena	363	skicka	322, 388
sellaisenaan	363	skild	52
selvitys	364	skiljaktig mening	287
semester	421	skiljande från tjänsteutövning	418
semikolon	118	skiljeförfarande	423
senast	326	skiljemannaförfarande	135

skiljetecken	117	Sopimus Euroopan yhteisöjen yhteisen neu-	
skilsmässa	283	voston ja yhteisen komission perustamisesta	43
skilt för sig	52, 286	sopimuspuoli	367
skjuta upp	62	sopimussarja	368
skriva	314	sortera under	274
skriva in	378	sotamies	368
skrivelse med överklagande	330	sotilas	368
skuld	415	sovinto	368
skuldansvar	415	sovittelija	368
skydda	395	sovittelu	368
skydd för berättigade förväntningar	321	spalt	46
skydd för personuppgifter	384	spaning	289
skyddsintresse	341	spara	372, 378
skyddsobjekt	341	specialiserad sjukvård	286
skyddsrum	421	specialist	281, 286
skyddsväg	53, 369	specialistläkare	286
skyldig	415	specialistsjukvård	286
skyldighet	415, 416	speciallag	286
skyndsam	307	specialläkare	286
skäl	46, 225, 352	specialtecken	124
skänka	90	specialvillkor	360
sköta	294, 386	specificera	426
sköta om	395	spela in	378
sköta om att	413	stadfästa	403
slopa	353	stadga	45, 135, 375
slutföra	370	stadgande	136
slutsats	358, 359	stadgar	34
släktnamn	369	stadgeenlig	373
släppa ut	321	stadigvarande	404
SMF-företag	353	stadium	56, 403
småbarnspedagogik	317	stalkning	403
smärre	422	standardrubriker	236, 237
snarast möjligt	417	standarduttryck i lagtext	243
snedstreck	121	starta	351
snäv tolkning	370	statens skogsmark	408
social utestängning	371	statsandel	408
soldat	368	statsbidrag	408
solidariskt	424	statsbudgeten	409
soliditet	404	statsfinanser	53, 408
solvens	404	statsfördrag	53
som anges	324	statsförfattning	409
som avses	380	statshushållning	53
som behövs	280, 380	statsmedel	409
som krävs	380	statsrådets beslut	34
som nämns	324	statsrådets förordning	408
som sig bör	280	statsrådets principbeslut	408
som är i kraft	421	statsrådsbeslut	34
sopijapuoli	367	statsrådsförordning	408
sopimus	367	statsunderstöd	408

statsunderstödd institution	408	suppea esitys	33
stavning	125	suppea tulkinta	370
steg	403	suunnata	308, 370
stifta	375	suverän	398
stipulera	334	svar	414
stoppa	389	svara för	427, 428
straff-	361	svarande	413
straffa	358	svaromål	414
straffanspråk	358	Svefix	23
strafforder	358	Sveriges regerings webbplats	20
straffyrkande	358	Sveriges Rikes Lag	18
strafföreläggande	358	svårhetsgrad	403
strategi	319	svårighetsgrad	403
strecksats	46	syfte	313, 380
stryka	353	synes	58
sträva efter	355	synnerligen	413
sträva mot	355	syns	58
studie	364	syrijntä	371
stycke	35, 46, 275	syryjytyminen	371
styra	339	syssloman	280
styrgrupp	299, 339	syy	371
stående	355	syyte	371
stå under	274	syyttäjä	371
ställa	279, 346	syyttämättä jättäminen	372
ställa in	352	såframt, såvida	136
ställa sig bakom	354	så långt det är möjligt	353
ställa upp	279	så ock	136
ställa ut	279	såvida	75
ställföreträdare	366	såvitt avser	136
stämma	309	såväl – som	96
ständig	355	säga	375
Ständiga representanternas kommitté	204	sähköinen allekirjoitus	275, 372
störning	290	sähköinen asiointi	372
subjektiv genitiv	98	säilyttää	372
subjektsregeln	63	säkerhetsåtgärd	394
substantivsjuka	72	säkerställa	395, 413
suhteellisuusperiaate	368	säkra	395, 413
sukunimi	369	säkringsåtgärd	394
sulautumissopimus	43	sända	322, 388
suoja	369	sända till	62
suojatie	369	sändlista	298
suojelu	369	särskild åtgärd	423
suomalainen	369	särskilt	286
Suomen Laki	18	särskilt lagstiftningsförfarande	44
Suomen sädöskokoelma	39	särskilt skäl	286
suorittaa	52, 370	särskrivning	114
suositus	45	säte	310
suostua	370	sätta in	378
supistettu perustuslainsäätämisyjärjestys ...	370	sätta upp	279

sätta ut	62, 279
säädös	33, 373
säädöskokoelma	373
säädösperusta	373
säädöspolitiikka	373
säädösvallan siirron nojalla annettu säädös	44
säädösvalmistelu	373
säännön mukainen	373
säännös	35, 374
säännöstely	374
säännöstö	374
säännöt	374
sääntely	374
sääntö	34, 374
säättämisyjärjestys	375
säättää	375
söka	90, 290
sökande	289, 290, 328
sökande av ändring	328
söka ändring	69, 404
sörja för	294, 395

T

ta	58
tack vare	94
ta emot	62
taga	58
tahallaan	377
tahallisesti	377
tahdonvaltainen	377
taho	377
ta i bruk	346
takaaja	377
takaisinperintä	377
takausmies	377
takavarikko	378
talán	303
tallentaa	378
tallettaa	378
taloudellinen hyöty	378
talous	378
talousarvio	378, 409
talousarvioehdotus	378
talousarvioesitys	378
talouspoliittinen	379
taltur	52, 354
ta med sig	393

tankstreck	118
tantiem	345
ta om	401
tapaamisoikeus	379
tarjota	379
tarkastus	379
tarkistaa	379
tarkistaa (eduskunnan vastaus)	38
tarkistus	379
tarkoitettu	380
tarkoitus	380
tarpeellinen	380
tarpeen	380
tarvita	380
tarvittava	380
tasa-arvo	380
tasavallan presidentin asetus	380
ta till behandling	346
ta upp	346
ta ut	62, 338, 348
tavallinen lainsäätämisyjärjestys	44, 381
tavoite	380
taxi	57
tecken	392
tehdä	52, 381
tehoton	381
tekijänoikeus	382
tekninen	382
television	57
tema	57
temporär	422
tempus	217
termbyten	142
termer	139
termin	332
terminologisk konsekvens	139
tid för sökande av ändring	329, 406
tid(sfrist)	329
tidsfrist	332
tidsfrist för överklagande	406
tidsperioder	91
tidsuttryck	91, 122
tiedoksianto	382
tiedoksisaanti	382
tiedonanto	45
tiedonantovelvollisuus	382
tiedottaa	383
tietohallinto	383
tietohuolto	383

tietojärjestelmä	383	tjänstebostad	397
tietomurto	383	tjänsteförhållande	419
tietosuojaja	384	tjänstekollektivavtal	419
tietoturva	384	tjänsteman	386, 419
tietoturvallisuus	384	tjänsteresa	396
tila	384, 385	tjänstgöringsförhållande	348
tilaaja-tuottajamalli	384	tjänstgöringsförhållanden	348
tilaisuus	384	toimeenpano	385
tilivirasto	385	toimeentulo	385
till	88, 96	toimesta	385
till alla delar	305	toimia	52, 386
tillbörlig	280, 360	toimiala	386
tilldela	331	toimialue	386
tilldöma	393	toimihenkilö	52, 386
tillfoga	273	toimikausi	387
till fyllest	136	toimikunta	36, 387
tillfälle	384	toiminnanharjoittaja	387
tillfällig	422	toiminta-alue	386
tillförlitlig	321	toimintakelpoisuus	387
tillförsäkra	395	toimintalinjat	387
tillgodose	395	toimintaympäristö	387
tillgång	295	toimipaikka	388
tillhandahålla	379	toimipiste	388
tillkomma	136	toimitilat	52, 388
tillkommande	136	toimittaa	388
tillkännage	90, 297	toimivalta	388
tillkännagivande	297	tolk	392
till och med	96, 300	tolkningsföreträdare	391
till påseende	338	torjuminen	389
tillräcklig	360	torjunta	389
tillskotts-	320	tosin	389
till stor del	353	toteuttaa	52, 390
tillstyrka	354	toteuttamissuunnitelma	391
tillstånd	322	toteutua	390
tillståndspliktig	322	toteutuma	391
tillståndsvillkor	335	trafikera	90, 318
tillställa	136, 388	traktamente	356
till syfte	343	traktat	367
tillsyn	365, 411	transaktion	305
tillsätta	279, 398	tredjeland	309
tillträda	319	tredje man	309, 366
tillvarata	395	tredje part	309
tillverka	407	tredje person	309
tillåtelse	322	tredjestat	309
tilllägg	46	tredskodom	426
tilläggs-	319	tribunalen	202
till äventyrs	136	trolovning	136
titel	46, 337	trovärdig	321
tjänst	403, 419	trygga	395

unionin ulkoasioiden ja turvallisuus-		
politiikan korkea edustaja	204	
universitet	200	
uppbevara	136	
uppbära	136, 348	
uppdatera	356	
uppehälle	385	
uppfylla	398	
uppföljning	365	
uppge	297	
uppgift	364	
uppgiftsområde	386	
uppgiftsskyldighet	382	
upptradera	356	
uppgöra	314	
upphandla	292	
upphandling	292, 308	
upphovsmannarätt	137	
upphovsrätt	382	
upphäva	311, 352, 353	
upphöra att gälla	359	
upplaga	315	
upplysa	62, 297	
upplysning	297, 364	
upplysningsplikt	382	
upplysningsskyldighet	382	
upplåta	321	
upplösa	355	
upprepa	401	
upprätta	314, 351	
upprätthålla	137	
uppsikt	365	
uppskatta	278	
uppskattad	316	
uppskattning	278	
uppskogsbeslut	423	
uppskovsränta	417	
uppsåtligen	377	
upp till	300	
uppvigling	307	
ur	88	
uskottu mies	401	
utan att	63	
utan avbrott	299	
utan dröjsmål	417	
utanförskap	371	
utanordning	325	
utan verkan	381	
utarbeta	314, 407	
utbetala	324	
utbildning	311	
utbildningsdag	311	
utbildningstillfälle	311	
utbyte av brott	360	
utesluta	353	
utfall	391	
utforma	314	
utfrågning	312	
utfärda	276	
utfästa sig	366	
utfästelse	366	
utföra	294, 370	
utgå	137, 353	
utgång i ärende	358, 359	
utgångspunkt	323	
utgöra ett hot mot	401	
utifrån	327, 351	
utkomst	53, 385	
utkomstskydd för arbetslösa	397	
utlokalisera	275	
utlysa	300	
utlåtande	317	
utlåtanderond	317	
utlämna	62, 321	
utmärkelseecken	311	
utmätning	400	
utom	88, 137	
utomstående	366	
utredning	364	
utrymmen	52, 385	
utsaga	317	
utse	334	
utslagning	371	
utstakning	319	
utställa	276	
utsätta	62, 279	
utsätta för konkurrens	308	
utsökning	400	
utta	62	
uttag	348	
uttalande	36, 317	
uttömmande	305	
utvisa	137	
utvärdera	278	
utvärdering	278	
utöva	292	
uudelleen	401	
uudistaa	52, 401	

uudistus	401
uusia	401
uusiutuva	401

V

vaade	402	valtionapulaitos	408
vaarantaa	401	valtionavustus	408
vaatia	402	valtioneuvoston asetus	408
vaatimus	402	valtioneuvoston periaatepäätös	408
vahingonkorvaus	402	valtioneuvoston päätös	34
vahvistaa	403	valtion metsämaa	408
vaihe	403	valtionosuus	408
vaihto-omaisuus	403	valtiontalous	408
vaikeusaste	403	valtion talousarvio	409
vaikeutettu lainsäätämisyjärjestys	403	valtion talousarvioesitys	409
vainoaminen	403	valtion varoista	409
vaitiolo velvollisuus	363	valtiopäivät	409
vajaavaltainen	403	valtiosopimus	33, 409
vakans	403	valtiosääntö	33, 409
vakanssi	403	valtuussäännös	409
vakavaraisuus	404	valtuusto	410
vakiintunut oikeuskäytäntö	404	valtuutettu	410
vakinen	404	valtuutussäännös	409
vakituinen	404	valvonta	411
valittaa	404	vandalism	296
valittaja	405	vangitseminen	411
valituksenalainen päätös	405	vanhentuminen	411
valitus	405	vanhuuseläke	411
valitusaika	406	vankeus	411
valituskelpoinen	406	vanki	411
valituskelpoisuus	406	vanlig	373
valituskielto	406	vanligen	357
valituskirjelmä	406	vanlig lagstiftningsordning	381
valituslupa	407	vapauttava tuomio	411
valitusoikeus	407	var	91
valitusosoitus	407	vara	386
valitusviranomainen	407	vara-	412
valkoinen kirja	45	vara huvudman för	428
valmistaa	407	varainhoitovuosi	412
valmistella	407	varainsiirtovero	412
valmistelu	407	vara i trafik	318
valmistevero	407	varaktig	404
valmistus	407	vara skyldig	90
valmis	407	varauma	412
valperiod	387	vara verksam	386
valtakunnallinen	408	var för sig	286
valtionapu	408	varigenom	91
		varje	300
		varmed	91
		varmentaa	412
		varmistaa	413
		var och en	300
		varomattomuudesta	413
		varpää	91

varsin	413	veronsaaja	416
varsinainen	413	veroprosentti	416
varunder	91	verosaaminen	416
varusmies	413	verotettava tulo	417
vastaaja	413	veroton	417
vastaanottokeskus	414	verovapaa	417
vastaavasti	414	verovelvollinen	417
vastakanne	414	vice	412
vastalause	287, 414	vid	89
vastaselitys	363, 414	vidarebefordra	322
vastaus	414	vidimera	403, 412
vastavuoroisuus	414	vidta	370
vastine	414	vidtagen åtgärd	423
vastuualue	414	vid tolkning	313
vederbörande	71	vid äventyr att	137
vederbörlig	280	vihreä kirja	45
vederbörligen	280	viipymättä	417
velallinen	415	viite	46
velka	415	viittaussäännös	417
velkavastuu	415	viivekorko	417
velkoja	415	viivytyksettä	417
velvoite	415	viivästyskorko	417
velvoittaa	415	vikariera	90
velvollinen	415	viktig	306
velvollisuus	416	villkor	284, 335, 387
verbalsubstantiv	73	villkorssatser	75, 104
verifiera	412	vinning av brott	360
verifikation	364	vinstutdelning	53, 346
verk	315, 418	virallinen syyte	417
verka	52, 386	viranomainen	418
verkligt värde	313	virantoimituksesta erottaminen	418
verksamhetsfält	386	virantoimituksesta pidättäminen	418
verksamhetsgren	386	virasto	418
verksamhetsmiljö	387	vireillä	418
verksamhetsområde	386	virka	419
verksamhetsställe	388	virka-apu	419
verksamhetsutövare	387	virkaehtosopimus	419
verkställa	348, 390	virkillinen	419
verkställande	385, 398	virkasuhde	419
verkställbar	398	visa	288, 346
verkställighet	385, 398	visa upp	288
verkställighetsgrund	398	visserligen	389
verkställighetshandling	398	visst område	333
verkställighetsplan	391	vistelseort	282
verojäämä	416	vitbok	45
verokanta	416	vite	363, 400
verollinen	416	vittgående	313
veronalainen	416	vittomfattande	313
veronpalautus	347	vittsyftande	313

voimaan	419	yhteisöoikeus	425
voimaanpano	420	yhteisösakko	425
voimaantulo	38, 420	yhteisövero	425
voimaantuloaika	420	yhteystiedot	425
voimaantulosäännös	421	yhtiöjärjestys	34
voimassa oleva	421	yhtyä	426
voimassaolo	421	yksilö	426
voimassaoloaika	421	yksilöidä	426
volym	332	yksinomainen toimivalta	389
volym-	333	yksipuolinen tuomio	426
vuorottelu-	421	yksityishenkilö	426
vuosiloma	52, 421	yksityisoikeus	426
vållande	394	yksityistalous	426
vårda	294	yleinen kokous	426
vårdslöshet	294	yleinen toimintaohjelma	45
väcka talan	69	yleislaki	426
väckt	418	yleisötilaisuus	426
väestönsuoja	421	ylimääräinen	427
väestönsuojelu	421	ylittää	427
vägra	290	ylityskohta	369
vägval	319	yllytys rikokseen	427
vähittäis-	422	yllämainittu	71
vähä-	422	ylläpitäjä	427
vähäinen	422	ylläpitää	428
väittää	422	yritys- ja yhteisötunnus	428
väliaikainen	422	yrityskiinnitys	428
välimiesmenettely	423	yrka	402
välimietintö	423	yrkande	402
välipäätös	423	yrkesgren	273
väliraportti	423	yrkesområde	273
välitoimenpide	423	yta	273
välitoimi	423	ytterligare	320
välituomio	423	ytrande	45, 317, 354
väljä	424		
välttämätön	424		
vårdera	278		
värdering	278		
värnpliktig	279		
väsen	315		
webbtjänst	372		

Y

yhdenvertaisuus	424	å	89
yhdyskuntapalvelu	424	ådagalägga	137
yhteenliittymä	424	ådöma	137, 393
yhteisvastuullisesti	424	åklagare	371
yhteisö	425	Ålands författningssamling	37
		Ålands lagsamling	39
		ålderspension	411
		åligga	137
		åliggande	137
		ålagga	334, 415
		åläggande	335, 415
		ånyo	137

årsarbete	327
årssemester	52
årsverke	294, 327
åsamka	138, 273
åsidosätta	314
åt	89
åta	58
åtagande	366
åtal	371
åtalseftergift	372
åta sig	366
återbära	347
återge	58
återindriva	138
återindrivning	377
återkalla	352
återkrav	377
återlämna	347
återställa	347
återsända	347
återta	352
åtkomsthandling	362
åtnjuta	138

Ä

äga	138
ägande-	344
ägar-	344
ägarkontroll	336
ägnad att	343
ägo-	344
äkta make	354
äktenskapsskillnad	283
ämbetsperiod	387
ämbetsverk	418
ämbetsområde	273
ändamål	313, 380
ändamålsenlig	280
ändra	379, 401

ändringssökande	328, 405
ändå	389
ändå att	138
änka	318
änkling	318
ännu	283
ärende	279
ärva	348
ävensom	138
äventyr	399
äventyra	401

Ö

ökat	320
ömsesidighet	414
öppetid	283
över	89
överenskommelse	367
överföra	365
övergripande	305, 308
övergångsbestämmelse	365
övergångsbestämmelser	244
övergångsställe	53, 369
överinseende	411
överklaga	90, 404
överklagande	328
överklagbar	406
överklagbarhet	406
överlåta	321, 365
överlåtelseskatt	412
överlåtelsestagare	322
överlämna	276, 321, 365
översända	138
översätta	62
överträdelse	361
övertyga	62
övervaka	365
övervakning	411
övervara	58

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

SNELLMANSGATAN 1, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
tfn 0295 16001
info@vnk.fi
vnk.fi/publikationer

ISBN tryck 978-952-287-296-8
ISBN PDF 978-952-287-297-5
ISSN tryck 0782-6028
ISSN PDF 1799-7828